

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

ר"מ מנחם בגין

היועץ המשפטי לממשלה

יצחק שמיר

(הודעה חתום 4)

1983

למח, למח

מס. תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: רה"מ מנחם בגין - היועץ המשפטי לממשלה יצחק שמיר

מזהה פיזי

מזהה פריט 000wlm4

כתובת: 2-108-9-8-5 תאריך הדפסה: 24/11/2016

כתובת: 02-108-09-03-05

מדינת ישראל

משרד המשפטים

גאוגרף ארץ

ירושלים, י"ט בתשרי התשמ"ד

היועץ המשפטי לממשלה

26 בספטמבר 1983

משרד ראש הממשלה ירושלים
2-10-1983
מס' המיק 112-1-9-1
820 (4-12)

אל: מר יחיאל קדישאי, מנהל לשכת ראש הממשלה

הנדון: מכתביו של מר גדעון האוזנר אל ראש הממשלה

סמך: מכתב 112-1-9-1 מיום 6.9.83

אני מאשר, גם בשם שר המשפטים, קבלת מכתבך שבסמך, אליו צורפו שני מכתבים שנשלחו ע"י מר גדעון האוזנר אל ראש הממשלה ביום 28.8.83, ומבקש להשיבך, על דעת שר המשפטים, כדלקמן:

1. המכתב הראשון עניינו עמדת ארה"ב כלפי השואה בתקופת השואה וכיום: בענין זה מבקש מר האוזנר להיפגש עם ראש הממשלה, ודומה שאין ענין זה מצריך התייחסות של שר המשפטים או שלי.

2. המכתב השני עניינו ההגמון ולריאן טריפה, שארה"ב החליטה לגרשו מתחומה, ומר האוזנר מציע שישראל תודיע על נכונותה לקבלו ולשופטו על-פי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם: ענין זה נמצא בטיפול יסודי במשרד המשפטים, תוך קשר עם משרד המשפטים של ארה"ב; המצב המשפטי בענין זה קשה ומורכב מאד, ולפיכך נמנענו בינתיים מלקבל החלטה רשמית; כאשר השעה תהיה בשלה וכשרה לקבלת החלטה, יובא הענין בפני הדרג המדיני. לדעתי, בשלב זה אין צורך בהתערבותו של ראש הממשלה בענין זה.

ב ב ר כ ה,

יצחק זמיר

יצחק זמיר

היועץ המשפטי לממשלה

העתק: שר המשפטים

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ערב יום הכיפורים התשמ"ד

היועץ המשפטי לממשלה

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ירושלים,

אדוני ראש הממשלה,

עם התפטרותך מתפקידך כראש הממשלה, אני מבקש להביע הערכתי הרבה לעמדתך כלפי מערכת המשפט בישראל. במשך חמש השנים האחרונות, בהן אני מכהן כיועץ משפטי לממשלה שבראשותך, הפגנת תמיד יחס של כבוד לחוק ולמשפט, ולכל המוסדות שהיו מופקדים על שלטון החוק, ובראש ובראשונה לבית המשפט. בשעות מבחן קשות למערכת המשפט לא הססת להכריע, לעתים במחיר יקר מבחינת הממשלה, בעד קיום החוק, כפי שנתפרש על-ידי המוסדות המופקדים על כך, והנהגת בדרך זאת את כל הממשלה. תמיד מצאתי אצלך הבנה ותמיכה בערכים הבסיסיים עליהם מושתתת מערכת המשפט בישראל, ומעבר לזה גם בערכים של מוסר והגינות, לכבודן של המדינה והממשלה.

אני מקווה שעמדתך ורוחך בנושאים חשובים אלה יוסיפו להנחות את ממשלת ישראל עוד שנים רבות.

אני מאחל לך, אדוני ראש הממשלה, בריאות לאורך ימים וגמר חתימה טובה.

בכבוד רב, בהוקרה ובתודה

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

העתק: שר המשפטים.

ירושלים, ה' בתשרי התשמ"ד
12 בספטמבר 1983

היועץ המשפטי לממשלה

לכבוד
מר דוד לוי
סגן ראש הממשלה
ושר הבינוי והשיכון
ירושלים.

נכבדי,

הנדון: התפטרות ראש הממשלה לפי סעיף 23 (א) לחוק יסוד: הממשלה

1. ראש הממשלה, מר מנחם בגין, הודיע לממשלה, בישיבתה ביום י"ט באלול התשמ"ג (28 באוגוסט 1983) על כוונתו להתפטר מתפקידו. עד היום טרם הגיש ראש הממשלה כתב התפטרות לנשיא המדינה. נתבקשתי על ידך, בתפקידך כממלא-מקום ראש הממשלה, בישיבת הממשלה ביום ד' בתשרי התשמ"ד (10 בספטמבר 1983) לבחון מצב זה מבחינה משפטית.
2. השאלה העומדת בפני היא זאת: האם העובדה שהגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה משתהית זה כשבועיים מאז ניתנה לממשלה-הודעה על כוונת ההתפטרות, יש בה משום פגם מבחינה משפטית.
3. את התשובה לשאלה זאת יש ללמוד בראש ובראשונה מסעיף 23(א) לחוק יסוד: הממשלה, הוא הסעיף המסדיר את ענין התפטרותו של ראש הממשלה, וזו לשונו:
"ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להתפטר על-ידי הגשת כתב התפטרות לנשיא המדינה. התפטרות ראש הממשלה - כהתפטרות הממשלה".
4. במתן תשובה לשאלה שבפני לא נוכל להסתייע בעבודות ההכנה של סעיף זה, בפסקי דין או בספרות מקצועית, שכן שאלה זאת לא נדונה כלל במקורות אלה, אף לא נוכל ללמוד מן הנסיון, שכן מאז נחקק חוק יסוד: הממשלה לא היה עוד מקרה בו הגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה נשחיתה כמו במקרה זה.
5. דבר ראשון יש לומר, על יסוד לשונו הברורה של סעיף 23(א), שראש הממשלה, אף שהודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, עדיין אינו חייב להגיש כתב התפטרות לנשיא המדינה. ראש הממשלה "רשאי" להתפטר, אם וכאשר יראה לנכון, אך אינו חייב לעשות כן. ההודעה לממשלה היא רק תנאי מוקדם להתפטרות: ראש הממשלה אינו אומר בהודעה זאת כי התפטר מתפקידו, או כי עצם ההודעה היא התפטרות, אלא הוא מצייין כי "כוונתו" להתפטר. קיום התנאי המוקדם, בדבר מתן הודעה על הכוונה להתפטר, אין בו כדי להפוך את ההתפטרות מרשות לחובה. כלומר, גם לאחר שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, הרשות נתונה בידו להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא, ולאחר זמן להחליט כי הוא חוזר בו מכוונתו להתפטר, ואין בכך פגם.

6. עם זאת, לאחר שניתנה ההודעה לממשלה, מתעוררות שתי שאלות: ראשית, מהו הטעם שיש בו כדי להצדיק השהייה בהגשת כתב ההתפטרות לנשיא; ושנית, כמה זמן ניתן להשהות את הגשת כתב ההתפטרות.

7. כדי להשיב על שאלות אלה יש להקדים ולהסביר את מטרת הדרישה שראש הממשלה יודיע לממשלה על כוונתו להתפטר. ניתן להסביר דרישה זאת בטעמים אלה:

(א) כיוון שלפי החוק התפטרותו של ראש הממשלה כהתפטרות הממשלה, הסדר הטוב מחייב שהממשלה תדע על התפטרות זאת לפני שהיא מקבלת פומבי וניתן לה תוקף עם הגשת כתב ההתפטרות לנשיא.

(ב) מתן ההודעה לממשלה לא בא לשרת את הסדר הטוב בלבד, אלא יש עמו גם הזדמנות לממשלה לדון במניעי ההתפטרות, לנקוט צעדים כדי להתגבר על תקלות ובעיות שהניעו את ראש הממשלה להודיע על כוונתו להתפטר ולנסות לשכנע אותו שיחזור בו מהודעתו.

(ג) אם וכאשר מתברר כי החלטתו של ראש הממשלה נחושה להתפטר, מאפשרת ההודעה המוקדמת להערך לקראת ההתפטרות, אם ובמידה שראש הממשלה יראה צורך בכך. ההתפטרות היא משבר וראוי לקצר את משך המשבר ואת נזקי המשבר ככל שניתן. לעתים הערכות מתאימה לפני ההתפטרות יש בה כדי לשרת תכלית זאת.

כידוע, עם הגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה הופכת הממשלה היוצאת לממשלת מעבר (סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה). ממשלת מעבר איננה הסדר רצוי. יש לה כל הסמכויות שיש לממשלה רגילה, ומבחינה מסוימת אף יותר, שכן אין היא זקוקה לאמון הכנסת, ואף-על-פי כן היא עשויה לכהן תקופה ממושכת, וכבר היו דברים מעולם.

על-פי החוק, הרכבה של ממשלת מעבר יהיה כהרכבה של הממשלה היוצאת עם התפטרותה, ואין אפשרות ששר יתפטר ממנה, אף אין אפשרות ששר יצטרף אליה, יהיו השיקולים שיצדיקו זאת אשר יהיו (סעיף 25(ג) לחוק יסוד: הממשלה). בלשונו של בית המשפט העליון, בממשלת מעבר אין יוצא ואין בא (בג"צ 623/76, מדינת ישראל נגד משה קול וגדעון האוזנר, פ"ד ל"א (2) 3, 5). ברור שמצב זה עלול להכביד ולהזיק, לא רק מבחינה אישית לשר זה או אחר, אלא לעתים גם מבחינה ציבורית. לפיכך יהיה זה סביר אם הממשלה תוכל להערך לקראת ההתפטרות, ולפני שתקום ממשלת מעבר, על-ידי מתן הזדמנות לשרים להתפטר או על-ידי צירוף שרים חדשים לממשלה, והכל אם ראש הממשלה יראה צורך בכך. תהליך כזה דורש זמן, שכן ההתפטרות של שר מקבלת תוקף רק כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי ראש הממשלה (סעיף 21(א) לחוק יסוד: הממשלה), וצירופו של שר לממשלה מחייב הודעה לכנסת ואישור ההודעה על-ידי הכנסת (סעיף 18 לחוק יסוד: הממשלה).

יתכן גם שראש הממשלה יראה לנכון להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה כדי לאפשר הערכות לקראת ההתפטרות בדרכים אחרות, בין אלה חשובה במיוחד הדרך של דיונים מוקדמים במישור המפלגתי, בכוונה לברר בקרב הסיעות בכנסת את האפשרות להרכיב ממשלה חדשה, ולהסכים ביניהן על המועמד הרצוי להרכבת הממשלה, וכל זאת לפני התפטרות הממשלה. על דרך זאת מן הראוי להרחיב את הדיבור.

8. לפי חוק יסוד: הממשלה, משהגיש ראש הממשלה את כתב ההתפטרות לנשיא המדינה, על הנשיא לקיים התייעצויות עם נציגי סיעות בכנסת ולאחר מכן להטיל על אחד מחברי הכנסת את התפקיד להרכיב ממשלה. בעניין זה מקנה החוק שיקול דעת לנשיא: על יסוד ההתייעצויות עליו לשקול ולהחליט למי מבין חברי הכנסת יש מירב הסיכויים להרכיב ממשלה שתהנה מאמון הכנסת. אך ברור שהחלטת הנשיא תושפע מיחסי הכוחות בכנסת, עד כדי כך שלעתים יחסי הכוחות בכנסת, ערב ההתפטרות, אינם משאירים ספק בשאלה מי יהיה המועמד להרכבת הממשלה.

גם כאשר אין זה כך, ונראה כי הבחירה בין מועמדים אפשריים נתונה בידי הנשיא הלכה למעשה, אין החוק מונע דיונים בין נציגי הסיעות בכנסת במטרה לגבש את יחסי הכוחות ולהגיע בינן לבין עצמן, אף ללא שיתופו של הנשיא, לכלל הסכמה על מועמד שיהיה מקובל על רוב חברי הכנסת. אכן, תהליך כזה של דיונים בין נציגי הסיעות בכנסת לקראת הרכבת ממשלה חדשה הינו טבעי, כך היו הדברים מעולם, ואין זה שביר או רצוי למנוע או להגביל אותו. ואם נציגי סיעות בכנסת, שיש להן רוב בין חברי הכנסת, מסכימות ביניהן על מועמד המקובל עליהן, לפני שהנשיא החל בהתייעצויות או חוץ כדי ההתייעצויות, אין בכך כדי להסיג את גבול תפקידו של הנשיא או לפגוע במעמדו של הנשיא. להיפך, יש בכך כדי להקל על הנשיא במילוי תפקידו, ולזרז את התהליך של הרכבת הממשלה החדשה, וזו הרי המטרה העיקרית במצב כזה.

נניח, לדוגמא, שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר ולמחרת היום הגיש את כתב ההתפטרות לממשלה, וכי אין זה טבעי ותקין שמיד לאחר מתן ההודעה לממשלה יתחילו נציגי הסיעות בכנסת בדיונים לקראת הרכבת הממשלה החדשה? ואם יצליחו להסכים ביניהן על מועמד המקובל על רוב חברי הכנסת, עוד לפני שכתב ההתפטרות הוגש לנשיא, האם יש בכך פסול מבחינה כלשהי?

נניח עכשיו שראש הממשלה הודיע ברבים כי הוא מתכוון להתפטר מתפקידו לכשיגיע לגיל מסויים, או לאחר שיכהן כראש ממשלה פרק זמן קצוב, או כעבור שניים או שלושה חודשים מיום ההודעה. האם במקרה כזה החוק מונע, או רצוי שילגע, הערכות הסיעות בכנסת לקראת יום ההתפטרות, כך שעם מתן ההודעה לממשלה יהיה כבר מועמד להרכבת הממשלה, מוסכם על רוב חברי הכנסת?

הווי אומר, התהליך של הערכות פוליטיות לקראת התפטרות הממשלה מצוי במסגרת החוק, ואין פסול בכך שהערכות כזאת מביאה לכלל הסכמה על חבר הכנסת אשר יוצג בפני הנשיא כמועמד להרכבת הממשלה, המקובל על רוב חברי הכנסת. גם אילו נקבע כי תהליך זה פסול לאחר שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, עדיין לא היה בכך כדי למנוע את התהליך הלכה למעשה, שכן ניתן היה, במצב כזה, לדחות את מתן ההודעה לממשלה עד לאחר שנסתיימה ההערכות הפוליטית, כאמור. ואם כך, מה יועילו חכמים בתקנה כזאת?

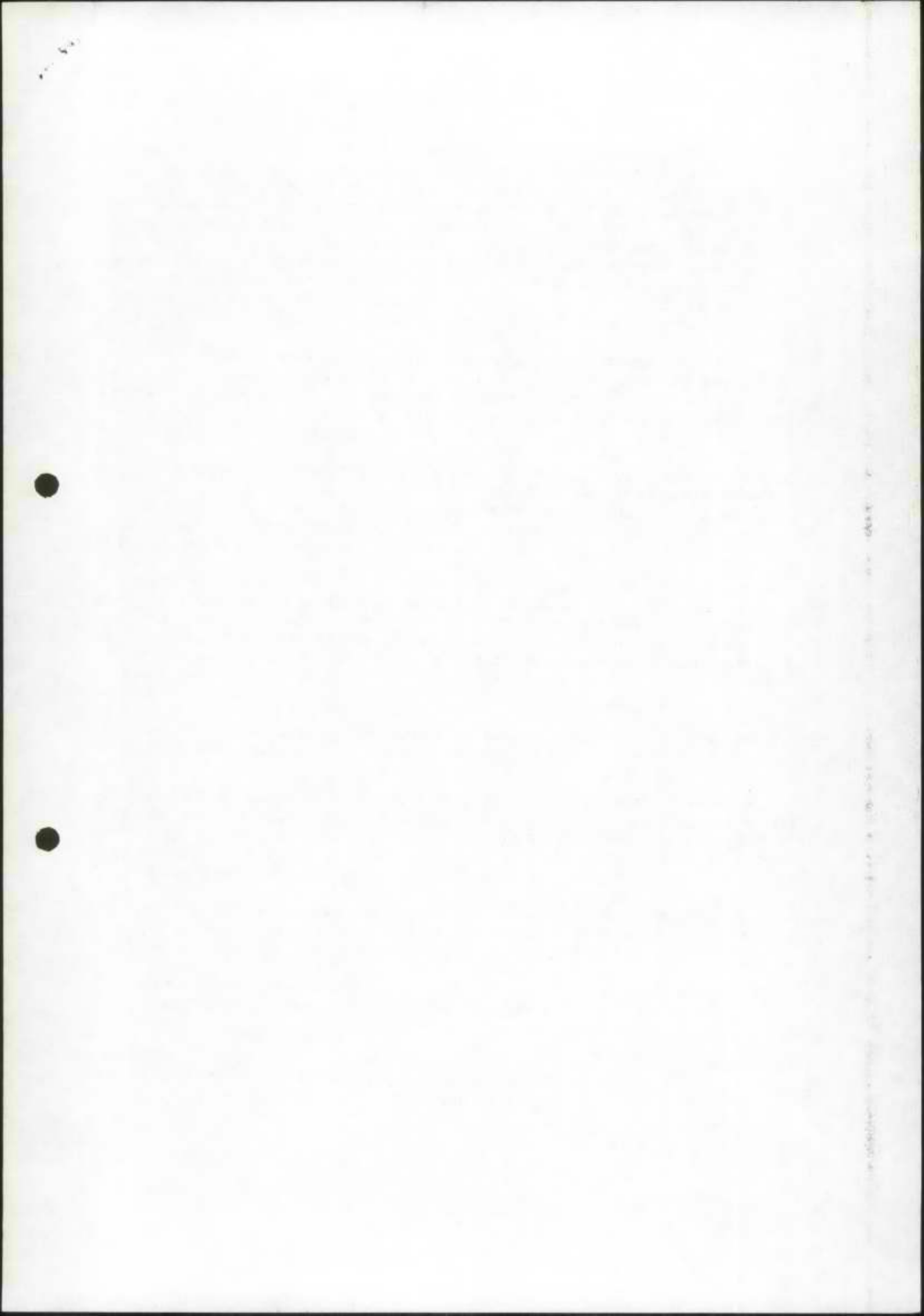
לסיכום יש לומר שמתן ההודעה לממשלה על כוונת ההתפטרות עשוי, בפועל וכדין, לשרת גם מטרה זאת של הערכות פוליטיות לקראת התפטרות הממשלה והרכבת ממשלה חדשה.

9. מכאן גם התשובה לשאלה הראשונה, כלומר, מהו הטעם שיש בו כדי להצדיק השהייה בהגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה? אם מתן ההודעה לממשלה על כוונת ההתפטרות נועד לשרת גם את המטרות האמורות, כלומר, לאפשר דיונים וצעדים אחרים כדי להניע את ראש הממשלה שיחזור בו מהודעתו או לאפשר הערכות לקראת התפטרות הממשלה, יש להסיק מכך שראש הממשלה רשאי להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא לצורך מטרה מן המטרות האלה.

10. כיוון שכך, מתעוררת כעת השאלה השנייה, כלומר, עד כמה רשאי ראש הממשלה להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא, הושמעה דעה כי ראש הממשלה חייב לפעול "במהירות הראויה", מכוח סעיף 10 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, וכך קובע סעיף זה:

"הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו - משמעה שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

אולם סעיף זה, לדעתי, אינו חל כאן, שכן הרשות להתפטר אינה לא "הסמכה" ולא "חיוב", ואין זה שביר לומר על התפטרות או על הגשת כתב התפטרות כי חובה לעשותה בכל המהירות הראויה ולחזור ולעשותה מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

11. חוק יסוד:הממשלה, הוא עצמו, אינו מגביל את ראש הממשלה בזמן. יש לכך משמעות שכן אותו חוק קוצב את הזמן בהקשרים דומים. כך, לדוגמא, שר רשאי להתפטר מן הממשלה, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, על-ידי הגשת כתב התפטרות לראש הממשלה, אך כהונתו בממשלה נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי ראש הממשלה, זולת אם חזר בו השר מהתפטרותו (סעיף 21(א) לחוק יסוד:הממשלה). ובזומה לכך לגבי העברת שר מכהונתו על-ידי החלטה של ראש הממשלה (סעיף 21א' (א) לחוק יסוד:הממשלה). במקרים אלה קצב המחוקק פרק זמן של 48 שעות לצורך דיונים, שידול, חרטה או הערכות מוקדמת לפני שהתפטרות או ההעברה מכהונה נכנסת לתוקפה. והשווה גם הוראות החוק לגבי התפטרות הממשלה (סעיף 22 בצירוף סעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981), פטירת ראש הממשלה (סעיף 23 (ב), והבעת אי-אמון לממשלה (סעיף 24).

12. אף שחוק יסוד:הממשלה אינו קוצב זמן להגשת כתב ההתפטרות, אין להסיק מכך שאין הגבלה של זמן לענין זה. בין שני השלבים של תהליך ההתפטרות קיים קשר של זמן. ניתן לומר, על יסוד עקרונות כלליים של המשפט, כי ראש הממשלה, אם לא חזר בו מכוונתו להתפטר, צריך להגיש את כתב ההתפטרות תוך זמן סביר לאחר מתן ההודעה לממשלה. אי-אפשר לדייק ולקבוע לענין זה מסגרת נוקשה ואחידה של זמן סביר לכל מקרה ומקרה. משך הזמן הסביר בכל מקרה יהיה תלוי בנסיבות של אותו מקרה. רצוי, כמובן, לקצר את הזמן ככל שהנסיבות מאפשרות כדי לזרז את סיום המשבר ככל שניתן. עם זאת, בשל המורכבות של התהליך, יתכן בהחלט שהזמן יתארך וימשך מעבר לימים ספורים, אפילו עד כדי שבועות ספורים. מבחן אפשרי לענין זה, שבהכרח הוא מעורפל וגמיש, הינו משך הזמן הסביר הנדרש לסיום ההליכים בעקבות הודעתו של ראש הממשלה על כוונתו להתפטר, כלומר, משך הזמן הסביר הנדרש כדי לברר ולסכם את ראש הממשלה יחזור בו מכוונת ההתפטרות, או משך הזמן הסביר הנדרש להערכות לקראת ההתפטרות. לפי הענין. לכשננקטימו הדיונים או ההערכות, או כשחלף הזמן הסביר הנדרש לצורך דיונים או הערכות, יהיה על ראש הממשלה להגיש את כתב ההתפטרות לנשיא המדינה או להודיע כי הוא חוזר בו מן ההודעה על כוונתו להתפטר.

13. אם יחלוף הזמן הסביר לאחר מתן ההודעה לממשלה, לפי נסיבות המקרה, וראש הממשלה לא יגיש את כתב ההתפטרות לנשיא ואף לא יודיע כי הוא חוזר בו מכוונתו להתפטר, עדיין לא יהיה זה נכון לומר כי ראש הממשלה חייב על-פי החוק להגיש את כתב ההתפטרות, או כי הפר חובתו לפי החוק בכך שלא הגיש את כתב ההתפטרות, ואי-אפשר יהיה לכפות עליו את הגשת כתב ההתפטרות באמצעים משפטיים. אלא שבמצב כזה, אף אם ראש הממשלה לא הודיע באופן רשמי שהוא חוזר בו מהודעתו לממשלה, יהיה מקום לראותו כמי שחזר בו מכוונתו להתפטר ואת הודעתו לממשלה כאילו נתבטלה מאליה. ואם בכל זאת יבקש ראש הממשלה לאחר זמן להתפטר מתפקידו, יהיה עליו לחזור על תהליך ההתפטרות מראשיתו, כפי שנקבע בסעיף 23 (א) לחוק יסוד:הממשלה, ולהודיע פעם נוספת לממשלה על כוונתו להתפטר.

14. בנסיבות המקרה, ניתן לומר כי פרק זמן של שבועיים לערך, שהוקדש לבירור האפשרות שראש הממשלה יחזור בו מהתפטרותו וכן להערכות לקראת הרכבת הממשלה החדשה, מצוי בגבול הסביר.

ב ב ר כ ה.

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

אחתק: ראש הממשלה
שר המשפטים
מזכיר הממשלה ✓

100-100

100-100

100-100

100-100

100-100

100-100

100-100

ידיעות לעיתונות

משרד המשפטים

ירושלים, ה' בתשרי התשמ"ד
12 בספטמבר 1983

ה'נצח רשמי למושל

לכבוד
מר דוד לוי
ראש הממשלה
ישר הבינוי והשיכון
ירושלים.

נכבדי,

הנדון: התפטרות ראש הממשלה לפי סעיף 23 (א) לחוק יסוד: הממשלה

1. ראש הממשלה, מר מנחם בגין, הודיע לממשלה, בישיבתה ביום י"ט באלול התשמ"ג (28 באוגוסט 1983) על כוונתו להתפטר מתפקידו, עד היום טרם הגיש ראש הממשלה כתב התפטרות לנשיא המדינה. נתבקשתי על ידי, בתפקידך כממלא-מקום ראש הממשלה, בישיבת הממשלה ביום ד' בתשרי התשמ"ד (11 בספטמבר 1983) לבחון מצב זה מבחינה משפטית.
2. השאלה העומדת בפני היא זאת: האם העובדה שהגשתי כתב התפטרות לנשיא המדינה משתהית זה כשבוועיים מאז ניהנה לממשלה הודעה על כוונת ההתפטרות, יש בה משום פגם מבחינה משפטית.
3. את התשובה לשאלה זאת יש ללמוד בראש ובראשונה מסעיף 23(א) לחוק יסוד: הממשלה, הוא הסעיף המסדיר את ענין התפטרותו של ראש הממשלה, וזו לשונו:
"ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להתפטר על-ידי הגשת כתב התפטרות לנשיא המדינה. התפטרות ראש הממשלה - כהתפטרות הממשלה".
4. במתן תשובה לשאלה שבפני לא נוכל להסתייע בעבודות ההכנה של סעיף זה, בפסקי דין או בספרות מקצועית, שכן שאלה זאת לא נדונה כלל במקורות אלה, אף לא נוכל ללמוד מן הנסיון, שכן מאז נחקק חוק יסוד: הממשלה לא היה עוד מקרה בו הגשת כתב התפטרות לנשיא המדינה נשתתתה כמו במקרה זה.
5. דבר ראשון יש לומר, על יסוד לשונו הברורה של סעיף 23(א), שראש הממשלה, אף שהודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, עדיין אינו חייב להגיש כתב התפטרות לנשיא המדינה. ראש הממשלה "רשאי" להתפטר, אם וכאשר יראה לנכון, אך אינו חייב לעשות כן. ההודעה לממשלה היא רק תנאי מוקדם להתפטרות: ראש הממשלה אינו אומר בהודעה זאת כי התפטר מתפקידו, או כי עצם ההודעה היא התפטרות, אלא הוא מצהיר כי "כוונתו" להתפטר. קיום התנאי המוקדם, בדבר מתן הודעה על הכוונה להתפטר, אין בו כדי להפוך את ההתפטרות לרשות לחובה. כלומר, גם לאחר שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, הרשות נחונה ידו להשהות את הגשת כתב התפטרות לנשיא, ולאחר זמן להחליט כי הוא חוזר בו מכוונתו להתפטר, ואין בכך פגם.

6. עם זאת, לאחר שניתנה ההודעה לממשלה, מתעוררות שתי שאלות: ראשית, מהו הטעם שיש בו כדי להצדיק השהייה בהגשת כתב ההתפטרות לנשיא; ושנית, כמה זמן ניתן להשהות את הגשת כתב ההתפטרות.

7. כדי להשיב על שאלות אלה יש להקדים ולהסביר את מטרת הדרישה שראש הממשלה יודיע לממשלה על כוונתו להתפטר. ניתן להסביר דרישה זאת בטעמים אלה:

(א) כיוון שלפי החוק התפטרותו של ראש הממשלה כהתפטרות הממשלה, הסדר הטוב מחייב שהממשלה תדע על התפטרות זאת לפני שהיא מקבלת פומבי וניתן לה חוקף עם הגשת כתב ההתפטרות לנשיא.

(ב) מתן ההודעה לממשלה לא בא לשרת את הסדר הטוב בלבד, אלא יש עמו גם הזדמנות לממשלה לדון במניעי ההתפטרות, לנקוט צעדים כדי להחגבר על תקלות ובעיות שהניעו את ראש הממשלה להודיע על כוונתו להתפטר ולנסות לשכנע אותו שיחזור בו מהודעתו.

(ג) אם וכאשר מתברר כי החלטתו של ראש הממשלה נחושה להתפטר, מאפשרת ההודעה המוקדמת להערך לקראת ההתפטרות, אם ובמידה שראש הממשלה יראה צורך בכך. ההתפטרות היא משבר וראוי לקצר את משך המשבר ואת נזקי המשבר ככל שניתן. לעתים הערכות מתאימה לפני ההתפטרות יש בה כדי לשרת תכלית זאת.

כידוע, עם הגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה הופכת הממשלה היוצאת לממשלת מעבר (סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה). ממשלת מעבר איננה הסדר רצוי. יש לה כל הסמכויות שיש לממשלה רגילה, ומבחינה מסוימת אף יותר, שכן אין היא זקוקה לאמון הכנסת, ואף-על-פי כן היא עשויה לכהן תקופה ממושכת, וכבר היו דברים מעולם.

על-פי החוק, הרכבה של ממשלת מעבר יהיה כהרכבה של הממשלה היוצאת עם התפטרותה, ואין אפשרות ששר יתפטר ממנה, אף אין אפשרות ששר יצטרף אליה, יהיו השיקולים שיצדיקו זאת אשר יהיו (סעיף 25(ג) לחוק יסוד: הממשלה). בלשונו של בית המשפט העליון, בממשלת מעבר אין יוצא ואין בא (בג"צ 623/76, מדינת ישראל נגד משה קול וגדעון האוזנר, פ"ד ל"א (2) ג, 3, 5). ברור שמצב זה עלול להכביד ולהזיק, לא רק מבחינה אישית לשר זה או אחר, אלא לעמים גם מבחינה ציבורית. לפיכך יהיה זה סביר אם הממשלה תוכל להערך לקראת ההתפטרות, ולפני שתקום ממשלת מעבר, על-ידי מתן הזדמנות לשרים להתפטר או על-ידי צירוף שרים חדשים לממשלה, והכל אם ראש הממשלה יראה צורך בכך. תהליך כזה דורש זמן. שכן ההתפטרות של שר מקבלת חוקף רק כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי ראש הממשלה (סעיף 21(א) לחוק יסוד: הממשלה), וצירופו של שר לממשלה מחייב הודעה לכנסת ואישור ההודעה על-ידי הכנסת (סעיף 18 לחוק יסוד: הממשלה).

יתכן גם שראש הממשלה יראה לנכון להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה כדי לאפשר הערכות לקראת ההתפטרות בדרכים אחרות. בין אלה חשובה במיוחד הדרך של דיונים מוקדמים במישור המפלגתי, בכוונה לברר בקרב הסיעות בכנסת את האפשרות להרכיב ממשלה חדשה, ולהסכים ביניהן על המועמד הרצוי להרכבת הממשלה, וכל זאת לפני התפטרות הממשלה. על דרך זאת מן הראוי להרחיב את הדיבור.

8. לפי חוק יסוד: הממשלה, משהגיש ראש הממשלה את כתב ההתפטרות לנשיא המדינה, על הנשיא לקיים החייצויות עם נציגי סיעות בכנסת ולאחר מכן להטיל על אחד מחברי הכנסת את התפקיד להרכיב ממשלה. בעניין זה מקנה החוק שיקול דעת לנשיא: על יסוד ההתייעצויות עליו לשקול ולהחליט למי מבין חברי הכנסת יש מירב הסיכויים להרכיב ממשלה שתהנה מאמון הכנסת. אך ברור שהחלטת הנשיא תושפע מיחסי הכוחות בכנסת, עד כדי כך שלעתים יחסי הכוחות בכנסת, ערב ההתפטרות, אינם משאירים ספק בשאלה מי יהיה המועמד להרכבת הממשלה.

גם כאשר אין זה כך, ונראה כי הבחירה בין מועמדים אפשריים נתונה בידי הנשיא הלכה למעשה, אין החוק מונע דיונים בין נציגי הסיעות בכנסת במטרה לגבש את יחסי הכוחות ולהגיע בין לבין עצמן, אף ללא שיתופו של הנשיא, לכלל הסכמה על מועמד שיהיה מקובל על רוב חברי הכנסת. אכן, ההליך כזה של דיונים בין נציגי הסיעות בכנסת לקראת הרכבת ממשלה חדשה יינו טבעי, כך היו הדברים מעולם, ואין זה שביר או רצוי למנוע או להגביל אותו, ואם נציגי סיעות בכנסת, שיש להן רוב בין חברי הכנסת, מסכימות ביניהן על מועמד המקבל עליהן, לפני שהנשיא החל בהתייעצויות או תוך כדי ההתייעצויות, אין בכך כדי להטיג את גבול תפקידו של הנשיא או לפגוע במעמדו של הנשיא, להיפך, יש בכך כדי להקל על הנשיא במילוי תפקידו, ולזרז את התהליך של הרכבת הממשלה החדשה, וזו הרי המטרה העיקרית במצב כזה.

נניח, לדוגמא, שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר ולמחרת היום הגיש את כתב ההתפטרות לממשלה, וכי אין זה טבעי ותקין שמיד לאחר מתן ההודעה לממשלה יתחילו נציגי הסיעות בכנסת בדיונים לקראת הרכבת הממשלה החדשה ואם יצליחו להסכים ביניהן על מועמד המקובל על רוב חברי הכנסת, עוד לפני שכתב ההתפטרות הוגש לנשיא, האם יש בכך פסול מבחינה כלשהי?

נניח עכשיו שראש הממשלה הודיע ברבים כי הוא מתכוון להתפטר מתפקידו לכשיגיע לגיל מסוים, או לאחר שיכהן כראש ממשלה פרק זמן קצוב, או כעבור שניים או שלושה חודשים מיום ההודעה, האם במקרה כזה החוק מונע, או רצוי שילגע, הערכות הסיעות בכנסת לקראת יום ההתפטרות, כך שעם מתן ההודעה לממשלה יהיה כבר מועמד להרכבת הממשלה, מוסכם על רוב חברי הכנסת?

הווי אומר, התהליך של הערכות פוליטיות לקראת התפטרות הממשלה מצוי במסגרת החוק, ואין פסול בכך שהערכות כזאת מביאה לכלל הסכמה על חבר הכנסת אשר יוצג בפני הנשיא כמועמד להרכבת הממשלה, המקובל על רוב חברי הכנסת, גם אילו נקבע כי תהליך זה פסול לאחר שראש הממשלה הודיע לממשלה על כוונתו להתפטר, עדיין לא היה בכך כדי למנוע את התהליך הלכה למעשה, שכן ניתן היה, במצב כזה, לדחות את מתן ההודעה לממשלה עד לאחר שנסיימה הערכות הפוליטיות, כאמור, ואם כך, מה יועילו חכמים בתקנה כזאת?

לסיכום יש לומר שמתן ההודעה לממשלה על כוונת ההתפטרות עשוי, בפועל וכדין, לשרת גם מטרה זאת של הערכות פוליטיות לקראת התפטרות הממשלה והרכבת ממשלה חדשה.

9. מכאן גם התשובה לשאלה הראשונה, כלומר, מהו הטעם שיש בו כדי להצדיק השהייה בהגשת כתב ההתפטרות לנשיא המדינה? אם מתן ההודעה לממשלה על כוונת ההתפטרות נועד לשרת גם את המטרות האמורות, כלומר, לאפשר דיונים וצעדים אחרים כדי להניע את ראש הממשלה שיחזור בו מהודעתו או לאפשר הערכות לקראת התפטרות הממשלה, יש להסיק מכך שראש הממשלה רשאי להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא לצורך מטרה מן המטרות האלה.

10. כיוון שכן, מתעוררת כעת השאלה השנייה, כלומר, עד כמה רשאי ראש הממשלה להשהות את הגשת כתב ההתפטרות לנשיא, הושמעה דעה כי ראש הממשלה חייב לפעול "במהירות הראויה". מכוח סעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, וכך קובע סעיף זה:

"הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו - משמעה שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

אולם סעיף זה, לדעתי, אינו חל כאן, שכן הרשות להתפטר אינה לא "הסמכה" ולא "חיוב", ואין זה סביר לומר על התפטרות או על הגשת כתב התפטרות כי חובה לעשותה בכל המהירות הראויה ולחזור ולעשותה מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

11. חוק יסוד:הממשלה, הוא עצמו, אינו מגביל את ראש הממשלה בזמן. יש לכך משמעות שכן אותו חוק קוצב את הזמן בהקשרים דומים. כך, לדוגמא, שר ראשי להתפטר מן הממשלה, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן. על-ידי הגשת כתב התפטרות לראש הממשלה, אך כהונתו בממשלה נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב התפטרות הגיע לידי ראש הממשלה, זולת אם חזר בו השר מהתפטרותו (סעיף 21א) לחוק יסוד:הממשלה). ובדומה לכך לגבי העברת שר מכהונתו על-ידי החלטה של ראש הממשלה (סעיף 21א) (א) לחוק יסוד:הממשלה). במקרים אלה קצב המחוק פרק זמן של 48 שעות לצורך דיונים, שידול, חרטה או הערכות מוקדמת לפני שהתפטרות או ההעברה מכהונה נכנסת לתוקפה, והשווה גם הוראות החוק לגבי התפטרות הממשלה (סעיף 22 בצירוף סעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981). פטירת ראש הממשלה (סעיף 23 ב), והבעת אי-אמון לממשלה (סעיף 24).

12. אף שחוק יסוד:הממשלה אינו קוצב זמן להגשת כתב התפטרות, אין להסיק מכך שאין הגבלה של זמן לענין זה. בין שני השלבים של תהליך ההתפטרות קיים קשר של זמן. ניתן לומר, על יסוד עקרונות כלליים של המשפט, כי ראש הממשלה, אם לא חזר בו מכוונתו להתפטר, צריך להגיש את כתב ההתפטרות תוך זמן סביר לאחר מתן ההודעה לממשלה, אי-אפשר לדייק ולקבוע לענין זה מסגרת נוקשה ואחידה של זמן סביר לכל מקרה ומקרה, משך הזמן הסביר בכל מקרה יהיה תלוי בנסיבות של אותו מקרה. רצוי, כמובן, לקצר את הזמן ככל שהנסיבות מאפשרות כדי לזרז את סיום המשבר ככל שניתן. עם זאת, בשל המורכבות של התהליך, יתכן בהחלט שהזמן יתארך וימשך מעבר לימים ספורים, אפילו עד כדי שבועות ספורים. מבחן אפשרי לענין זה, שבהכרח הוא מעורפל וגמיש, הינו משך הזמן הסביר הנדרש לסיום ההליכים בעקבות הודעתו של ראש הממשלה על כוונתו להתפטר, כלומר, משך הזמן הסביר הנדרש כדי לברר ולסכם את ראש הממשלה יחזור בו מכוונת ההתפטרות, או משך הזמן הסביר הנדרש להערכות לקראת ההתפטרות, לפי הענין. לכשנסיימו הדיונים או ההערכות, או כשחלף הזמן הסביר הנדרש לצורך דיונים או הערכות, יהיה על ראש הממשלה להגיש את כתב ההתפטרות לנשיא המדינה או להודיע כי הוא חוזר בו מן ההודעה על כוונתו להתפטר.

13. אם יחלוף הזמן הסביר לאחר מתן ההודעה לממשלה, לפי נסיבות המקרה, וראש הממשלה לא יגיש את כתב ההתפטרות לנשיא ואף לא יודיע כי הוא חוזר בו מכוונתו להתפטר, עדיין לא יהיה זה נכון לומר כי ראש הממשלה חייב על-פי החוק להגיש את כתב ההתפטרות, או כי הפר חובתו לפי החוק בכך שלא הגיש את כתב ההתפטרות, ואי-אפשר יהיה לכפות עליו את הגשת כתב ההתפטרות באמצעים משפטיים. אלא שבמצב כזה, אף אם ראש הממשלה לא הודיע באופן רשמי שהוא חוזר בו מהודעתו לממשלה, יהיה מקום לראותו כמי שחזר בו מכוונתו להתפטר ואת הודעתו לממשלה כאילו נתבטלה מאליה. ואם בכל זאת יבקש ראש הממשלה לאחר זמן להתפטר מתפקידו, יהיה עליו לחזור על תהליך ההתפטרות מראשיתו, כפי שנקבע בסעיף 23 (א) לחוק יסוד:הממשלה, ולהודיע פעם נוספת לממשלה על כוונתו להתפטר.

14. בנסיבות המקרה, ניתן לומר כי פרק זמן של שבועיים לערך, שהוקדש לבירור האפשרות שראש הממשלה יחזור בו מהתפטרותו וכן להערכות לקראת הרכבת הממשלה החדשה, מצוי בגבול הסביר.

ב ב ר כ ה.

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

אצחק: ראש הממשלה
שר המשפטים
מזכיר הממשלה. ✓

Press bulletin

14 SEPTEMBER 1983

ATTORNEY GENERAL'S OPINION ON PRIME MINISTER'S RESIGNATION ACCORDING TO PARAGRAPH 23 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT

THE FOLLOWING IS THE FULL TEXT OF ATTORNEY GENERAL YITZHAK ZAHIR'S OPINION ON THE LEGAL ISSUES SURROUNDING THE PRIME MINISTER'S NOTIFICATION OF HIS INTENTION TO RESIGN, AS COMMUNICATED ON 12 SEPTEMBER 1983 IN A LETTER TO DEPUTY PRIME MINISTER DAVID LEVY:

1. THE PRIME MINISTER, MR. MENACHEM BEGIN, NOTIFIED THE CABINET AT ITS MEETING OF 28 AUGUST 1983 OF HIS INTENTION TO RESIGN HIS POST. TO THIS DAY, THE PRIME MINISTER HAS YET TO TENDER HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT. IN THE CABINET MEETING OF WEDNESDAY, 11 SEPTEMBER 1983, I WAS REQUESTED BY YOU, IN YOUR CAPACITY AS ACTING PRIME MINISTER, TO EXAMINE THIS SITUATION FROM A LEGAL STANDPOINT.

2. THE QUESTION BEFORE ME IS THIS: IS THE FACT THAT THERE HAS BEEN A DELAY OF SOME TWO WEEKS IN TENDERING THE RESIGNATION TO THE PRESIDENT, AFTER NOTIFICATION OF THE CABINET OF THE INTENTION TO RESIGN, IMPROPER FROM A LEGAL POINT OF VIEW.

3. THE ANSWER TO THIS QUESTION SHOULD BE PRIMARILY OBTAINED FROM PARAGRAPH 23 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT, WHICH IS THE PARAGRAPH SETTING OUT THE PROCEDURE FOR THE PRIME MINISTER'S RESIGNATION, AS FOLLOWS:

"THE PRIME MINISTER CAN, AFTER NOTIFYING THE CABINET OF HIS INTENTION TO DO SO, RESIGN BY TENDERING HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT. THE RESIGNATION OF THE PRIME MINISTER IS TANTAMOUNT TO THE RESIGNATION OF THE GOVERNMENT."

4. IN ANSWERING THE QUESTION BEFORE ME, WE CANNOT MAKE USE OF THE DRAFTS OF THIS PARAGRAPH, LEGAL OPINIONS OR PROFESSIONAL LITERATURE, SINCE THIS QUESTION IS NOT DISCUSSED AT ALL IN THESE SOURCES; NEITHER CAN WE LEARN FROM EXPERIENCE, BECAUSE SINCE THE LEGISLATION OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT, THERE HAS NOT BEEN ANOTHER CASE IN WHICH THE TENDERING OF A RESIGNATION LETTER TO THE PRESIDENT WAS DELAYED AS IN THE PRESENT CASE.

5. FIRST IT SHOULD BE SAID, ON THE BASIS OF THE CLEAR LANGUAGE OF PARAGRAPH 23 (A), THAT THE PRIME MINISTER, EVEN THOUGH HE HAS NOTIFIED THE CABINET OF HIS INTENTION TO RESIGN, DOES NOT YET HAVE TO TENDER HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT. THE PRIME MINISTER "MAY" RESIGN, IF AND WHEN HE SEES FIT, BUT HE DOES NOT HAVE TO DO SO. THE NOTIFICATION OF THE CABINET IS ONLY A PRECONDITION FOR RESIGNATION: THE PRIME MINISTER IS NOT SAYING IN THIS NOTIFICATION THAT HE HAS RESIGNED HIS POST, OR THAT THE VERY NOTIFICATION IS A RESIGNATION, BUT IS NOTING HIS "INTENTION" OF RESIGNING. THE FULFILLMENT OF THE PRECONDITION REGARDING NOTIFICATION OF THE INTENTION TO RESIGN CANNOT CHANGE THE RESIGNATION FROM VOLUNTARY TO MANDATORY. THAT IS, EVEN AFTER THE PRIME MINISTER HAS NOTIFIED THE CABINET OF HIS INTENTION TO RESIGN, IT IS HIS PREROGATIVE TO DELAY SUBMISSION OF THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT, AND LATER DECIDE THAT HE IS CHANGING HIS MIND, AND THERE WOULD BE NOTHING WRONG WITH THIS.

6. NONETHELESS, AFTER THE CABINET HAS BEEN NOTIFIED, TWO QUESTIONS ARISE: FIRSTLY, WHAT REASON CAN JUSTIFY THE DELAY IN SUBMISSION OF THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT; AND SECONDLY, HOW LONG CAN THE SUBMISSION OF THE LETTER OF RESIGNATION BE DELAYED.

7. IN ORDER TO ANSWER THESE QUESTIONS, EXPLANATION SHOULD FIRST BE MADE OF THE PURPOSE OF THE REQUIREMENT THAT THE PRIME MINISTER NOTIFY THE CABINET OF HIS INTENTION OF RESIGNING. THIS REQUIREMENT CAN BE ATTRIBUTED TO THE FOLLOWING REASONS:

.../2

A) BECAUSE ACCORDING TO THE LAW, THE RESIGNATION OF THE PRIME MINISTER IS TANTAMOUNT TO THE RESIGNATION OF THE CABINET, DUE PROCESS REQUIRES THAT THE CABINET KNOW OF THIS RESIGNATION BEFORE IT IS PUBLICIZED AND VALIDATED BY SUBMISSION OF THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT.

B) NOTIFICATION OF THE CABINET IS NOT ONLY INTENDED TO MEET THE DEMANDS OF DUE PROCESS, BUT IT ALSO PROVIDES THE CABINET WITH AN OPPORTUNITY TO DISCUSS THE MOTIVES FOR THE RESIGNATION, TO TAKE STEPS TO OVERCOME DIFFICULTIES AND PROBLEMS WHICH LED THE PRIME MINISTER TO ANNOUNCE HIS INTENTION OF RESIGNING, AND TO TRY TO PERSUADE HIM TO CHANGE HIS MIND.

C) IF AND WHEN IT EMERGES THAT THE PRIME MINISTER IS DETERMINED TO RESIGN, THE EARLY NOTIFICATION MAKES IT POSSIBLE TO PREPARE FOR THE RESIGNATION, IF AND WHEN THE PRIME MINISTER SEES FIT TO DO SO. THE RESIGNATION IS A CRISIS, AND ITS DURATION AND HARM SHOULD BE LIMITED AS MUCH AS POSSIBLE. SOMETIMES PROPER PREPARATION BEFORE THE RESIGNATION CAN SERVE THIS PURPOSE.

AS IS KNOWN, THE SUBMISSION OF THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT TRANSFORMS THE OUTGOING GOVERNMENT INTO A TRANSITIONAL GOVERNMENT (PARAGRAPH 25 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT). A TRANSITIONAL GOVERNMENT IS NOT A DESIRABLE ARRANGEMENT. IT HAS ALL THE AUTHORITY OF A REGULAR GOVERNMENT, AND IN CERTAIN RESPECTS EVEN MORE, SINCE IT DOES NOT NEED THE KNESSET'S CONFIDENCE; BUT NEVERTHELESS IT IS LIKELY TO SERVE FOR A PROLONGED PERIOD, AND THIS HAS HAPPENED IN THE PAST.

BY LAW, THE COMPOSITION OF THE TRANSITIONAL GOVERNMENT WILL BE THE SAME AS THAT OF THE OUTGOING GOVERNMENT UPON ITS RESIGNATION, AND THERE IS NO POSSIBILITY OF A MINISTER RESIGNING FROM IT, NEITHER IS IT POSSIBLE FOR A MINISTER TO JOIN IT, REGARDLESS OF THE JUSTIFICATIONS (PARAGRAPH 25 (C) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT). IN THE WORDS OF THE SUPREME COURT, THERE IS NO COMING AND GOING IN A TRANSITIONAL GOVERNMENT (SUPREME COURT RULING 623/76, THE STATE OF ISRAEL VERSUS MOSHE KOL AND GIDEON HAUSNER). CLEARLY THIS SITUATION MAY MAKE THINGS DIFFICULT AND DO HARM, NOT ONLY PERSONALLY TO THIS OR THAT MINISTER, BUT SOMETIMES ALSO FROM THE POINT OF VIEW OF THE PUBLIC. THEREFORE IT WOULD BE REASONABLE IF THE CABINET WOULD BE ABLE TO PREPARE FOR THE RESIGNATION, AND BEFORE A TRANSITIONAL GOVERNMENT IS ESTABLISHED, BY GIVING THE MINISTERS AN OPPORTUNITY TO RESIGN OR BY ADDING NEW MINISTERS TO THE CABINET, AND ALL THIS IF THE PRIME MINISTER SEES THE NEED TO DO SO. SUCH A PROCESS TAKES TIME, SINCE THE RESIGNATION OF A MINISTER TAKES EFFECT ONLY 48 HOURS AFTER THE RESIGNATION LETTER HAS BEEN RECEIVED BY THE PRIME MINISTER (PARAGRAPH 21 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT), AND THE ADDITION OF A MINISTER TO THE CABINET REQUIRES NOTIFICATION TO THE KNESSET AND APPROVAL OF THE NOTIFICATION BY THE KNESSET (PARAGRAPH 18 OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT).

IT IS ALSO POSSIBLE THAT THE PRIME MINISTER WILL SEE FIT TO DELAY SUBMITTING HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT TO ENABLE PREPARATION FOR THE RESIGNATION IN OTHER WAYS, AMONG WHICH OF SPECIAL IMPORTANCE IS THE METHOD OF EARLY DISCUSSIONS ON THE PARTY LEVEL, WITH THE AIM OF CLARIFYING AMONG THE KNESSET FACTIONS THE POSSIBILITY OF FORMING A NEW GOVERNMENT, AND TO AGREE AMONG THEM ON THE PREFERRED CANDIDATE TO FORM THE GOVERNMENT, AND ALL OF THIS PRIOR TO THE GOVERNMENT'S RESIGNATION. IT IS WORTHWHILE TO DISCUSS THIS APPROACH IN GREATER DETAIL.

8. ACCORDING TO THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT, UPON THE SUBMISSION OF THE RESIGNATION OF THE PRIME MINISTER TO THE PRESIDENT, THE PRESIDENT MUST HOLD CONSULTATIONS WITH THE REPRESENTATIVES OF THE KNESSET FACTIONS, AND THEN CHARGE ONE OF THE KNESSET MEMBERS WITH THE DUTY OF FORMING A GOVERNMENT. IN THIS MATTER, THE LAW GRANTS THE PRESIDENT THE RIGHT TO USE HIS JUDGMENT: ON THE BASIS OF THE CONSULTATIONS, HE MUST CONSIDER AND DECIDE WHICH OF THE KNESSET MEMBERS HAS THE BEST CHANCE OF FORMING A CABINET WHICH WILL RECEIVE THE KNESSET'S CONFIDENCE. BUT IT IS CLEAR THAT THE PRESIDENT'S DECISION WILL BE INFLUENCED BY THE BALANCE OF POWER IN THE KNESSET, TO SUCH AN EXTENT THAT SOMETIMES THE BALANCE OF POWER IN THE KNESSET, ON THE EVE OF THE RESIGNATION, LEAVES NO DOUBT REGARDING THE IDENTITY OF THE CANDIDATE TO FORM THE GOVERNMENT.

EVEN WHEN THIS IS NOT SO -- AND IT SEEMS THAT THE CHOICE BETWEEN POSSIBLE CANDIDATES IS IN FACT UP TO THE PRESIDENT -- THE LAW DOES NOT PREVENT DISCUSSIONS BETWEEN KNESSET FACTION REPRESENTATIVES IN ORDER TO CONSOLIDATE THE BALANCE OF POWERS, AND PRIVATELY -- EVEN WITHOUT THE PRESIDENT'S PARTICIPATION -- REACH AN AGREEMENT ON A CANDIDATE WHICH WOULD BE ACCEPTABLE TO THE MAJORITY OF KNESSET MEMBERS. INDEED, SUCH A PROCESS OF DISCUSSION BETWEEN KNESSET FACTION REPRESENTATIVES FOR THE FORMATION OF A NEW GOVERNMENT IS NATURAL; IT HAS ALWAYS BEEN THUS, AND IT IS NEITHER REASONABLE NOR DESIRABLE TO PREVENT OR LIMIT IT. AND IF REPRESENTATIVES OF KNESSET FACTIONS, WHICH HAVE A MAJORITY AMONG THE KNESSET MEMBERS, AGREE ON A CANDIDATE WHOM THEY FIND ACCEPTABLE, EITHER BEFORE THE PRESIDENT STARTS CONSULTATIONS OR IN THE COURSE OF THE CONSULTATIONS, THERE IS NOTHING IN THIS WHICH ENCROACHES ON THE PRESIDENT'S ROLE OR DETRACTS FROM HIS STATUS. QUITE THE CONTRARY: IT MAY FACILITATE FOR THE PRESIDENT THE FULFILLMENT OF HIS ROLE, AND ACCELERATE THE PROCESS OF FORMING THE NEW GOVERNMENT, WHICH, AFTER ALL, IS THE MAIN GOAL IN SUCH A SITUATION.

LET US ASSUME, FOR EXAMPLE, THAT THE PRIME MINISTER ANNOUNCED TO THE CABINET HIS INTENTION TO RESIGN, AND THE FOLLOWING DAY PRESENTED HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE CABINET (SIC). IS IT NOT NATURAL AND NORMAL THAT IMMEDIATELY AFTER THE STATEMENT TO THE CABINET IS MADE, KNESSET FACTION REPRESENTATIVES START DISCUSSIONS IN PREPARATION FOR THE FORMING OF THE NEW GOVERNMENT? AND IF THEY SUCCEED IN REACHING AN AGREEMENT ON A CANDIDATE WHICH WOULD BE ACCEPTABLE TO MOST KNESSET MEMBERS EVEN BEFORE THE LETTER OF RESIGNATION IS PRESENTED, IS THERE ANYTHING WRONG IN THAT, FROM ANY POINT OF VIEW?

LET US ASSUME, THEN, THAT THE PRIME MINISTER PUBLICLY ANNOUNCES THAT HE INTENDS TO RESIGN FROM HIS OFFICE WHEN HE REACHES A CERTAIN AGE, OR AFTER HE SERVES AS PRIME MINISTER FOR A CERTAIN PERIOD OF TIME, OR TWO OR THREE MONTHS AFTER THE DAY OF THE ANNOUNCEMENT. DOES -- OR SHOULD -- THE LAW IN SUCH A CASE PREVENT KNESSET FACTIONS FROM PREPARING FOR THE DAY OF THE RESIGNATION, SO THAT WHEN THE ANNOUNCEMENT TO THE CABINET IS MADE, THERE WOULD ALREADY BE A CANDIDATE FOR THE FORMING OF THE GOVERNMENT WHO WOULD BE ACCEPTABLE TO MOST KNESSET MEMBERS?

THAT IS TO SAY (THAT) THE PROCESS OF POLITICAL PREPARATIONS TOWARD THE RESIGNATION OF THE GOVERNMENT IS WITHIN THE FRAMEWORK OF THE LAW, AND THERE IS NOTHING WRONG IN SUCH PREPARATION RESULTING IN AN AGREEMENT ON THE KNESSET MEMBER WHO WOULD BE PRESENTED BEFORE THE PRESIDENT AS THE CANDIDATE FOR THE FORMING OF THE GOVERNMENT, AND WHO IS ACCEPTABLE TO MOST KNESSET MEMBERS. EVEN IF IT WERE RULED THAT SUCH A PROCESS IS INVALID AFTER THE PRIME MINISTER ANNOUNCES TO THE CABINET HIS INTENTION TO RESIGN, IT WOULD STILL NOT PREVENT THE PROCESS IN PRACTICE, BECAUSE IN SUCH A CASE IT WOULD HAVE BEEN POSSIBLE TO POSTPONE THE ANNOUNCEMENT TO THE CABINET UNTIL AFTER THE POLITICAL PREPARATIONS ARE OVER, AS SAID ABOVE. AND, IF SO, WHAT GOOD WOULD SUCH A RULING DO?

FINALLY, IT SHOULD BE NOTED THAT THE ANNOUNCEMENT TO THE CABINET ON THE INTENTION TO RESIGN MAY -- BOTH PRACTICALLY AND LAWFULLY -- ALSO SERVE THIS PURPOSE OF POLITICAL PREPARATIONS FOR THE RESIGNATION OF THE GOVERNMENT AND THE FORMING OF A NEW ONE.

9. HENCE, ALSO THE ANSWER TO THE FIRST QUESTION -- NAMELY, WHAT IS THE REASON WHICH MAY JUSTIFY A DELAY IN PRESENTING THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT OF THE STATE? IF MAKING THE STATEMENT TO THE CABINET ABOUT THE INTENTION TO RESIGN IS MEANT TO SERVE THE ABOVE-MENTIONED GOALS AS WELL -- I.E., TO ENABLE DISCUSSIONS AND OTHER STEPS IN ORDER TO GET THE PRIME MINISTER TO RETRACT HIS ANNOUNCEMENT, OR TO ENABLE PREPARATIONS FOR THE RESIGNATION OF THE GOVERNMENT, ONE MAY INFER FROM THIS THAT THE PRIME MINISTER IS ALLOWED TO DELAY THE PRESENTATION OF THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT FOR THE SAKE OF ONE OF THESE GOALS.

10. THEREFORE, THE SECOND QUESTION NOW ARISES -- NAMELY, HOW LONG IS THE PRIME MINISTER PERMITTED TO DELAY THE LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT. ONE OPINION SAID THAT THE PRIME MINISTER SHOULD OPERATE "WITH DUE DISPATCH," UNDER PARAGRAPH 11 OF THE INTERPRETATION LAW 5741-1981. THIS PARAGRAPH RULES AS FOLLOWS:

"ANY EMPOWERMENT, OR IMPOSITION OF A DUTY, TO DO SOMETHING SHALL, WHERE NO TIME FOR DOING IT IS PRESCRIBED, MEAN THAT IT MAY OR SHALL BE DONE WITH DUE DISPATCH AND BE DONE AGAIN FROM TIME TO TIME AS REQUIRED BY CIRCUMSTANCES."

TO MY MIND, THIS PARAGRAPH DOES NOT APPLY HERE, BECAUSE THE RIGHT TO RESIGN IS NEITHER AN "EMPOWERMENT" NOR AN "IMPOSITION," AND IT IS NOT REASONABLE TO SAY ABOUT A RESIGNATION, OR ON THE PRESENTATION OF A LETTER OF RESIGNATION, THAT IT MUST BE DONE WITH DUE DISPATCH AND TO BE DONE AGAIN FROM TIME TO TIME AS REQUIRED BY CIRCUMSTANCES.

11. THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT ITSELF DOES NOT IMPOSE TIME LIMITS ON THE PRIME MINISTER. THIS IS SIGNIFICANT, BECAUSE THAT SAME LAW DOES ALLOT TIME IN SIMILAR CONTEXTS. THUS, FOR INSTANCE, A MINISTER IS ALLOWED TO RESIGN FROM THE CABINET, AFTER HAVING ANNOUNCED TO THE CABINET HIS INTENTION TO DO SO, BY PRESENTING A LETTER OF RESIGNATION TO THE PRIME MINISTER, BUT HIS TERM IN THE CABINET ENDS 48 HOURS AFTER THE LETTER OF RESIGNATION HAS REACHED THE PRIME MINISTER, UNLESS THE MINISTER RETRACTS HIS RESIGNATION (PARAGRAPH 21 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT). THE CASE IS SIMILAR ALSO WITH REGARD TO THE DISMISSAL OF A MINISTER FROM HIS OFFICE BY DECISION OF THE PRIME MINISTER (PARAGRAPH 21A (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT). IN THOSE CASES, THE LEGISLATOR ALLOTTED 48 HOURS FOR DISCUSSIONS, PERSUASION, REGRET, OR PRIOR PREPARATIONS BEFORE THE RESIGNATION OR DISMISSAL BECOME VALID. AND COMPARE ALSO THE RULINGS OF THE LAW REGARDING THE RESIGNATION OF THE GOVERNMENT (PARAGRAPH 22, WITH PARAGRAPH 11 OF THE INTERPRETATION LAW 5741-1981), THE PRIME MINISTER'S DEATH (PARAGRAPH 23 (B)), AND A VOTE OF NO CONFIDENCE IN THE GOVERNMENT (PARAGRAPH 24).

12. ALTHOUGH THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT DOES NOT ALLOT TIME FOR THE PRESENTATION OF THE LETTER OF RESIGNATION, ONE MUST NOT CONCLUDE THAT THERE IS NO TIME LIMITATION ON THIS MATTER. THERE IS A TIME LINK BETWEEN THE TWO STAGES OF THE RESIGNATION PROCESS. ONE MAY SAY, ON THE BASIS OF GENERAL LEGAL PRINCIPLES, THAT IF THE PRIME MINISTER DOES NOT RETRACT HIS INTENTION TO RESIGN, HE OUGHT TO PRESENT HIS LETTER OF RESIGNATION WITHIN A REASONABLE PERIOD OF TIME AFTER THE ANNOUNCEMENT TO THE CABINET. IT IS IMPOSSIBLE TO BE PRECISE AND FIX A RIGID AND UNIFORM FRAMEWORK OF REASONABLE TIME ON THIS ISSUE FOR EACH AND EVERY CASE. THE REASONABLE TIME DURATION IN EACH CASE DEPENDS ON THE CIRCUMSTANCES OF THAT CASE. IT IS, OF COURSE, DESIRABLE TO REDUCE THE TIME AS MUCH AS CIRCUMSTANCES ALLOW, IN ORDER TO ACCELERATE THE TERMINATION OF THE CRISIS AS MUCH AS POSSIBLE. HOWEVER, BECAUSE OF THE COMPLEXITY OF THE PROCESS, IT MAY CERTAINLY OCCUR THAT THE TIME WILL EXTEND BEYOND SEVERAL DAYS, EVEN UP TO SEVERAL WEEKS. A POSSIBLE GUIDELINE FOR THIS ISSUE, WHICH IS BY DEFINITION VAGUE AND FLEXIBLE, IS THE REASONABLE TIME REQUIRED FOR THE TERMINATION OF PROCEDURES FOLLOWING THE PRIME MINISTER'S ANNOUNCEMENT OF HIS INTENTION TO RESIGN; THAT IS, A REASONABLE PERIOD OF TIME IN ORDER TO CLARIFY AND TO CONCLUDE WHETHER THE PRIME MINISTER MAY RETRACT HIS INTENTION TO RESIGN, OR THE REASONABLE TIME REQUIRED TO PREPARE FOR THE RESIGNATION, AS THE CASE MAY BE. ONCE THE DISCUSSIONS OR PREPARATIONS ARE OVER, OR ONCE THE REASONABLE TIME REQUIRED FOR DISCUSSIONS OR PREPARATIONS IS OVER, THE PRIME MINISTER HAS TO PRESENT HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT OF THE STATE, OR ANNOUNCE THAT HE RETRACTS THE ANNOUNCEMENT ON HIS INTENTION TO RESIGN.

13. IF THE REASONABLE PERIOD OF TIME, ACCORDING TO THE CIRCUMSTANCES OF THE CASE, GOES BY, AND THE PRIME MINISTER DOES NOT PRESENT HIS LETTER OF RESIGNATION TO THE PRESIDENT, AND DOES NOT EVEN ANNOUNCE THAT HE RETRACTS HIS INTENTION TO RESIGN, IT WOULD STILL BE INCORRECT TO SAY THAT HE IS LAWFULLY OBLIGED TO PRESENT THE LETTER OF RESIGNATION, OR THAT HE BROKE HIS LAWFUL DUTY BY NOT PRESENTING THE LETTER OF RESIGNATION, AND IT WILL BE IMPOSSIBLE TO LEGALLY FORCE HIM TO PRESENT THE LETTER OF RESIGNATION. BUT IN SUCH A CASE, EVEN IF THE PRIME MINISTER DOES NOT FORMALLY ANNOUNCE THAT HE RETRACTS HIS ANNOUNCEMENT TO THE GOVERNMENT, ONE MAY VIEW HIM AS HAVING RETRACTED HIS INTENTION TO RESIGN, AND CONSIDER HIS ANNOUNCEMENT TO THE CABINET AS AUTOMATICALLY NULLIFIED. AND IF AFTER A WHILE THE PRIME MINISTER NEVERTHELESS WISHES TO RESIGN FROM HIS OFFICE, HE WILL HAVE TO REPEAT THE RESIGNATION PROCESS FROM THE BEGINNING, AS RULED IN PARAGRAPH 23 (A) OF THE BASIC LAW: THE GOVERNMENT, AND TO ONCE MORE ANNOUNCE TO THE GOVERNMENT HIS INTENTION TO RESIGN.

ZAMIR/5

14. UNDER THE CIRCUMSTANCES OF THE CASE, IT MAY BE SAID THAT A PERIOD OF APPROXIMATELY TWO WEEKS, WHICH WAS DEVOTED TO CLARIFYING THE POSSIBILITY THAT THE PRIME MINISTER WOULD RETRACT HIS RESIGNATION, AS WELL AS FOR PREPARATION OF THE FORMATION OF THE NEW GOVERNMENT, IS WITHIN THE LIMITS OF REASONABILITY.

SINCERELY,

PROF. YITZHAK ZAMIR
ATTORNEY GENERAL

JG,DSE/JG,DSE
INST.

17.50 HOURS

Selections from the hebrew press

JERUSALEM, 3 AUGUST 1983

FREEDOM OF EXPRESSION VS. VERBAL VIOLENCE

BY ATTORNEY GENERAL YITZHAK ZAMIR ("HA'ARETZ," 27.7.83; 1ST OF 2 PARTS)

OF FREEDOM OF EXPRESSION, IT'S BEEN SAID THAT IT HEADS ALL OTHER FREEDOMS. ONE MIGHT ADD THAT FREEDOM OF EXPRESSION IS A FIRST LINE OF DEFENSE FOR [THE OTHER] FREEDOMS: FOR WITHOUT FREEDOM OF EXPRESSION, THERE IS NO EFFECTIVE POSSIBILITY OF PROTECTING OTHER FREEDOMS, AND A NATION WHICH HAS RESTRICTED FREEDOM OF EXPRESSION WILL BE UNABLE TO STOP THERE, BUT WILL SURELY GO ON TO INJURE ADDITIONAL FREEDOMS, SUCH AS FREEDOM TO DEMONSTRATE, FREEDOM OF ASSEMBLY, AND EVEN BODILY FREEDOM. ONE SHOULD THEREFORE FIGHT TO PROTECT FREEDOM OF EXPRESSION MORE THAN ANY OTHER FREEDOM. TO PROTECT FREEDOM OF EXPRESSION DOES NOT MEAN TO ALLOW A PERSON TO EXPRESS AN OPINION ACCEPTED BY THE MAJORITY, OR TO EXPRESS A CONTRARY VIEW IN A MODERATE AND CULTURED MANNER; IT MEANS, RATHER, [TO ALLOW A PERSON] TO EXPRESS THE OPINION OF A SMALL MINORITY IN CRUDE AND INFURIATING LANGUAGE, AT A TIME WHEN THE SOCIETY IS IN CRISIS. A WELL-KNOWN ENGLISH SCHOLAR PUT IT THUS: WERE ALL THE PEOPLE IN THE WORLD TO HOLD ONE OPINION, AND ONLY ONE PERSON HELD THE OPPOSING VIEW, THEY WOULD HAVE NO JUSTIFICATION TO SILENCE HIM, ANY MORE THAN HE WOULD HAVE A JUSTIFICATION TO SILENCE THEM -- ASSUMING HE HAD THE POWER TO DO SO. THIS IS THE REAL TEST OF FREEDOM OF EXPRESSION, FOR IT IS PRECISELY IN A SITUATION OF HARD AND BITTER DISPUTE THAT THERE IS NEED AND USE FOR THIS FREEDOM. I MIGHT BE UTTERLY OPPOSED TO YOUR VIEW (SOMEONE SAID), AND I MIGHT SET OUT TO FIGHT IT WITH ALL MY MIGHT; YET I AM READY TO GIVE MY LIFE SO THAT YOU MAY EXPRESS IT.

IN ISRAEL, DESPITE ALL THE RISKS AND DIFFICULTIES WHICH WE HAVE ALWAYS FACED, THERE IS REAL FREEDOM OF EXPRESSION SUCH AS EXISTS IN BUT A VERY FEW NATIONS IN THE WORLD. FOR EXAMPLE, LAST YEAR -- A YEAR OF A DIFFICULT WAR FOR ISRAEL -- WE SAW MANY DEMONSTRATIONS AGAINST THE GOVERNMENT, EVEN DEMONSTRATIONS AGAINST THE WAR, AND PROTEST VIGILS STANDING IN FRONT OF THE PRIME MINISTER'S RESIDENCE, DAY AND NIGHT, FOR WEEKS. IN HOW MANY COUNTRIES IN THE WORLD WOULD THE RULING POWER PERMIT SUCH DEMONSTRATIONS AND VIGILS IN TIME OF WAR?

NOT LONG AGO, AN INTERVIEW WITH PROF. ISRAEL SHAHAK WAS PUBLISHED IN THE NEWSPAPER. PROF. SHAHAK IS IN THE HABIT OF EXPRESSING EXTREMIST VIEWS WHICH ANTAGONIZE THE MAJORITY OF THE ISRAELI PUBLIC. IN THAT INTERVIEW, PROF. SHAHAK WAS ASKED: "DON'T YOU MISS THE OLD ISRAEL?" TO WHICH HE REPLIED: "ABSOLUTELY NOT. IT WAS A MUCH MORE TOTALITARIAN COUNTRY THAN TODAY. THE FACT THAT I CAN NOW SPEAK, EVEN THOUGH I'M HATED -- THAT'S PROGRESS."

THE FREEDOM OF EXPRESSION WHICH EXISTS IN ISRAEL IS A GREAT ACHIEVEMENT. ONLY SOMEONE WHO HAS LIVED UNDER AN OPPRESSIVE REGIME, AND WHO IS AWARE OF THE PREVAILING SITUATION IN THIS SPHERE IN MOST COUNTRIES IN THE WORLD, CAN PROPERLY APPRECIATE THE EXTENT OF THE ACHIEVEMENT. WE MUST NOT TAKE THIS ACHIEVEMENT FOR GRANTED, AND ASSUME THAT IT IS ASSURED US FOREVER. FREEDOM OF EXPRESSION IS IN CONSTANT PERIL. ALWAYS AND EVERYWHERE, THE RULING REGIME -- EVERY REGIME, BY ITS NATURE AS A REGIME -- FACES THE TEMPTATION TO RESTRICT IT. IT IS THEREFORE OUR DUTY TO WATCH DAILY OVER THIS FREEDOM, BECAUSE IT IS ONE THAT IS VERY EASY TO LOSE, AS HAS HAPPENED MANY TIMES IN MANY COUNTRIES.

THIS DOES NOT MEAN THAT THERE ARE NO LIMITS TO FREEDOM. A GREAT AMERICAN JUSTICE, WHO REGARDED FREEDOM OF EXPRESSION AS A PRIMARY VALUE, SAID THAT THIS FREEDOM DOES NOT GIVE A PERSON THE RIGHT TO STAND UP IN A THEATRE AND YELL "FIRE!" IN ORDER TO PREVENT ABUSE OF THIS FREEDOM, THE LAWMAKERS, IN ISRAEL AS IN OTHER COUNTRIES, HAVE IMPOSED CERTAIN PROHIBITIONS AND RESTRAINTS ON IT: A PROHIBITION AGAINST LIBELING A PERSON OR GROUP, A PROHIBITION AGAINST REVEALING OFFICIAL SECRETS AND AGAINST CALLING FOR REBELLION, A BAN ON PORNOGRAPHY AND ON ANYTHING WHICH COULD GROSSLY INJURE OTHERS' RELIGIOUS SENSIBILITIES. THE POLICE AND ATTORNEY GENERAL ARE RESPONSIBLE FOR ALL THESE PROHIBITIONS, JUST AS FOR ANY

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1890.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1891.

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1892.

5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1893.

6. The sixth part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1894.

7. The seventh part of the document is a report from the Secretary of the Department of the Interior on the progress of the work of the Department during the year 1895.

OTHER INFRACTION, TO INVESTIGATE AND TO BRING TO JUSTICE THOSE SUSPECTED OF BREAKING THE LAW.

BUT AT THIS POINT, A QUESTION ARISES: ISN'T THERE A DIFFERENCE, IN THIS MATTER, BETWEEN THESE OFFENSES AND OTHERS? AS IS KNOWN, IN EACH AND EVERY INSTANCE OF LAW-BREAKING, THE PROSECUTION HAS TWO MAIN THINGS TO CONSIDER: ONE, WHETHER THERE BE SUFFICIENT EVIDENCE THAT THE OFFENSE HAS BEEN COMMITTED IN THE CASE UNDER CONSIDERATION; AND TWO (IF SUCH EVIDENCE DOES INDEED EXIST), WHETHER THERE BE NONETHELESS STRONG CONSIDERATIONS OF PUBLIC INTEREST AGAINST BRINGING CRIMINAL CHARGES IN THIS PARTICULAR CASE. IN ORDINARY CRIMES, SUCH AS THEFT, ROBBERY, BRIBERY, OR RAPE, IT IS GENERALLY ENOUGH THAT THERE BE EVIDENCE OF THE COMMISSION OF A CRIME, AND THERE ARE NO CONSIDERATIONS OF PUBLIC INTEREST WHICH PREVENT BRINGING CRIMINAL CHARGES AGAINST THE SUSPECT. NOT SO IN THE CASE OF OFFENSES HAVING TO DO WITH FREEDOM OF EXPRESSION. FOR EXAMPLE, IN OFFENSES BY THE PRESS, THE PUBLIC INTEREST IN THE EXISTENCE OF A FREE PRESS MUST ALWAYS BE CONSIDERED; AND IN OFFENSES INVOLVING DISPUTES OVER SOCIAL AND POLITICAL QUESTIONS, THE PUBLIC INTEREST IN A FREE DEBATE OF SUCH QUESTIONS MUST ALSO BE WEIGHED. IN OTHER WORDS, IN THIS TYPE OF INFRACTION, ONE MUST STRIKE A BALANCE BETWEEN THE SERIOUSNESS OF THE INFRACTION AND THE DANGER OF UNDERMINING FREEDOM OF EXPRESSION. WHEN THE INFRACTION IS NOT SERIOUS, AND THERE IS NO PARTICULAR PUBLIC INTEREST IN INSTITUTING CRIMINAL PROCEDURES, THEN THE SCALE MAY BE TILTED IN FAVOR OF FREEDOM OF EXPRESSION, IN ORDER TO PREVENT ITS GRADUAL EROSION.

THE FEAR OF GRADUAL EROSION IN FREEDOM OF EXPRESSION IS A CONCRETE ONE, BECAUSE THE ABUSE OF THIS FREEDOM IS WIDESPREAD, INJURIOUS, AND UPSETTING. MANY OFFENSES ARE COMMITTED IN THIS SPHERE, AND MANY PEOPLE ARE INJURED BY THEM: FOR INSTANCE, EVERY NEWSPAPER IS CRAMMED, DAY IN AND DAY OUT, WITH REPORTS AND CRITICISM OF PUBLIC FIGURES OR GROUPS, SUCH AS THE RESIDENTS OF A PARTICULAR AREA, THE MEMBERS OF A PARTICULAR ORGANIZATION, OR PEOPLE WITH CERTAIN VIEWS OR CHARACTERISTICS. CORRESPONDENTS, AS IS KNOWN, WORK UNDER PRESSURE, AND THERE ARE SOME WHO AREN'T CAREFUL ABOUT CHECKING AND VERIFYING THE FACTS IN THEIR REPORTS AS THEY SHOULD; AND SO MANY ITEMS REPORTED IN THE NEWSPAPERS ARE INCORRECT.

FOR SOME REASON, THERE ARE OFTEN INACCURACIES WHICH DETRACT FROM THE PUBLIC FIGURE'S DIGNITY; AND THERE'S NOTHING MORE PRECIOUS TO A PUBLIC FIGURE THAN HIS GOOD REPUTATION. THESE PEOPLE PROTEST NOT ONLY OVER THE INJURY THEY THEMSELVES SUFFER, BUT ALSO OVER THE INJURY TO THE LAW, SINCE THE LAW SAYS THAT WHOEVER PUBLISHES SLANDER HAS COMMITTED AN OFFENSE.

I MYSELF RECEIVE A LARGE NUMBER OF SUCH LETTERS. ONE PERSON WROTE TO ME BECAUSE HE'D BEEN INJURED BY A REPORT SAYING THAT HE WAS SUSPECTED OF HAVING COMMITTED A CERTAIN OFFENSE; ANOTHER -- BECAUSE IT HAD BEEN SAID THAT HE HAD MISUSED HIS PUBLIC POSITION FOR PERSONAL GAIN; AND A THIRD -- BECAUSE HE'D BEEN CALLED SOME NAMES, INCLUDING THE EXPRESSION "MURDERER." AND THERE ARE MANY WHO SET THEMSELVES UP AS REPRESENTATIVES OF AN ENTIRE CLASS WHICH HAS BEEN HARMED.

IT SHOULD BE KNOWN THAT, BY LAW, SLANDER OF AN ENTIRE GROUP IS ALSO AGAINST THE LAW. ONE MAN, WHO PRESENTED HIMSELF AS A RELIGIOUS MAN LIVING IN A RELIGIOUS NEIGHBORHOOD IN JERUSALEM, DEMANDED REDRESS FOR A NEWSPAPER REPORT WHICH SAID -- ACCORDING TO HIM, WITHOUT ANY BASIS IN FACT -- THAT ULTRA-ORTHODOX PERSONS HAD BURNED THE COUNTRY'S FLAG IN THAT NEIGHBORHOOD; A GROUP OF RESIDENTS OF ONE OF THE NEW SETTLEMENTS IN JUDEA AND SAMARIA WAS INCENSED BY A POEM, PUBLISHED IN A NEWSPAPER, WHICH ATTRIBUTED HARSH CONDUCT TOWARD THE ARABS TO ALL JEWISH INHABITANTS OF JUDEA AND SAMARIA; A LAWYER FROM A TOWN IN THE JEZREEL VALLEY WROTE, DEMANDING INSISTENTLY THAT I TRY A REPORTER WHO HAD WRITTEN A STORY ABOUT HIS TOWN, IN WHICH HE SAID, INTER ALIA, THAT ITS RESIDENTS ARE CLASSIC LOAFERS; AND ONE HOMOSEXUAL WAS DEEPLY HURT BY WHAT SOMEONE HAD WRITTEN IN A NEWSPAPER, TO THE EFFECT THAT EVEN ONE HOMOSEXUAL IS TOO MANY. I COULD GO ON LISTING MORE APPEALS, MADE BOTH BY STATESMEN AND BY SIMPLE FOLKS, BEGGING ME TO ORDER THE OPENING OF A POLICE INVESTIGATION, AND LATER FOR THE SUBMISSION OF A CRIMINAL INDICTMENT AGAINST THE PAPER, THE JOURNALIST, OR WHOEVER MADE THE STATEMENT.

I KNOW THAT THESE REQUESTS ARE OFTEN JUSTIFIED, BECAUSE THINGS WERE WRITTEN AND PUBLISHED WITHOUT BEING SUFFICIENTLY CHECKED; THEY ARE INCORRECT AND MISLEADING, AND CAUSE REAL, SERIOUS DAMAGE TO PEOPLE. IN SUCH CASES, ONE MAY HAVE REAL GRIEVANCES AGAINST THE MEDIA FOR NOT PROPERLY FULFILLING THE IMPORTANT TASK ASSIGNED TO THEM, WHICH INCLUDES EXPOSING FLAWS IN THE PUBLIC SERVICES AND OFFERING APPROPRIATE CRITICISM OF PUBLIC FIGURES. THE FIRST AXIOM OF AN HONORABLE PRESS IS THAT NO REPORT ON ANY PERSON -- ESPECIALLY IF THE REPORT IS DAMAGING -- MAY BE PUBLISHED WITHOUT MAKING SURE AT LEAST TO CALL THE PERSON IN QUESTION AND ASK FOR HIS REACTION. A SECOND AXIOM IS THAT A PERSON OR BODY HARMED BY THE PUBLICATION OF SUCH A REPORT MUST BE GIVEN THE CHANCE TO ISSUE HIS REACTION IN THE SAME PLACE AND IN A SUFFICIENT MANNER. THESE AXIOMS ARE EVEN SPELLED OUT IN THE PRESS RULES OF PROFESSIONAL ETHICS. BUT IN PRACTICE, NEWSPAPERS -- EVEN THE MOST DISTINGUISHED -- FREQUENTLY ERR ON BOTH COUNTS. THEY THUS INJURE PUBLIC FIGURES AGAIN AND AGAIN, WITHOUT JUSTIFICATION OR PROFIT, AND SUCH INJURY IS ALSO BOUND TO HARM THE SERVICE THEY RENDER THE PUBLIC. THEY THUS ALSO DAMAGE THEIR OWN CREDIBILITY AND PURPOSE.

ONE MUST WARN AGAINST THIS FAULT AND DO WHATEVER POSSIBLE TO RAISE THE LEVEL OF ACCURACY AND RESPONSIBILITY IN PRESS REPORTS. HOW? USUALLY, THE PRESS CONSIDERS IT ITS DUTY TO BE THE FIRST TO EXPOSE A FLAW, RAISE SUBJECTS OF PUBLIC INTEREST, AND FIGHT FOR THEIR IMPROVEMENT. WILL IT DO THE SAME WHEN THE ISSUE TOUCHES ON THE PRESS ITSELF? SO FAR, THE PRESS HAS NOT DISPLAYED AN EXCESS OF ENTHUSIASM IN DEALING WITH THIS ISSUE; BUT IT MUST NOT BE LEFT ALONE. THE ISSUE MUST BE RAISED FOR DISCUSSION IN EVERY POSSIBLE FORUM, AND PUBLIC PRESSURE MUST BE BROUGHT TO BEAR ON THE PRESS, SO THAT THE PRESS WILL TAKE THIS TASK ON ITSELF WITH THE MEANS AT ITS DISPOSAL -- THOUGH THE TASK IS NEITHER EASY NOR PLEASANT -- AND BRING ORDER TO ITS OWN HOUSE.

SOME MAY SAY THAT ONE MUST NOT WAIT PATIENTLY TILL THE PRESS TAKES ON THE TASK OF REALLY COMBATING INSTANCES OF IRRESPONSIBLE, MISLEADING, AND DAMAGING REPORTING. THE STRUGGLE COULD BE CONDUCTED FROM THE OUTSIDE, BY THE STATE OR BY THE PUBLIC, IN VARIOUS WAYS. THE POLICE AND THE COURTS, INTER ALIA, MAY BE USED AGAINST THE PRESS IN THOSE INSTANCES WHERE PUBLICATION CONSTITUTES A PRIMA FACIE LIBEL OFFENSE, OR ANOTHER OF THE OFFENSES WHICH LIMIT FREEDOM OF EXPRESSION. IT IS INDEED POSSIBLE. BUT IN MY OPINION, THIS COURSE SHOULD NOT BE TAKEN EXCEPT IN RARE CASES OF IRRESPONSIBLE PUBLICATIONS WHICH GO BEYOND ALL REASONABLE BOUNDS IN THE GRAVITY OF THE DAMAGE. BUT AS A GENERAL RULE, THIS IS NOT A DESIRABLE COURSE.

ONCE WE START DOWN THIS PATH, THERE WILL BE NO END TO IT: FOR THE POLICE OR THE PROSECUTOR SHOULD NOT ACT IN A HAPHAZARD MANNER AGAINST SOMEONE BECAUSE OF AN ARBITRARY DECISION OR OUTSIDE PRESSURE; RATHER THEY SHOULD ACT IN THIS (AS IN OTHER MATTERS) ACCORDING TO A CALCULATED POLICY. IN THIS AREA, SUCH A POLICY WOULD MEAN THAT THE GOVERNMENT HAD TAKEN ON THE FIGHT AGAINST LIBEL AND SIMILAR OFFENSES BY MEANS OF THE POLICE AND THE COURTS. IF THIS WERE THE POLICY, WE WOULD BE LIABLE TO QUICKLY FIND OURSELVES GOING OVER EVERY NEWSPAPER WITH A FINE-TOOTH COMB TO FIND INSTANCES OF LIBEL -- IF NOT AT THE INITIATIVE OF THE POLICE OR THE PROSECUTOR, THEN IN RESPONSE TO REQUESTS AND PRESSURES BY THOSE WHO SEE THEMSELVES INJURED: GOVERNMENT OFFICIALS, ELECTED OFFICIALS, AND OTHERS. IT IS TO BE FEARED THAT THE RESULT WOULD BE THAT THE POLICE AND THE PROSECUTOR WOULD BE OCCUPIED WITH MANY INVESTIGATIONS AND TRIALS AGAINST NEWSPAPERS AND JOURNALISTS, INSTEAD OF DEVOTING THE LIMITED RESOURCES AT THEIR DISPOSAL TO THE WAR AGAINST PROFESSIONAL CRIMINALS, WHO INCREASINGLY UPSET OUR NORMAL COURSE OF LIFE. FURTHERMORE, IT IS TO BE FEARED THAT SUCH A POLICY WOULD REALLY HARM THE PRESS, AND CONSEQUENTLY ALSO FREEDOM OF EXPRESSION, WITH ALL THAT THAT ENTAILS. THEREFORE, WHEN I WEIGH THE ONE AGAINST THE OTHER -- THE DAMAGE DONE TO A PERSON OR GROUP FROM A MEDIA REPORT (EVEN WHEN THE PUBLICATION CONTAINS A PRIMA FACIE LIBEL OFFENSE) VS. THE FEAR OF ERODING FREEDOM OF EXPRESSION -- I THINK THAT IN GENERAL, EXCLUDING EXCEPTIONAL CASES, THE PUBLIC INTEREST IN FREEDOM OF EXPRESSION PREVAILS.

THE FACT THAT THE STATE DOES NOT INSTITUTE CRIMINAL PROCEEDINGS AGAINST A NEWSPAPER OR JOURNALIST WHO HAS LIBELLED A PUBLIC FIGURE OR OTHER PERSON IN A GIVEN INSTANCE DOES NOT NECESSARILY MEAN THAT THAT NEWSPAPER OR JOURNALIST WAS SAVED FROM LEGAL PROCEEDINGS IN THAT INSTANCE, OR THAT HE CAN VIEW HIMSELF, IN ADVANCE, AS IMMUNE FROM SUCH PROCEEDINGS. THE LAW PERMITS EVERY PERSON WHO SEES HIMSELF AS INJURED BY LIBEL TO FILE A SUIT IN COURT -- NOT ONLY A CIVIL CLAIM TO RECEIVE FINANCIAL DAMAGES FOR THE INJURY, BUT EVEN A CRIMINAL SUIT, WHICH IS CALLED A PRIVATE COMPLAINT. THIS IS ONE OF THE FEW INSTANCES IN WHICH THE LEGISLATOR DEVIATED FROM HIS METHOD, WHEREBY ONLY THE STATE PROSECUTES CRIMINAL CASES, AND AUTHORIZED THE PRIVATE INDIVIDUAL TO INSTITUTE CRIMINAL SUITS. SUITS (WHETHER CIVIL OR CRIMINAL) BY PRIVATE PERSONS WHO HAVE BEEN INJURED BY LIBEL, IF THEY ARE FILED IN SUITABLE CASES AND ARE CONDUCTED WISELY, ARE LIKELY TO BE OF BENEFIT FOR BOTH THE INDIVIDUAL AND SOCIETY, FOR THEY ARE LIKELY TO SPUR THE PRESS TO ACT WITH PROPER CAUTION, AND NOT TO PUBLISH ITEMS WITHOUT A REASONABLE CHECK.

ONE MAY ASK THE QUESTION -- WHAT IS THE DIFFERENCE BETWEEN AN INDIVIDUAL SUIT AND THAT OF THE STATE, WHEN CONCERNING THE FORMER IT IS SAID THAT IT IS LIKELY TO BE USEFUL, WHILE CONCERNING THE LATTER IT IS CLAIMED THAT THE HARM EXCEEDS THE GOOD DONE? THE ANSWER IS THAT THE DANGER TO FREEDOM OF EXPRESSION, AS EXPERIENCE AND LOGIC TEACH, IS TO BE EXPECTED PRIMARILY FROM THE GOVERNMENT. IT IS THEREFORE BETTER THAT A LIBEL SUIT BE FILED PRIVATELY, BY THE PERSON WHO WAS HURT BY ITS PUBLICATION. AND IF HE IS A PUBLIC FIGURE WHO WAS INJURED BY SLANDER IN CONNECTION WITH THE PERFORMANCE OF HIS DUTY, IT WOULD BE PROPER IN CERTAIN INSTANCES TO COMPENSATE HIM FROM THE PUBLIC PURSE FOR REASONABLE EXPENSES WHICH HE BORE IN ORDER TO DEFEND HIS NAME IN LEGAL PROCEEDINGS. THE FACT THAT THE INJURED PARTY HIMSELF CAN INSTITUTE A CIVIL OR CRIMINAL SUIT IN COURT IS WHAT GENERALLY GIVES THE GOVERNMENT, EXCLUDING EXCEPTIONAL INSTANCES, THE ABILITY, AND EVEN THE NECESSITY, TO BEHAVE WITH RESTRAINT AND NOT TO USE ITS POWER IN A MANNER WHICH COULD ULTIMATELY ENDANGER FREEDOM OF EXPRESSION.

IN ONE INSTANCE, A PERSON WAS TRIED IN CRIMINAL PROCEEDINGS FOR WRITING WITH THE INTENTION OF SLANDERING A JUDGE IN CONNECTION WITH THE PERFORMANCE OF HIS DUTY. I ACCEPT WHAT WAS SAID IN THAT CASE BY JUSTICE MOSHE ETZIONI IN HIS VERDICT, EVEN THOUGH IT WAS A MINORITY OPINION. HE STATED AS FOLLOWS:

"IT IS OBVIOUS THAT IN THIS ISSUE, TWO PRINCIPLES FREQUENTLY CLASH. ONE IS THE PRINCIPLE OF STRICTLY RESPECTING THE JUDICIAL ESTABLISHMENT; THE OTHER IS THE PRINCIPLE OF FREEDOM OF SPEECH AND OF CRITICISM OF THE JUDICIAL ESTABLISHMENT OR THE JUSTICES, AMONG OTHER INSTITUTIONS. IT IS NOT ALWAYS EASY TO DECIDE IN EACH INDIVIDUAL CASE WHICH PRINCIPLE SHOULD BE GIVEN PREFERENCE. AND IF AT TIMES A JUSTICE IS HARMED BY UNJUSTIFIED CRITICISM, THIS IS THE PRICE WE HAVE TO PAY FOR LIVING IN A DEMOCRACY. ONLY IN TOTALITARIAN COUNTRIES DO THE CITIZENS NOT DARE CRITICIZE THE RULING POWER OR THE COURTS. AS I SAID EARLIER, SUCH CRITICISM SHOULD BE FAIR, RESTRAINED, AND RELEVANT; BUT EVEN IF IT GOES BEYOND THE BOUNDS OF GOOD TASTE, IT MUST NOT BE LIGHTLY SILENCED. CASES IN WHICH CRIMINAL PROCEEDINGS ARE INSTITUTED OUGHT TO REMAIN EXCEPTIONAL CASES IN WHICH THE WICKED AND MALICIOUS INTENTIONS OF THE OFFENSIVE EXPRESSIONS ARE EVIDENT TO ALL."

IF THIS IS TRUE OF LIBEL AGAINST A JUSTICE, IT IS ALL THE MORE TRUE IN THE CASE OF LIBEL AGAINST OTHER PUBLIC FIGURES.

THIS ISSUE IS CLOSELY RELATED TO THE ISSUE OF VERBAL VIOLENCE, WHICH HAS RECENTLY BEEN CONSTANTLY ON THE PUBLIC AGENDA. THIS IS APPARENTLY A NEW PHENOMENON, DIFFERENT FROM AND MORE SERIOUS THAN LIBEL. WHAT CHARACTERIZES IT? THUS FAR NOBODY SEEMS TO HAVE BOTHERED TO DEFINE VERBAL VIOLENCE, AND IT IS QUESTIONABLE WHETHER IT CAN BE DEFINED. IF A MAN IS CALLED A MURDERER WHEN IT IS CLEAR TO ALL THAT HIS HANDS HAVE NOT SHED BLOOD -- IS THIS VERBAL VIOLENCE OR MERE LIBEL? WHATEVER IT IS, IT IS OBVIOUS THAT IT IS AN UNCIVILIZED UTTERANCE, UNJUSTIFIABLY OFFENSIVE, WHICH SHOULD THEREFORE BE SEVERELY CONDEMNED. THIS AND OTHER RUDE EXPRESSIONS, SUCH AS "COMPLETE ZERO" OR "DETESTABLE CREEP," WHEN THEY ARE SAID IN PUBLIC, AND IN PARTICULAR BY PUBLIC FIGURES DEBATING PUBLIC ISSUES,

UNDERMINE A CIVILIZED WAY OF LIFE NO LESS THAN OTHER SYMPTOMS OF INFERIOR CULTURE, SUCH AS POLLUTING PUBLIC PLACES OR CARELESS DRIVING ON PUBLIC ROADS. MORE ESTABLISHED CIVILIZATIONS THAN OURS ARE FACED WITH THE DANGER OF DEGENERATION BECAUSE OF THE THROWING OFF OF ALL RESTRAINT IN THE USAGE OF LANGUAGE AND IN BEHAVIOR IN PUBLIC PLACES. IT SEEMS TO ME THAT IN ISRAEL THIS DANGER IS EVEN GREATER. WE SHOULD THEREFORE NOT TREAT SUCH A PHENOMENON AS RUDE AND THREATENING LANGUAGE LIGHTLY, AND CERTAINLY NOT WHEN IT BECOMES PART OF THE DEBATES OF PUBLIC REPRESENTATIVES, WHO INEVITABLY SERVE AS AN EXAMPLE TO BE COPIED, OR AT LEAST PROVIDE A PRETEXT TO WHOEVER IS SEEKING ONE. SUCH PHENOMENA SHOULD CONSISTENTLY BE CONDEMNED IN AN EFFORT TO UPROOT THEM COMPLETELY.

NW,NK,DSE,EL,YE/NW,NK,DSE,EL,YE

Selections from the hebrew press

JERUSALEM, 11 AUGUST 1983

THE LIMITS OF POLITICAL DEBATE

BY YITZHAK ZAHIR ("HA'ARETZ," 26.7.83 -- LAST OF TWO PARTS)

IT SEEMS THAT THOSE WHO WARN AGAINST VERBAL VIOLENCE ARE NOT WORRIED SOLELY ABOUT A DECLINE IN CIVILIZATION; THEY USE THIS EXPRESSION -- WHICH ITSELF, IT SEEMS, IS A VIOLENT EXPRESSION WHICH IS AIDED BY EXTREMISM FOR THE SAKE OF EMPHASIS -- IN ORDER TO DRAW ATTENTION TO A MORE SERIOUS DANGER THAN THE DANGER TO CIVILIZATION. THIS EXPRESSION COULD MEAN THAT EXTREME FORMS OF LANGUAGE, I.E., THOSE THAT ATTAIN THE LEVEL OF VERBAL VIOLENCE, PASS THE BOUNDS OF MERE INFERIOR CULTURE, AND EVEN THOSE OF SLANDER (WHICH IS, FIRST AND FOREMOST, THE CONCERN OF HE WHO IS HARMED BY SUCH SPEECH), BECOMING AN ISSUE TO WHICH THE PUBLIC MUST RESPOND AS AN ORGANIZED BODY. THE VERY USE OF THE EXPRESSION "VIOLENCE" LEADS TO THE FOLLOWING THOUGHT: VIOLENCE IS A MATTER FOR THE ENTIRE PUBLIC, EVEN WHEN IT HARMS ONLY ONE PERSON; AND WITH VERBAL VIOLENCE, JUST AS WITH PHYSICAL VIOLENCE, THERE IS BOTH ROOM AND NEED TO RESPOND TO ANY FORM OF VIOLENCE, GOING THE ROUTE OF POLICE INVESTIGATION AND CRIMINAL PROCEEDINGS. AND SO I FIND MYSELF, ON THIS ISSUE TOO, WITH MANY LETTERS DEMANDING THAT I USE MY POWERS AS CHIEF PROSECUTOR AGAINST INSTANCES OF VERBAL VIOLENCE.

TO ILLUSTRATE THIS, I WILL CITE ONLY A FEW LETTERS TOUCHING ON THE SHARP DISPUTE BETWEEN "GUSH EMUNIM" AND "PEACE NOW." THE "PEACE NOW" MOVEMENT RECENTLY APPEALED TO ME, DEMANDING TO PUT RABBI MOSHE LEVINGER ON TRIAL BECAUSE, IN HIS EULOGY OVER ESTHER DHANA, HE CALLED FOR AVENGING HER DEATH. "THESE STATEMENTS," SAID THE LETTER SENT TO ME BY THIS MOVEMENT, "ARE CLEAR INCITEMENT TO BLOODSHED, AND THE EVENTS OF THE PAST DAYS PROVE THAT THEY [THE STATEMENTS] DIDN'T FALL ON DEAF EARS. THE SITUATION IN THE HEDRON AREA IS EXTREMELY EXPLOSIVE, AND ONLY THE ARREST AND TRIAL OF AGITATORS ON ALL SIDES CAN DEFUSE THE TENSION-FILLED ATMOSPHERE." SEVERAL DAYS LATER, I RECEIVED A LETTER FROM RABBI MOSHE LEVINGER IN THE NAME OF GUSH EMUNIM, DRAWING MY ATTENTION TO A NEWS ITEM THAT HAD BEEN PUBLISHED IN ONE OF THE PAPERS, WHICH STATED: "THE 'PEACE NOW' MOVEMENT NOTIFIED I.D.F. AUTHORITIES IN THE TERRITORIES YESTERDAY THAT, DUE TO THE INCREASING VIOLENCE AND THE USE OF FIREARMS ON THE PART OF THE SETTLERS, IT WILL BE FORCED TO ACT IF THINGS DON'T CALM DOWN IMMEDIATELY." RABBI LEVINGER WRITES IN RESPONSE TO THIS ITEM: "THESE REMARKS CONSTITUTE A PATENT THREAT BY THE 'PEACE NOW' MOVEMENT TO ENGAGE IN VIOLENT ACTION AND TAKE THE LAW INTO THEIR OWN HANDS. WE REQUEST THAT YOU SEE TO IT THAT A POLICE INVESTIGATION OF THESE THREATS BE OPENED, AND THAT THOSE WHO MADE THE THREAT BE FOUND AND BROUGHT TO TRIAL."

AROUND THE SAME TIME, TWO KNESSET MEMBERS WROTE TO ME, QUOTING A NEWS ITEM PUBLISHED IN ONE OF THE WEEKLIES, WHICH SAID: "THE PEACE CAMP WILL USE FASCIST METHODS... MEMBERS OF 'PEACE NOW,' WHO DESIRE PEACE WITH THE ARABS, WILL SOON START BELLIGERENT AND VIOLENT ACTIONS AGAINST JEWISH SETTLERS IN JUDEA AND SAMARIA." ON THE BASIS OF THIS ITEM, THE SAME MK'S WENT ON TO DEMAND THAT THE POLICE INVESTIGATE THIS WEEKLY ON SUSPICION OF INCITEMENT TO MURDER, AND DEFAMATION OF AN ENTIRE CLASS OF "PEACE NOW" MEMBERS. "WE FEAR," THEY WRITE, "THAT SERIOUS INCITEMENT OF THIS TYPE, AGAINST A GROUP KNOWN FOR ITS NON-VIOLENT WAYS, IS AN OPEN INVITATION TO A CONTINUATION OF THE VIOLENCE AND PHYSICAL ATTACKS AGAINST 'PEACE NOW.'"

WOULD IT HAVE BEEN RIGHT TO AGREE TO THESE DEMANDS AND HOLD CRIMINAL TRIALS IN THESE CASES? AND IF SO, SHOULD WE DO THE SAME IN THE TENS, AND PERHAPS HUNDREDS, OF ADDITIONAL CASES IN WHICH PUBLIC CONTROVERSY DESCENDS TO HARSH AND EVEN VIOLENT EXPRESSIONS? DOES CRIMINAL LAW HAVE THE POWER TO TEACH AND PROMOTE CIVILIZED DEBATE -- IN PLACE OF FAMILY AND SCHOOL -- OR TO CURB AND PREVENT VERBAL VIOLENCE? AND WHAT IS THE BOUNDARY BEYOND WHICH POLITICAL DISPUTE BECOMES A CRIMINAL OFFENSE? IS IT NOT CLEAR THAT A DECISION TO TRY ONE CASE OF THIS TYPE CREATES AN IMMEDIATE AND UNAVOIDABLE OPENING FOR CHARGES OF UNFAIR DISCRIMINATION IN OTHER CASES? AND IN ANY CASE, WOULD NOT THE APPLICATION OF

CRIMINAL LAW IN SUCH CASES ENDANGER FREEDOM OF POLITICAL CONTROVERSY IN A REAL SENSE?

IN A LETTER I SENT RECENTLY TO A KNESSET MEMBER, I TRIED TO ANSWER THESE QUESTIONS AND EXPLAIN THE PROSECUTION'S POLICY AS I SEE IT IN SUCH CASES. THIS MEMBER OF KNESSET HAD SENT ME A REPORT FROM ONE OF THE DAILY PAPERS ABOUT A PAMPHLET THAT HAD BEEN DISTRIBUTED BY THE "KACH" MOVEMENT IN JERUSALEM NEIGHBORHOODS. THE CONTENTS OF THE PAMPHLET ARE AS FOLLOWS: "THE LEFTISTS OF 'PEACE NOW,' WHO ARE STABBING THE NATION IN THE BACK, CLAIM THAT THERE ISN'T ENOUGH MONEY FOR THE SETTLEMENTS, DEFENSE, AND THE NEIGHBORHOODS ALL AT ONCE. A COMPLETE AND UTTER LIE. THEY ARE DECEIVING YOU. THE STATE HAS MONEY FOR BOTH URBAN RENEWAL PROJECTS AND THE DEVELOPMENT AND ESTABLISHMENT OF SETTLEMENTS. SO WHERE HAS ALL THIS MONEY GONE? THE ARABS HAVE SWALLOWED IT UP. THAT'S WHY WE ARE BEING ASKED TO PAY SO MUCH FOR BREAD, MILK, TRANSPORTATION, HOUSING -- AND WHAT'S WORSE, TO CUT THE DEFENSE BUDGET. GIVE US THE POWER TO TAKE CARE OF THE ARAB PROBLEM, AND THEN THERE WILL BE MONEY BOTH FOR URBAN RENEWAL AND SETTLEMENTS." ON THE BASIS OF THIS PAMPHLET, THE MK WROTE, THOSE RESPONSIBLE SHOULD BE BROUGHT TO CRIMINAL TRIAL ON GROUNDS OF INCITEMENT TO REBELLION. I ANSWERED HER AS FOLLOWS: "IT GOES WITHOUT SAYING THAT I, LIKE YOU, TAKE UNRESERVED EXCEPTION TO THE SENTIMENTS EXPRESSED IN THE PAMPHLET IN QUESTION, AS REGARDS BOTH ITS CONTENT AND ITS STYLE. LIKE YOU, I TAKE A GRAVE VIEW OF USE OF VERBAL VIOLENCE IN POLITICAL AND SOCIAL ISSUES, WHETHER BY THE COMMON PEOPLE OR BY PUBLIC OFFICIALS. MANY FEEL THAT THE SOLUTION TO THIS PHENOMENON IS TO BE FOUND WITHIN THE JUDICIAL SYSTEM, VIA POLICE INVESTIGATIONS AND CRIMINAL TRIALS, WITH PENALTIES OF FINES AND IMPRISONMENT. THIS IS PROVED BY THE MANY LETTERS I RECEIVE FROM ALL WALKS OF PUBLIC LIFE, SOME ANONYMOUS, AND NOT A FEW FROM KNESSET MEMBERS, DEMANDING THAT AUTHORS OF ARTICLES IN THE PRESS, UNIVERSITY PROFESSORS, POLITICAL FRINGE ELEMENTS, AND MEMBERS OF KNESSET, BE BROUGHT TO TRIAL. I AM SURE YOU WOULD BE ASTONISHED IF YOU KNEW WHO IS ON THIS LIST, FROM BOTH LEFT AND RIGHT; I AM CERTAIN THAT YOU WOULD BE HARD PUT TO DRAW CLEAR DISTINCTIONS BETWEEN REMARKS MADE OR WRITTEN BY JOHN DOE AND THOSE MADE OR WRITTEN BY RICHARD ROE, AND TO PROPOSE A TEST WHEREBY JOHN DOE RATHER THAN RICHARD ROE WOULD BE BROUGHT TO TRIAL. AT THE SAME TIME, I ASSUME YOU WOULD NOT WISH TO SEE SCORES OF CRIMINAL CASES BROUGHT AGAINST PEOPLE WHO HAD VOICED IRREGULAR OPINIONS, OR EVEN EXPRESSED THEM IN INADMISSIBLE LANGUAGE, IN THE POLITICAL SPHERE.

"AND HEREIN LIES THE ROOT OF THE PROBLEM AS I SEE IT. I AM SURE THAT YOU, LIKE I, VIEW FREEDOM OF EXPRESSION, AND ESPECIALLY FREEDOM OF EXPRESSION IN THE POLITICAL SPHERE, AS A BASIC VALUE UPON WHICH HUMAN DIGNITY AND DEMOCRACY ALIKE ARE FOUNDED. IN ORDER TO PROPERLY PROTECT THIS VALUE, THERE MUST EXIST A WILLINGNESS TO LISTEN TO IRREGULAR AND INFURIATING OPINIONS, AND EVEN TO TAKE THE CERTAIN RISK INHERENT IN REMARKS THAT MAY BE INTERPRETED AS INCITEMENT, WITHOUT RUNNING TO PRESS THE POLICE AND THE COURTS INTO ACTION. TO DATE, ALL OF THE ATTORNEYS-GENERAL, MYSELF INCLUDED, HAVE EXERCISED GREAT RESTRAINT IN THIS DOMAIN. WE ARE ALL PROUD OF THE OUTCOME -- A COUNTRY IN WHICH TRUE FREEDOM OF EXPRESSION EXISTS -- AND IT SEEMS TO ME THAT THE SOCIAL COST WE HAVE PAID TILL NOW FOR THIS FREEDOM, INCLUDING OCCASIONAL OUTBURSTS OF VERBAL VIOLENCE, HAS NOT BEEN ESPECIALLY HIGH. I AM VERY MUCH AFRAID THAT IF WE START TO EMPLOY THE POLICE IN SUCH CASES, WE WILL NOT BE ABLE TO CONFINE OURSELVES TO INSTANCES IN WHICH OPINIONS FROM A CERTAIN ORIENTATION ALONE HAVE BEEN EXPRESSED, AND FREEDOM OF EXPRESSION WILL BE TRULY ENDANGERED.

"IT IS A MISTAKE TO THINK THAT THE SOLUTION TO VERBAL VIOLENCE IN THE POLITICAL SPHERE IS IN THE HANDS OF THE LAW. THE SOLUTION LIES PRIMARILY, I FEEL, IN EDUCATION. FIRST OF ALL, PUBLIC FIGURES AND EDUCATORS OF ALL FACTIONS AND VIEWS MUST RECOGNIZE THIS AND EMBARK UPON THIS DIFFICULT AND LENGTHY PATH. THE LAW CANNOT SIGNIFICANTLY SHORTEN THE WAY. ON THE CONTRARY; I FEAR THAT THE EVER-RECURRING DEMAND THAT THE POLICE BE EMPLOYED AGAINST OPINIONS IN THE POLITICAL OR SOCIAL SPHERES, OR AGAINST THE STYLE IN WHICH SUCH OPINIONS ARE DELIVERED, IS LIABLE TO DIVERT ATTENTION FROM THE PROPER COURSE.

"OBVIOUSLY, IN EXTREME CASES, WHERE THE PUBLIC WELFARE IS IMMEDIATELY AND CLEARLY IMPERILLED, THERE WILL BE NO AVOIDING POLICE INVESTIGATIONS -- AND, IF THE EVIDENCE WARRANTS IT, TRYING THOSE WHO ENGAGED IN INCITEMENT OR WHO, BY DINT OF THEIR REMARKS, COMMITTED SOME OTHER OFFENSE. IN SUCH INSTANCES, I WILL NOT HESITATE TO ACT VIGOROUSLY AND SEVERELY. YET UNTIL I ADOPT THIS COURSE, I FEEL IT WOULD BE ADVISABLE, FOR THE SAKE OF PERSONAL FREEDOMS AND OF DEMOCRACY, TO EXERCISE GREAT RESTRAINT, FOR THE REASONS WHICH I HAVE DISCUSSED.

"IT IS POSSIBLE THAT THE 'KACH' PAMPHLET, TO WHICH YOU REFER IN YOUR LETTER, APPROACHES THE LIMIT. YET TO MY MIND, WITH ALL THE CONDEMNATION IT DESERVES, IT DOES NOT EXCEED THE LIMIT IN A MANNER WHICH JUSTIFIES THE PREFERMENT OF AN INDICTMENT."

IT IS WORTH REITERATING THE TEST WHICH DETERMINES WHEN REMARKS, WHETHER ORAL OR WRITTEN, OVERSTEP THE BOUNDARIES OF FREEDOM OF SPEECH AND BECOME A CRIMINAL OFFENSE -- AND THAT IS THE CRITERION OF CLEAR AND IMMEDIATE DANGER TO THE PUBLIC WELFARE. THIS CRITERION WAS SET IN THE U.S. AND ADOPTED ALSO IN ISRAEL. IN A GUIDING VERDICT IN THIS SPHERE, THE ISRAELI SUPREME COURT SAID THUS: "ONLY WHEN THE PUBLICATION OVERSTEPPED THE BOUNDARY OF MERELY CLARIFYING AN IDEA AND ASSUMED THE FORM OF PREACHING WHICH CREATES -- IN VIEW OF THE CIRCUMSTANCES -- AT LEAST A REASONABLE POSSIBILITY OF COMMISSION OF DEEDS WHICH WOULD ENDANGER THE PUBLIC WELFARE, WOULD THERE BE ROOM FOR THE AUTHORITIES TO INTERVENE TO SUPPRESS PUBLICATION OR PREVENT ITS REPETITION IN FUTURE." THE COURT ADDED ON THIS ISSUE: "WHAT IS IMPORTANT IS THE CONSIDERATION OF WHETHER THE SERIOUSNESS OF THE DANGER...RESULTING FROM PUBLICATION OF THE OBJECTIONABLE REMARKS IS ACTUALLY LARGE ENOUGH TO COMPENSATE FOR THE PUBLIC DAMAGE, WHICH IS THE DAMAGE TO THE CAUSE OF FREE SPEECH." THE ANSWER DEPENDS, IN ANY CASE, ON THE PROXIMITY AND DEGREE OF THE DANGER TO THE PUBLIC WELFARE: IT IS, SAID THE COURT, A QUESTION OF DEGREE.

THUS, FREEDOM OF SPEECH DOES NOT GIVE A LICENCE TO DISTURB THE PEACE. ANYONE WHO EXPRESSES HIS STAND BY MEANS OF AN ACT WHICH DISTURBS THE PEACE, SUCH AS PHYSICAL ASSAULT OR UNRULY BEHAVIOR, EXCEEDS THE BOUNDS OF FREEDOM OF SPEECH. HE IS NO LONGER ENTITLED TO THE PROTECTION OF THE LAW. THE OPPOSITE IS TRUE; HE IS AN OFFENDER WHO SHOULD BE PUNISHED. JUST RECENTLY, FORMER CHIEF OF STAFF RAFAEL EITAN CAME TO HEBREW UNIVERSITY TO GIVE A LECTURE, AND SEVERAL STUDENTS WHO OBJECTED TO HIS VIEWS EXPRESSED THIS BY CREATING A DISTURBANCE IN THE LECTURE HALL, WITH THE INTENTION OF PREVENTING OR DISRUPTING THE LECTURE. THIS ACTION BY THE STUDENTS WAS NOT WITHIN THE BOUNDS OF FREEDOM OF EXPRESSION, BUT WAS AN ACT OPPOSED TO FREEDOM OF EXPRESSION. A SIMILAR INCIDENT IS THAT OF THE YESHIVA STUDENTS WHO RECENTLY CAUSED A DISTURBANCE DURING A CONCERT HELD IN JERUSALEM, IN A DELIBERATE ATTEMPT TO DISRUPT IT FOR REASONS OF RELIGIOUS BELIEF. IN THESE TWO INCIDENTS, THE POLICE DID NOT HESITATE TO ARREST THE RIOTERS AND TO BRING THEM TO JUSTICE, AND SO IT SHOULD BE DONE IN EVERY SUCH INCIDENT.

THIS DOES NOT PERTAIN, HOWEVER, TO EXPRESSING A POSITION WHICH, IN ITSELF, DOES NOT DISTURB THE PEACE. LET US TAKE AS AN EXAMPLE AN EXTREME CASE: A POSTER, A MANIFESTO OR A SPEECH CALLS A PUBLIC FIGURE A MURDERER BECAUSE OF HIS POLICY IN FOREIGN OR DEFENSE ISSUES. THIS IS DOUBTLESS AN EXTREMELY SERIOUS ATTACK, NOT ONLY ON HIM WHO IS THE TARGET OF THE REMARKS, BUT ALSO ON THE ENTIRE PUBLIC, OR AT LEAST THE PUBLIC WHOM HE DIRECTLY REPRESENTS. MOREOVER, IT MAY BE FEARED THAT AN EXPRESSION SUCH AS THIS COULD ACT AS A PROVOCATION AND PERHAPS SERVE AS A PRETEXT FOR A DISTURBED FANATIC, OR ANY DISTURBED PERSON, TO REACT VIOLENTLY AGAINST THE ONE WHO IS CALLED A MURDERER. YET IF WE FEAR A VIOLENT REACTION FOLLOWING USE OF THE TERM 'MURDERER,' ISN'T THE SAME ALSO TRUE OF HIM WHO SAYS OF HIS POLITICAL RIVALS THAT THEY ARE STABBING THE NATION IN THE BACK, OR THE ONE WHO CALLS HIS RIVALS 'FASCISTS,' ETC.? THERE'S REALLY NO END TO IT.

SO ON THE ONE HAND, ONE CANNOT SAY WITH CERTAINTY THAT SUCH EXTREME REMARKS, WHETHER WE CALL THEM VERBAL VIOLENCE OR ANYTHING ELSE, WILL NOT LEAD TO A RADICALIZATION WHICH WILL END IN PHYSICAL VIOLENCE. BUT ON THE OTHER HAND,

ZABIR/4

NEITHER CAN ONE SAY THAT THERE IS A REASONABLE POSSIBILITY THAT EXTREME REMARKS SUCH AS THIS ARE WHAT HAVE LED OR WILL LEAD TO PHYSICAL VIOLENCE IN A SPECIFIC CASE OR IN GENERAL. FOR EXAMPLE, WHOEVER LINKED THE CRITICISM DIRECTED AT THE "PEACE NOW" MOVEMENT -- CRITICISM WHICH WAS OFTEN HIGHLY CRUDE AND EXTREME -- TO THE ADMONISHABLE MURDER OF EMIL GRUENZWEIG, SAID THINGS THAT WERE UNSUBSTANTIATED, IRRESPONSIBLE, AND ACTUALLY DAMAGING -- JUST LIKE THE CRITICISM THAT HE SOUGHT TO CONDEMN. ONE CAN SAY, IN CONCLUSION, THAT VERBAL VIOLENCE, EVEN WHEN IT RAISES A SUSPICION THAT IT WILL ULTIMATELY LEAD TO PHYSICAL VIOLENCE, IS NOT ENOUGH TO INVOLVE THE POLICE AND THE COURTS. ACCORDING TO THE PROPER LEGAL TEST AND ACCORDING TO CONSIDERATIONS OF THE PUBLIC GOOD -- FEAR OF PUTTING THEORY INTO PRACTICE -- THERE IS NOT ENOUGH IN IT TO PUNISH A PERSON FOR THE THINGS HE SAID OR WROTE. ONLY IN EXTREME CASES, WHEN VERBAL VIOLENCE CREATES A CLEAR AND IMMEDIATE DANGER TO THE PUBLIC WELFARE, WILL THE BALANCE OF CONSIDERATIONS LEAD TO A DECISION TO BRING A PERSON TO TRIAL.

THERE WILL BE THOSE WHO SEE THIS AS A SIGN OF WEAK-MINDEDNESS OR WEAK RULE. BUT I BELIEVE THAT THE OPPOSITE IS TRUE. SOMETIMES, IN BORDERLINE CASES, THERE IS A TEMPTATION TO TRY PEOPLE WHO HAVE EXPRESSED THEMSELVES IN A VENGEFUL MANNER; AND THERE IS NOTHING EASIER FOR THE GOVERNMENT THAN TO GIVE IN TO TEMPTATION AND BRING THE PERSON TO TRIAL, SO THAT THE COURT WILL JUDGE AND DECIDE. THE FACT THAT WE DON'T RUSH TO SERVE CRIMINAL INDICTMENTS IN THESE CASES IS NOT A SIGN OF WEAKNESS, BUT RATHER OF STRENGTH.

THE SOCIETY AND THE POLICE IN ISRAEL ARE STRONG ENOUGH AND CAN TOLERATE DEMONSTRATIONS DURING A WAR, A VERY CRITICAL PRESS, AND EVEN VERBAL VIOLENCE. NONE OF THESE, EXCEPT FOR UNUSUAL CASES, CREATE A CLEAR AND IMMEDIATE DANGER WHICH MAKES IT NECESSARY FOR US TO COMBAT THEM VIA THE POLICE AND THE COURTS. LET US FIGHT THEM BY MEANS OF EDUCATION, PERSUASION, AND PERSONAL EXAMPLE. AND UNTIL WE SUCCEED, WE SHOULD ACT WITH PATIENCE AND TOLERANCE, EVEN IF WE SOMETIMES GET HURT. WE SHOULD ALWAYS KEEP IN MIND THE GREAT ASSET OF FREEDOM OF EXPRESSION WHICH WE HAVE, WHICH IS WORTH THE PRICE OF RESTRAINT ON ALL SIDES, INCLUDING THE POLICE AND THE ATTORNEY GENERAL. HOPEFULLY THE CONDITIONS IN ISRAEL WILL NOT CHANGE, AND WE MAY CONTINUE TO ADHERE TO OUR PRESENT POLICY, AND TO SAY OF FREEDOM OF SPEECH WHAT IS SAID IN THE VERSE-- LIFE AND DEATH ARE IN THE TONGUE, AND THOSE WHO LOVE IT WILL EAT ITS FRUIT.

AT,JS/AT,JS

11
313 קי

המסנה ליועץ המשפטי לממשלה

א' בסיון התשמ"ב
23 מאי, 1982

אל: היועץ המשפטי לממשלה

הנדון: חקירות חשדות נגד ישראלים ביהודה והשומרון -
דו"ח צוות המעקב

1. ביום 29.4.81 מינית צוות (להלן - צוות המעקב) שתפקידו לפעול בהתאם לכתב המינוי כמפורט להלן:

א) קיימת בעיה לגבי ניהול חקירות בקשר עם חשדות כלפי מתיישבים ביהודה ושומרון כאשר לכיצוע עבירות שאינן עבירות פלילית גרידא אלא יש להן שייכות ליחסים עם התושבים הערביים.

ב) נראה שבענינים מסוימים קיימת אי בהירות לגבי הגוף המוסמך לחקור, נוהלי החקירה והמסקנות המתחייבות מן החקירה.

ג) סוכס כי יוקם צוות מתאם בין הגופים שיש להם נגיעה בנושא זה. הצוות יהיה מורכב מנציג היועץ המשפטי לממשלה (שישמש יו"ר), נציג ומסטר, נציג הפצ"ר ופרקליט מחוז.

ד) הצוות המתאם יכין הצעה של נוהלים והנחיות לכיצוע החקירה, כולל נקיטת צעדים משפטיים, בקשר לעבירות כאמור.

ה) הצוות יעקוב ויתאם לפי הצורך ניהול חקירות ונקיטת צעדים משפטיים כאשר נמצאו ראיות לכאורה לכיצוע עבירות כאמור.

ו) ממצאי החקירות לגבי עבירות כאמור יובאו להחלטה סופית אל פרקליט המחוז גם כאשר מדובר בעוון (ולא רק בפשע).

2. חברי צוות המעקב הם פרקליט מחוז ירושלים, היועץ המשפטי למפקדת איזור יו"ש, ראש מדור תביעות במסא"ר, משטרת ישראל, והחיתמת מטה. דו"ח זה מוגש כתום שנה לעבודת צוות המעקב ומסקנותיו הם פרי דיוני הצוות במהלך אותה שנה והדיווחות שהוגשו לו במסגרת שקבעה כאמצעי למעקב, וכן פרי נסיון - שלא צלח - להשלים מידע לאור פרסומים כאמצעי התקשורת.

3. הרקע להקמת צוות המעקב כמכתבי מורי משפט באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל-אביב, בו הביעו את דאגתם לקיום שלטון החוק המדינה, והעלו את בעית "פעולות השיטור" הפרסיות של מתנחלים באיזור יו"ש, תוך פירוס שורה של אירועים שבהם, לטענת כותבי המכתב, הפרו מתנחלים - ביחידות או בקבוצות - את החוק כעבירות כלפי תושבי יו"ש, וכשלפי הטענה - ברכים מהאירועים לא היתה כלל חקירת משטרה, או

מדינת ישראל

משרד המשפטים

2

שת"קיים נסגרו בשלבי הקירה ראשונים, וזאת - לחששם של כותבי המכתב - עקב שהדלנות מקומית של המנהלים אצל נציגי המשטרה והמשל הצבאי או בדרג גבוה יותר. במכתב הנזכר נאמר:

"כשמועלה חשד כי בוצעה עבירה, חייבות רשויות השלטון לחקור במקרה, לפעול לאזורם של העבריינים ולהעמידם למשפט, תוך העלמות מחלטה מזדהותם, לאומיותם או המניעים האישיים שהגיעו לפעול. במערכת העובדות המתוארת מועלה החשד, כי החקירה בעבירות שנעשו על ידי המנהלים בשטחים כנגד תושבים הערביים לא נחקרו כראוי. קיים חשד של אפליה בין עבירה לעבירה ובין עברייני לעברייני. חשד זה טעון בדיקה יסודית."

בעקבות ישיבה בהשתתפות נציגי משרד המשפטים, משטרה ישראל וצה"ל עלה הצורך לבחון את יעילות דרכי הטיפול בתלונות נגד ישראלים ביו"ש.

4. ביום 29.4.81, היום שבו הוקם הצוות, נדונה עזירה בבית המשפט תגובה לצדק (בג"צ 175/81 פרשה בית הדסה, שהידון להלן) ובעקבות בקורת חמורה שמתח בית המשפט על מחלקי המשטרה בחקירה תלונות בחברון, התחייבה המדינה, בפני בית המשפט, לפעול בתוקף למניעת הפרות של החוק והסדר הציבורי ולחקור ביסודיות תלונות וחשדות בתחום זה. בית המשפט תגובה לצדק והגיש במהלך הדיון ובהחלטתו כי הוא דוחה את עתירת העותרים על יסוד האימון שהוא נותן ביועץ המשפטי לממשלה ובנציגיו וברשויות הצבא, כי אכן יפעלו לשמירה על החוק והסדר בחברון, באלה:

(א) חקירה יסודית ואמיתית של כל תלונה שתוגש;

(ב) ערנות למתרחש באיזורים הרגישים כדי למנוע ככל האפשר מעשים בלתי חוקיים.

5. בפני בית המשפט ותגובה לצדק הוצגה תנחיה, שנתן מפקד האיזור בדיון מפקדים מיום 13.4.81 לפיה "כל מפר חוק בין אם הוא יהודי ובין אם הוא ערבי יסופל במסגרת החוק" וכן נאמר לבית המשפט כי ניתנו תנחיות בנושא זה על פי הוראתו האישית של שר הבטחון. ביום 6.5.81 פנתה מנהלת מח' הבגצ"מ אל כל הרשויות הנוגעות בדבר והדגישה את מחויבותן להקפיד הקפדה יתרה שהתחייבויות ככל הנגוע לשמירת החוק והסדר אכן חקוימנה במלואן.

בעקבות מינוי צוות המעקב תביע ראש הממשלה את נכונותו להורות, באמצעות מזכירו הצבאי, למתאם הפעולה בשטחים ולמפקד איו"ש כי יפעלו בתחום האמור באופן חקיף למניעת הפרות של חסדר הציבורי והחוק וכי ישתפו פעולה עם הצוות האמור (מכתב חיות"מ לממשלה מיום 31.4.81). הוראה ברוח זו אכן הוצאה לרשויות הנוגעות בדבר (מכתב תא"ל א. פורן מיום 3.5.81).

6. מגמה צוות המעקב הייתה להבטיח ככל האפשר, שחשדות בגין עבירות שעברו ישראלים באיו"ש (בין שהם אזרחים ובין שהם אנשי צבא) נגד תושבי האיזור הערביים יחקרו במהירות, בעניינים וביעילות. מתוך ההנחה הבסיסית כי יכולתו של הצוות לפעול כגוף מתאם מותנית בראש ובראשונה במידע שוסף וסקיף על הנעשה בתחום סבולו, הציב לעצמו צוות המעקב יעדים אלה:

מדינת ישראל

משרד המשפטים

3

(א) גיבוש נהלים למעקב שוטף אחר התלונות ודרך הטיפול בהן בדוג המטה הארצי של משטרת ישראל והיועץ המשפטי למפקדת איו"ש ודרכי הדיווח לצוות המעקב;

(ב) בקרה מדגמית של דרכי הטיפול ואיכות החקירה בכלל התלונות שהוגשו באזור איו"ש בתקופה נתונה בעבר;

(ג) קבלת דיווח שוטף על התלונות שהוגשו במהלך פעולת הצוות ובחינת נהלי הטיפול המשטרי, משכו ואיכותו;

(ד) בחינת איכות החקירה ותוצאותיה על פי הערותיהם של פרקליטי המחוז, שאליהם הועברו התיקים, בתאם לניהול שקבעה הועדה.

(ה) מעקב אחר דיווחים בעתונות ובאמצעי התקשורת האחרים המעלים חשד של עבירות וייזום חקירות, אף בהעדר תלונות.

יש להדגיש כי לאור כתב המינוי לא ראה עצמו צוות המעקב כגוף אופרטיבי אלא כגוף מעקב ותיאום. הצוות לא ראה מסמכותו להתערב בחקירה עצמה, אלא במידה שראה צורך להורות על השלמת חקירה. עם זאת פעל הצוות בהנחה שלעצם המעקב תהינה השלכות על הגופים האופרטיביים, שבדיניהם סמכויות החקירה.

7. יובהר מלכתחילה כי מגמת צוות המעקב לדאוג למיצוי חקירה גם בהעדר תלונות, תוך הסתמכות על מידע הנשאב ממקורות חיצוניים לרשויות החוקרות (עתונים, מידע המגיע לעובדי הממשל, עתירות בית המשפט הגבוה לצדק) לא עלתה יפה, מחמת אילוצים שונים שעמם נאלץ הצוות להתמודד. הפעילות בתחום זה היתה, איפוא, ספורדית, אולם די היה בה כדי להצביע על אירועים שלא נחקרו עד להתערבות הצוות וכן על כך שדיווח הרשויות החוקרות לצוות לא היה מלא כל צרכו. באין יכולת להעריך האם הליקויים בדיווח היו חריג או פגם משמעותי - פעלה הועדה בבדיקתה מנקודת מוצא של חלקיות, שאינה תורמת לבטחונה ומלא באשר לקריאת תמונת המצב, ויש, איפוא, לקרוא את מסקנותיה על רקע הסתייגות זו.

8. בשל חלוקת הסמכויות הקיימת פעל הצוות לבדיקת שתי מערכות: המשטרה כמערכת אחת, והמונה אופרטיבית על שמירה החוק והסדר באיו"ש ומצ"ח, כמערכת שניה, הממונה על חקירות בתלונות נגד חיילים. ממצאי צוות המעקב יתייחסו לשתי מערכות אלה בנפרד, אם כי הניתוח המצביע על הבעיות שבפניצול שבין שני גופי החקירה הוא מכנה משותף לשתי אלה.

9. חקירות מצ"ח

א. היותו לאזור איו"ש, שהוא חבר צוות המעקב, קבל על עצמו לרכז באופן שוטף את הדיווחים על חקירות מצ"ח, לעקוב אחר התפתחות החקירה ולדווח לצוות באופן עיתי.

הועדה קבלה דיווח על אירועים שתאריך האחרון בהם אוקטובר 1981 (ביניהם מות, גרימת נזק לרכוש, תקיפה וגניבה) ועל כ-15 אירועים שהתרחשו בחדשים מרץ ואפריל 1982 (כולם על מות ופציעה כתוצאה מירי). יש, איפוא, פער דיווח לתקופה של כ-4 חדשים, וקשה להניח שבמהלכם לא ברשם אירוע המצריך חקירה. העובדה שמאוקטובר 1981 ועד תאריך כתיבת דו"ח זה (למעלה מחצי שנה) ולא דיווח כל אירוע מסוג שאינו קשור בשימוש בנשק או לא נפתח כל תיק כזה מעוררת תמיהה כשהיא לעצמה.

ביום 11.5.82 בקש צוות המעקב לקבל דיווח על חקירת שורה ארוכה של פגיעות בגוף ובנפש כתוצאה מירי, שפורסה בכתבה בעהון העולם הזה מיום 5.5.82. הדיווח התייחס ל-15 האירועים הנזכרים לעיל, שמתוכם ב-11 תיקים טרם הסתיימה החקירה. חלק מהאירועים שצויינו בכתבה האמורה לא צוינו בדו"ח והשאלת אם אכן ארעו והאם נפתחה חקירה בגינם עדיין בכירור.

בעת כתיבת דו"ח זה הגיע לידיעת יו"ר הצוות העתק מחתלונות המזעזעות שהגישו אנשי מילואים ביום 16.5.82 לפרקליט הצבאי הראשי. בשלכ זה אין כוונה להתייחס לדברים לגופם; על פי הוראת הפרקליט הצבאי הראשי נפתחה חקירה ויש לקוות שהדברים העולים מהם ייחקרו. אולם העובדה שלצוות המעקב לא דיווח על אף אחד מהאירועים הנזכרים בדו"ח מעשירה במסמן שאלה את יכולתו של הצוות לגבש לעצמו חסונה מצב המשקפה את המציאות בשטח.

יצויין שככל שרבים אירועי הפגיעות כתוצאה מירי קשה יותר על הצוות בדיקת היקף הדיווח הנמסר לו, ובהתאם לכך גם החקירה בדבר היקף התלונות שנחקרו.

ב. ניתן להבחין בין אירועים שתעדר תלונה בהם עשוי לשמש עילה לאי סיפול (עבירות פליליות רגילות) לבין אירועים, שעל פי הכללים הנקוטם בירי הצבא מחייבים חקירה (פגיעות כתוצאה משימוש בנשק). לגבי שניהם, ובכפוף לסייג של תנאי הדיווח החלקי, ניתן לומר כי ככלל נחקרות התלונות נגד חיילים, עובדה שהיא פועל יוצא של האינטרס המשמעותי שיש לצה"ל בשמירת החוק על ידי חיילים. אולם עם כתיבת הדו"ח, משהובאו לידיעת צוות המעקב התלונות האמורות מיום 16.5.82 וכל עוד לא נכתבו - אין צוות המעקב סבור שביכולתו לקבוע קביעות בתחום זה. אמנם יש לתנח שחפגעים באירועים נשוא התלונות לא התלוננו, וזוהי הסיבה שלצוות לא הגיע דיווח על תלונות, אך נראה שלענין זה התכתנה בין אירועים שעליהם היתה תלונה לבין אירועים המצדיקים תלונה היא התכתנה פורמלית. החשש הכבד שסא פועל צוות המעקב כחלל מבחינת הכרת המציאות בשטח מחייבת אותו לתמצע מקביעת מסקנות שיש בהם הערכה ערכית.

עם זאת רואה צוות המעקב לנכון להעלות את אלה:

(1) לענין חקירת פגיעות כתוצאה מירי - הצוות לא ראה מיכולתו להעביר בקורה עניניה על החלטה פרקליט צבאי באשר לשאלה האם השימוש בנשק היה בהתאם להוראות הצבא והאם הנסיבות מצדיקות העמדה לדיון, שכן מעורבים בהחלטה זו, באופן סבבי, שיקולי מדיניות של פתיחה באש שאינם ממין שיקוליו של צוות המעקב.

עם זאת - הדיווחים שנמסרו לצוות העלו ריבוי מקרים של פגיעה בראש או באיזורים עליונים של הגוף (כתבדל מפגיעה ברגליים).

צוות המעקב בדעה שיש מקום לליבון מחדש ומקיף בסוגיה זו. בין השאר מימלץ לכחון מחדש את הוראות הפתיחה באש, את דיווחי התוראות שבע"פ ותחאמתם לנהלים שבכתב ואת הוראות הפתיחה באש באירועים מיוחדים ולנסות לחסיק מסקנות מתבקשות מהפער שבין רוח התוראות לבין תוצאות יישומן. כן מוצע (לאור העובדה שהיו חקירות מצ"ח שנפתחו עקב פרסומים באמצעי התקשורת) לכחון את התוראות בדבר

מדינת ישראל

משרד המשפטים

5

חובת הדיווח על כל שימוש בנשק כלפי אזרחים (גם ללא נפגעים) ואת יישומה בפועל של חובת דיווח זו.

(2) במרבית חקירות מצ"ח מתעוררת שאלה השניות בחקירה, הנובעת מכך שמצ"ח חוקרת חיילים בלבד ואילו לצורך חקירת התושבים המקומיים (נפגעים או עדי ראיה) היא נעזרת במשטרת ישראל. התוצאה משיטה זו היא שמתלוננים ועדים נחקרים על ארוע זמן רב לאחר אירועו (לפחות כחודש) ולשיטה זו השלכה ישירה ומידית על משך זמן החקירה ועל תוצאות החקירה (היכולת לאתר את העדים, שיכחת פרטים, האפשרות לזהות אנשים וכו'). ממצאים שהגיעו לידיעת הצוות מעלים את החשש ששיטת פיצול החקירה יש בה כדי לפגום באופן ממשי באפשרות להגיע לתוצאות משמעותיות בחקירה.

(3) שניות מסוג אחר עולה בתיקים בהם מעורבים אנשי מג"ב, הנתונים לשיפוט משמעתי נפרד. (יצויין כי צוות המעקב לא קבל במהלך עבודתו כל דיווח על חקירות מג"ב בתחום זה). חקירה נפרדת של אירועי ירי שלא בשיתוף עם מצ"ח ושלא מתוך התאמת שיקולי מדיניות באשר למסקנות ולהעמדה לדין יש בה פגם ומתבקש דיון מקיף אף בנושא זה.

(4) מרבית הדוחות על ירי, שהובאו בפני הוועדה, הסתמכו על חקירת החיילים בלבד, וזאת לא רק בשל הצורך להעזר בחקירת המשטרה, אלא גם, ובעיקר, בשל מעורבותם של הנפגעים או עדים פוטנציאליים בידוי אבנים או במהומות וחששם להסתכן בשל העדות. לעדים אלה אין מובטחת חסינות מפני העמדה לדין. ההכרעה האם השימוש בנשק היה בתאם לכללים מתקבלת, איפוא, לרב לפי גירסתו של צד אחד לאירוע בלבד. הדבר מעורר קושי, שיש לתת עליו את הדעת, אם כי התשובה אינה פשוטה כלל ועיקר. קושי זה הוא מרכיב אחד בבעיה הרחבה יותר של היכולת להגיע לחקר האמת באירועים מסוג זה. משנה חשיבות יש לקושי האמור בחקירת מקרי מות שבהם, לאור התוצאה החמורה, יתכן שהמחויבות להגיע לחקר האמת מחייבת מאזן שיקולים שונה.

(5) אשר לטיב החקירה והמסקנות שבעקבותיה - עבודת צוות המעקב התמקדה בעיקרה בבחינת טיב החקירה המשטרית, וככלל הסתפק הצוות במעקב אחר החלטות הפרקליט הצבאי. במקרה אחד, בו סבר הצוות על פני הדברים כי מסקנות הפרקליט מעוררות ספקות (תלונה על תקיפה ופציעה) בקש הצוות את התיק, ובחינתו העלתה כי ניתן אימוץ לגירסת החיילים למרות שזו לא התקבלה על הדעת ונסיבות הארוע תמכו בגירסת המחלוגן. התיק הוחזר לרשויות הצבא להמשך טיפול.

ארוע נוסף שהגיע לידיעת הצוות בעקבות בדיקת תיק משטרה (פ.א. 305/81) שנפתח עקב תלונה על גרימת נזק לאוטובוסים ברמאללה, מצביע על כך שהמשטרה פנתה למצ"ח משום החשד שהמזיקים הם חיילי מילואים. מתיק המשטרה עולה כי מצ"ח לא חקרה בעניין, לא מיזמתה ולא בשיתוף עם המשטרה. בתיק החקירה מצויה תרשומת לפיה ... 'יצח לא עזר בעבר ברוב החקירות' (תיק זה, שהגיע לידיעת הצוות רק לאחרונה ילמד לצורך הפקת לקחים בין השאר בדבר שיתוף הפעולה בין מצ"ח למשטרה).

מדינת ישראל

משרד המשפטים

6

אין בידי צוות מעקב נתונים לתצביע כי הפגמים שלעיל יש בהם כדי להעיד על הכלל. אולם הקשיים המיוחדים, שהוזכרו לעיל, והאמינים אז חקירת מצ"ח כשטחים ובעיקר פיצול חקירתו של אירוע בין מצ"ח למסמרה והצורך במאום פעולה הדוק בין שני גופים אלה מחייבים לדעת הצוות מעקב שוטף שיש בו בחינה מדויקת יותר לגופם של דברים.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

7

10. חקירות המשטרה

א. ראש מדור תביעות במטה הארצי, משטרת ישראל, שהיא חברת צוות המעקב, קבלה על עצמה את המשימה - הלא קלה - לרכז באופן שוטף את הדיווחים על אירועי תלונות וחקירות באיזור יו"ש (באמצעות ראשי לשכות החקירות בנפות יהודה ושומרון), לעקוב אחר התפתחות החקירה ולדווח לצוות באופן עיתי.

ב. הועדה בחנה כ-70 ארועים, שנכללו בדיווחים, והם נסבו סביב פגיעות בנפש (מיעוט מקרים) איומים בנשק, איומים, השגות גבול, תקיפות, גרימות נזק לרכוש והפרות סדר. מתוך 70 התיקים, ב-15 העלתה החקירה תוצאות והם הועברו לתביעה בהצלחה להעמיד לדין. לעומת זאת מתוך ה-70: 33 תיקים נסגרו ובעשרים תיקים הטיפול טרם הסתיים (מתוכם 4 שבהם לא אושר חומר החקירה). מבין התיקים שהטיפול בהם טרם הסתיים רק 5 הם מחדשים מרץ ואפריל. לעומת זאת ביתרם נמשכת החקירה למעלה מחצי שנה וחלקם אף למעלה משנה (10 תיקים באירועים שארעו בחדשים אפריל עד מאי 1981 ו-4 שהחלו בחדשים נובמבר ודצמבר 1981).

הנסיון מלמד שחקירות ממושכות מהסוג האמור אינן עשויות להניב תוצאות, וניתן אם כך לומר שמתוך 70 התיקים האמורים נסתיימו 53 בלא כלום.

מתוך 33 התיקים שנסגרו, כמחציתם נסגרו מהסיבה עבריינית לא נודע (על"ן), 5 בשל חוסר הוכחות, 7 בשל העדר אשמה, 3 בהעדר אינטרס ציבורי.

צוות המעקב לא בדק את מכלול התיקים לגופם, אולם בדיקה ספורדית העלתה 15 תיקים שבהם החקירה נראתה לצוות כושלת, או שהיו בה פגמים של ממש, חלקם מאלה שהטיפול בהם טרם הסתיים וחלקם שנסגרו בעקבות חקירה כאמור.

עוד יש להעיר כי במספר מקרים לא נפתחה חקירה, אלא בעקבות פניה הועדה (ועל כך ידובר להלן) וכי במספר מקרים נמצא כי הדיווח לועדה היה לקוי (כ-10 מקרי תלונות שלא נכללו בדיווחים) או שהיו חריגים מנהלי הטיפול שקבע צוות המעקב (כ-6 תיקים).

ג. את ממצאי צוות המעקב יש לקרוא בכפוף לשני סייגים אלה:

(1) דרכי החקירה וסיבה ניתנים לבחינה ערכית אמינה רק תוך השוואת פעולתן של הרשויות החוקרות במגזר בחינת הצוות עם פעולתן במגזרים אחרים באיו"ש וכן עם פעולתן בישראל (השוואה שהיתה מעבר ליכולתו של צוות המעקב).

(2) לא ניתן להעריך את טיב פעולתן של הרשויות החוקרות בלא שיווא בחשבון אילוצים מהסוג המקובל כגון מחוסר בכח אדם, רמת החוקרים, סדרי עדיפויות, קשיי שפה, אוכלוסייה ערבית עוינת וגורמים אחרים, שאין בינם לשאלת מיהות המתלוננים והנלונים ולא כלום, ויש בהם כדי לשמש בימוק לאיסיות בחקירה, כשל חקירה או סגירת תיקים שחקירתם לא מוצתה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

8

מהעולה במקובץ מטצאי צוות המעקב, ניתן לחסיק במידה רבה של כסחה כי יש במטצאים שבדו"ח כדי להצביע על תמונה מצב שאינה ניתנת להצדקה או להסבר תוך הסתמכות על אילוצים כלליים בלבד, ותגלה באופן ברור מאפייני רקע מיוחדים ובעיתיות קשה הנגזרת ממאפיינים אלה.

ד. הקביעה שלעיל מסתמכת על אלה:

(1) היחס בין כלל התיקים לבין אלה שנסתיימו בלא תוצאה של העמדה לדין ואחוז סגירת התיקים מסיבת על"ן.

(2) בתיקים רבים נמשך הטיפול משך זמן בלתי סביר בלא שום לב לרגישות נושא החקירה. בחומרת יתרה רואה צוות המעקב את קצב החקירה האיטי (ואת קצב תדירות) באירועי מות כתוצאה מירי. עוד יצויין כי גם באותם מקרים בהם התחייבה פרקליטות המדינה בפני בית המשפט הגבוה לצדק על חקירה יעילה - לא הועילו מאמצי צוות המעקב לזירוז הטיפול.

(3) המקרים שלהלן, שהם הבולטים מבין אלה שבדקה הועדה, יש בהם כדי לניוט את המסקנה האמורה ממשיור ההערכות למישור העובדות. פרוטס יובא במה, שעשוי להראות כהרחבת יתר, וזאת משום שיש בהם, כשהם לעצמם, כדי לפרוש, ללא חוספות המכרים, את יריעת הרקע ותאפיינים ואף הניגודים שבין תחוייכות לבין תמציות.

א. פרשה בית הדסה (כג"צ 175/81)

(א) ביום 29.4.81 נדונה בבית המשפט הגבוה לצדק, בין השאר, שעת העותרים, שהמחזיקים בבית הדסה בוצרון מהנכלים לחושבי העיר, בעיקר לאלה שבקרב מקום, כשטמרום תוצאות ותשתמעת היא להפחיד ולהרחיק תושבים כדי למשוך את זכותם להתיישב בוצרון. בית המשפט מצא ככבוד משקל את התלונות בדבר תריסת חלק מהחקרה של חנוה בבית הדסה שהוחזקה בידי אחד העותרים כדייר מוגן. אמר בית המשפט:

"בתלונותיו של העותר בפני בית המשפט נאמר שלמחרת תג הפוריס מצא שהחקרה תמוססה. "ההסבר" שניתן לו על ידי יושבי הקומה מעליו היה שזו תוצאה מקריה מריקודים לרגל החג. לכתחילה הסס העותר את התלונות. אחר כך הדגיש שעם תיקון הנזק יעבור על החקירה לסדר היום. ברם, למחרת (בתלונה נוספת במסמך) מסר שגם החזירה בעלמה. הוא חוסיף וספר שיושבי הבנין דחפוהו והאיצו בו למסור את התנות לחזקתו, בטענה שבעבר היה זה חור תסדרות המקורי שהוביל לבית הכנסת. תלונה זו, שהיא רצינית בעינינו לא זכתה לטיפול מתאים. מסתבר מהודעת תשיבים כי לאחר שהחקרה תוקנה תתיק נסגר. ההסבר, כאילו בקשו בדרך זו להרגיע את הרוחות, רחוק מלהניח את הדעת."

מדינת ישראל

משרד המשפטים

9

והוסיף בית המשפט ואמר: "אין ספק שתפקידו העיקרי של הריבון בשטח מוחזק הוא לשמור על החוק והסדר. זאת עליו לעשות גם בהעדר כל תלונה מצד תושבי המקום, אולם בד בבד חשוב להבהיר לתושבים זכותם וחובותם להגיש תלונה כל אימת שמתנכלים להם, לעמוד על כך שזו תבדק וכן שינקטו צעדים המתבקשים מן המסכנות שיוסקו.

רק משהצהירה בפנינו פרקליטתם המלומדת של המשיבים שתק החקירה בענין החנות נפתח מחדש וכי נתנו הוראות להתייחס כמלוא כובד הראש להפרות הסדר הטוב, שוב לא ראינו סעם להוציא צו על תנאי בנושא התלונות. רוצים אנו להאמין שמעתה יהיה הטיפול יעיל וכי העבריינים יועמדו לדין."

ביתמ"ש דחה את הבקשה על סמך הצהרת ב"כ המדינה "שנגקטו צעדים כדי להבטיח שמירה על החוק והסדר וכי תלונות התושבים נגד המחזיקים בבנין "הדסה" יטופלו בדחיפות וביעילות.

(ב) בימים 6.5.81, 25.5.81 ו-26.5.81 פנתה מנהלת מח' הבגצ'ם בפרקליטות המדינה לכל הגורמים הנוגעים בדבר, לרבות מתאם הפעולה בשטחים, מפקד איזור יו"ש וראש אגף החקירות במטה הארצי, משטרת ישראל, והפנתה תשומת לבם להערות בית המשפט, לבקורת באשר לחקירה ולהתחייבות ומדינה בפני ביה"מ להמשיך בחקירה.

עוד יש להעיר כי לפני החלטת הבג"צ פנה פרקליט המדינה אל ראש אגף החקירות במטה הארצי ובקשו לחקור בתלונות המתלוננים בהגישו כי הנושא הוא בעיניו בעל חשיבות מירבית (מכתבו מיום 14.4.81).

(ג) ומה עלה בגורל החקירה?

ביום 1.6.81, חודש לאחר ההתחייבות שניתנה בבג"צ, הועבר תיק החקירה לפרקליטות בצרוף דו"ח הסיכום של רפ"ק קליג' (רל"ח יהודה). הדו"ח לא התייחס לנקודה העקרית, אותה נתבקשה המשטרה לחקור, היינו האם נעברו עבירות פליליות מצד ואחרים בשל תקיפה והשגת גבול פלילית בקשר לגרימת הנזק בחנות. באותו דו"ח תלה רפ"ק קליג' את המנעות המשטרה מחקירה מקיפה בסמך לארוע בהוראת מושל חברון למפקד תחנת חברון. לעומת זאת, לא היה בדו"ח האמור כל נסיון לקבוע ממצאי חקירה בקשר לטענות המתלונן. כן לא היתה בו קביעת עמדה ביחס לשאלה באם ניתן להאשים מישהו בעצם גרימת הנזק ובדבר אמינות הטענה שהנזק נגרם כתוצאה מרקודים.

מכתבו מיום 21.6.81 אל ראש אגף החקירות במטה הארצי מציין פרקליט המדינה כי אינו משוכנע כלל וכלל אם נגבו בנקודות אלה כל העדויות שבאופן סביר ניתן היה לצפות שייגבו.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

10

התיק הוחזר למשטרה להשלמת חקירתו וחזר רק בחודש פברואר 1982, כלומר 8 חדשים לאחר שתועבר למשטרה להשלמת החקירה (וכשנה פחות חדשים מאז תורה ובית המשפט הגבוה לצדק על חקירה עניינית).

(ד) יהיה זה מן העניין לצטט כאן את מסקנותיו של פרקליט מחוז ירושלים, שאלו הועברו לתיק לאחר השלמת החקירה. במכתבו מיום 1.2.82 כתב:

התיק ומשטרה עולות העובדות הבאות:

יום שישי ה-20.3.81 היה ערב פורים. רפד חברוני, אשר לו חנות מחנות לבנין בית "הזיסה", טגר את חנותו בשעה 11.00 כמנהגו בימי שישי. בבואו לחנות למחרת בבוקר גילה בתקרה שמעליה, המשמשת רצפה לבית הדסה, חור בגודל 1.1/2 מ'. הרפד ניגש למשטרה להגיש תלונה ולאחר כרוך עם הממשל הצבאי הוברר שביום שישי בלילה "ירקדו" בבית הדסה לכבוד חג פורים ונוצר החור. התקרה דווח לממשל הצבאי עוד ביום שישי בלילה ע"י וסוכס כי תצק יחוקן והרפד יפוצה. הרפד הלך אותו יום לראש עיריית חברון ושם נאמר לו שיתחיל בביטויים לתקן את התקרה. על מנת לתמוך בתקרה הביאו הרפד ובנו ברזלים והחלו בעבודתם. אז נפתח הדיקס, שהושם על החור שנוצר, ו אחר להם להפסיק לעבוד עקב קדושת השבת. בצאת השבת חזר הרפד ואז בהיותו סמוך לחור נפתח הדיקס שנית ו תורה לו להפסיק לעבוד ודחף את ידו דרך החור לכוונו של הרפד ואצבעו של פגעה בקצה עינו הימנית של הרפד שהחל דומע אך לא נפגע ולא הוצרך לשום ספול רפואי.

בחצות הלילה ביקר קצין מהממשל בבית הדסה וראה שכל התקרה כבר קרסה וחברה צעירים מפנים את החנות. לשאלתו מה פשר הדבר הודיעו כי התקרה התמוטטה והכותנה שבתחת עלולה להתלכלך לכן מוציאים אותה. כשעזיזים וחצי לאחר מכן בעקבות הודעה שדלת החנות פתוחה נגש אותו קצין לשם וראה ש אמר לקצין שהוא חוזה עכשו בהתחדשות חיישוב היהודי בחברון.

ביום ראשון כאשר בא הרפד לחנותו וראה שהיא ריקה, חסרת תקרה, אך עם גרם מדרגות, תחישב בפתח החנות וחלל לבכות את מר גורלו. 3 אנשים חמושים מבית הדסה שזוהתם לא הובררה נגשו אליו יחד עם ובקשוהו לפנות את עצמו מפתח החנות. כאשר ענה להם שזו חנותו דרכו שלושה הבחורים על רגליו ודחפוהו החוצה ויחד הרימוהו והניחוהו או זרקוהו החוצה. בנו שהגיע בעת ביצוע הפגיו, נדחף אף הוא כתוצאה מדחיפה זו כואבת לו ידו השמאלית. אז נגש הרפד למשטרה והתלונן רשמית. בתלונה זו מוסר הרפד כי התקרה נזוקה כפי שנמסר לו לפי עקב רקודים, וכי הוא יפוצה. אך כאשר בא למחרת ראה שכל התקרה תרסה ושלושה בחורים שיכול לזהותם דחפוהו החוצה.

לאחר שהוגשה תלונה זו הובטח הן מהממשל והן מהמשטרה שתמצב יוחזר לקדמותו במהירות האפשרית ואכן הכל תוקן במהירות מירבית וכל מה שנשבר או שתוקן או שהוחלף בחדש. אפילו רצפו לו במקומות שקודם לא היה ויצוף. הנזק היחידי שנותר הוא שהכותנה הטובה נתערבבה עם הלא טובה...

מפירות העובדות הנ"ל עולה בברור מעורבותו של הן במה שקרה לתקרת החנות והן במה שקרה לבעל החנות. קשה להניח שאכן החור בתקרה נגרם ע"י הרקודים הסוערים אם כי שאלה היא אם נתן להוכיח בבית המשפט שהחור נגרם ע"י מעשה מכוון וכן שיד היתה במעשה. אותו קושי נעוץ גם "בהתמוטטות" התקרה...

הראיות באשר לתקיפות הן חזקות יותר אם כי גם כאן קיימים קשיים...

(ה) בסופו של דבר החליט פרקליט המדינה ב-8.3.82 כי: "בהתחשב בקשיי ההוכחה וביתר נסיבות המקרה, כגון העובדה שהמחלונן פוצה ביד רחבה ואינו כנראה מעוניין בפתיחת הפרשה מחדש, נראה לי, כי מן הדין לסגור תיק זה."

(ו) נראה כי הדברים מדברים בעד עצמם ויש מקום לחשוב כי העדר סיפול ראוי מיד עם קבלת התלונה חרם גם הוא לכך שהסדר והחוק לא מוצו בעניין זה.

אולם דבר החמור ביותר שראוי להצביע עליו בהקשר זה, הוא האמור במכתבו אל רפ"ק קליג' מיום 1.6.82 לפיו הורה מושל חברון למפקד התחנה בחברון שלא לחקור. בהוראה זו של המושל שלא לספל במקרה נאחז רל"ח מטה נפת יהודה להצדיק את מחדל המשטרה.

עוד יש לציין כי רל"ח יהודה, שדווח לצוות המעקב על חקירת בית הדסה אמר במפורש כי בנושא זה היה קשר של שתיקה, וכי לא נחקרו כל האנשים שניתן היה לחקור.

ב. פרשת התלונות נגד

(א) הפרשה נסבה סביב תלונות על השגת גבול, איומים ביריות וסגירת דרך. התלונות כוונו כלפי אדם בשם, שהוא תושב אחת התתנחלויות באיו"ש ואינו נושא תפקיד רשמי כלשהו. בעקבות העתירה שהוגשה לבג"צ נעוץ בירור והתברר שאותו אדם העלה דחפור לשטח בלי כל אטמכתא חוקית או הוראה ממפקדת האיזור. כן הוברר כי נגד אותו אדם הוגשו בעבר תלונות על מעשים חמורים ביותר, שהושבי המקום טענו כי בצע, ונפתחו נגדו תיקי חקירה משטריים. התלונות נסבו על ארועים שארעו בחדשים פברואר ומרץ 1981.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

12

(כ) ביום 7.4.81 כתב היועץ המשפטי לממשלה אל ראש אגף החקירות במסגרת ישראל ובקש להורות על גיתול חקירת משטרתית בשל תחשוד בביצוע עבירות על ידי אותו

(ג) ביום 27.5.81 נשלח מכתב הזכורה למסגרת מטעם צוות המעקב.

(ד) תיקי החקירות הועברו למחלקת הבגצ"ט בפרקליטות המדינה בלי שהסתיימה החקירה ובלא תמלוצה ועל כן הוחזרו שנית למסגרת לסיום החקירה.

(ה) ביום 19.6.81 נשלחה הזכורה נוספת למטה הארצי מטעם צוות המעקב.

(ו) ביום 2.9.81 הוזר ראש מדור התביעות במטה הארצי את תיקי החקירות לר"ח שומרון בציון שהחקירה לא תושלמה ותוך פירוס הצעדים שיש לנקוט להשלמת החקירה. (בדיקת זכויות קניין, שבילים, וכו').

(ז) ביום 6.9.81 סגר ר"ח שומרון את אחד התיקים בנימוק על"ן (בניגוד לנוהל שקבע צוות המעקב לפיו היה עליו להעביר את התיק לפרקליט מחוז).

ביום 29.10.81 הועברו 5 תיקים לפרקליטת מחוז ומרכז בתולצה לסגירה (צוות המעקב בקש מפרקליטות המחוז לדעת את נימוקי הסגירה אך עד היום לא נודעו לו הנימוקים).

2 תיקים הועברו האחד לתובע הצבאי בשכם והאחר לבי"מ שלום בטול כרם וב-3 תיקים טרם תושלמה החקירה עד לכתיבת דוח זה, דחינו שנה ושלושה חודשים מאז האירועים. הסיבה שנמסרה לצוות לתצדקת אי השלמת החקירה היא התנהגות למודד מיו"ש (תשעה חודשים מאז שהתיק הועבר לר"ח שומרון לצורך ביצוע הודעות).

ג. פרשת קדומים (בג"צ 430/81)

בענין זה כתבה מנהלת מח' הבגצ"ט ביום 25.9.81 אל ראש אגף החקירות במטה הארצי כלהלן:

1. לכית המשפט הגבוה לצדק הוגשה עתירה בה סוענות העותרות כי הן בעלות מקרקעין בכפר קדום שבאיזור יהודה ושומרון, וכי אדמותיהן היו זרועות ונטועות עצי זית. כן סוענות העותרות כי בחודשים מאי ויוני ש.ז. נעקרו כ-300 עצים במקרקעין הנ"ל וביצעו מעשי חשגת גבול וגרימת נזק לרכושם. עוד סוענות העותרות כי הוגשה תלונה למסגרת ישראל על המעשים הנ"ל, וכן כי היו פניות בענין זה גם לנציגי המשל.

2. לצורך הכנת התשובה לבג"צ בקשנו לברר את העובדות ובטיבה שקיימת לצורך זה השתתף גם ראש משרד חקירות בנפת טול כרם ממ"ש שלי. קצין המסגרת הנ"ל הציג בפני את תיק החקירה שנפתח בענין הנדון.

3. מחוך עיון בתיק החקירה מתברר כי אכן הוגשו תלונות למשטרה טול כרם בענין נשוא העתירה, וכי חקירת המשטרה העלתה שאכן נעקרו ונגדעו מאות עצים ובוצעו מעשים בלתי חוקיים ביחס למקרקעין שהעותרות טוענות לזכויות בהם. תיק החקירה נסגר מן הסעם ש"העבריינין לא ידוע".

4. אף כי ידועים לי הקשיים הרבים הכרוכים בזיהוי ובאיתור העבריינים בעבירות הקשורות בהתנכלות לתושבי אזור יהודה ושומרון כבר התרענו לא פעם על כך שיש לעשות כל מאמץ כדי לנסות למצות את החקירה ולגלות את העבריינים (זכורה לך בודאי פרשת בית הדסה בחברון).

5. בענין נשוא העתירה הנוכחית יהיה עלינו להסביר לבג"צ מהן הפעולות שנעשו לטיפול בתלונות שהוגשו הן למשטרה והן לממשל הצבאי. לכשעצמי אני בדעה כי ניתן היה לפחות לנסות להביא לידי זיהוי אחד מן העבריינים העיקריים בפרשה שכן המחלונן בתיק המשטרה נתן תיאור של אדם אשר אינם עליו יום לפני שבוצעו המעשים, וכמו כן בעת שהחוקר המשטרתי סיר במקום מצא בשטח הנדון את אחד ומתיישבים מקדומים. יתר על כן לפי הטענה גם עבר במקום טרקטור וניתן לברר מי העסיקו. לפיכך בקשתי מראש משרד חקירות טול כרם כי התיק יפתח מחדש לשם השלמתו.

הנני רואה לנכון לחזור בהזמנות זו על כך שיש להנחות את האחראים לחקירות באזור יהודה ושומרון באשר לחשיבות שיש לפעולות חקירה המיועדות לגלות את האחראים למעשי אלימות ולהפרות הסדר באזור.

אודה לך איפוא אם תורה להעביר אלי בהקדם את ממצאי החקירות ודו"ח על הפעולות שנעשו בעקבות החקירה, שכן העתירה קבועה לשמיעה בבית המשפט הגבוה לצדק ביום 16.11.81.

התיק חזר להשלמת חקירה, ועל אף האינדיקציות, שיכלו לכאורה לשמש כבסיס לזהוי החשודים, הוחזר התיק מהשלמת החקירה כלעומת שבא והועבר לאחר חדשים רבים לפרקליטת מחוז המרכז, בהמלצה לסגרו. ניתן להניח כי חלוף הזמן והעדר חקירה עניינית בסמוך לתלונה הם שחסמו את האפשרות להביא את החקירה לכלל מיצוי.

ד. פרשת יחסי שילה וכפר קרית

(א) בחדשים ספטמבר ונובמבר 1981 התלונן עו"ד חורי בשם תושבי כפר קרית כי מרשיו מגורשים בכח מאדמותיהם ע"י מתנחלי שילה אשר תפסו חזקה בקרקעות מרשיו והשיגו גבולם, שלא כדין ותוך ניצול נשק ואיומים בנשק.

במכתבו לסגן היוע"מ במפקד איו"ש מצייין עו"ד חורי כי בעבר התערב הממשל להחזיר את המצב לקדמותו, לאחר שתלונותיו על השגת גבול נמצאו מוצדקות והוא מוסיף:

"ביום 5.11.81, ולאחר שהודעתם לי כי המתנהלים בשילה אינם כפופים לכם וכי אינכם יכולים להוויכם לצאת את השטחים שהשיגו את גבולם, ולאחר שהודעתם לי כי בעבר פנו מרשי למשטרה בתלונות בעניין אך המשטרה לא פתחה תיק והפנתה אותם לממשל הצבאי, שלא עשה דבר בנדון, הצעתם לי לפנות בשנית למשטרה בתלונה וכי מצדכם תדאגו כי המשטרה תספד בנדון כמחוייב על פי החוק, פנו מרשי ביום 5.11.81 והגישו תלונה וכו' ביום החקשר אלי תחוקר מר חלים עאס ממשרת שכם ותודיעני כי הוא מספל בתלונה וכי יחקרו המתנהלים בנדון". את מכתבו מסיים עו"ד חורי בתבועת תקוה שמתנהלי שילה יועמדו לדין על הפרות חוק והסגות גבול ושהמשטרה בעזרת הצבא תמנע מהמתנהלים מלהמשיך בהפרות חוק ומלהפריע להתגרות ולאיזום על מרשיו. במכתבו מיום 9.11.81 אל היועץ המשפטי לממשלה קבל עו"ד חורי על כך שהפרות החוק מצד המתנהלים לא הופסקו וכדבריו "הם ממשיכים לעשות כעולה על רוחם בסברם כי הם מחוסנים ומוגנים (אולי בצדק) ע"י הממשל והממשלה תתומכים בהם ונותנים להם גיבוי...".

(ב) במהלך הדיון ביום 2.11.81 במסדרה של מנחלת הבגצ"ם ובחשתתפות יו"ד צוות המעקב הבהירו מפקח שלו וקצין הכפרים של נפת סו"כ כי בידיהם תלונות רבות על מעשי התנכלות של תושבי הישוב הישראליים. כמוצאה משיבה זו בקש רע"ג הדין הבינלאומי בשם פצ"ד ממפקדת יו"ש לרכז את התלונות הן במשטרה והן בגופות ולהעבירן ליו"ד צוות המעקב.

(ג) ביום 1.12.81 כתב רס"ן שמעון שטיין, סגן היועץ המשפטי למפקד יו"ש אל משטרה ישראל כלהלן:

1. בשיחתי הטלפונית שבסימוכין נמסר לי כי הטיפול בתיק, אף שנפתח בתחנה שכם הועבר לתחנה רמאללה.

2. עקב הרגישות הרבה בטיפול בתיק, וזאת בשל העובדה שעוה"ד (א. חורי) טען בפני כי בעבר לא היתה המשטרה מוכנה לחקור תנושא וכי קיימת אפשרות של פנייה לבג"צ על רקע זה, אבקשם לספל בתיק לאלתר ולא לסלטלו ביניכם.

3. יצויין שאף אני הייתי בשטח יחד עם עוה"ד ותתרשמתי כי קיימים לפחות לכאורה סימנים לעיבוד שטחים נרחבים באזורים שלא הוקצו ליישוב".

(ד) ביום 15.1.82, בעקבות ישיבת בנושא כלשכת מנחלת תח" האזרחית בפרקליטות המדינה, סוכם כי סגן היות"ש איו"ש ינחה את המשטרה לגבות הודעות גפורטות בשאלות השנויות במחלוקות לענין החזקה.

בעקבות מה שנתברר באותה ישיבה, כי תושבי שילה חסמו שלא כדין את דרך המעבר של אנשי קריות, התחייבו המתיישבים להזמנע מלחסום את הדרך. עוד סוכס כי לאחר קבלת ממצאי החקירה המשטרתית וחומר נוסף שיש לאספו יקבעו זכויות השימוש בחלקות נושא הסכסוך. יש להדגיש כי בישיבה זו נדון היבס הקרקעות ולא ההיבס הפלילי שבתלונות תושבי הכפר קריות.

(ה) עד לתאריך כתיבת דו"ח זה (כשמונה חדשים לאחר הארוע) לא הושלמה חקירת המשטרה. לעומת זאת התקשר עו"ד חורי ביום 11.4.82 ללשכת מנהל מח' הבגצ"ם והתלונן שוב כי תושבי שילה מגרשים את תושבי הכפר קריות וכי התקשר לסגן היו"מ במפקדת יו"ש שהגיב באמרו כי "אין מה לעשות".

המשטרה תולה את הסיבה לכך שהטיפול בתלונות מחדשים ספטמבר ונובמבר 1981 טרם נסתיים בכך שנושא המדידות בשטח (שאינו מתפקיד המשטרה) הוא נושא קשה ועד היום לא נקבעו הגבולות, כדי להכריע בסכסוך הגבולות.

ה. תלונת אשת מחמוד עיוואד (בג"צ 12/82)

(א) בתאריך 19.1.82 דן בית המשפט הגבוה לצדק בתיק הנ"ל, ובין השאר הורה לספל בתלונת אשת העותר על תקיפה ולהביא את תוצאות החקירה לידיעת באת כוח העותרים.

באותו דיון הצהיר נציג היועץ המשפטי לממשלה כי

"ככל שהדבר נוגע לתלונתה של אשת העותר החמישי, הסוענת כי הוכחה על ידי גורם משטרי, הרי תלונה זו נבדקת ותוצאות החקירה יובאו לידיעת באת כוח העותרים, וכי תלונות נוספות אשר תוגשנה בדרך הקבועה לכך, יטופל בהן כמוכן גם כן בדרך המקובלת".

(ב) ביום 2.2.82 שלחה מנהלת מחלקת הבגצ"ם בפרקליטות המדינה אל ראש אגף חקירות, במטה הארצי את העתק ההחלטה בבג"צ 12/82 וכך נאמר במכתבה:

"כיון שהנושא קשור, בין היתר, לסענות בדבר מחדלים מצד המשטרה בטיפול בתלונות של תושבים מקומיים ראיתי לנכון להביא הדברים לידיעתך.

במיוחד ברצוני להפנות תשומת לבך לאמור בפיסקה 2(ג) ו-(ד) להחלטת בית המשפט הגבוה לצדק ולמתחייב ממנה. היינו, כי המשטרה והצבא יתערבו במקום רק אם יהיה חשש להפרת השלום והסדר הצבאי וכי תלונות שתוגשנה למשטרה תחקרנה כראיות.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

16

כן התחייבנו להעביר תוצאות הקירט תחלונה של אשת העותר
התמישי לידיעה באת כוח העותרים...

אודה לך אם תינתנה הוראות מתאימות."

(ג) ביום 9.2.82 בקשה יו"ר צוות המעקב דיווח על תוצאות הבדיקה
וראש מחלקת הקירות במטה הארצי פנה באותו יום במכתב לרל"ח
שומרון ובקש פרטים על החקירה.

(ד) עד לכתיבת דו"ח זה טרם הסתיימה החקירה. דיווח נציגת המשטרה
בצוות המעקב היה כי התשודים בתקופת האשה הם אנשי מג"ב וכי
ב-24.1.82 מונה קצין בורק ממג"ב. נציגת המשטרה לא הצליחה
עד לכתיבת דו"ח זה לברר פרטים על גורל החקירה או על סיבת
מסקנה. יצויין שתחלונה היא מיום 21.12.81, למותר לומר שקשה
לצפות לתוצאות כלשהן מחקירה זו.

י. תלונה ניקולס ג'ריס (כג"צ 149/81)

(א) בעקבות עתירתו של חושב בית ג'אללה בעניין הפקעת קרקעות,
הורה הבג"צ לחקור את תלונותיו של העותר, שטען כי ביום
15.2.81 נהגו כלפיו אזרחים ואנשי צבא באליוסיה כאשר גדרו את
חלקו, והוא ניסה למחות על כך. אמר בית"מ בהחלטתו (מיום
13.5.81): "גב' בייניש הודיעה לנו כי תלונות אלה
נחקרות עתה ואנו יוצאים על כן מחוץ ההנחה כי שהי עילות
תלונה שהוזכו כאן אכן ייבדקו באופן מסצה על אף דחייתה של
העתירה".

(ב) ביום 25.5.81 כחבה מנהלת מח' הבג"צ לרשויות הממשלה
ותפנתה חשומת לבם להערתו של בית המשפט.

(ג) ביום 19.6.81 בקשה יו"ר צוות המעקב דיווח על החקירה
ותוצאותיה.

(ד) עד יום כתיבת דו"ח זה לא נתסיימה החקירה, ולעומת זאת מסתבר
כי משטרת ישראל מחפשת את תיק החקירה שנעלם (שנה ושלושה
חדשים לאחר האירוע).

ז. פרשת שומר הואקף במערת המכפלה

(א) בעקבות פרטים בעתון הארץ מיום 22.10.81 בנושא תקיפת שומר
במערת המכפלה וחפירה מתחת למפלס התחתון של מערכת המכפלה
בקש צוות המעקב דו"ח על חקירת הארוע.

(ב) היועץ המשפטי למפקדת יו"ש העביר לידיעת הועדה (ביום
17.12.81) דו"ח (מיום 30.11.81) ערוך בידי סא"ל מנוח זתבי,
מפקד נפת חברון, ממנו עולה כלהלן:

מדינת ישראל

משרד המשפטים

17

א"א. ארוע הכאח השומר:-

1. בתאריך 18 אוק' 81 בין השעות 16.30 ל-16.45 ביקרו והתפללו במערכת המכפלה שר המשפטים ושר החקשורת זאת במסגרת חגיגות הכנסת ספר תורה ע"ש אביו של שר המשפטים לבית כנסת אברתם אבינו.

2. לארוע הצטרפו וחגגו רבים מתושבי ק. ארבע.

3. בזמן התפילה במערכת המכפלה באולם יצחק אחד משומרי הווקף עבר בין המתפללים בדרכו משער הכניסה לאזור תפילת המוסלמים, בעת מעברו בעט בירכו אחד מתושבי ק. ארבע זאת לנוכח עיני מפקד משטרת חברון ושוטרים נוספים.

4. אני שהייתי גם כן במקום, הדבר הובא מידית לחשומת ליבי, הורתי מידית את שומר הווקף להגיש תלונה למ"י ופניתי ליהודי המכה בשאלה מדוע עשה מה שעשה ועל כך נעניתי בגסות.

5. למרות הוראתי המפורשת לא הגיש שומר הווקף תלונה במסגרת ורק כעבור ימים מספר לאחר שנודע לח"מ שהערכי לא התלונן צויתי על השומר לעלות מידית לתחנת המשטרה ולהגיש תלונה וכך היה.

6. העניין עדיין בחקירת מ"י - ארוע מס' ב' - מ-23.10.81 (האיש הגיש התלונה ב-23.10).

ב. ארוע החפירה במערה:

1. ב-19 אוק' 81 בשעה 02.40 התגלה נסיון פריצה למפלס התחתון של המערה שבוצע ע"י קבוצת מתפללים יהודים מק. ארבע. לאחר גלוי הנסיון נעשה הכל להטחירו ולנסות לתקן הנזק שנגרם מבלי שיוודע על כך לאנשי הווקף. בשעה 06.15 נתגלה הדבר ע"י אותו שומר מאנשי הווקף (כהערת אגב יש לציין שעד אותו רגע צלע השומר באופן מודגש כדי להפגין כמה קשה נחבל מידי היהודים ולפתע בעת גילוי הפרשה החל לרוץ כאיילה שלוהה).

2. הח"מ היה נוכח אישית במקום. השומר לא נפגע בעת הגילוי לא ע"י תושבי קרית ארבע ולא ע"י אף גורם אחר (במקום היו חיילים וקצינים רבים).

3. גם כנגד החשודים בכיצוע נסיון הפריצה וגרימת הנזק הוגשו תלונות ב-מ"י על ידי הח"מ ומפקד המערה, נפתחה חקירה משטרתית (תיק מ"י מס' 1014/81).

3. אופייני שעתונאי מסוגו של יהודה ליטני הכותב באופן מגמת ושיטתי נגד הממשלה יבשל ויערב במתכוון 2 ארועים שאין ביניהם קשר כדי להכפיש.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

18

4. לתבא מומלץ לכדוק נושאים מהסוג הנדון ולפיתרם בשיתוף טלפון אחת ולהסנע מניירת מכבידה ומיותרת".

(ג) כיון שעלה מהדו"ח כי משטרת תברון פתחה תיק (שאגב, לא נכלל בדיווחי הארועים שקבל תצוות) בקש צוות המעקב מהמשטרה דיווח על הנעשה בתיק.

(ד) במקום דיווח על האירוע מחודש אוקטובר קבל פרקליט מחוז ירושלים בחודש מרץ 1982 תיק על אירוע תקיפה אחר מחודש יולי 1981 והוא החליט לסגור את התיק מחוסר ראיות. במכתבו מיום 12.3.82 כתב פרקליט המחוז:

"החלטתי לסגור התיק הנ"ל מחוסר ראיות מן הנימוקים דלהלן:

1. ביום שבת 4.7.81 התפללו מספר יהודים במערת המכפלה במקום שיהודים אינם מתפללים בו. עפ"י עדותו של קצין תורן מסעם צה"ל במקום, נעשה הדבר במטרה למנוע מעבר מאנשי הווקף.

2. המתלונן, ודור אבו סנינה, ביקש לעבור למערה אך המתפללים מנעו זאת ממנו ולאחר התערבות הקצין התורן ומשנדמה היה לו כי ינתן לו לעבור - הווקף לפתע ע"י אחד המתפללים "בעל זקן ג'ינג'י", ומכאן תלונתו.

3. הודעתו של הקצין התורן וחייל צה"ל נוסף נגבתה באותו יום ואילו הודעת המתלונן נגבתה למחרת. הודעות מעדי ראיה אחרים, בעיקר מתפללים נגבו כשלושה שבועות לאחר מכן, אף כי מזכרון דברים שבתיק (מסמך ד'), עולה כי החקיר ראשוני ביחס לזהות החשוד נערך כבר ביום 7.7.81.

4. בעל הזקן הג'ינג'י, שעמ"י הראיות הוא אשר תקף את המתלונן - לא נמצא ע"י המשטרה ולכן לא ראיתי מנוס מסגירה בתיק.

עם זאת ברצוני להעיר, כי החקירה לא נוהלה כראוי, שכן לדעתי לו היתה החקירה לגילוי החשוד מתחילה ביום המקרה סמוך לאירוע ניתן היה לגלות את החשוד ולנסות לזהותו ע"י המתלונן. אינני מתעלם מכך שככל הנראה הגיעה תלונה מחוגי הממשל כשעות הערב האחרונות של אותו יום, דבר שאינו משביע רצון כלשעצמו, אך לדעתי ניתן היה עוד באותו ערב לצאת ולמצוא את החשוד, דבר שלא נעשה, וכאמור רק ביום 7.7.81 תחלה חקירה כלשהי לגילוי.

5. התוצאת תכלתי רצויה היא איפוא שמתד גיסא הוכה המתלונן ומאידך גיסא לא ניתן להעמיד לדין את חוקפו עקב מחדלים בחקירה".

מדינת ישראל

משרד המשפטים

19

(ה) אף שחומרת המחדל מדברת בעד עצמה קשה להמנע מלהוסיף את אלה:

(1) רשויות המדינה התחייבו מפורשות בפני בית המשפט הגבוה לצדק לשמור על החוק והסדר בחברון ולספל בתלונות או באירועים שיש בהם חשד לעבירה פלילית, אף בהעדר תלונה (ראה לעיל פרשת בית הדסה - בג"צ 175/81). דרך הטיפול האמורה אינה מצביעה כלל וכלל על דבקות להתחייבות האמורה.

(2) המדובר בתקיפה במקום קדוש, שהמשטרה חייבת בשמירתו חובה כפולה ומכופלת. נסיבות העבירה רגישות ודרך חקירת המשטרה בנושא מעידה אם לא על מחדל מכיוון, על מחדל חמור בודאי.

(3) תיק המשטרה מלא תמיהות. מצד אחד נאמר בו כי לא נערך מסדר זהוי משום שהמתלונן מכיר את כל האנשים שהתפללו ואף אמר שיוכל לזהות את המתלונן ומאידך גיסא לא הצליח המתלונן לזהותו.

(4) עולה בבירור מהחומר שבתיק כי קבוצת המתפללים התפללה בזמן שלא נקבע כשעת תפילה, במקום אסור לתפילה (במעבר לכניסה) וככל הנראה בכוונה לחסום את המעבר למתפללים הערביים. עם זאת מושם הדגש בתיק המשטרה על הפרובוקציה של שומר הוקף שבקש לעבור במעבר דוקא בזמן תפילת שמונה עשרה, ולכן על חוסר האלגנטרס הציבורי שבקידום התיק, שכן המעשה בא כדי למנוע קטיעת תפילה ולא במטרת תקיפה.

יודגש ויובהר כי עולה בבירור מהחומר, ששומר הוקף בקש לעבור במעבר שנחסם במתכוון ע"י המתפללים (עדות הקצין התורן במערה) כי לאחר שהמתפללים סרכו לתת לו לעבור נחלץ לעזרתו הקצין התורן ובקש שיאפשרו לו את המעבר וזאת ללא הועיל, ומשפלט הקצין התורן לשומר דרך בכח הכהו מתפלל בעת שעבר.

(5) רל"ח יהודה, שהופיע בפני צוות המעקב, כשנתבקש להסביר את מחדלי החקירה אמר כי הארוע ארע בשבת ולא רצו להפריע את מנוחת שבתם של היהודים ועוד הוסיף כי "המתלונן חמיד עושה בעיות ליהודים כשהם מתפללים", כי מדובר בסך הכל במקרה של תקיפה ובענין זה לא עושים גם בישראל מאמצים מיוחדים, כי היתה פרובוקציה מצדו של הנתקף שהעז לעבור בין המתפללים בעת תפילת שמונה עשרה, שאין ענין צבורי בתיק כי מדובר באיש וקף שהתגרה במתפללים וכי בארץ לא היתה החקירה טובה יותר. עוד הוסיף כי המתלונן התלונן רק למחרת היום. אולם יצויין כי ביום החקירה דיווחו אנשי הממשל למשטרה על הארוע ולדעת צוות המעקב חייבת היתה המשטרה לפתוח מיד בחקירה. תמיהה היא, האם כך נוהגת המשטרה בעת הפרת סדר במקום קדוש בישראל והאם אלה הם שיקולי העדיפות שהיא מפעילה במילוי תפקידה בחחום רגיש זה (מה גם שמסתבר כי התקיפה לא היתה ארוע חד פעמי במקום הקדוש).

(6) רל"ח יהודה דווח לצוות המעקב כי לא היה שיתוף פעולה מצד תושבי קריית ארבע והדבר סכל את החקירה.

(7) צוות המעקב לא קבל עד היום דווח על גורל החקירה בעניין נסיון הפריצה וגרימת הנזק למערה התכפלה. על אף שלפי דווח סא"ל זתבי נפוצה חקירה משטרתית, לא אוזכר כלל התיק בדווח השוטף של המשטרה לצוות המעקב. אשר לאירוע החקירה מיום 19.10.81 - 20.5.82 חוברה החומר למחלקת התביעות במרחב ירושלים כדי שהחשוד בחקירה יועמד לדין.

ה. תלונה עו"ד נעאמנה

(א) ביום 18.12.81 פנה עו"ד נעאמנה בתלונה על הכאה מרשו בעת פעולת חיילים או אנשי מג"ב שנכנסו למידעון בקלנדיה. לפי התלונה נלקח המחלונן כתוצאה מהטעות לבית חולים הדסה ורשויות הכלא כראשאלה סרבו בחילה לקבלו במצבו החמור.

(ב) ביום 13.1.82 העביר סא"ל כרוך הולנדר באמצעות צוות המעקב את התלונה לחקירת משטרת ישראל, מכיון שבהקריה היו מעורבים אנשי מג"ב. טונה קצין בודק אולם עד היום - כחצי שנה לאחר האירוע לא נסתיימה החקירה או לא דווח לצוות המעקב על סיומה למרות פניות חוזרות ובשנות.

ו. זריקת רמונים על בית משפחה דענא

(א) בעקבות כתבה בעיתונים מפברואר 1982 על השלכת רמונים על בית משפחת דענא בקש צוות המעקב לברר האם נערכה חקירה בעניין (יצויין כי האירוע לא נכלל בין הדיווחים שקבל צוות המעקב). לפי טענת המשפחה, המתגוררת על גבול קריית ארבע, מתנכלים לה במסרה שתקצוב את ביתה.

(ב) במהלך עבודת הצוות נרשמו שני אירועים נוספים של זריקת רימון על אותו בית (השלישי ב-18.3.82).

מדיוחו של רל"ח יהודה בפני צוות המעקב עולים אלה:

נמצאו סימנים שהרימון הוא נשק צה"ל ואחד השומרים ראה אתרי זריקת הרימון במקום דמות לבושה מדי צה"ל בורחה מן המקום. הוקם צוות חקירה מיוחד (אחרי הרימון השלישי) חשומר נחקר והסברה היא שהוא יודע פרטים אך חושש לדבר. הצוות פעל בכוונתם שונים וחקר בשטח, אך ללא תוצאות. יש חשדות בכוון מסויים אך המשטרה חסרה אובנים משום שאנשי קריית ארבע אינם משתפים פעולה ולא ניתן לחקרים.

ז. פציעת עזאז איזרו - מתקן מכונות הכביסה בחכרון

(א) ושוב בעקבות כתבה בעיתון (מיום 2.4.82) לפיה תקפו ארבע מתושבי קריית ארבע אדם בשם עזאז ופצעו אותו בסכינים, בקש

מדינת ישראל

משרד המשפטים

21

צוות המעקב דיווח מהמסמרה, לפי הדיווח העתונאי (יהודה ליסנר) אמר לו רפ"ק קליג' כי התקדמה היא על רקע "ציואוף" וכי זהות הדוקרים ידועה לו והוא אף הציע לחשודים "להודות בבית משפט ולגמור עם זה".

(כ) יצויין שהאירוע לא פורט בין דיוחי המסמרה השוטפים לצוות. מר קליג' הסביר לצוות המעקב שמפקד התחנה לא דיווח לו על האירוע ושתקרה ארע על רקע של יחסי הערכי הנחקק עם יהודיה ולא ניתן לזהות את החוקפים. מר קליג' דחה את הדברים המיוחסים לו בכתבה, אמר שאין ראיות ושתהיה נסגר בנימוק עבריו לא נודע ביום 10.1.82 (לא כידי פרקליט מחוז, בהתאם להנחיות הצוות, אלא בתחנה).

(ג) הצוות בקש לראות את תיק החקירה ומעיון בו ראוי לתצביע על אלה:

(1) התחשטות היא שהחקירה לא מוצגת מבחינת אלה שאותם אפשר היה לחקור.

(2) בחיק מופיעה תרשומה, הקובעת שכיון שכולם (?) שלמים עם תעשה בגלל תרקע שתצמיד אותו (יחסים בין ערבי ליהודיה) אין קצת חוס להגיע לזהות החוקפים. היתה מניה למודיעין ועם זאת נסגר תהיק מחסיבה על"ן. יש לחזור ולתדגיש כי לצוות המעקב לא דיווח על תהיק, אלא לאחר שקרא על הנושא בעיון, וכי תהיק נסגר שלא לפי הנחיות צוות המעקב.

יא. פרשת סוחר הוצר ביריחו

(א) ביום 16.5.81 תחלונן בעל חנות לדברי חרס ביריחו כי יהודי מושב בקעות אינם עליו כנשק.

(ב) הדיווח המסמרי מיום 24.11.81 לא כלל הוצאות חקירה, על פי בקשת הצוות לברר מה עלה בגורל החקירה, נסגר לצוות כי תהיק נסגר כיון שתחלונה בוסלה וכיון שמדובר בסכסוך מסחרי. הצוות בקש לקבל את תהיק ולאחר עיון בו הסתבר, כי תחלונה המוחר היתה על כך שמכר לאנשים כדי חרס, שהוכנסו למסען מכונותם על אף עצתו להם שלא לעשות כן מחשש שיסברו. כעבור זמן חזרו האנשים וטענו שכדי תהיק חרס סדוקים, ובאיומי אקדח דרשו כספת חזרה. לאחר שתחזיר להם את הכסף זרקו את הכדים על סחורה בתחתו וגרמו לו נזקים.

(ג) בעקבות זאת כתב פרקליט מחוז ירושלים ביום 26.2.82 -

"עיינתי בחומר הראיות שנאסף עד עכשיו בחיק זה ותגעת לידי מסקנה, כי יש בו לכאורה ראיות מהחשדות בבצוע עבירות של סחיסה באיום לפי ס' 428 סימא לחוק העונשין גרימת נזק בזדון לרכוש לפי ס' 452 לחוק העונשין ושהיא בחקירה עבירה לפי ס' 245 לחוק.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

22

גרסתו של המתלונן היא, כי איים עליו באקדח ודרש ממנו להחזיר את כספו (ששלם עבור העציצים). עוד סוען המתלונן כי החשוד זרק את העציצים וגרם נזק בזדון לחרסים נוספים שהיו בחנות.

עוד הוא מספר, כי לאחר מכן אמר לו המתלונן "אם אתה תלך להודיע למשטרה אני יחזור ויהרוג אותך".

המתלונן מספר כי את הארוע ראה אדם בשם אבו חסן ומאיש זה לא נגבתה עדות.

יתכן ויש עדים נוספים לארוע.

עדויותיהם של החשוד ושני חבריו אינן נראות לי אמינות, שכן בעדותם של שני החברים לא מוזכר כלל - ארוע הקשור לאקדח.

אני מצרף בזה את החומר ומבקש, כי החקירה תושלם כראוי כי החשודים יוזמנו לחקירה נוספת תחת אזהרה, כי ינקטו הליכי חקירה בהתאם לפקודת אח"ק - וכי כאשר תושלם החקירה יוחזר התיק אלי להחלטה.

(ד) רל"ח יהודה נתבקש לתת הסברים לגבי מה שארע, לדבריו בפני צוות המעקב לא התייחסה המשטרה לנושא הסחיטה כי האנשים השלימו ביניהם וכי אם יש ביטול תלונה, אפילו המדובר בפשע - אין ענין לצבור להמשיך בהליכים. עוד הוסיף ואמר כל אין להתייחס לתלונה כאשר לאיום בנשק, כי הערכים מגזימים ודי להם שהיהודי נושא נשק כדי שיצהיר על איום. על כך יש להעיר:

(1) אין כל רמז בתיק לביטול התלונה. בהפוך הוא - לפי עדות המתלונן איימו עליו ברצח אם יתלונן.

(2) מדובר באיום בנשק, בקבלת דבר באיומים ובפשע של הדחה בחקירה. לפי עדות המתלונן הנשק הופנה אליו. לפי גירסת אחד הנחקרים הנשק נפל במקרה, מכל מקום - בודאי שאין המדובר בסתם נשיאת נשק.

(3) קשה להניח שבישראל היו סוגרים תיק מהסוג האמור בנימוק של חוסר ענין לציבור.

(ה) עד לכתיבת דו"ח זה לא הושלמה החקירה (תלונה מיום 16.5.81).

יב. גרימת נזק לאוטובוסים ברמאללה

ב-10.4.81 נמסרה למשטרת רמאללה תלונה על גרימת נזק לאוטובוסים. היה חשד שאנשי מלואים, תלמידי ישיבה בקריית ארבע, גרמו לנזק. ביום 7.5.81 המליצה התחנה לסגור התיק בנימוק עבריו לא נודע. ביום 14.5.81 מתח רל"ח יהודה במכתב למפקד רמאללה, בקורת קשה על החקירה בציינו כי למעשה לא

נעשתה כל חקירה אלא המשטרה הסתמכה בפניה למצ"ח ולא נקטה
אמצע לכר פרטים שכידית, על אף תבקורת הקסה לא מגלת התיק
כל מאמץ יתר להטלים את החקירה וביום 25.4.82, כשנה לאחר
האירוע נסגר התיק בנימוק על"ן.

יג. חקירה מקרי טוה לא סכעי

(1) קוסי מיוחד לצוות היה לעקוב אחר חקירות המשטרה במקרים של
פגיעות פיזיות שטעורכים בהם ישראלים, שאינם חיליים, בעיקר
נוכח ריכוז אירועים אלה לאחרונה. דווח המשטרה בתחום זה
היה איטי ביותר, על פגיעות בלבד (שאינן בצדן הלונה) לא היה
דווח ואין מתנהלים כלל חקירות ועדות המשטרה (כפי שתביעות
רל"ח יהודה ונציגת המשטרה) היא שהמשטרה אינה מסוגלת לעקוב
אחר אירועים אלה, מכל מקום מעקב הצוות היה לקוי מעיקרו,
מסום שפרטי דווח עדכנים הגיעו באיחור רב לצוות, צוות המעקב
קבל דווח על שתי חקירות מקרי טוה - פרשת הריגה הנער
מסנג'ל (15.3.82) ופרשת הריגה נער בבני נעים (24.3.82). על
פי מידע אמצעי התקשורת, בקשה הועדה פרטים על מות נערה בח
ה-14 שהכפר אל ערוב שליד חברון, אירוע שלא נכלל בדווח
המשטרה.

הנרשמות צוות המעקב מתחקירה בעולשה חקירות האמורים היתה שלא
נתגלו תוצאות הראוי והזריזות המובקשת לחקירות מסוג זה והוצבו
סעיפים שאלה באשר לדרך החקירה עצמה. בפרשת בני נעים לא
הוחל בחקירת החשוד אלא ששה ימים לאחר האירוע וזאת, כשבמהלך
אותם ימים התייצבה משלחת ישראלים מתושבי האיזור במשטרה
והודיעה בפירוש כי התושבים לא ישתפו פעולה עם המשטרה
ויפעלו רק לפי הוראות מתמשל ומחשך (?). (בתוך המשלחת נכח
כנראה גם החשוד ביריות). צו מעצר שהוצא נגד אחד החשודים
לא בוצע, ולפי החשש לא בצעו חשודים תפקידם כראוי. (כל אלה
לפי דווח רל"ח יהודה בפני הצוות היו חשודים אמורים לכצע
אם צו המעצר לאחר הצוות ודווח כי החשוד אינו בביתו, בעוד
שזה טען כי היה בבית). התיק נחקר באופן שתייב החזרתו על
ידי הפרקליט להשלמת חקירה.

אשר להריגה הנער בכפר אל-ערוב (אירוע מסוף אפריל 1982) - עד
היום לא קבל צוות המעקב פרטים על החקירה ונראה לכאורה שהיה
פער דווח בין גורמים שונים במשטרה ועולה החשש שהמשטרה לא
מצתה ביעילות את כוונת החקירה שיובילו לזהוי היותה.

ה. תמצאים שלעיל מהיחסים ל-15 אירועי חקירה, שאינם אלא חלק ממכלול 70
התיקים שעליהם קבל הצוות דווח. צוות המעקב, כאמור, לא בדק את מכלול
התיקים לגופם ולכן אין הוא יכול לקבוע בפסקנות כי תמצאים שלעיל
מאמינים את כלל החקירות במגזר הנבדק, אולם לימוד פרטיהם של אלה,
והעובדה, שצויינה לעיל, כי מתוך 70 התיקים נסגרו 53 בלא כלום
מחייבים מחשבה, אם לא דאגה, מכל מקום יש לשקול האם אכן יכולה
פרקליטות המדינה להתחייב בעתיד בפני בית המשפט על נחול חקירה
רצינית ויעילה.

11. ניתוח הטובא לעיל מחייב התייחסות לאלה:

א. (1) התלונות שהוגשו למשטרה נסבו בעיקרן סביב אלה: תקיפה, גרימת נזק לרכוש, איומים, איומים בנשק, יריות, השגות גבול וסגירת מעברי דרכים לשדות ובתי עסק בערים (כיון התלונות גם התנכלויות לתלמידות בתי ספר ופלישה למרפאה פרטית לצורך תפילה).

ניתן לראות מכנה משותף בתלונות אלה, והוא שרקע צמיחתן אינו בעבריינות פלילית רגילה, ולהוציא מקרי ירי על רקע הגנה עצמית, הן ניתנות לאפיון כהתנכלות על רקע הרצון להפגין "זכויות" בשטח. יש בהן, מכל מקום, משום עדות לאוירה עכורה שביחסי ישראלים תושבי יו"ש לתושבים המקומיים. הדברים ממוקדים בעקדם בחברון ובאיזור שילה.

(2) כ.פ. 214/81 בבית דין, ש המחוזי בירושלים הורשעו ביום 2.9.81 שני ישראלים בהקפת ערבי בחברון, בהשגת גבול והיזק בזדון לרכוש, על רקע סרובו של זה לאפשר להם להכנס לנכס, שלטענת הנאשמים הינו רכוש יהודי.

כפסק דינו ציין השופט גולדברג:

"במקרה דנן לא בקשו הנאשמים מלכתחילה אלא להכנס לקומה נטושה כדי להפגין נוכחות שלא בדרך אלימה וכשנחקלו בסירוב לא ויתרו והפעילו כוח כנגד מי שעמד בדרכם.. זיקתם של הנאשמים לרכוש יהודי אינה יכולה לשמש הכשר למעשה בריונות ולא בדרך של פגיעה באדם קשיש והפיכת ארגזי פרי שבדוכנו יביאו הנאשמים למימוש הזכויות על רכוש יהודי. בית המשפט לא יוכל להתייחס למעשים אלה בסלחנות.. גם אם המדובר בצעירים שאין בהם רבב."

הדברים צוטטו בהקשר זה משום שנראה שהם מייצגים את אופי מרבית התלונות בשוא עניננו.

(3) לא נצא ידי חובה אם בתאור אופי המעשים לא נתייחס לארועים שארעו בעת העוצר בחברון בחודש מאי 1980 לאחר רצח המתנחלים. המדובר אמנם באירועים שארעו על רקע טראומתי, ומסיבה זו, אין כוונה להציגם כשיגרהיים, בודאי שלא בהיקפם ומצטבר, אך הם מובאים כאן כמייצגים אזהרה למנוע מעשי בריונות כלפי התושבים הערביים ולחקור תלונות בתחום זה. הדברים אמורים במיוחד משום שהמעשים התרחשו בעת עוצר. לאחר העוצר, שנמשך מספר ימים, התלוננו תושבים מקומיים במשטרה חברון על גניבות, בזיזות, גרימת נזק לרכוש, תקיפות, ידוי אבנים והצתות בזדון, שארעו בזמן העוצר. דו"ח מיום 22.8.80 של אורי שהם, פרקליט צבאי (תיק מצ"ח מרחב י-ם ואיו"ש 240/80) מונה 13 תלונות מהסוג האמור.

כיון שהקופת הארוע קדמה לפעולה צוות המעקב, לא יורחב הדיבור על הפרשת התמורה שמצטיירה מניהוח אותם האירועים, אולם יש לציין כי הדו"ח מפרש בהרחבה, שהיילים - עדי ואיה - מסרו בעת החקירה כי ראו כמו עיניהם, שאזרחים מקריה ארבע הם אשר גרמו לנזקים לרכוש ערבי בעת העיור. להלן חלק מציטוט העדים הטובא בדו"ח מפי עדי תראיה:

"אנשי קריה ארבע המוכבנו בעיר הכרן ומתוך נקמה פגעו ברכוש ערבי".

"עקר עסוקו של גידוד 202 היה במודפים אחרי תושבי קריה ארבע ומניעת מקרים אלה".

"ירוע לי כי תושבים יהודים מקריה ארבע הם ששברו ונפצו שמשות של מכוניות. ראיתי זאת כמו עיני".

"אני ראיתי את תושבי קריה ארבע מנבצים שמשות ומיידים אבנים. החיכוכים היו יותר בין צה"ל ליהודים מקריה ארבע מאשר לצה"ל ולערבים. אנשי קריה ארבע, היו עם נשקים ולבשו אזרחית".

"אני ראיתי את אנשי קריה ארבע מיידים אבנים ושוכרים שמשות של מכוניות ושל רכבים".

הדו"ח קובע כי "אין כל ספק כי נגרמו נזקים לבהים ולכלי רכב של תושבים מקומיים בחברון כאשר ין שאר הסיבות לכך יש לראות בפעילות של תושבים מקריה ארבע. מעדויות שונות עולה כי למרות העיור, המוכבנו בעיר אזרחים מקריה ארבע שהלקם נשא נשק ולבשו מדים. במספר מקרים נראו תושבים אלה כשהם משליכים אבנים וגורמים נזקים שונים לרכוש".

כן נמצא כי חיילים, שהיו עדים לגרימת נזק בזדון ע"י זוג מקריה ארבע לא מנעו זאת בעדם, לא עצרו אותם על מעשיהם ולא לקחו את פרטיהם. אפילו: לפי דיווח פקד שטיינמץ מיום 25.11.80 - כל התיקים שהיו בחקירתה של המשטרה כנדון נסגרו מהסיבה: עכריון לא נודע.

(4) אופי המעשים, נשוא התלונות, והרקע להם יש בו כשלעצמו מלכתחילה מקדם שלילי לחקירה יעילה. העובדה שהחשודים במעשה אינה עבריינים במובן המקובל על המשטרה גם היא אינה גורם מדרבן למאמצי יתר בחקירה, גם אם לא נביא בחשבון את הגורמים המעכבים הגלויים, שיפורטו להלן.

ב. (1) בקביעה כוללת ניתן לומר כי פעילות המשטרה בשמירת הסדר הציבורי ושלוש התושבים בדו"ח (לפחות במגזר היחסים שבין יהודים לערבים) מתמקדת בחקירה עקב תלונות. אירועים של הפרת החוק, שאין בצדם תלונות - אינם נחקרים. הדבר נכון בעקר בפגיעות מוצאה מידי אר הוא נכון גם לענין עבירות פליליות סהם. לצוות המעקב, מכל מקום, לא דווח על גילויים משטרתיים.

הדברים עולים בבירור מפרשיות שנדונו לעיל, בעיקר ממקרים שבהם נפתחה חקירה כתוצאה מפניית בית המשפט הגבוה לצדק או מיזמת צוות המעקב. ניתן, איפוא, לומר כי המשטרה אינה מקיימת במידה שראוי היה לצפות את ההתחייבות, שניתנה בפני בית המשפט הגבוה לצדק, בדבר ערנות למתרחש באיזורים הרגילים, כדי למנוע ככל האפשר מעשים בלתי חוקיים.

(2) רל"ח יהודה גלה בפני צוות המעקב עמדתו לפיה אין בכוח המשטרה ליזום חקירות באירועים שאין עליהם תלונה.

ג. (1) החומר שהובא בפני צוות המעקב מצביע בבירור על המנעות התושבים המקומיים מתלונן (בית הדסה, מנהלה בית הספר בחברון - ספח פרשית בית הדסה, תקיפת השומר במערת המכפלה ואח'), ואע"פ שאין בידי הצוות כלים לעקוב אחר ההתרחשויות בשטח שלא באמצעות דיווח המשטרה, ניתן להסיק במידה רבה של בטחה כי מתרחשים בשטח אירועים פליליים שאינם נחקרים, ושהיקפם אינו ידוע לצוות המעקב. בהקשר זה ראוי לציין את העובדה המעוררת תמיהה, שבאיזור נפת שומרון דווחה המשטרה על שתי תלונות בלבד במשך תקופה של כחצי שנה.

(2) קשת הסיבות האפשריות להעדר תלונות עשויה לנוע בין קבלת דין ונטיה סבעית שלא להתלונן, העדר רצון לבוא במגע עם הרשויות, פחד כתוצאה מאיום או חשש למעשה נקמה וכן הסקת מסקנות מהעדר תוצאות בתלונות קודמות למשטרה או מסירוב המשטרה לטפל בתלונות.

בעוד שאי דיווח על מעשי עבירה אינו אופייני ליו"ש בלבד ואף בישראל רחוק מספר התלונות מלשקף את כלל העבירות שבוצעו, הרי שיש בחומר שהובא בפני הצוות אחיזה לחשש שהעילות של ניכור מהשלטונות (בחירת הפתגם הערבי: אם השופט הוא אויבך - בפני מי תתלונן) וחשש להתלונן מפחד נקמה כאמור אכן קימות כסיבה לאי דיווח. סיבה אפשרית נוספת לאי דיווח במקרי פגיעה מיריות היא היות הנפגעים מעורבים בחקירות ידוי אבנים או מהומות.

אולם בנוסף לכל אלה, יש ללא ספק קורלציה ישירה בין ריבוי תיקי החקירה המסתיימים בסגירה וריבוי תיקי החקירה שהטיפול בהם נמשך זמן רב לבין הויתור על הזכות להתלונן. המציאות מצביעה על מעגל שוטה, לפיו אירועים אינם נחקרים בנימוק של העדר תלונות ואילו תלונות אינן מוגשת בשל העדר חקירה ראויה. שלטון החוק והסדר הצבורי בודאי אינם יוצאים נשכרים מעניין זה.

(3) בתחילת עבודת צוות המעקב נעשה ניסיון ליצור הן כמשטרה והן במפקדת יו"ש מעקב שוטף אחר הפרסומים באמצעי התקשורת לצורך ייזום חקירות במקרים של העדר תלונה. אולם הצוות נכשל במאמצו להגיע את הנוגעים בדבר לקיים מעקב זה. מעקב הצוות אחר פרסומים היה, כאמור, ספורדי. עוד שקל צוות המעקב בתחילת פעולתו אפשרות של פעילות במטרה לעודד תושבים להתלונן, אולם סבר שלא יהיה זה מן המועיל כל עוד לא נבחנה דרך בדיקה אותן תלונות שהוגשו. מנסיון צוות המעקב ניתן להסיק שלא תיתכן בדיקה יסודית ואמינה של הנושא בלא מעקב שוטף וקבוע אחר פרסומי אמצעי התקשורת (בעקר העיתונות בלשון הערבית).

ד. בעית שיתוף הפעולה בין המשטרה למצ"ח מהיבט תערוכת מחדשת. השאלה עולה הן כמשטרה נזקקת לעזרת מצ"ח בחקירות העלות חשד שחילוט מעורבים בעבירה והן לענין פיצול תיקים בחקירות מצ"ח, תחייבות את מצ"ח להעזר בשירותי המשטרה לחקירת האדים המקומיים. תחומר שבפני הועדה מצביע על חקלות ויש לתת עליהן את הדעת כדוגמת הכבירים ביותר.

ה. (1) לצוות המעקב לא היו תכלים להשוואה, אולם התרשמותו הלכאוריה היא שמספר התיקים בהחום שחסיפול בתם הסתיים בסגירה בנימוק עכריין לא נודע, עולה על המקובל בחומים אורים.

(2) אין, כמוכן, לתועלם מקשיים אוביקסיביים, הקיימים בזיהוי חשודים בארועים מסוג מסויים. אירועים כגון גרימת נזקים כלילה, יריות מבלי רכב שהחלק הם מסיבם קשיט לפענוח. קושי נוסף מחערור בארועים של פגיעה במוצא מירי, משום שבתם, כאמור לעיל, תפגעים עצמם צפויים להעמדה לדיון בשל מעורבותם ולכן גם אינם מעידים. אלה הם קשיים אוביקסיביים שיש להביאם בחשבון.

(3) קושי נוסף בהקשר זה, שכבר הוזכר לעיל, הוא שבחקירות מצ"ח נעשית חקירה תחשבים המקומיים ע"י המשטרה והחומר מועבר לה חרבה לאחר זמן הארוע כך שחקירה בענין זה סמך אם תוכל להיות יעילה. תמוצא היא שלא נחקרים עדי ראיה מבין חושבי המקום ובחער עדים כאלה יש הכרח לצא מנקודת תבחה שאכן היה מחסום, נזרקו אבנים, היה צורך לירות והיריות אכן נורו באויר, וכך קשה להגיע לתוצאה של זיהוי כלשהו של הורים. הקושי מתמיר יותר באירועים הסתיימים כמות אדם. אז בשאלת נחשאלה, האם לאור תמוצא של אכדן חיי אדם, יש מקום לתת חסינות למירי אבנים או למשתתפים במהומות כדי שיעידו.

בפרשה מות הנער בבני נעים החליטה המשטרה שלא לתת חסינות למשתתפי המהומה. כבר בשלב זה ניתן לומר שהחקירה היחה, משום כך, חד צדדית, ויש לדבר השלכה על תוצאותיה.

(4) תופעה נוספת, הקשורה באי זיהוי חשודים, היא שהמתלוננים חוזרים בתם מאמירתם כי יוכלו לזהות את החשוד (כך בפרשה שבמערות המכילה וכך בעקירת הגנבים בקדומים). לא לצוות להצביע על הסיבה לתופעה זו, אולם אין להוציא מכלל אפשרות את פחדי המתלוננים (וראה האיום בפרשת הסותר מיריחו). צוות המעקב לא שוכנע, שבאותם מקרים בתם חזר בו המתלונן מנכונותו לזהות את החשוד, חשקיעה המשטרה מאצים של ממש לעודדו לשתף פעולה עמה.

(5) יחד עם זאת נתן להצביע, מבלי לחסוא למציאות, על הקשר הישיר בין ריבוי תיקים הנסגרים בעל"ן לבין חקירות כושלות, בין שלא בתגלית הזריזות תראויה עם קרות האירוע, בין שחקירה התנהלה זמן ממושך לאחר הארוע ובין משום שלא נעשו מאצי תאור תראוים (ויהא זה לענין להזכיר בהקשר זה כי בעת אירועי העוצר בתברון נסגרו כאמור לעיל כל תיקי התלונות על גרימת נזק לרכוש, הצהות, הקיפות ועוד, לפחות 13 במספר, בנימוק של עכריין לא נודע).

מדינת ישראל

מושרד המשפטים

28

(6) מחמת אלוצים לא בדקה הועדה את כל התיקים שנסגרו בנימוק עברייני לא נודע, אולם המעט שבדקה מעורר דאגה. (כך תיק הדסה, תיק התוקף במערכת המכפלה, תיק מתקן מכוונות הכביסה, ובולטת במיוחדת פרשת הנזקים לאוטובוסים שבה, כפי שהוסבר לעיל, לא נעשתה כל פעולה לאיתור העבריינים).

תיקים נוספים לדוגמה, מהתייחסותה הספורדית של הועדה:

בתיק פ.א. 280/81 תחנת רמאללה (פציעה לאחר ידוי אבנים והקמת מחסומים) העיר פרקליט מחוז ירושלים: "בתיק לא מצויות עדויות של עדי ראיה מבין חושבי המקום. לדעתי לא נעשה מאמץ ראוי לשמו ביום מסירת התלונה - הוא יום הארוץ - ובימים הסמוכים לאחר עדי ראיה".

בתיק פ.א. 169/82, שבו נחקרה תלונתו של נהג מונית מסילוואד, אשר נסע ליד עפרה ותלונתו כי מן הישוב נזרקה אבן ופגעה במכוניתו, כתב פרקליט מחוז ירושלים ביום 16.5.82:

"פרט לעדותו של הנהג לא נגבתה כל עדות ואין בתיק כל חומר שיש בו כדי ליחס אשמה.

התיק נסגר על"ן - וענין זה אינו בסמכותי.

בתיק מצויין (ביומן החקירות) כי נעשו מאמצים לאחור חשודים - אולם אין בתיק כל אסמכתא לכך."

דומה שהדברים מדברים בעד עצמם ועם ריבוי מקרי סגירת התיקים בנמוק על"ן הדבר מחייב התייחסות.

ו. (1) הצוות התרשם כי חקירות המשטרה בתחום נושא עניננו נעשות באופן אמביוולנטי, והדבר ניכר בתוצאות החקירה.

אמביוולנטיות זו נובעת לא רק מהמורכבות הטבעית של הסיטואציה, ולא רק מהעובדה שהחשודים בתיקי התלונות האמורים אינם נתפשים על ידי המשטרה כעבריינים במשמעות הרגילה, אלא נראה שהדבר נובע גם, ובעיקר, מהתערבות חיצונית מצד אנשי הממשל הצבאי, במתן הוראות באשר לעצם הפתיחה בחקירה ובאשר לעניינים הכרוכים בה, כגון שחרור ממעצר.

(2) דברים אלה אמר לצוות המעקב, ללא כחל וסרק, רל"ח יהודה רפ"ק קליג' תוך פירוט דוגמאות. הדברים נכתבו במפורש גם בדו"ח החקירה שלו (מיום 1.6.81) בפרשת בית הדסה:

"מושל חברון הורה למפקד תחנת חברון לא לטפל במקרה כי הוא ידאג שהממשל יתקן את הנזק..."

... במקרה הראשון תלונתו של דגדיט בענין החקרה לא נחקרה כהלכה מאחר והמושל הקודם נתן הוראה לא לטפל במקרה...".

ועוד הוסיף רל"ח יהודה, בהופעתו לפני צוות העקב, כי טופעלים לחצים מצד הממשל בענין שחרור אנשים שנעצרו לצורך חקירה, לחצים שהביאו בכמה מקרים לשחרורם.

לדבריו, כשטופעלים לחצים אלה ישירות על מפקדי התנוה, אין הם יכולים לעמוד בלחצים והם מהססים לעמוד בעימות עם המושל, ולפעול בניגוד להוראותיו. תוצאה היא שחוררים ממעצר מנימוקים שאינם ענייניים ומשיקולים שאין בינם לבין החקירה ולא כלום.

(3) מעבר לשאלה הקונסטיטוציונית המתעוררת בסוגיית התערבות אנשי הממשל בעבודת החקירות של המשטרה יש להתערבות זו השלכה ישירה בהוספה נדבך לקשיי החקירה או להעדר היכולת לחקור. התערבות אנשי ממשל בתחום החקירות מהפירה באופן טבעי כמתן גיבוי לחשודים. מר קליג' הביע בפני צוות העקב תרשומותו שבדרך בטחוני ככיר כלשהו, שאינו יודע זהותו ניתן לישראלים תושבי הטטחים להבין שהם חיילים לכל דבר וענין, לרבות כפיפות לחקירות הצבא. תוך הסתמכות מפורשת על הכסחה זו מטרבים החושבים הישראלים ביו"ש לשתף פעולה עם המשטרה או למסור מידע, והם דוחים כל טגע עם המשטרה, תוך הסתמכות על "עדיניות מגבות" בהצהרותיהם כי אין מוסלת עליהם חובה לשתף פעולה בענין זה.

(4) כיום 23.3.82 הוציא מח"ט איו"ש מברק, מספר מב-23-3128, שנשלח גם לראשי לשכות החקירה באיו"ש בו נאמר בין היתר כי "ארוץ של ירי על ידי תושבים יהודים באיו"ש עם נפגעים מקומיים יטופל על ידי מצ"ח ולא משטרת ישראל". מיד לאחר מכן נשלח תיקון למברק, שטרתו לא תובחרת, ונאמר בו כי "ארוץ פתיחה באש של תושבי איו"ש עם נפגעים מקומיים יטופל דרך הממשל הצבאי".

לאחר שהמברק הגיע לידיעתו של היועץ המשפטי לממשלה הביא את התנגדותו להחלטה בדישבת הממשלה מיום 28.3.82, ולאחר בירורים הודיע לו הפרקליט הצבאי הראשי כי מח"ט איו"ש בטל את המברק. דא עקא שבישיבת צוות העקב ביום 2.4.82, כשהוצג לצוות העקב ביטול המברק, דוח רל"ח יהודה כי לא קבל כל הודעה בדבר ביטול המברק וכי אנשיו רואים עצמם כפופים לו. כך היה לפחות עד ה-15.4.82, יום שבו כתב היועץ המשפטי לממשלה סכתב למפכ"ל המשטרה ובקש להודיע לקציני המשטרה ביו"ש כי המברק בוטל.

ז. (1) תושבי קריה ארבע לא היו סכותבים במברק האמור, אולם יש להניח שדברו הובא לידיעתם. הדברים קללו ביטוי גלוי בכרוז שהופץ ביום 24.3.82 בטס המועצה המקומית קריה ארבע הקורא לתושבים "לא לשתף פעולה עם המשטרה ולא להשיב על שאלה כלשהי. כמו כן... בשלב זה אין להשיב אף לשאלות חוקרים צבאיים כל עוד לא יובטח לנו שהחומר לא יועבר למשטרה ולפרקליטות בירושלים". בין שדבר ביטול המברק הגיע לידיעת תושבי קריה ארבע ובין אם לאו - ממשיכים הם במצח נחושה להחרים את המשטרה, בין שהמדובר בהם כחשודים ובין כעדים העשויים לסייע לחקירה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

30

(2) ניתן להבין כי תושבי יו"ש חרדים חרת אמת מעצם האפשרות שיקראו לתח את הדין על פעולות שעשו להגנה עצמית, תחושה הגורמת לחוסר בטחון הנוסף על עצם הסכנה האוביקטיבית שבנסיעה בדרכים. אך בקריאת התגר על המשטרה (ובפרסום דברי השמעה על רל"ח יהודה ועל הפרקליטות) אין הם מיחדים את הדיבור על אירועים של פתיחה באש, אלא הסרוב לקיים מגע עם המשטרה פועל לעניין כל עבירה, אף זו שאין בינה לבין ארוע של ירי ולא כלום. משמעות הדבר למעשה היא העדר יכולת (ורצון) לחקור כל תלונה נגד תושבי קרית ארבע. מר קליג' הצהיר בפני הצוות כי הוא אישית אינו רוצה לחקור בקריה ואילו שוטריו נוהגים ברפיון. תוצאות החקירות - כפי שפורסו לעיל - הן תוצר ישיר של חוסר שיתוף פעולה זה.

(3) חמורים יותר הם הדברים שהצטיירו בסוגיה זו בחקירת מקרי היות בכפר סנג'יל ובכפר בני נעים. בשני המקרים קבלו החשודים בהריגת אדם הזמנה להתייצב במשטרה והודיעו שלא יבואו וכי יש להם דין ודברים רק עם הממשל. המשטרה לא עשתה דבר להביא את החשודים למשטרה, על אף החשד החמור, וצו מעצר שהוצא נגד החשוד בעניין בני נעים לא בוצע, בנסיבות המחייבות ברור. במקרה בני נעים, התייצבה שלשה ימים אחרי הארוע משלחת נציגים שכללה את ראש מועצת קרית ארבע ונציג מועצת גוש עציון והודיעו למשטרה, לדברי רפ"ק קליג', הוך הסתמכות על רשויות הממשל, כי לא יהיה שיתוף פעולה וכי המשטרה ופרקליט מחוז ירושלים הם גופים עוינים. הם הודיעו כי לא ימסרו גרסה עד שיקבלו הוראות מדרג מדיני. יצויין כי המשלחת כללה גם את אחד החשודים ותוא לא נחקר אותה עת. התוצאה היתה שהחשודים לא אותרו ורק לאחר ששה ימים מיום הארוע עלה בידי המשטרה לגבות עדות (וזאת בעקבות הריגה או חשד לרצח, כשהחשודים היו ידועים ומוכרים). לדבר כמובן השלכות ישירות על החקירה עצמה. קשה להניח שכך מתנהלת חקירת מות גם בישראל.

(4) צויה המעקב סבור שיש לתח את הדעת ללא דיחוי לתופעה האמורה, של סירוב תושבים לשותף פעולה עם המשטרה ופרקליטות המדינה בטענה שהם גורמים עוינים, ולהביאה לדיון בפני הדרגים המדיניים הנוגעים בדבר. המצב שלפיו, בשם הצורך להגנה עצמית חסוכל יכולת המשטרה לברר האם המדובר בהגנה עצמית או בנסילת החוק לידיים שלא כדין הוא מצב בלתי נסבל הקורא לפריקת עול. סמכות המשטרה לחקור בעבירות מסוג כלשהו, כל שכן בעבירות של פגיעות בנפש, היא מאשיות שמירת החוק והסדר ואסור שתערער בדרך כלשהי. הגנה עצמית ככזו אסור שתשמש עילה לחסינות מפני החוק.

הבעיות המיוחדות של המצב והשאלה הרגישה של בטחון תושבי יו"ש חייבת למצוא פתרונה לא בדרך של פריקת מסגרות ועשיית דין עצמי, אלא בדרכים אחרות. חסימת דרכים וזריקת אבנים היא תופעה שיש להתמודד עמה, ומן הראוי לקבוע נהלים אשר ינחו ויחייבו אזרחים הנחקלים במחסומים כאלה, ובכללם אף אזרחי ישראל תושבי יו"ש. יש להעריך מחדש את הנהלים החלים על החזקה נשק צה"ל בידי אזרחים ואת הוראות הפתיחה באש, הניתנות להם. יש להציב קו ברור בין הצבא למתיישבים האזרחים בשאלת האחריות לבטחון באזור, וכן מן הראוי להנהיג חובת דווח על ירי בנשק צה"ל אף בהעדר נפגעים, ולהבהיר ולשנן לנוגעים בדבר את התבדל שבין מצב של הגנה עצמית לבין מצב אחר, שאינו אלא נסילת סמכויות שמירה שלא כדין.

תגובת תושבי קרית ארבע ואיזור חברון ותביעתם שהחקירה תעשה בידי רשויות הממשל יש בה משום מרי אזרחי ותסלה דופי במערכת האזרחית של משרת ישראל, פרקליטות וצדלנה ובתי המשפט של מדינת ישראל.

12. העולה במקובץ מהאמור הוא, שממצאי צוות העקב יש בהם כדי להצביע על ליקויים של ממש בתפקוד המשרת בתחום חקירתם של אירועים על רקע יחסי שכנות של ישראלים ותושבים מקומיים ביו"ש ושל תלונות התושבים המקומיים נגד הישראלים.

לאחר שהופצה סיוטת דו"ח זה להערות המשרת, נתקבל מכתב ראש מחלקת חקירות ותביעות במטה הארצי, והוא מצורף כנספח לדו"ח זה. עם שיש לברך על הצעדים שבדעת המשרת לנקוט, כאמור כאותו מכתב, אין ספק שזוהי רק ראשית דרך, ונראה שהליקויים האמורים, הגם שהם מחייבים מצד עצמם טיפול שרשי ביותר, אינם אלא סימפטום לבעיה עמוקה יותר, שיש בה תחילתו של תהליך מסוכן, שסופו מי ישרנו. כיון שכן לא יהיה זה נכון למקד את התתיחסות למשרת בלבד או למצ"ח ולפעולותיהם. נראה שיש לעשות ללא דחוי כדי להעלות לדיון בדרגים המדיניים את תוצאות ואת השלכותיה הקשות, כדי למצוא פתרון דחוף למצב זה ולגבש עמדה ממשלתית מוסמכת שתופעל על ידי רשויות הממשלה כולן, כדי למנוע התדרדרות ופגיעה ביסודות שלטון החוק.

13. (1) לאור המשתמע מדו"ח זה ולאור נסיון צוות העקב, מתעוררים ספקות כבדים באשר ליכולתו של הצוות לתפקד בדרך סבירה או להביא לשינוי פני הדיברים באופן מהותי, ומכאן גם הסוסים באשר להמשך פעולתו.

(2) הקשיים והאילוצים המכבידים על עבודת צוות העקב הם בעקרים אלה:

(א) בשל עומס תפקידיהם לא יכלו חברי צוות העקב לתקדיש זמן ראוי המתבקש לעבודה יסודית שיש בה לשאת פירות. הצוות ישב אמנם ישיבות דיון מרובות, אך לא היה בתן די כדי לבחון ביסודיות ולגופם את כלל תיקי חקירה וכדי לקיים מעקב יזום אחר האירועים בשטח. תחושה אי היסודיות בעבודה לוותה את הצוות לאורך דרכו.

(ב) הצוות נקבע ביסודו כצוות מתאם אולם במהלך השנה שבה פעל לא עלה בידו אלא לקיים את שלב העקב לצורך גיבוש תמידע, שהוא התנאי הבסיסי לדיון בשאלות תאום. נושאי התאום, לעומת זאת, צריך שיהיו מוכרעים בדרגים מדיניים, והרכב צוות העקב לענין זה אינו ההרכב ההולם.

(ג) כפי שהוסבר לעיל, פעל הצוות בתחושה שהמידע המגיע לידיעתו הוא מידע חלקי בלבד והוא נכשל בנסיונו לקיים מעקב שוטף אחר האירועים לצורך השואה עם הדווחים השוטפים שקבל. כפועל יוצא אף לא הצליח הצוות במגמתו להביא לחקירה יזומה של אירועים אף בהעדר תלונות.

(ד) הדווחים שהגיעו לצוות העקב לא תמיד היו מדויקים ואף לא מלאים, מכל מקום קצב הדווח לועדה היה איטי מכדי לקיים בקרה ענינית כלשהי על מהלך הענינים. קצב הדווח האיטי (שהוסבר בקשיי הקשורה) שלל מן הצוות את התחושה של שימת יד על הדופק. (כשבקש הצוות דיווח על חקירת מות הנערה מהכפר אל ערוב לא קבלו אלא לאחר כ-10 ימים. שבוע היה זמן ותשובה המינימלי לקבלת הסבר נוסף הובע מדווח שוטף).

מדינת ישראל

משרד המשפטים

32

(ה) למכשול הועדה עמד גם הקושי האינהרנטי שבמעקב אחר חקירה בעיצומה וירידה לפרסיו של תיק בפעולה. יתר על כן - לא הרי פיקוח של גוף בעל סמכויות אופרטיביות כהרי פיקוח של גוף נטול כח אופרטיבי. צוות המעקב לא ערב עצמו, איפוא, במהלך החקירה עצמה, אלא מקום שראה לנכון להחזיר תיק להשלמת חקירה או לעיון מחדש במסקנות.

(ו) נסיון הצוות לעקוב אחר טיב החקירות באמצעות פרקליטי המחוזות לא צלח, להוציא עזרתו של פרקליט מחוז ירושלים שהוא חבר הצוות.

(ז) חקותו של הצוות כי עצם המעקב וחובת דיווח יביאו מאליהם לשיפור בדרכי עבודה הגופים החוקרים לא מצאה לה חיזוק, והעלתה ספקות באשר לאפקטיביות הפעולה. נציגת המשטרה בצוות נסתה אשר לאל ידה להדריך את לשכות החקירות ולהעמידם על חשיבות הטיפול המהיר והיעיל, אך סימני השיפור טרם נתגלו.

(ח) לאחר קריאת תמונת המצב התגברה תחושת חברים בצוות כי הטיפול ביסודן של התופעות הוא מעבר לכוחו ולסמכויותיו וכי לא ניתן להתמודד עם התופעה, אלא תוך גיבוש עמדות בסיסי באשר ליסודותיה וצוות המעקב אינו הגוף היציג לעניין זה.

(3) נציגי המשטרה ומפקדת יו"ש בצוות המעקב וביעור דעתם כי עצם קיומו של הצוות משמש גורם מדרבן לגופי המשטרה ומצ"ח לחקור בחריצות וביעילות וכי רצוי שיהיה גוף שינקז את המידע בתחום זה וייזום חקירה בשעת הצורך. אולם הסקירה שלעיל אינה תומכת בסעון בדבר יכולת הצוות להביא לשינויי גישה בסיסיים הנדרשים בענין זה, ומן הצד השני עומדת הסכנה, שקיומו של הצוות עשוי לשמש כסוי להופעות שהצוות מסתייג מהן, ואולי אף יסוד מרגיע המשפיע על התכרה בדבר הצורך להתמודד עם הבעיה בהיקפה הנכון והמלא. לא במעקב סכני אחר החקירות, לא באסות מידה של שיטות חקירה ולא בזווית הראיה המשפטית סמון המפתח, אלא בשדוד מערכות במושגי שלטון תחוק במובנו הרחב והעמוק.

יהודית קרפ

הטענה ליועץ המשפטי לממשלה

מועצת הישוב היהודי
ביהודה, שומרון וחבל עזה

י"א באדר א' תשמ"ד
14 בפברואר 1984

דו"ח קרפ - ניתוח וביקורת

הקדמה

מתיישבי יהודה, שומרון וחבל עזה, אלה הרואים עצמם נפגעים מדו"ח קרפ, מתוכנו ומרישומי הציבורי, פונים בזה אל שר המשפטים ואל הממשלה כולה, לבחון בקפידה את ההשגות שיובאו להלן, ובכללם את הקביעה שבנושאים מכריעים, מטעה דו"ח קרפ את הציבור, אם מתוך רשלנות קיצונית ואם מתוך הטעייה מכוונת. מכל מקום, העניין חמור דיו כדי לחייב הסקת מסקנות.

אנו מכריזים בזה כי מטרתנו הינה החלת החוק הישראלי, על יהודה, שומרון וחבל עזה (להלן "ישי"ע"), ולפיכך אין לנו שום הסתייגויות מן המערכת האזרחית הפועלת בישראל. אנו נהיה גדולי התומכים של החלת החוק, וממילא של הפעלת המשטרה כגורם עיקרי, שישא בעול הבטחון היומיומי. מאידך, כל עוד צה"ל הוא הריבון בשטח, אין מנוס שהמשטרה תקבל את הוראותיה - בסופו של דבר - מן הממשל הצבאי. לכל ציבור יריבי ארץ ישראל אנו פונים ואומרים: הנורמות הכפולות יעלמו ברגע שיוחל החוק הישראלי במלואו על כל האזור.

כמו-כן, אנו מסתייגים ושלילים, כמובן, כל ביטוי של אלימות בלתי-חוקית ובלתי-מוצדקת כלפי ערבים, וחובעים כי החוק יושלט בישי"ע מתוך שוויון גמור בין שני העמים.

1. דו"ח קרפ - קליג': עקרונות

דו"ח קרפ הוכן, ככל הנראה, כמסמך טכני-פנימי. ברם, עקב הדלפתו המכוונת הפך מזכר פנימי, שכולו חומר בלתי-בדוק, ניחושים ורפרוף שטחי, למכשיר מרכזי במאבק נגד ההתיישבות והמתיישבים. עתה, עקב פרסומו, חייבים אנו להתייחס אליו כאל מסמך ציבורי-משפטי, שמחייב את כותביו ומפרסמיו.

הדו"ח, שהונח סוף-סוף לפנינו, לאחר שעשו בו הון פוליטי במשך שנה בקירוב, מודה בפירוש כי הוא מבוסס על הנחות מוקדמות, מקורות עתונאיים ו"התרשמיות" של הצוות בהעדר יכולת חקירה ובדיקה. מלבד כל אלה, יש בו סילופי עובדות והכללות חסרות יסוד מספיק. הדו"ח חסר אמינות ומבוסס, ברובו, על איש אחד שאמינותו מוטלת בספק אפילו בדו"ח עצמו (עמ' 19 ס"ק 5, עמ' 21-22) - הלא הוא רל"ח יהודה, רפ"ק קליג'. אכן, ניתן לקרוא לדו"ח כולו דו"ח קרפ-קליג', מאחר שהשעה מתוך חמישה-עשר המקרים שהדו"ח מטפל בהם נשענים על דבריו באופן בלעדי. הדו"ח נשען בלעדית על דבריו של קליג' גם בחלק ניכר מהמסקנות הסופיות. פרט לאיש זה, כמעט שלא הובאה שום אינפורמציה או בדיקה דרך אנשים אחרים, להוציא כתבות עתונות, כולן צוינות את ההתיישבות והמתיישבים בישי"ע, ועיון שטחי בחלק מזערי מן התיקים. על אמינותו של האיש ידובר להלן.

2. הנחות מוקדמות של היועץ המשפטי לממשלה

"את הגב' קרפ, חברי ועדתה וגם את הדו"ח גופו, הכשיל לא אחר מאשר היועץ המשפטי בעצמו, בכתב המינוי שהוציא לצוות בזה הלשון:

"א. קיימת בעיה לגבי ניהול חקירות בקשר עם חשדות כלפי

מתיישבים (יהודים)...

ב. נראה... (ש)קיימת אי-בהירות לגבי הגוף המוסמך לחקור..."

"סוכם כי יוקם צוות"...

"יכין הצעה של נהלים..."

"יעקוב ויתאם... נוהל חקירות..."

"ממצאי החקירות... יובאו להחלטה... אל פרקליט המחוז".

מכאן ואילך

אשר

יוצא -

א. היועץ המשפטי לממשלה כלל לא ביקש לבדוק אם קיימת בעיה של אפליית יהודים לטובה

ואפליית ערבים לרעה, כי אם קבע - כי אכן קיימת בעיה שכזו. על סמך מה קבע כך -

סחם ולא פירש.

ב. "ועדת קרפ" לא היתה ולא נבראה. כל שהוקם הוא "צוות". להקפדה הזו על המינוח יש משמעות

רבה: ועדה מוזמנת לחקור ולהסיק מסקנות, ואילו צוות - מכין הצעות נהלים,

עוקב, מתאם, מעביר חומר להחלטת פרקליט המחוז, כפי שאכן נצטווה צוות זה.

ג. במידה והגב' קרפ קבעה ממצאים או הביעה חשדות לגבי התנהגות היהודים ביהודה ושומרון,

או המשטרה, או הממשל הצבאי, הרי פעלה לחלוטין מחוץ לסמכויותיה ולהנחיותיה.

ד. אם בחרה לחרוג כך, המעט שהיה נדרש ממנה הוא להשוות את היחס ליהודים לקבוצות-בדיקה

מקבילות: חקירות בענייני ערבים נגד ערבים ביהודה ושומרון, חקירות בענייני ערבים נגד

יהודים, חקירות מקבילות במדינת ישראל. מכל מקום, אם בחרה להיות "ועדה", היה עליה

לפעול לפי הנורמות המחייבות: היינו מתן זכות החשבה, טרם פרסום הדו"ח, לצד שעלול

להיות נפגע מההאשמות כלפיו. כך נוהגים בשטחי המדע המדויק, כך נוהגים במחקר משפטי.

3. הנחות מוקדמות של מחברת הדו"ח

הדו"ח מניח מראש את החשדות הבאים:

א. טשטוש מכוון של ממצאים וכן הכשלת חקירות ע"י "שתדלנות של המתנחלים".

ב. למשטרה אין מוטיבציה מספקת בחקירות נגד יהודים.

ג. המצב האמיתי חמור יותר מן הממצאים. כל פער בין המציאות לבין הדו"ח - הוא לכיוון

אחד בלבד: גם כאשר אין תלונות זמן מסויים (סעיף 9 א') או במרחב מסויים (סעיף

11 ג'), מניח הדו"ח שהיו ארועים אך לא טופלו. ("ארועים" - משמע פגיעות של

יהודים בערבים).

ד. העדר תלונות וחוסר יכולת זיהוי מצד הקורבן מיוחסים אך ורק לפחד של המחלוננים

הערבים מפני היהודים או השלטונות או לאזלת-ידם של המשטרה (סעיף 11 ג').

ה. אין שום צורך לבדוק את גרסת הצד הערבי, אפילו כרקע לארועים.

ו. אין שום צורך לקבל את חגובת המתיישבים היהודיים או כל גורם מותקף אחר. זאת,

גם כאשר מובאת הגרסה הערבית בציטוט נרחב.

מכל ששת ההיבטים הללו נחגלתה אכן מחברת הדו"ח נאמנה להנחות ולהנחיות היועץ המשפטי

לממשלה: הרשעה ללא משפט - את המתיישבים היהודים, את המשטרה, את הממשל הצבאי.
הדו"ח "מוכיח" רק את מה שהוא מניח מראש. הנחות מוקדמות מולידות החרשמות, והחרשמות
מסייעת לפירוש העובדות, עד שנסגר המעגל.

4. א דיוק בעובדות ותאורים חלקיים ומעוותים

בכך הגענו אל העיקר, אל חמישה-עשר המקרים שתוארו כבסיס עובדתי לתיזות הכלליות.
ראשית, יש לציין כי אין שום פרופורציה בין תיאורם של שנים-עשר מקרי תקיפות
וסכסוכי שכנים לבין שלושה מקרים של גרימת מוות (סינג'יל, בני-נעים, אל-ערוב).
לאלה ניתן לצרף גם את פרשת הרימונים בבית דענא, שם יכלו אנשים להיהרג. והנה,
לפרשיות חמורות אלה מקדיש הדו"ח פחות מעמוד אחד! זו דיספרופורציה משוועת.
אנו נפתח בהתייחסות למקרים חמורים אלה.

א. פרשיות סינג'יל ובני-נעים

4. ביום שני, 15.3.82 בסמוך לשעה 11:00 בבוקר, נהג נחן נתנזון, תושב שילה,
במכונית מסוג סובארו בצבע צהוב מכיוון שילה לירושלים. במכונית היו הנהג ועוד
ארבעה נוסעים. בהגיע המכונית למבואות הכפר סינג'יל הבחינו במחסום אבנים
גדולות לרוחב כל הדרך, ומיד אחר כך ניתן על המכונית מטר אבנים ע"י קבוצה
של כשלושים ערבים שהתמקמה במדרון ליד הכביש.
הנהג ושנים מהנוסעים ירדו מהמכונית וירו יריות באויר. הצעירים ברחו והשלושה
רדפו אחריהם ותפסו אחד מהם. (יצוין שהשלכת אבנים על רכב נוסע מוגדרת בחוק
כפשע חמור, לפי סעיף 332 לחוק העונשין תשל"ז-1977, עבירה שדייה מאסר עד
עשרים שנה). הצעיר שנחפס הוכנס - בשל העדר מקום במכונית - לחא המטען של המכונית
והועבר לישוב שילה, המרוחק מהמקום כ-5 ק"מ ומשם הועבר ע"י החושבים לממשל
הצבאי, אשר העבירו למשטרה.
באותו יום, 15.3.82, הגיע לביה"ח נער מכפר עבואן, שנפצע בידו מידידות.
המשטרה שהוזמנה לביה"ח גבתה מהנער את גרסתו ותיאורו לארוע. להלן דברי הנער
בעדותו בפני רס"ר רפי אמסלם:

"...שמעתי קול יריות ולא ראיתי כלי רכב צבאיים באזור,
רק מכונית מסוג טנדר פז'ו, צבע לבן, בעלת מספר ישראלי...
לפני שהרכב הגיע למקום ההפגנה, ירדו מהרכב שלושה גברים...
השלושה החלו לירות בכלי הנשק שהיו ברשותם...אני משער,
אפילו בטוח במאה אחוז, כי הכדורים שפגעו בי - הם רק מהשלושה
האלה שירו בכיוון ההפגנה..."

עוד באותו ערב יצא פקד עוזרי ממשטרת רמאללה לישוב שילה כדי לחפש טנדר
מסוג פז'ו בצבע לבן. ביום 16.3.82 התייצב נהג הסובארו הצהובה במשטרה, מסר
דו"ח על הארוע, התלונן ואף זיהה את הנער שיידה אבנים והיה עצור אותה שעה
במשטרת רמאללה.

בשבת, 20.3.82, היינו ארבעה ימים לאחר הארוע, נתגלתה גופת נער בסמוך למקום הארוע. כהג הסובארו שהגיש את התלונה ביום 16.3.82 הוזמן למשטרה למחרת, ביום 21.3.82, ונחקר בענין, מבלי שהוזהר כי הוא עלול להיות מואשם. לאחר מכן הוזהר, ביקש להתייעץ עם עו"ד ונעצר מייד. ביום 23.3.82 הוגשה ע"י רפ"ק קליג' לבימ"ש השלום בירושלים בקשה להוצאת פקודת מעצר ל-15 יום נגד נתנזון באשמת רצח בכוונה תחילה. באותו יום כבר היה ידוע כי הנער שנהרג לא נפגע מיריותיו של נתנזון, דבר שהתברר בוודאות בביהמ"ש בשלב מאוחר יותר. בבקשת המעצר באשמת רצח, נאמר בין השאר ביחס לנער שנפצע:

"בחאריך 15.3.82 בסמוך לשעה 11:00, החשוד הנ"ל נסע במכוניתו יחד עם שני ישראלים נוספים בכביש שכס-רמאללה, וליד הכפר סינג'יל היתה הפגנת תלמידים שיידו אבנים. החשוד ירד מרכבו וירה מנשקו. כתוצאה מכך (ההדגשה לא במקור) נפצע תלמיד בן 16 שנפגע בזרועו משתי יריות ואושפז בבית חולים...".

רפ"ק קליג', אשר ביקש בביהמ"ש הארכת המעצר, הוזהר על חובתו להעיד אמת ואישר את הדברים האמורים לעיל - זאת, חרף העובדה כי כבר ביום 15.3.82, שמונה ימים קודם לכן, היתה בפניו עדותו של הנער שנפצע, כי היריות נורו אליו ע"י אנשים שיצאו מרכב מסוג טנדר פז'ו לכן. בחקירתו בביהמ"ש ביום 25.3.82 בקשר לנער שנהרג אומר רפ"ק קליג':

"...אני יודע שהקליע נכנס בצד האחורי של הגולגולת ויצא בצד ימין".

מתיאור לא נכון זה רצה רפ"ק קליג' להסיק שהיה כאן רצח בכוונה תחילה, כאילו הנער נורה מאחור. דברים אלה נאמרו ע"י רפ"ק קליג' בעדותו, תחת אזהרה, בביהמ"ש ביום 25.3.82 והנה מתברר כי ביום 21.3.82 נותחה הגופה במכון לרפואה משפטית, ובעת הנתיחה רשם ד"ר בלור דו"ח לפיו:

"חור הכניסה במצח משמאל קרוב לקו האמצעי בגבול השערות, חור היציאה בגבול העורף וקודקוד מימין...".

היעלה על הדעת כי רפ"ק קליג' לא ידע ביום 25.3.82 על תוצאות הנתיחה שנערכה ארבעה ימים קודם לכן?

הרי דוגמא שבה מסר רפ"ק קליג' בביהמ"ש עדויות לא נכונות, אשר יכלו להביא להאשמתו של אדם ברצח, על לא עוול בכפו. לגבי עמדותיו של רפ"ק קליג', אשר, כאמור, דבריו מהויס בסיס מרכזי לדו"ח קרפ, עוד נתייחס בהמשך מסמך זה. בית המשפט לא נתן להוליכו שולל וקבע בהחלטתו חד-משמעית:

"בידי המשטרה אין לא ראיה ולא מידע אחר על כך שהקורבן נרצח, אלא רק על כך שמותו נגרם בירה, שהשאלה אם משהו בכלל גרם בכוונה תחילה למותו של הקרבן, פתוחה לחלוטין. לא יתכן שע"י כך שהיא מגדירה באורח שרירותי את הארוע,

תכניס אותו (את הארוע) המשטרה לגדר העבירות שאין לשחרר עליהן בערבות".

בית המשפט הורה לעצור את הנאשם לחמישה ימים בלבד. המשטרה שחררה אותו לפני תום התקופה הזו.

2. בדו"ח הצוות בפרשת סינג'יל אין זכר לכל זה, ומדובר באורח עמום על ספקות בקשר לאופן ניהול החקירה. הספקות אכן רציניים, אבל בכיוון ההפוך. נשאלת השאלה: האם טרח צוות קרפ להגיע אל החומר הנ"ל כל עיקר?

3. ביום הגשת בקשת המעצר נגד נתנזון, 23.3.82, התקיימה אצל אלוף פיקוד המרכז, האלוף אורי אור ישיבה, ובה החליט האלוף שהצבא יטפל בארועים כפי שהיו בסינג'יל דרך הממשל הצבאי. בעקבות ישיבה זו הוציא אל"מ הרטבי את המברק שנזכר בדו"ח קרפ.

למחרת היום פורסם הכרוז בקרית ארבע, שמציע לאנשים שייחשדו בירי, שלא לשתף פעולה עם המשטרה.

פרשת בני-נעים

חשעה ימים לאחר פרשת סינג'יל ארעה שוב התפרעות חמורה של ערבים - הפעם בבני-נעים, שם נתקלו קבלנים שעבדו בהקמת היישוב מעלה-חבר בהפגנת המונים. בהתפרעות הושלכו אבנים, הוקמו מחסומים והנוסעים נקלעו למצב קשה. אנשי קרית-ארבע הוזעקו באמצעות מכשיר קשר למתן עזרה. כשהגיעה העזרה, הותקפו גם כלי רכב אלה, ושני אנשים - משה רוזנטל ואבי נייר - נפצעו. (שני אנשים אלה הפכו, לאחר שנפצעו, לחשודים העיקריים של המשטרה).

הכביש במקום הארוע היה זרוע אבנים גדולות ושברי בלוקים של בנין. מאות המתקהלים השתוללו ויידו אבנים ללא הרף, והסכנה לאנשים הייתה גדולה. למקום הגיעה תגבורת שכללה את חיילי ההאחזות, ונפתחה אש לחילוף המותקפים. מאש זו נהרג ערבי. באותו ערב נפגשו אנשי קרית ארבע והקבי"ט עם האלוף אורי אור ודיווחו לו על הארוע. זאת על פי הוראותיו שיש לדווח על ארועים כנ"ל לגורמים הצבאיים.

ב-30.3.82, לאחר שהיועץ המשפטי העביר הנחיות חדשות, לפיהן משטרת ישראל היא שחוקרת מקרים כנ"ל, (ועל-אף שלא התקבלו אצל האזרחים שינויי ההוראות) התייצבו הנוגעים בדבר לחקירה. נשקם נלקח מהם, נערך שחזור הארוע והחקירה נמשכה.

החקירה הייתה נמרצת ביותר ונסתיימה תוך זמן קצר ביותר. אנשים רבים ירו בשטח - גם חיילים - וסכנת החיים למותקפים הייתה ברורה.

התיק הועבר לפרקליט מחוז הדרום, בחוס חקירה מאומצת ביותר, לפי בקשתו של פרקליט של פרקליט מחוז ירושלים בהיות הסמכות נתונה למחוז הדרום. פרקליט מחוז הדרום החליט על

סגירת התיק, מפני שלא נמצאו בו ראיות, אפילו לכאורה. גם על פרקליט זה מטיל דו"ח קרפ צל, מבלי לנקוב בשמו, על אי שיתוף פעולה. עד כאן עובדות פרשה זו. חמיהתנו, אם הצוות טרח לבדוק את התיק גופו ואת הסיבות לסגירתו.

הגב' קרפ מבקרת קשות את אנשי קרית-ארבע ביחסה להם אי שיתוף פעולה עם המשטרה - עד היום הזה. בכך, מתעלמת מחברת הדו"ח מהעובדה האלמנטרית, שאף בפרשת בני-נעים גופה שיתפו גם שיתפו החשודים פעולה עם המשטרה. יצויין, שגם במקרה זה התבססות קביעותיה של הגב' קרפ על עדותו של אותו רפ"ק קליג' הם פרי רשלנות חמורה.

לוח זמנים בפרשת בני-נעים

- 23.3.82 - אהה"צ - עפ"י הוראות האלוף מוציא אל"מ הרטבי מברק שיש לפנות לממשל בכל ארוע בין יהודים לערבים, שיש בו נפגעים.
- 24.3.82 - בוקר - ארוע בני-נעים.
- 24.3.82 - אהה"צ - פרסום הכרוז של קרית ארבע (התיחסות מפורטת בהמשך).
- 24.3.82 - ערב - ראש המועצה המקומית קרית ארבע והקב"ט נפגשים עם האלוף ומדווחים לו על הארוע. האלוף אינו משנה את הוראותיו.
- 28.3.82 - ישיבת ממשלה - מתקבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה להעביר החקירות לאחריות המשטרה.
- 29.3.82 - מפקד משטרת יהודה, סנ"ץ דוד כהן, מזמין את אנשי קרית ארבע ומבקש מהם לסייע בחקירה.
- 30.3.82 - על סמך הנ"ל - ועל אף שהוראות האלוף עדיין בתוקף - מחיצבים כל הנוגעים בדבר לחקירה במשטרה. ושוב החוקר הוא קליג'. נשקם נלקח מהם ונערך שחזור הארוע בשטח.
- 31.3.82 - נמשכת החקירה. באפריל מוגש החומר לפרקליטות.
- 2.4.82 - צוות המעקב של הגב' קרפ מקבל הודעה על ביטול הוראת האלוף.
- 15.4.82 - המשטרה מקבלת הודעה על ביטול הוראת האלוף.
- סוף אפריל: פרקליט מחוז הדרום מגיע למסקנה שאין חומר לכתב-אישום, סוגר את התיק ומצווה להחזיר הנשק.

את מצב הדברים הזה מעז צוות-קרפ לכנות "מרי אזרחי" והמשכת אי-שיתוף-פעולה, עד היום הזה...

ב. המשך פרשת סינג'יל

ביום 27.4.82 פגש מפקד תחנת רמאללה את נתנזון (שהיה חשוד ברצח, כאמור) בתחנת דלק אל-בירה וביקשו להתייצב במשטרה להשלמת החקירה עפ"י הנחיות פרקליט המחוז. ביום 30.4.82 התקשר נתנזון למשטרת רמאללה ונקבע מועד לחקירתו, שאכן התקיימה ביום 2.5.82.

קביעת דו"ח קרפ, לפיה קיבל החשוד הזמנה להתייצב במשטרה וסירב (ע"מ 30) אינה נכונה. לא היתה הזמנה, ולא היה סירוב.

שנה אחרי המקרה, ביום 15.3.83, הגיש סגן פרקליט מחוז ירושלים נגד נתנזון כתב אישום על מעצר וכליאת שוא, וכן על תקיפה בנסיבות חמורות. בתחילת המשפט הבהירה ב"כ המדינה, כי המדינה רואה בחפיסת הבחור שזרק אבנים מעצר שוא, ובהכנסתו לתא המטען של המכונית כליאת שוא ותקיפה. הואיל ונתנזון הודה, כי הכניס את הנער לתא המטען, מחוסר מקום, הוא הורשע על הודאתו זו בכליאת שוא ובתקיפה. האישום במעצר השוא ובתקיפה בנסיבות מחמירות בוטל.

ביום 2.1.84 יצא מלפני ביהמ"ש המחוזי בירושלים (תיק פלילי 145/83), כב' השופט עזרא הדיה, גזר דינו של נתן נתנזון:

"בחאריך 15.3.82 נהג הנאשם במכונית נוסעים קטנה...ממושב שילה לכיוון ירושלים. היו עימו עוד ארבעה נוסעים. הם הבחינו במחסום אבנים גדולות לרוחב כל הדרך, מיד לאחר מכן ניתך על המכונית מטר אבנים ע"י קבוצה של כ-30 צעירים ערבים... המכונית נעצרה ויצאו ממנה הנאשם ועוד שנים מהנוסעים, שירו יריות באויר. הצעירים ברחו והשלושה רדפו אחריהם וחפסו אחד מהם, את המתלונן. אין ספק שהמתלונן, במעשהו האלים, ביצע פשע חמור, לפי ס' 332 לחוק העונשין.. ושלנאשם היתה סמכות לעוצרו בלא צו מעצר שיפוטי ולבצע מעצר זה באמצעים סבירים.

אין גם ספק, שידוי אבנים זה היווה סכנה רצינית לשלומם של נוסעי המכונית, שמצאו עצמם במצוקה שלא קשה ליארה..."

"...קשה להתעלם מהמציאות החמורה והעויינת המעמידה את אנשי המושבים היהודיים באזור עויין... וחושפת אותם אל מול סכנה של ידוי אבנים עליהם ועל רכבם... אין אני יכול לבוא בטרוניה אל הנאשם על כך שלא הסיע את המתלונן לרמאללה... ואינני בא בטרוניה אליו על שהוחלט להביאו למושב שילה, מרחק של חמישה ק"מ בלבד ממקום הארוע... הכנסתו של המתלונן בתא המטען, אם כי יש בה משום עבירה של תקיפה וכליאת שוא, היתה מעשה שהוכתב בכורח המציאות, ובלחצו של מצב הדברים שנוצר, והייתי אומר אף מחוסר ברירה. אינני רואה בכך מעשה השפלה כלפי המתלונן, שכאמור ביצע עבירת פשע חמורה... אינני רואה כלל לנכון בנסיבות אלה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל, ולו לתקופה קצרה, כבקשת ב"כ המדינה".

בית המשפט דן את הנאשם ל-18,000 ש"ח קנס.

"המתלונן", כפי שהוא מכונה בגזר הדין הנ"ל, הוא חציב כליל אימאן מן הכפר עארורה באזור רמאללה, תלמיד כחה ג' תיכון. משטרת ישראל גבתה ממנו עדות, ובעדותו הודה: "אני זרקתי אבן אחת והאבן השנייה השלכתי ככה סתם".

הרי שבידי הפרקליטות היו שני עבריינים:

חציב כליל אימאן, אשר הודה בביצוע פשע, שעונשו לפי חוק העונשין הישראלי הוא 20 שנות מאסר (ולפי "הצו בדבר הוראות בטחון": מאסר עולם), ונתן נחנזון, אשר הודה בביצוע עבירה אשר עונשה - קנס כספי לא גבוה במיוחד.

בנסיבות אלה - את מי החליטה מדינת ישראל באמצעות פרקליט מחוז ירושלים להעמיד לדין, ומי יהיה העד במשפטו?

האם יועמד לדין הפושע הערבי כאשר העבריין היהודי הקטן מעיד נגדו, או שמא יועמד לדין העבריין היהודי הקטן ואילו הפושע הערבי יעיד נגדו? בניגוד גמור להאשמה הסיטונית של דו"ח קרפ, העדיפו המשטרה והחביעה את הערבי דוקא, ואילו את היהודי היפלו לרעה.

עם זאת, גם לאחר שאימאן חציב העיד נגד נחנזון, עדיין ניתן היה להעמידו לדין על פשעו שלו. אך לא כך ארע. התיק נגדו נסגר.

ועדיין אין זה הכל: בהודעתו מסר אימאן חציב את כל פרטיהם של שותפיו לפשע:

"עלי אבו עווד מסינג'יל, מכתה ד' תיכון.

ג'לאל נימר אסעד הגר בג'לג'וליה, לומד בכחה ד' תיכון

אלה הניחו אבנים על הכביש. ואלה שזרקו אבנים הם:

נאצר עלי ג'באר... נאזם צאלח אל-אכרס... עבד מוחמד...

מונזר חמד... רבחי אחמד..."

וכך הלאה, בסה"כ 15 שמות של חוסמי הכביש ומשליכי האבנים.

"את כל אלה ראיתי בעיני, שהם זורקים אבנים על כלי רכב

שעברו בכביש..."

בדור בתביעה הצבאית העלה, כי אף אחד מהנ"ל לא הועמד כלל לדין, כנראה מחמת אימוץ

עקרון החסינות עליו המליץ דו"ח קרפ.

נקל לשער, מה היו מסקנותיה של ועדת קרפ אילו גילתה ש-15 "מתנחלים" יהודים

החשודים בפשע חמור, ושמותיהם נמסרו למשטרה - לא הועמדו לדין.

נקל לשער מה היתה התגובה הציבורית בישראל, אילו פורסם בעתונות כי נוסע יהודי

שהביא פושע רוסי לתחנת המשטרה הועמד לדין על כליאת שוא, ואילו תוקפיו הרוסים לא עמדו

לדין. אין אדם בישראל שלא היה רואה בכך גילוי מובהק של אנטישמיות...

עובדות אלו ניתן היה למצוא בנקל, אך, משום-מה מופיע המקרה כ-"בלתי מזוהה"

בדו"ח קרפ. ואולי זו הסיבה שלגבי שלושת מקרי ההריגה הבלתי-מזוהים, כביכול, ההתייחסות

בדו"ח קרפ מעורפלת ומטושטשת. מפליא, עד כמה קביעתו של בית-המשפט קטבית לרוחו

ולמסקנותיו של דו"ח קרפ. שניהם דנים באותו ארוע.

ג. פרשת אל-ערוב

בפרשה טרגית זו נהרגה נערה בת 14, כנראה מירי שירו נוסעיו של ג'יפ אלמוני שבא מכיוון ירושלים. לאחר שהותקף באבנים, ירד אדם מן הג'יפ וירה לכיוון המחנה. העניין נחקר מיד, ולמרות תיאורי הג'יפ והאדם, לא נמצא שום קצה של חוט שיוביל לכיוון כלשהו. נערכו סריקות מקיפות ולא נמצא דבר.

פרשה זו, מאפריל 1982, לא נפתרה, לצערנו, כרבות אחרות במדינה. אנו דוחים בשתי ידיים את הרמזים שהדו"ח ניזון מהם, כאילו יש קשר משחמע כלשהו בין העובדות הידועות לבין המתישבים היהודים בישראל. אל-ערוב שוכן על כביש חברון-ירושלים וציבור המשתמשים בכביש זה שאינם מתישבים, גדול בהרבה ממספר המתישבים הנוסעים בו.

ד. פרשת בית דענא

עקב החשיבות המיוחדת של פרשה זו, נביא את כל הקטע הרלבנטי מדו"ח קרפ כלשונו

(ע"מ 20):

1. בעקבות כתבה בעיתונים מפברואר 1982 על השלכת רימונים על בית משפחת דענא ביקש צוות המעקב לברר האם נערכה חקירה בעניין (יצויין, כי הארוע לא נכלל בין הדיווחים שקיבל צוות המעקב). לפי טענת המשפחה, המתגוררת על גבול קרית-ארבע, מתנכלים לה במטרה שתעזוב את ביתה.
2. במהלך עבודת הצוות נרשמו שני ארועים נוספים של זריקת רימון על אותו בית (השלישי ב-18.3.82).
3. מדיווחו של רל"ח יהודה בפני צוות המעקב עולים אלה: נמצאו סימנים שהרימון מנשק צה"ל, ואחד השומרים ראה אחרי זריקת הרימון במקום דמות לבושה מדי צה"ל בו ... מן המקום. הוקם צוות חקירה מיוחד (אחרי הרימון השלישי). השומר נחקר והסברה היא, שהוא יודע פרטים אך הוא חושש לדבר. הצוות פעל בכיוונים שונים וחקר בשטח, אך ללא תוצאות. יש חשדות בכיוון מסוים, אך המשטרה חסרת אונים משום שאנשי קרית ארבע אינם משתפים פעולה ולא ניתן לחקרים.

תזכורת: רל"ח יהודה הוא אותו רפ"ק קליג'.

התיאור הנ"ל הינו מסולף. העובדות האמיתיות בפרשה, בכל הנוגע לקרית-ארבע, הן

כדלקמן:

לאחר שנזרק הרימון הראשון, בינואר 1982, ביקרה משלחת של חושבי קרית-ארבע בהרכב: יו"ר המועצה, יהודה רידר, סגנו זאב פרידמן ועו"ד אליקים העצני בבית משפחת דענא. המשלחת באה להציע עזרה בגילוי הפושע/ים. הוצע למשפחה שקרית-ארבע תחקין תאורה ליד ביתה הסמוך לקריה, לשם אבטחת ביתם. הגב' דענא נחבקשה לפנות אל המועצה המקומית, או אל שלושת האנשים הנ"ל, בכל שעות היום והלילה, במידה שתזדקק לעזרה כלשהי. לאורך כל הפרשה היה שיתוף פעולה מלא בין משטרת חברון ומפקדה - עטר - לבין אנשי הקריה.

לאחר שנזרק הרימון השני בסוף אותו חודש ביקרה שוב משלחת מטעם המועצה המקומית קרית ארבע בבית משפחת דענא. הפעם הוצע להקים עמדת שמירה על גג בית דענא. נאמר לאלמנה, כי קרית ארבע מבקשת להפגין שאנשיה מרגישים עצמם אחראים לשלומם של שכניה, וכן כי הימצאותם של יהודים על גג הבית חאלץ את המתנקשים האלמונים - אם הם יהודים - לפגוע ביהודים, וכך אולי ימנע פיגוע נוסף. כאן היתה התערבות ערבית פוליטית אצל הגב' דענא וההצעה נדחתה. המשפחה מסרה על הפגישות למשטרה, וכל החקירה שהתנהלה ע"י צה"מ בשיחוף פעולה מלא עם אנשי הקריה, היתה ידועה לרפ"ק קליג'.

אילמלא סמכה הגב' קרפ באופן עיוור אך ורק - ובכל מקרה - על רפ"ק קליג', היתה מגלה מיד את התמונה הנכונה. התאור המשמיץ את אנשי קרית-ארבע בפרשת דענא הוא עלילה. יצויין, שלאחר מכן ראש עיריית חברון המודח, נטשה, הפך את הבית למוקד עליה לרגל והשמצה כלפי הקריה, "החומדת את כבשת הרש" כביכול. הדו"ח מקבל עמדה זו מהותית, ללא בדיקה כלשהי.

יצויין גם, בצער רב, שלא עלה על דעתה של משפטנית במעמד בכיר כל-כך לשאול לגרסתם של אנשי קרית-ארבע, והיא מצטטת את טענת המשפחה הערבית, ללא כל תגובה.

ה. התיקים האחרים

נעבור, בקיצור הראוי, אל כמה מן התיקים האחרים, תיקי אלימות, תקיפות וסכסוכי-שכנים, שכדוגמתם יש, לצערנו, בכל מקום.

1. שלוש פרשיות של חלונות נגד אנשי מג"ב, "אנשי-צבא ואזרחים? אשת עוואד, (ע"מ 15), ג'ריס (ע"מ 16), עו"ד נעאמנה (ע"מ 20). שלוש הפרשיות הנ"ל אינן מתיחסות "למתישבים ביהודה ושומרון", אשר היו המושא של הדו"ח, עפ"י המנדט של הצוות, כאמור בסעיף ו א'. הוא הדין בכל הנוגע ל"חלונות המזעזעות שהגישו אנשי מילואים ביום 16.5.82 לפצ"ר". החלונות האלה מתיחסות, כפי שכתבר אח"כ בביהמ"ש להחנהגוחם של אנשי צבא ובטחון. גם כאן לוקה שמם הטוב של המתישבים היהודים ביש"ע כתוצאה מהעדר היסודיות בעבודת הצוות ובקריאת הנחיותיו.

2. הדו"ח מביא שלושה מקרים של סכסוכי קרקעות, ולגביהם נעיר רק זאת: ראשית, לפחות ארבע פעמים נעקרו והושחתו מאות עצים בגוש-עציון. עד היום הזה לא נחפס ולא הועמד לדין אף מתנכל ערבי אחד. האם מזאת ניתן ללמוד על אפליית הערבים לטובה?

באותו גוש-עציון היו שתי התפרעויות חמורות של יהודים נגד יהודים: ח"כ צ'רלי ביטון החפרע בישוב אלעזר, ואנשי "שלום-עכשיו" החפרעו והשחיתו רכוש בישוב אפרת. בקדומים היו שני מקרים חמורים ש' השחתת רכוש במיליוני שקלים, ככל

הנראה בידי פורעי "שלום" יהודים. בכל המקרים הללו לא נתפס איש ולא הועמד לדין. היעלה על דעתנו להאשים את המשטרה או את הממשל הצבאי בצידוד עם המתנכלים?

כפי שנהג צוות קרפ ברוב החיילים, אף אנו לא בדקנו את תיקי החקירה בנדון. עם זאת, אין לנו ספק שכל בדיקה - תעלה גילויים של השהיות, אזלת יד, חוסר יעילות, שגיאות טכניות. מכאן ועד להסקת מסקנות חד-צדדיות, רוויות משמעויות פוליטיות - רחוקה הדרך.

3. עדיין בפרשת סכסוכי הקרקעות: העתירה שהגישו העותרים הערביים בענין עקירת עצים בקדומים, ושהינה זהה עם תלונתם, בוטלה בסופו של דבר ע"י העותרים, "פרט קטן" זה אינו נזכר בדו"ח קרפ. למרות זאת, אין ~~מחצית~~ הדו"ח מהססת לצטט בהרחבה רבה את הגירסה הערבית של תושבי קדום וקירות, ושל עו"ד חורי המייצג את שולחיו, ללא שום נסיון לקבל גירסה נגדית של הגורמים הנוגעים בדבר. בכך נגרס עוול שלא יכופר לאנשי היישובים הללו (כפי שנגרס לאנשי קרית ארבע בפרשת דענא). זאת, למרות חובתו האלמנטרית של כל איש משפט לשמוע ^הכל הצדדים.

4. הדו"ח מביא מקרה של חקיפה במערת המכפלה באוקטובר 81. בענין זה הוגש החומר לתביעה לשם הכנת כתב-אישום, וכך אמנם נאמר בע"מ 20 לדו"ח, בס"ק 7. לשם מק איפוא, מפורט המקרה הזה בעמ' 17 לדו"ח על פני חצי עמוד, אם היו חקירה ואישום? אנו לא מצאנו תשובה סבירה לכך, שכן המקרה סוּר באופן חד-משמעי את טענת הדו"ח לפיה אין חקירה ואין אישום, ויש אפלייה לטובת יהודים. כיוצא בזה מובא בעמ' 24 מקרה של הרשעה בחקיפה בתיק פלילי 214/81, והדו"ח מצטט מדברי השופט החשובים לכשעצמם, וזאת אך ורק "כעדות אופיי" על המתנחלים בכלל, כפי שנאמר שם ש"המכנה המשותף לתלונות הוא הרצון להפגין זכויות בשטח", ואלה הם הדברים היוצרים כביכול "אווירה עכורה ביחסי ישראלים תושבי יו"ש לתושבים המקומיים". ושוב אנו מקשים: הרי המקרה הנ"ל מוכיח בעליל שיש חקירה ומשפט ביו"ש נגד ישראלים, ודבר זה צריך היה להפריך את הטענה העיקרית של הדו"ח.

חמור ביותר בעינינו הוא השימוש במקרים בודדים שנשפטו, כדי להעיד עדות אופי כללית על ציבור הישראלים ^{תושבי יו"ש} מבלי לבחון כלל את השאלה, אם אמנם יש ביו"ש יותר עבירות, ועבירות ממין זה, מבכל מקום אחר בארץ, ^{שלא לדיבר על} חקירת יהודים בידי ערבים, באלפי מקרים. ההאשמות כלפי היהודים מושמעות במעין וואקום, עד שהקורא מתרשם שחוליגאנים יהודים פוגעים וחוזרים ופוגעים בערבים שלוים, חסרי ישע ושומרי חוק, ללא פרובוקציה ומבלי שבדרך כלל הרקע הוא הגנה עצמית בלבד.

כיוצא בזה, חמור ביותר הוא השימוש בארועי העוצר בחברון, לאחר הרצח הנורא בדרך לבית הדסה, של ששה מתיישבים. הדו"ח אמנם מאזכר את הרקע הטראומטי של ארועים אלה בחודש מאי 80 (עמ' 24, ס"ק 3), ואעפ"כ גם העוצר בחברון משמש עילה (בעמ' 25) ל"עדות אופיי". יש כאן ניצול לרעה של החריג והפיכתו לכלל.

ניתן להתרשם, ש"האווירה העכורה באיו"ש" תלויה לפי הדו"ח במעשי המתיישבים היהודיים גם אם אין הדו"ח אמור לבחון את מעשי הערבים, שהיו כמעט בכל המקרים יוזמי התקיפות, הרי חייב היה הדו"ח לתאר אותם - ולו בקיצור נמרץ - אם ביקש להיכנס לנושא "האווירה העכורה" כל עיקר. לתיאור כולל כזה יש בסיס רק אם מניחים שעצם ההתנחלות היא פרובוקציה מספיקה, ולפיכך אפשר להבין את המהומות, והפרעות, האבנים והרציחות של הערבים. וזו אכן דעתו של מחנה פוליטי מסויים במחלוקת המדינית בעס.

5. בכמה מקרים תובע דו"ח קרפ יחס מיוחד וטיפול יוצא דופן ביהודים תושבי יו"ש באשר הם יהודים, הרבה מעבר למקובל בישראל או בכל מדינה מתוקנת בעולם: מערת המכפלה, פרשת "הנואף", ופרשת הסוחר מיריחו.

(א) בפרשת "הסוחר מיריחו" גרס רפ"ק קליג' כי המתלונן ביטל את תלונתו והצודים הגיעו להסכם, ולכן לא ראה מקום לאישום. דו"ח קרפ, המאמץ בעיניים עיוורות כל עמדה ~~אנ~~ קליג' יוצא חוצץ נגד מתיישבים יהודים, או נגד מושל חברון וכיו"ב, דוחה את עמדתו במקרה זה. האם גם חברי מושב בקעות שבבקעת הירדן אינם משתפים פעולה עם המערכת המשפטית?

(ב) בפרשת "הנואף" (עמ' 20), הערבי הנוגע בדבר עשה את מעשיו בגלוי, ולהכעיס, בתוך הקריה. בכל מקום בעולם, וכן בישראל, רקע של "בינו לבינה" הוא עדין, ואינו שייך דוקא לחוסם הפוליטי. למיטב ידיעתנו, האיש לא נדקר בסכינים. הכרוניקה הפלילית מלאה במעשים מעין זה. והנה, בדרך-אגב, מבליעה הגב' קרפ עובדה מעניינת: בחקירת התיק הזה הייתה "פניה למודיעין" (עמ' 21).

היכן ואימתי, בישראל, הופעל שרות הבטחון כדי לחקור תיק ממין זה? הרי עוד דוגמא של יתר-חקירה ויתר-מאמץ כאשר התוקף הוא יהודי. ולמרות זאת - גם התיק הזה שימש את צוות קרפ כדי לנגח את המשטרה והממשל הצבאי. ואפילו תשובתו של רפ"ק קליג' במקרה זה, שגם היא נדחתה ע"י הגב' קרפ, משקפת פחות או יותר את הנורמה המקובלת בישראל, לאחר שעצם הפניה למודיעין כבר גילתה יחס מחמיר כלפי יהודים, "בגלל הרגישות המיוחדת". (עמ' 26). יצויין, שערביי האזור מגיבים במקרים דומים בחומרה יתרה, וברוב המקרים אין המשטרה מטפלת כלל, מפני הבנת הרקע, אלא אם כן מדובר במקרה של גרימת מוות, וגם אז - לא תמיד.

(ג) בפרשת החפירה במערת המכפלה (עמ' 17):

ככל הידוע לנו מן החקירה שנערכה, בוצעה החפירה בלילה, ולאחר שנתגלחה פעל הממשל דרך קמ"ט ארכיאולוגיה במפקדת איו"ש, ויחד עם הקאדי של המערה ירדו אל המפלס התחתון, והתברר לכל שלא נגרס שום נזק ממשי, וענינם של החודרים היה ככל הנראה מדעי-הסטורי ולא פלילי. הפרשה, גדושת המתח הפוטנציאלי, נסתימה בחברון בשקט גמור, תוך שהממשל פועל להרגעת הרוחות. הצד הערבי לא ראה ענין בהבלטת הפרשה, נזק למערה לא נגרס, ולא היו שום סימני זיהוי של הנוגעים בדבר. לא היה עוד מה לעשות בתיק זה, ובכל מקום, בארץ ובעולם היו^{סגרים} אותו, הן משום העדר חומר ראיות, והן משום חוסר ענין לציבור. לדעתנו, הפעילו השלטונות שיקול דעת נבון ומאופק, וגישתו של הצוות, היא דווקא, אינה מצטיינת בחוש של אחריות ציבורית.

(ד) בפרשת התקיפה במערת המכפלה בשבת (4.7.81) מגיעות הנורמות המיוחדות של

צוות קרפ בכל הנוגע ליהודים, חושבי איו"ש, לשיא:

גם לפי עדותו של רפ"ק קליג' מדובר באדם בשם אבו-סנינה, "שעושה תמיד בעיות ליהודים כשהם מתפללים" (עמ' 19 ס"ק 5).

האיש עבר בעת תפילת שמונה-עשרה בין המתפללים היהודים והוכשל. אפילו רפ"ק קליג' ש"אהבתו" לאנשי הקריה מוזכרת בדו"ח במפורש (עמ' 30 ס"ק 2 - "אינו רוצה לחקור בקריה"), אומר כאן שבענין כזה "לא עושים גם בישראל מאמצים מיוחדים, כי היתה פרובוקציה מצידו של המותקף...".

לדעת צוות המעקב היתה המשטרה חייבת בחקירה מייד, כלומר תוך חילול שבת, או לפחות בלילה במוצ"ש, תוך הזעקת אנשים מביתם, והגב' קרפ מגדירה את החלטת המשטרה לראות את המתלונן כפרובוקטור, כמחדל חמור, ובלשונה "אף שחומרת המחדל מדברת בעד עצמה...". הלא נשאל: היכן בישראל היתה המשטרה נזעקת לערוך מעצרים ליליים על תקיפה פשוטה בנסיבות כאלה? אין זאת, אלא שהגב' קרפ גרסה, שהיהודים התפללו בזמן ובמקום שלא אושרו להם, במגמה לחסום את המעבר למתפללים הערבים. (עמ' 19 ס"ק 4).

אנו קובעים בזאת, כי מזה שלוש שנים אין שום הגבלה על מקום וזמן לחפילה במערה, פרט ליום שישי, בשעת התפילה של המוסלמים. המניינים במערה בשבתות - רבים, ומספרם, זמנם ומקומם נקבעים לפי גודל הציבור ובאקראי. לעתים מתפללים גם ב"אוהל אדם", בסמוך לאחת הכניסות - שאיננה כניסה חיונית ויחידה, כשבאים אנשים רבים בזמנים שונים. התיאור של הדו"ח פשוט אינו מתאים לעובדות! שוב מתגלה, כי צוות קרפ כלל לא העלה על דעתו, שגם לציבור הנפגע ע"י הדו"ח היה ראוי לתת הזדמנות להסביר את עצמו.

אין אנו באים להצדיק את ארבעת המעשים שמדובר בהם, או חלק מהם. אנו מסתייגים מכל עבירה על החוק. אבל הדו"ח גורס עוול לציבור מתיישבי יו"ש, כשהוא מנסה להעמיד בעבורם

נורמות מיוחדות, מעל ומעבר להתנהגותם של בני-תמותה, והוא דורש נקיטת נורמות חקירה מיוחדות (גדם, ובכך הוא מפלה אותם לרעה מכל תושבי ישראל. הטענה הבסיסית של הדו"ח על אפליה לטובה, נכונה בהיפוכה. בשום מקום לא היו מתאמצים כל כך כדי להביא יהודים לדין על עבירות יומיומיות, וסגירת תיקים כאלה מחוסר ענין לציבור, מתקבלת בכל מקום בטבעיות.

פרשת האוטובוסים ברמאללה מדהימה בהעדר הפרופורציה שלה. בכבישי רמאללה הושלכו אלפי אבנים בידי ערבים ונפצו מאות רבות של שמשות של רכב יהודי. על כל המקרים הללו ניתן להעיר כלפי המשטרה "שלא נקפה אצבע לברר פרטים שבידיה" או כי "לא גילחה כל מאמץ". אחוז התפיסות של משליכי אבנים הוא אפסי ממש. המשטרה אינה מצויידת באמצעים לחקור ולתפוס התפרעויות-רחוב ממין זה. המתישבים היהודים סובלים מתופעה זו שנים רבות ואין מושיע. האשמת המשטרה במקרה בודד ויוצא דופן, בו אולי היהודים היו התוקפים, היא עיוות גמור, על משקל: הזאב הוא כבש והכבש - זאב.

בשום אופן אין אנו באים להצדיק את המעשה ברפד של בית הדסה. אין ספק שהמעשה המיוחס לחשודים, אם נעשה, הוא אכן מעשה שלא ייעשה. עם זאת, גם כאן עשה הצוות עוול למושל חברון לשעבר, אשר גם לו לא ניתנה כל אפשרות להתגונן נגד ההאשמות המוטחות נגדו ולהביא בפני הועדה תיאור מוסמך של מעשיו ושיקוליו. כאילו גם אנשי הממשל הצבאי אשמים עד שלא יוכיחו הם את היפוכו של דבר.

כמה מן הליקויים העיקריים של הדו"ח

1. מקורות

הדו"ח מציין בגלוי שהוא נשען על מקורות עתונות כמו הכתבה ב"העולם הזה" מיום 5.5.82; תלונות אנשי מילואים לפצ"ר מיום 16.5.82; מכתב המורים למשפט בירושלים ובחל-אביב ואף העתונות הערבית.

הדו"ח (עמ' 26) מביע צער על כך שלא הצליח לבצע בדיקה יסודית יותר על סמך הפרסומים בכלי התקשורת ו"בעיקר העתונות בלשון הערבית". (אגב, תוכנה ושולחיה של עתונות זו, לבד מלשונה - כנראה אינם חשובים). כל המקורות הנ"ל הם בעלי עמדה פוליטית ברורה, שיש בה התנגדות עזה להתיישבות ביש"ע, וחלק ניכר מהחשדות ומהחששות נובע מהשקפתם הפוליטית. הדו"ח אינו מביע שום ספק באמינות המקורות העתונאיים הנ"ל, למרות שמגמתם הפוליטית הייתה צריכה להיות נהירה למחבריו. תמוה, בלשון המעטה, שצוות ממלכתי מכובד אשר חבריו הם נציגי גופים שיש להם מנגנוני מחקר, מודיעין וניחוח, לא מצא מקורות טובים יותר מאשר עתונות עויינת ברובה. הדו"ח גם מניח מראש שהמציאות חמורה אף יותר מדיווחי התקשורת, "ומצטער", פעמים רבות, על "המידע החלקי", בלי שיהיה יסוד של ממש לקביעה זו.

ניתן לקבוע שהסתמכותם היתרה של מחברי הדו"ח על עתונות עויינת זו מטילה צל על הדו"ח כולו.

2. העד המרכזי: רפ"ק קליג'

הדו"ח מטיח ביקורת חמורה במח"ט יו"ש (עמ' 29), ברל"ח שומרון (עמ' 12), במושל חברון (עמ' 16 - 20, עמ' 11 ועמ' 28), במפקד רמאללה (עמ' 22) וברשויות נוספות, כפי שיתואר להלן. עיון בדו"ח מעלה כי המקור הכמעט יחיד לכל זאת הוא אחד: רל"ח יהודה - הוא רפ"ק קליג'. הצוות אינו מטיל ספק באמינות טענותיו כנגד עמיתיו במשטרה ובצבא. חמורה ביותר היא העובדה כי איש מן המבוקרים מתוך המערכת בעצמה אף מבלי לדבר על המתיישבים היהודיים לא נחבקש להגיב או להתייחס. תופעה זו כשלעצמה גובלת בעוולה ובמשוא פנים ואי-אפשר להצדיקה בשום "אי-יכולת".

רפ"ק קליג' היה הדמות המרכזית בניהול החקירה במשפטו של אילן תור מקריית ארבע, שהואשם ברצח ילדה מחלחול בעת הפגנה סוערת שם - 15.3.79 (ת.פ. 302/79). אילן תור זוכה מכל אשמה ^{אשם} שבמסגרת האישום הוגשה חוות דעת שבה "הכל 'חלק', קב ונקי, והכל לרעת הנאשם". (פסה"ד עמ' 29). ביהמ"ש קיבל בהכרעת דינו את עמדת ההגנה בכל השאלות שעמדו לדיון. מתוך פסה"ד עולה כי בחקירה ובהכנת כתב האישום נעשו ע"י התביעה והמשטרה, או ע"י האנשים שפעלו למענם, המעשים הבאים הקשורים ברפ"ק קליג':

- א. ביהמ"ש מציין עפ"י עדות מומחים כי הקליע אשר קרע את הוריד, וגרם למוות לא יתכן שהיה נקי מדם (פסה"ד עמ' 12). אבל רפ"ק קליג' מסר שמצא בשטח קליע, מתאים לאקדח הנאשם, ליד שלולית. רפ"ק קליג' הודה שהקליע היה נקי, אך טען כי "לא עשינו בדיקת דם על הקליע". לאמיתו של דבר, חודש וחצי לפני כן בדקה המשטרה את הקליע במעבדה והוא נמצא נקי (פסה"ד, עמ' 11). הרי שרפ"ק קליג' מסר עדות לא נכונה בשוועה, לבית המשפט.
- ב. ממצאי בדיקה זו לא נמסרו לסניגוריה לפני המשפט, אלא רק במהלכו. (ביהמ"ש אמנם אינו מייחס ואת לכוונת הטעיה, אב' מביע צער על "הרשלנות שבודאי הייתה") (פסה"ד, שם).
- ג. עדה בשם רימא, שסתרה בעדותה לרפ"ק קליג' את גירסת העד הראשי נגד אילן תור והצביעה בפני רפ"ק קליג' בעת השחזור עי המקום שבו נורחה הילדה (מקום שלא יתכן שהגיע אליו ונאשם) סיפקה לביהמ"ש נימוק מרכזי לזיכוי הנאשם. ביהמ"ש מציין כי רפ"ק קליג' העיד שלא עשה דו"ר על השחזור וכי איש מצ"ח עשה דו"ח כזה, אך גם דו"ח כזה ל"ו נמצא בשום מקום. אך נוסף ונציין, שכמעט ואין להעלות על הדעת שרפ"ק קליג' לא ערך דו"ח-שחזור, אך גם אם לא ערך, קשה לבחור איזו אפשרות חמורה יותר. אילו היה מצוי בת ק החקירה דו"ח השחזור הנ"ל, כמעט ואי-אפשר היה להאזים את

הנאשם ברצח, מלכתחילה.

ד. רפ"ק קליג' חקר את הנאשם שלא כחוק ואילצו למסור הודאה מתוך הטעייתו לגבי זכויותיו המשפטיות. על כך אומר ביהמ"ש: "לא השכלנו להבין מנין שאב רפ"ק קליג' את ההוראה המחייבת חשוד לענות על שאלות בקשר לחוק כלי יריה" (פסה"ד עמ' 10).

ה. כמו כן מחריע ביהמ"ש נגד קליג' על צורת חקירתו: "כיצד זה נאמר לנאשם כי החקירה אינה בקשר לארוע ההריגה בחלחול", כשב - 4.7.79 כבר הובא הנאשם לביהמ"ש להוצאת פקודת מעצר בהיותו חשוד ברצח בחלחול?". (פסה"ד, עמ' 11).

רפ"ק קליג' עמד בראש החקירה.

אילן תור היה עצור כ-7 חודשים על לא עוול בכפו. אילו הצליחו המשטרה והתביעה, אשר בלחיצות היתר שלהן גרמו לעצמן את ההערות האמורות לעיל של ביהמ"ש, היה הנאשם נשפט למאסר עולם, ביהמ"ש מציין זאת שוב ושוב בפסק דינו כי מדובר "בגורלו של אדם אשר מונח על כפות המאזניים". ואין זו מליצה שדופה - אילו הורשע הנאשם - אחד היה דינו: מאסר עולם". (פסה"ד עמ' 20).

פס"ד תור די בו כדי להטיל צל על שיטות החקירה ועל להיטות היתר של רפ"ק קליג', כשמדובר במשפט על רצח. פס"ד זה היה צריך לעורר מחשבה ובדיקה בפרקליטות, ולהגביר את הזהירות. והנה, באה הגב' קרפ, שנה וחצי לאחר הזיכוי הזה, ומבססת חלקים נרחבים של הדו"ח שלה על דברי רפ"ק קליג', ולוחצת על המשטרה למיצוי הדין עם המתיישבים, כאילו אינה להוטה מספיק למיצוי החקירות. (ראה התנהגותו בפרשת סינג'יל).

3. הסתигויות לשם כיסוי, והתרשמות הצוות

בדו"ח קרפ ישנן הסתיגויות רבות שבהן הצוות מזהיר בפני הערכות והכללות ואעפ"כ יש בדו"ח הערכות והכללות בכל החומים.

דוגמא (מעמ' 7):

"את ממצאי צוות המעקב יש לקרוא בכפוף לשני סייגים אלה:

א. דרכי החקירה ניתנים לבחינה ערכית אמינה רק תוך השוואת פעולתן של הרשויות

החוקרות במגזר, בחינת הצוות עם פעולתם במגזרים אחרים באיו"ש, וכן עם פעולתם בישראל (השוואה שהיתה מעבר ליכולתו של הצוות, כפי שהוא מעיד על עצמו).

ב. לא ניתן להעריך את טיב פעולתן של הרשויות החוקרות, בלא שיובאו בחשבון אילוצים מהסוג המקובל, כגון מחסור בכוח-אדם, רמת החוקרים, סדרי עדיפויות, קשיי-שפה, אוכלוסיה ערבית עויינת וגורמים אחרים שאי | בינם לשאלת מהות המתלוננים והנילוני **ד** ולא כלום, ויש בהם כדי לשמש נימוק לאיטיות בחקירה, כשל חקירה, או סגירת חיקים שחקירתם לא מוצתה".

עד כאן ההסתייגות העקרונית-מקצועית שממנה מתעלם הצוות בהנמקה זו (עמ' 8):
"מהעולה במקובץ מממצאי צוות המעקב ניתן להסיק במידה רבה של ביטחה, כי יש בממצאים של הדו"ח כדי להצביע על תמונת מצב שאינה ניתנת להצדקה או להסבר, תוך הסתמכות על אילוצים כלליים בלבד, והמגלה באופן ברור מאפייני רקע מיוחדים ובעייתיות קשה הנגזרת ממאפיינים אלה".

הקביעה שלעיל מסתמכת על אלה:

1. היחס בין כלל התיקים לבין אלה שהסתיימו בלא חוצאה של העמדה לדין.

2. בתיקים רבים נמשך הטיפול משך זמן בלתי-סביר, בלא שיש לב לרגישות נושא החקירה. בחומרה יחרה רואה צוות המעקב את קצב החקירה האיטי, (ואת קצב הדיווח) בארועי מוות כתוצאה מירי. עוז יצויין, כי גם באותם מקרים בהם התחילה פרקליטות המדינה בפני בית המשפט הגבוה לצדק - לא הועילו מאמצי צוות המעקב לזירוז הטיפול. למסקנות הנ"ל מגיע הצוות על סמך ניתוחים של כמה מקרים ("הבולטים מבין אלה שבדקה הועדה"), עליהם אומר הצוות, כי יש בהם כדי לנווט את המסקנה האמורה, "ממשיך ההערכות למישור העובדות" כמו כן טוען הצוות כי מקרים אלה, "ללא חוספת הסברים", פורשים את "יריעת הרקע" ומאפיינים "את הניגודים שבין המחוייבות לבין המציאות". הרי, שנעשתה כאן עבודה המדהימה בשטחיותה: הממשלה מתבקשת להסיק מסקנות אופרטיביות-משליות על בסיס של מספר מקרים שהצוות מניח - מעשה עתונות או ספרות - זה בצד זה לצורך החרשמות. ואכן, כך אומר הדו"ח בפירוש (עמ' 27):
"לצוות המעקב לא היו הכלים להשוואה, אולם החרשמותו הלכאורית היא שמסיר התיקים בתחום שהטיפול בהם הסתיים בסגירה בנימוק "עבריו לא נודע", עולה על המקובל בתחומים אחרים".

המעיון בדו"ח כולו ימצא על נקלה כי החחושה וההחרשמות הם שיטה קבועה (כך: "הצוות פעל בתחושה שהמידע המגיע לידיעתו הוא מידע חלקי בלבד...") (עמ' 31), ואילו להסתייגויות המתריעות הכלולות בדו"ח לא ניתן שום משקל בקביעת המסקנות. תמיד נמצא למחברת איזה אף-על-פי שמנטרל את הסייגים.
נסכם:

החרשמותו הלכאורית של הקורא האובייקטיבי היא, כי "ההחרשמות הלכאורית" של הצוות מבוססת בעיקרה על ההנחות המוקדמות שלו.

4. העדר יכולת חקירה ובדיקה

ב-8 מקומות מצביע הדו"ח על קוצר ידו לבחון את החומר, את התיקים, את המידע שנעתונות,

ואפילו את הנתונים הרשמיים של המשטרה, לשם השוואה.

את הבדיקה ההשוואתית שהיחה, כאמור, "מעל לכוחו של הצוות", ביצענו אנחנו במשך שעות מספר בעזרת השנתון הסטטיסטי של המשטרה (כמו כן צוטטו הדברים ע"י ניצב כספי). חמוה ביותר הדבר, כי נציגת המשטרה בצוות לא ידעה גם היא כיצד ניתן לערוך בדיקה השוואתית אלמנטרית. עיון שטחי בשנתון הסטטיסטי המשטרה מגלה מיד, כי אחוז התיקים המובאים למשפט בישראל הוא 23%, היינו אותו אחוז שמצא הצוות בבדיקתו. רק ברור שטחי זה לבדו כבר די בו כדי להשמיט את הקרקע מכל"התרשמויות" הצוות. על כן, נבצר מבינתנו, איך הרשה לעצמו צוות מכובד לחבר דו"ח המטיל ספק ביושרה ובאמינותה של מערכת השלטון והחוק של המדינה בנושא לאומי ובינלאומי רגיש ביותר, אם כל בדיקה היתה מעבר לכוחו.

- (1) כמו כן - חמורה ביותר העובדה, כי איש מן המבוקרים בדו"ח, הכוללים מפקדי צה"ל, אישי ציבור ומתיישבים, לא נתבקשו להגיב או להתייחס להאשמות כלפיהם.
- (2) תופעה זו לכשעצמה, גובלת בעוולה ובמשוא-פנים ולא ניתן להצדיקה בטיעון של "אי-יכולת".

אכן, הדו"ח היה מכוון, בעליל, כמסמך פנימי, אשר לא היה צריך לראות אור, כדי שלא לגרום עוול, בין היתר, לנושאי תפקידים בממשל הצבאי. דא עקא שהוא הודלף ע"י "חוגי משרד המשפטים", אשר גילו בענין זה יחס של הפקרות ממש. יתר על כן, גם לאחר שהודלף קיומו של הדו"ח, היו צריכים היועץ המשפטי לממשלה וחברי הצוות להחנגד לפרסומו בכל תוקף, בין היתר כדי שלא לפגוע במושלים צבאיים ובשאר נושאי תפקידים שלא ניתן להם להסביר ולהתגונן.

5. העמדה לדיון: טשטוש מול מציאות

שאלת-המפתח שמחברי הדו"ח היו חייבים לשאול את עצמם בבואם לנקוט עמדה בשאלה, האם היחה כל-עיקר הפלייה לטובה של יהודים, בולטת לעין. האם אחוז ה"תפיסות" של חשודים יהודים ביש"ע קטן באורח ניכר מאחוז התפיסות בישראל? רק לאחר שהיו מוצאים שעובדת-יסוד זו אכן קיימת, היה מקום להעמדת השאלה - מה גרם לתופעה זו. והנה מתברר, כי בסיס חיוני זה - חסר לחלוטין בדו"ח. רצה המקרה, שבאותם ימים ממש שבהם התפרסם הדו"ח - פרסמה המשטרה את הדו"ח הסטטיסטי לפשיעה במדינת ישראל, ובתוכו ממצא זה: בשנת 1983 פוענחו 55,090 תיקים, שהם 23% מסך התיקים שנפתחו. אם נשווה נתון זה אל נתוני 70 התיקים, להם התייחס צוות קרפ, נגיע לתוצאות אלה (ונחלס מכך שהגב' קרפ מצרפת תיקים שהטיפול בהם לא נסתיים עם תיקים שנסגרו, כאשר רק 33 תיקים נסגרו מתוך 70, היינו פחות מחצי). ברם, גם חמישה-עשר התיקים (מחוך 70) שהועברו לפרקליטות להעמדה לדיון, מהוים 21.4%, ואם מתעלמים מחמישה תיקים שנפתחו אך בחודשיים שלפני תאריך הדו"ח - מגיעים לאחוז הגילויים שבישראל.

התוצאה של התעלמות הוענה מנתון בסיסי זה - הינה מרחיקת לכת מבחינת הפגיעה שפוגע

כאן משרד המשפטים בזרועות החקירה של המדינה, אשר בסופו של דבר גם הם מהווים חלק ממנגנון הצדק הישראלי.

6. עלילת "אי-שיתוף הפעולה"

הגב' קרפ מציינת בדו"ח, כי אכן ניתנה למתיישבים הוראה צבאית, שלפיה "ארוץ של ירי ע"י תושבים יהודים באיו"ש עם נפגעים מקומיים יטופל ע"י מצ"ח ולא משטרת ישראל". (מברק מח"ט איו"ש מיום 23.3.82 - עמ' 29 בדו"ח, לפי סיכום ישיבה רשמית של אלוף פיקוד המרכז, אורי אור, עם כל הגורמים, כולל נציגי המועצות והיישובים היהודיים באיו"ש, מידע שמוגדר בדו"ח "כדרג בטחוני בכיר כלשהו", שזהותו אינה ידועה). הוראה זו בוטלה עפ"י החלטת ממשלה מ-28.3.82 (אבל הגיעה לידיעת המשטרה רק ב-15.4.82). להלן אומרת מחברת הדו"ח כי "ממשיכים תושבי קרית-ארבע במצח נחושה להחרים את המשטרה, בין שמדובר בהם כחשודים ובין כעדים העשויים לסייע לחקירה" (עמ' 29 בדו"ח).

התנהגות זו מתוארת בהמשך (עמ' 31 - 30 ס'ק 4) כקריאת חגר על המשטרה בכלל, ובסיכום נאמר:

"תגובת תושבי קרית-ארבע ואזור חברון וחביעתם, שהחקירה תיעשה בידי רשויות הממשל, יש בה משום מרי אזרחי והטלת דופי במערכת האזרחית של משטרת ישראל, פרקליטות המדינה ובתי המשפט של מדינת ישראל".

הדברים מתייחסים לכרוז שהופץ בקרית-ארבע ב-24.3.82, ובו כתוב:

"...נוכח זאת, כל אדם בקריה אשר יקלע מחר לסכנת חיים, יעמוד בפני הברירה להיהרג

או להפצץ בידי פורעים ערביים, או באם יחליט להתגונן בנשק כדי להנצל, להיות מואשם

ברצח, לבלות חודשים ארוכים במעצר, ובמקרה הטוב לצאת זכאי, תוך תשלום יין עתק לעורכי די

כל עוד לא חתקבל דרישתנו זו, אנו מייצעים לא לשחף פעולה עם המשטרה ולא להשיב על

שאלה כלשהי.

כמו כן לדעתנו, בשלב זה, אין להשיב אף לשאלות חוקרים צבאיים כל עוד לא יובטח לנו

כי החומר לא יועבר למשטרה או לפרקליטות בירושלים..."

להלן מופנים תושבי הקריה לקבלת יעוץ משפטי "בכל מקרה של היתקלות".

הכרוז פורסם בימי פרעות חמורים, בעיצומם של ארועי סינג'יל ובני-נעים ובתקופה של

ברורים לגבי הגורם האחראי לחקירות.

בכרוז מסופר בפרוטרוט כיצד נהגו הפרקליטות והמשטרה בפרשת נתנזון (ראה לעיל)

ומוזכר רפ"ק קליג' (ראה לעיל). הכרוז מפנה את תשומת ליבו של כל מי שיחקל בפרשת

היקלעות לסכנת חיים ושימוש בנשק - לזכותו האלמנטרית שלא לשחף פעולה עם המשטרה, היינו

לזכות השתיקה.

האמנם "אי שיתוף פעולה" של חשוד עם המשטרה - למרי אזרחי ייחשב? הגב' קרפ הרגישה

בקושי זה, ועל כן טרחה לומר כי אנשי קרית-ארבע "ממשיכים במצח נחושה להחרים את המשטרה,

בין שמדובר בהם כחשודים ובין כעדים העשויים לסייע בחקירה".

דא עקא, שגס אס יחפשו בנרות לא ימצאו היכן נכתב או נאמר למי שאינו בעצמו חשוד, שלא לשחף פעולה עם המשטרה. בכרוז הנדון אין זכר לתוספת זו.

ס י כ ו ם

- א. ההנחה שביסוד דו"ח קרפ, כאילו "קיימת בעיה בניהול חקירות בקשר עם חשדות כלפי מתיישבים באיו"ש..." (סעיף א' בכתב מינוי ועדת קרפ) לא נבדקה כלל, וההיפך מכך, "בקרה מדגמית של דרכי הטיפול..." (סעיף 6 ב דו"ח) מובילה למסקנה שברוב המקרים טופלו התיקים בהתאם למקובל במדינת ישראל, ואף מעבר לכך.
- הדו"ח התעלם כמעט לחלוטין מהמציאות האמיתית שבה הציבור היהודי הינו המוחקף, ויוצר רושם מוטעה שהמוחקף הינו האלים והמחקיף (הערבי) הינו הקרבן, שלעתים אף חסינות יש לתת לו.
- ב. הצגת המציאות באור שכזה מעודדת את המשך הפגיעה ביהודים ע"י ערבים ואינה מאפשרת אף הגנה עצמית סבירה, ובכך משרת הדו"ח מגמה פוליטית כפולה, מחוץ^{מח} כביכול אי-המוסריות שבהתיישבות היהודית, ומאידך - החלשת ביצוע מדיניות הממשלה בקידום ההתיישבות ביש"ע.
- ג. עבודת ' צוות המעקב' חרגה מיעדיה המוגדרים בהופכה לכעין ועדת חקירה משפטית מבלי שיישמה כללי צדק ומשפט אלמנטריים המוטלים על ועדה שכזו.
- ד. נדרשנו לעריכת דו"ח נגדי זה, במיוחד עקב הפער הגדול בין הפרשנות שניתנה לארועים בדו"ח קרפ לבין המציאות והאמת באותם ארועים.
- לסיום, אנו מאמינים ומשוכנעים שמפעל ההתיישבות ביהודה, שומרון וחבל עזה, ימשיך להתפתח בע"ה, למרות המכשולים. עברנו בעבר מצבים קשים ואוירה עכורה, ובע"ה נצליח להתמודד גם בעתיד. עם ישראל יידע להעריך את מפעלנו במלוא שיעור קומתו המנסרי, אלאומי, המדיני והציוני.

מועצת הישוב היהודי
ביהודה, שומרון וחבל עזה

המטה הארצי/אגף החקירות
ירושלים, ד' באדר א' תשמ"ד
(7.2.84)

50119

המפקח הכללי

הנדון: מעמד ותיפקוד המשטרה בשטחים

1. מעמד המשטרה באיזורי הממשל

- א. כידוע, המושלים הצבאיים נושאים באחריות כוללת להבטחת הסדר הציבורי באיזורי הממשל ולאכיפת החוקים החלים באיזורים אלה.
- ב. את חובותיהם בתחום הבטחת הסדר הציבורי מבצעים המושלים הצבאיים בעזרת יחידות צבאיות ויחידות משמר הגבול שהועמדו לרשותם למטרה זו ומופעלות בפקודם הישיר.
- ג. חקירת העבירות הפליליות המבוצעות באיזורי הממשל נעשית על ידי יחידות המשטרה שהוקמו בשטחים, המאוישות על ידי סגל שוטרים מקומיים בפקוד ישראלי. יחידות המשטרה פועלות בכפיפות למושלים הצבאיים ומונחות מקצועית על ידי משטרת-ישראל.
- ד. יחידות המשטרה ומשמר הגבול באיזורי הממשל ממונחות ומתוקצבות על ידי משרד הבטחון. מיקומן של תחנות המשטרה, מספרם של השוטרים והרכבם נקבעו בשנת 1968 בהתאמה לתנאים ולצרכים שהיו תקפים באותה עת.
- ה. מאז ועד היום חלו שינויים מהותיים בשטחים המתבטאים בעיקר באלה:-

- (1) גידול משמעותי במימדי הפשיעה הפלילית והבטחונית בקרב האוכלוסיה הערבית;
- (2) התישבות מואצת של יהודים בישובים קטנים ובפיזור רב. החקירה בעבירות בטחוניות ובעבירות פליליות מכל סוג המבוצעות על ידי ישראלים, נעשית על ידי הסגל הישראלי בלבד. חרף העומס שגדל ללא הכר, והמוטל בעיקרו על הסגל הישראלי המצומצם, לא חל כל שנוי בפריסתן ואיושן של יחידות המשטרה, דרישות המשטרה לתגבור הכח והתאמתו לצרכים העכשוויים לא נענו ולא תוקצבו עד היום, ע"י משרד הבטחון.

2. בעיות מיוחדות

- א. המצב המשפטי באיזורי הממשל הוא סבוך ומעורפל. מיושמות בהם במקביל מערכות משפטיות שונות ומנוגדות: בתי משפט מקומיים, הדנים על פי החוק הירדני, לשפיטת תושבים ערביים; בתי משפט צבאיים, הדנים על פי חוק השיפוט הצבאי וצווי הממשל, בעבירות בטחוניות שבוצעו על ידי תושבים מקומיים; בתי דין צבאיים לשפיטת חיילי צה"ל והחוק הישראלי ובתי המשפט בישראל לשפיטת ישראלים שביצעו עבירות פליליות באיזור.
- ב. בחקירת אירועים בהם מעורבים חיילים, פועלות במקביל ובנפרד שתי מערכות חקירה שונות: יחידת מצ"ח חוקרת אנשי צבא בלבד ולאחר מכן מתבקשת יחידת המשטרה לחקור את האזרחים המתלוננים.
- ג. במקרים רבים מסרבים תושבים ערביים להתלונן במשטרה על פגיעות בידי ישראלים מחשש שיסתבכו הם עצמם בפליליים על מעשים שעשו ואשר גרמו לתגובה אלימה (ידוי אבנים, השלכת בקבוקי תבערה, חסימת כבישים וכיו"ב).

- ד. המשטרה אינה זוכה לשיתוף פעולה מחלקים ניכרים של האוכלוסיה, יהודים וערבים כאחד, בחקירת ארועים בהם מעורבים יהודים וערבים. בהעדר נכונות למסור למשטרה מידע רלוונטי או להעיד על הידוע להם לא ניתן להשיג את הראיות הנדרשות לביסוס החשדות ולהרשעה בדין. במקרים מסויימים אף נעשו פעולות שמגמתן להכשיל ולהקשות את החקירה.
- ה. חלק ניכר מהחקירות בין ישראלים וערבים מקורן בסכסוכי קרקעות וחקירתן של אלה הינה משימה קשה ביותר נוכח השיטה הנחשלת של רישום הקרקעות הירדני, מעשי השחיתות והתרמית של מוכתרים, מתווכים ובעלי הנכסים.
- ו. לא תתכן עבודת חקירות ראויה לשמה ללא תשתית מודיעינית. המערך המודיעיני הפועל בשטחים הוא שירות הבטחון הכללי אך זה, מעצם מהותו, מתמקד בנושאי בטחון בלבד.

3. הערות לדו"ח צוות המעקב

- א. היועץ המשפטי לממשלה הקים את צוות המעקב בתאריך 29.4.81 בהיותו מודע לכך שבחקירות הקשורות לעבירות של יהודים כלפי ערבים ישנה אי-בהירות לגבי הגוף המוסמך לחקור, נהלי החקירה והמסקנות המתחייבות מן החקירה. על הצוות הוטל לתאם בין הגופים שיש להם נגיעה לנושא זה ולהכין הצעה של נהלים והנחיות לביצוע החקירה ולנקיטת צעדים משפטיים.
- ב. דו"ח הצוות מאזכר מספר חקירות, קשות וסבוכות במיוחד, שבהן לא הושגו תוצאות הרצויות - דהיינו חשיפת זהותם של העבריינים או איסוף ראיות מספיקות להבאתם לדין; בעוד שאין חולקין על הקביעות לגבי תוצאות החקירה באירועים המסויימים הנ"ל, יש משום עיוות בהצגת ממצאים אלה כמדגם מייצג של כל עבודת החקירות הנעשות בתחנות המשטרה. נעלמה כאן העשייה הרבה, מהמאמצים הניכרים שהושקעו ומכל אותן חקירות שהגיבו תוצאות חיוביות והסתיימו בשפיטתם והענשתם של העבריינים.
- ג. הצוות מנה אמנם כמה מהבעיות המשפטיות והקשיים האובייקטיביים הקיימים בחקירת ההלונות נגד ישראלים אך לא נעשה כל ניסיון לבחון ולהציע דרכים ואמצעים להתגבר עליהם או לצמצמם, כנדרש.
- ד. הדו"ח לוקה בכך שבחינת החקירות נעשתה בו על פי אמות מידה המקובלות בתחומי הקו הירוק, בלי התייחסות של ממש למשמעויות וההשלכות הנובעות מעצם הפעילות בקרב אוכלוסיה ערבית עוינת ומתנכרת והטיפול באירועים שהם פליליים לכאורה, אך טעונים מידה גדושה של רגשות לאומיים וסקטורליים, וכל זאת בכלים ובאמצעים בלתי מספיקים.

4. לסיכום

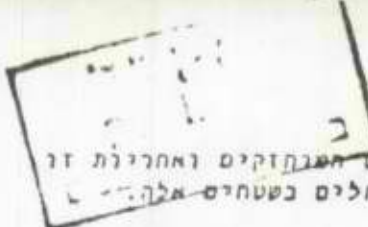
- א. מגמת התייחסות זו היא להעמיד הדברים על דיוקם במסגרת נאותה ובפרופורציה הנכונה.
- ב. בדו"ח הצוות אין הצעות תפעוליות בנושאים העקריים אותם בקש היועץ המשפטי לבדוק.
- ג. תרומתו העיקרית של הדו"ח בכך שבעקבותיו התבהרו כמה נושאים חשובים: -
- (1) הסטטוס החוקי והארגוני של יחידות המשטרה באזורי הממשל, הכפופות למושלמים והמסייעות להם במצויי אחריותם ובתחומי אכיפת החוק.
 - (2) יחידות משטרה אלה נועדו מלכתחילה לספק שירותי משטרה שגרתיים בקרב האוכלוסיה המקומית; במשך השנים הוטלו על יחידות אלה תפקידים מורכבים נוספים בלא תגבור היחידות ובניית תשתית מודיעינית. יחידות קטנות אלה בצעו גם את התפקידים הנוספים בהצלחה, בהתחשב ברקע הסבוך והקשה.

- 3 -

(3) יחידות המשטרה בתחומי הממשל זקוקות לתגבור משמעותי בכח אדם ובאמצעים וכן לתשתית מודיעינית - כתנאי לשפור של ממש בצדק תפקידי החקירה שמקורם בסכסוכים בין ערבים ויהודים ביהודה, שומרון וחבל עזה.

ב ב ר כ ה,
י. קרתן,
ראש אגף החקירות
ניצב

המשרד - תל אביב

1. המוסלים הצבאיים נושאים נאחריות לשיטור השטחים המוזיקים ואחריות זו כוללת את הבטחת הסדר הציבורי ואכיפת החוקים החלים בשטחים אלה.
2. את חובותיהם בתחום השיטור והבטחת הסדר הציבורי מנעשים המוסלים בעזרת יחידות צבא שהועמדו לרשותם ועל ידי יחידות משמר הגבול שסופחו לממשל ומפעלים בפיקוד ישיר של המוסלים, שירותי משטרה לאוכלוסיה האזרחית ניתנים על ידי תחנות משטרה המאוישות בידי סגל מקומי בפיקוד קציני משטרה ישראלים.
3. יחידות המשטרה ומשמר הגבול בשטחים מסומנות ומתוקצבות על ידי משרד הבטחון. מיקומן של תחנות המשטרה, מספר השוטרים והרכב הכוחות נקבעו על פי הצרכים והנתונים שהיו תקפים בשנת 1967. על אף הגידול המסמעותי בפשיעה המקומית מצליחים השוטרים המקומיים לטפל ולחקור בפשיעה הפלילית בקרב האוכלוסיה הערבית ברמה סבירה והתוצאות מניחות את הדעת.
4. מאז 1967 ועד היום חלו תמורות רבות בשטחים ובעיקר בתחומים אלה:
 - (א) עליה חדה בעבירות בטחוניות המבוצעות ע"י התושבים הערביים;
 - (ב) התישבות מסיבית של ישראלים ביישובים קטנים ובפיזור גדול.
 החקירה בעבירות בטחוניות ובעבירות פליליות המבוצעות על ידי ישראלים נעשית (מטעמים מובנים) על ידי הסגל הישראלי בלבד. תקני המשטרה בשטחים לא השתנו, ומספרם ורמתם של החוקרים הישראליים בשטחים אין בהם כדי לתת מענה נאות לצרכים העכשוויים, דרישות חוזרות ונשנות שלנו להגדלת תקציבים ושיאי כח אדם - הושבר ריקם.

בעיות מיוחדות

5. עיקר הבעיה, היא בחקירת תלונות וגד ישראלים (חיללים ואזרחים) הנחשדים בביצוע עבירות פליליות, מצ"ח חוקרת אנשי צבא בלבד ורק לאחר שהיא משלימה את חקירותיה מתבקשת המשטרה לחקור את האזרחים המתלוננים, בעיה נוספת היא חקירת מתנחלים ישראלים, המחזיקים נשק מטעם הצבא וחלקם משולבים למערכת ישיבות הסדר, אלה רואים עצמם ככפופים למערכת הצבאית ומסרבים לשתף פעולה עם המשטרה.
6. תושבים מקומיים מסרבים להתלונן במשטרה על פגיעות בידי ישראלים מהמשטרה שיתכבדו הם עצמם בפלילים על מעשים שעשו ~~בכ"ז~~ גררו תגובה של ישראלים. (ידורי אבנים, השלכת בקבוקי תבעירה, חסימת כבישים וכד'...).
7. חוקרי המשטרה פועלים עפ"י נוהלי העבודה של משטרת ישראל, אולם כפיפותם היא למוסלים הצבאיים וליועצים המשפטיים של הנפות הצבאיות, שלה האחרונים קובעים את המדיניות בחקירות, פתיחתם וסגירתם של תיקי חקירה והעניין העבורי בהגשת תביעות פליליות.
8. למערך החקירות בשטחים אין תשתית מודיעינית, בנושאים פליליים, המערך המודיעיני היחיד הקיים בשטח הוא מערך שירות הבטחון הכללי אשר יעודו הוא בתחום הבטחוני בלבד.
9. המשטרה אינה זוכה לשיתוף פעולה בחקירות פליליות נגד ישראלים או בשיתוף פעולה כל שהוא, מכל חלקי האוכלוסיה, ובאין נכונות של אזרחים למסור מידע או להעיד על הידוע להם לא ניתן להציג ראיות מספיקות לביסוס החשד ולהרשעה בדין.
10. למרות שנוהלי החקירה הם אלה הנהוגים בישראל נוהג הממשל להתערב גם בתחום זה אם לגבי ביצוע מעצרים, שיחרור בערובה, וטיפול בתלונות.

11.

לידתה של הועדה בכתב מינוי של היועץ המשפטי לממשלה מיום 29.4.81, הרכבה מנה 2 נציגים של משרד המשפטים, נציג הממשל ונציג המטענה, היועץ היה מודע לכך שבחקירות מסוימות, הקשורות לעבירות של מתיושבים כלפי תושבים ערביים, ישנה אי בהירות לגבי הגוף המוסמך לחקור, נוהלי החקירה והמסקנות המתחייבות מן החקירה. על הצד הוטל לתאם בין הגופים שיש להם נגיעה לנושא זה ולהכין הצעה של נהלים והנחיות לביצוע החקירה ולנקיטת צעדים משפטיים.

12.

במקום להתרכז במטלות שהתורה היועץ המשפטי בכתב המינוי נוטה הגב' קרפ את ציוני הועדה לערכיה, לטענה ולהשקפת עולמה, הצעות של סמך לתאום לא הוגשו מעולם; העדר כלים ואמצעים בידי המטענה לא עניין אותה ולא הטריד אותה כלל, היא לא דיחסה כל משמעות לעובדה שהמדובר בשטח ממשל צבאי עם אוכלוסיה עוינת, מתנכרת ומתנכלת,

13.

העדותים הכוללים במסמכי קרפ הם אלה:-

(א)

התעלמות מוחלטת מהתנאים המיוחדים הנובעים מהמערב המשפטי הסבוך של שלטון צבאי, תנאים שאינם מאפשרים פעולה תקינה של משטרה אזרחית.

(ב)

היא מפרטת את המקרים בהם החקירה לא היתה מוצלחת או שהחקירה לא השיגה את התוצאות המקונות (גילוי העבריינים ואיפוף ראיות מספיקות להרשעתם) תוך התעלמות מכוננות מתיקים רבים מאד בהם הושקעה עבודה רבה ותושב תוצאות חיוביות. אחד הגילויים בעבירות המסוימות האלו אינו נופל מאחד הגילויים של אותן עבירות המתבצעות בישראל חרף הקשים האנטישמיים שפניתי לעיל.

14.

ההאשמות על טיפול לקוי בתלונות נגד אנשי סג"ב על הכאות וירי, שהן משוללות יסוד. נהלי החקירה הוסכמו בין משטרת ישראל ומצ"ח ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה, דרך הבדיקה והחקירה דומה למקובל בישראל בשנתיים המתחייבים, וההחלטה אם, וכאיזה אמצעים יש לנקוט כלפי הגילויים מסורה בידי היועץ המשפטי לממשלה כאף זאת בדומה לנהוג בתחומי הקו הירוק.

15.

אדוני ינדע מה סמכותה וטנין בקדאותה של הגב' קרפ בנהלי חקירה (כבודתה כמשפטנית במקומה מוגח) ועל כן דעותיה על קצב חקירה ושיטות חקירה הן לכל היכר משאלות לב שלת הסנותקת מהמציאות והאילוצים,

16.

אני מסתייב ושתקבם צגד/ביטריים ציגים, לפוגעים השזורים בשכתבה כגון: תפקוד כושל של המטענה; נקיטת עמדה של "צידוק הדין" חוסר ערנות; חקירות כושלות; פעולות בלתי תקינות וכיו"ב.

17.

גולת הכותרת של מכתבה השני של גב' קרפ (מיום 26.12.83) היא הפסקה הססכמת "במקדם או במאוחר נתבע לשלם בישראל את מחיר קיומה של משטרה בעלת "אישיות מפורצלת" המשותקת בפעולתה בתחום גיאוגרפי אחד וגורמת עמדה של "צידוק הדין" לגבי אזלת חיד שהיא מגלה". אני מודה שלא ירדתי לעומקה של גב' קרפ מליצית זו, ומה ענין "האישיות המפורצלת" לכאן, תשובתי לגב' קרפ היא כי אם נעצח לדרישות הגב' קרפ, נפנף את מיטב גססר חוקרי המטענה לטפול בסכסוכים בין יהודים וערבים בשטחים, אזי באמת נקלם מחיר כבד בדלדול המערך המטעני בישראל ובכונלתנו להתמודד עם הפשיעה החמורה והמתגברת בארץ.

ירושלים, ד' באדר א' התשמ"ד

שר המשפטים

7 בפברואר 1984

לכבוד
מר אלי קולס
יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט
הכנסת

מר קולס הנכבד,

הממשלה קיבלה בישיבתה מיום ב' באדר א' החלטותיה בנושא
אכיפת החוק ושמירת הסדר הציבורי ביהודה ושומרון וחבל עזה.

אני מצרף בזה עותק של החלטת הממשלה.

...

כמו-כן הנני מצרף בזה רשימה של פיגועים שנעשו נגד יהודים
בשש השנים האחרונות ואשר עד היום לא פוענחו ולא נתגלו מבצעים.
מספר ההרוגים הוא 23 ומספר הפצועים 227. כאמור מדובר על מקרים שלא
פוענחו בלבד.

במצורף תמצא גם עותק ממכתבה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
גב' יהודית קרפ אל היועץ המשפטי לממשלה הכולל דו"ח על חקירת
חשדות נגד ישראלים ביהודה ושומרון. הדו"ח מוגש בשלמותו ללא השמטה
כלשהי, למעט שמות. יצויין כי הצוות שנתמנה, נתבקש לתאם ולעקוב אחר
חקירות ביו"ש ע"פ תלונות שהוגשו נגד ישראלים בלבד, הצוות לא
נתבקש לבדוק את טיבן ואת יעילותן של חקירות ע"פ תלונות שהוגשו ע"י
ע"י יהודים נגד ערבים שפגעו בחייהם וברכושם. נושא זה לא נבדק
ולא היה עליו מעקב. לכן מטבע הדברים אין בדו"ח זה כדי לשקף את
הבעיה בכללותה.

בכבוד רב

משה נסים

שר המשפטים

44-38861-1000

הצהרת מדיניות

ב ד ב ר

אכיפת החוק ושמירת הסדר הציבורי
ביהודה, בשומרון ובחבל-עזה

תמופקדים על אכיפת החוק
ושמירת הסדר הציבורי באזורים הנ"ל
ינהגו על-פי המדיניות דלהלן:-

א. החובה לכבד את החוק ולשמור על הסדר
הציבורי באזורים הנ"ל חלה על כל
התושבים, ללא יוצא מן הכלל, וכל
המפר את החוק צפוי לעונשים הקבועים
בחוק.

ב. אכיפת החוק והסדר הציבורי באזורים
הנ"ל מוטלת על מפקדה כוחות צה"ל,
בסיוע משטרת ישראל ויתר גורמי
הבטחון הפועלים מכח תחיקת הבטחון
שפרסמו מפקדי כוחות צה"ל.

ג. מי שאינו נמנה על הגופים הממונים
על אכיפת החוק ושמירת הסדר הציבורי
אינו רשאי ליטול לידי תפקיד שוטף
או חייל, וכל פעולה שתיעשה על-ידו
כעונש או תגמול בתגובה על הפרת חוק
או הסדר הציבורי היא עבירה, והוא
צפוי לעונשים הקבועים בחוק. אין
באמור בסעיף זה כדי לשלול מעשה
שנעשה כדין לצורך הגנה עצמית.

ד. חקירות בדבר חשד לביצוע עבירה
באזור ייעשו בידי המשטרה. בחקירות
אלה תפעל המשטרה על-פי ההנחיות
המקצועיות של משטרת ישראל בלבד.

./יידוי

- א. כוחות הבטחון יתייחסו כחומרה רבה
לחופעה של יידוי אבנים, השלכת
בקבוקי תבערה ושימוש באמצעים אחרים
אשר תכליתם לפגוע בחיי אדם וברכוש,
וינקטו פעולות אשר ירתיעו משימוש
באמצעים אלה.
- ב. התביעה בבתי-המשפט הצבאיים תדרוש
עונשי מאסר חמורים למפירי הסדר
הציבורי.
- הממשלה רושמת לפניה כי בנושאים בעלי
השלכה משפטית יפעלו, כמקובל, לאחר קבלת
ייעוץ משפטי, על-פי הנוהל שניקבע
על-ידי שר הבטחון.
- ראש הממשלה, שר הבטחון ושר המשפטים
יאשרו הוראות בדבר אחזקת נשק על-ידי
אזרחים שנמסר להם נשק מטעם צה"ל, פיקוח
על נשק זה ופתיחה באש.
- לשם יישום המדיניות הנ"ל יפעלו מערכת
הבטחון ומשטרת ישראל לחיזוק הערכותם
ותיגבור כוחם באיזורים אלה.
- הגורמים הרשמיים הפועלים באיזור יוציאו
הנחיות, כל אחד בתחומן, ליישום מדיניות
זו.
- שר הבטחון, שר הפנים ושר המשפטים יפעלו ליישום המדיניות
הנ"ל.
-

לשכת סר המשפטים
לשכת הרובר

תאריך: 7.2.84

הודעה לעתונות

שר המשפטים משה נסים המציא היום לחברי ועדת החוקה חוק ומשפט וחברי ועדת הפנים של הכנסת את החלטת הממשלה בנושא אכיפת החוק והסדר הציבורי ביו"ש ורצועת עזה.

כמו כן המציא השר נתונים על 54 מקרים בהם נהרגו 23 ונפצעו 227 יהודים כתוצאה מפיגועים שבוצעו ע"י ערבים ב-6 השנים האחרונות ואשר עד היום טרם פוענחו וטרם נתגלו מבצעי העבירות.

כמו כן צורף דו"ח קרפ במלואו ללא השמטה כלשהי, למעט שמות. השר ציין כי הצוות בראשותה של גב' קרפ לא עסק ולא נתבקש לעסוק בבדיקה ובמעקב אחר חקירות על תלונות שהוגשו ע"י יהודים נגד ערבים שפגעו בחייהם וברכושם.

מטבע הדברים אין הדו"ח משקף את הבעיה בכללותה.

~~הודעה זו תפורסם בלשכת הרובר~~

THESE ARE THE
OFFICIAL RECORDS

1862

OFFICIAL RECORDS

THESE ARE THE OFFICIAL RECORDS OF THE
OFFICE OF THE SECRETARY OF THE
TREASURY, FOR THE YEAR 1862.

THESE ARE THE OFFICIAL RECORDS OF THE
OFFICE OF THE SECRETARY OF THE
TREASURY, FOR THE YEAR 1862.

THESE ARE THE OFFICIAL RECORDS OF THE
OFFICE OF THE SECRETARY OF THE
TREASURY, FOR THE YEAR 1862.

THESE ARE THE OFFICIAL RECORDS OF THE
OFFICE OF THE SECRETARY OF THE
TREASURY, FOR THE YEAR 1862.

THESE ARE THE OFFICIAL RECORDS OF THE
OFFICE OF THE SECRETARY OF THE
TREASURY, FOR THE YEAR 1862.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

רשימת פיגועים ביהודים שלא פוענחו 1978 - 1983

א. באזור יו"ש וחבל עזה

מספר סידורי	תאריך הפיגוע	מקום הפיגוע	פצועים	נרצחים	פרוט המסען
1	7 מרס 1979	גשר אלנבי	1		פיצוץ מטען חקני
2	5 מאי 1980	דהייסה/בית לחם	1		זריקה רימון לעבר קומנדק-גפצע חייל
3	26 מאי 1981	כביש העוקף/עזה	1	1	זריקה רימון לעבר רכב
4	14 יולי 1981	רפיח/צומת מסרוע עמר	3	1	פיצוץ מטען חקני בידי סא"ל מושל רפיח שנהרג
5	1 מאי 1982	בריקת שלמה- בית-לחם	1		זריקה בקבוק חבטת
6	17 יולי 1982	בית-לחם		1	רצח יהודי בשוק
7	22 נוב. 1982	שכם	1		הקיפת הושב אלון-טורה באמצעות סכין קצבים
8	14 פבר. 1983	עזה/שוק פארס		1	ירי לעבר יהודי בשוק
9	17 פבר. 1983	כביש חוצה-שומרון	1		ירי לעבר רכב ישראלי
10	3 אפריל 1983	שכם	2		זריקה רימון בכנר בית החולים - גפצע חייל ושוטר

מדינת ישראל

משרד המשפטים

- 2 -

11	10 מאי	1983	עסקולה/עזה	1	רצח יהודי בשוק עזה
12	1 אוג.	1983	עגבתא/טול-כרם	2	ירי לעבר סגור ואוטובוס שהסיעו חיילים
13	12 ספט.	1983	עזה	1	זריקה רימון לעבר חייל צה"ל
14	25 ספט.	1983	שכם	2	זריקה רימון F1 לעבר עיריית שכם
15	28 נוב.	1983	שכם	1	הכאת חושב אלון-מורה בשוק
16	30 נוב.	1983	עתיל/טול-כרם	1	גלוי גופתו של יהודי חושב נהגית

סה"כ: 6 תירגים
17 פצועים

ב. במדינת ישראל

1	2 יוני	1978	ירושלים/בית וגן	20	6	בשעה 13:00 התפוצץ מטען באוטובוס קו 12 באיזור בית וגן
2	5 ספט.	1978	ירושלים/שכ. בקעה		2	התפוצץ מטען חבלה - בחרג חבלן ומנהל עבודה
3	16 ספט.	1978	ירושלים/רחוב דוד	7		התפוצץ מטען ברחוב דוד
4	25 נוב.	1978	ירושלים/טרמפיאדה	1		התפוצץ מטען כלל R.D.X.
5	5 אפר.	1979	ירושלים/רחוב צלחה-	3		פצוץ מטען חקני א-דין
6	6 אפר.	1979	ירושלים/מסעדת דולפין	12		פצוץ מטען חקני

מדינת ישראל

משרד המשפטים

- 3 -

פצוץ מטען מאולתר	3	כפר סבא	1979	29 אפר.	7
פצוץ מטען מאולתר	1	חיפה/חוף בת-גלים	1979	28 מאי	8
פצוץ מטען בתוך ספר	1	ירושלים/חנות ספרים	1979	3 יוני	9
פצוץ 2 מטענים חקביים	1	ירושלים/רחוב יפו	1979	19 יולי	10
פצוץ מטען	11	צומת בית-ליד	1979	25 יולי	11
פצוץ מטען	4	בית-ליד	1979	15 אוג.	12
פצוץ מטען	2	כפר-סבא	1979	15 אוג.	13
פצוץ 2 מטענים	2	ח"א/לונה-פרק	1979	21 אוג.	14
פצוץ מטען	1	ירושלים/אבו-טור	1979	29 אוג.	15
פצוץ מטען בין 2	3	ח"א/רח' יסוד המעלה	1979	7 ספט.	16
בלוני גז		32			
פצוץ מטען בידי שוטר	2	בת-ים	1979	14 ספט.	17

מדינת ישראל

משרד המשפטים

- 4 -

18	19 ספט.	1979	ירושלים/רח' בן-יהודה	41	2	פצוץ מטען באופניים
19	27 ספט.	1979	ת"א/רחוב אלנבי	9		פצוץ 2 מטענים
20	26 אוק.	1979	ת"א/תחנה מרכזית	1		פצוץ מטען באוטובוס קו 26
21	1 נוב.	1979	ת"א/תחנה מרכזית		1	פצוץ רימון צה"לי בחדר מדרגות
22	12 נוב.	1979	דימונה	1		פצוץ מטען
23	19 נוב.	1979	ירושלים/ככר ציון	2		פצוץ מטען באוטובוס קו 5
24	19 נוב.	1979	ירושלים/קריית יובל	2		פצוץ מטען באוטובוס קו 18
25	3 דצמ.	1979	אשקלון	1		פצוץ מטען

מדינת ישראל

משרד המשפטים

- 5 -

פצוץ מטען	6	רחובות/טול העשטרה	1980	3 פבר.	26
פצוץ מטען שכלל רימון מילס 4	1	קרית-גת/תחנת אגד	1980	19 אוג.	27
פצוץ מטען בתחנה הסובית של אוטובוס קו 54	1	רמת-גן/רחוב אצ"ל	1980	23 ספט.	28
פצוץ מטען	11	ירושלים/רח' המלך ג'ורג	1980	4 דצמ.	29
פצוץ מטען	1	יפו/רחוב למרסין	1981	23 פבר.	30
נהג אוטובוס נדקר ע"י 2 אנשים בסכין	1	ירושלים/אום טובה	1981	9 מרס	31

מדינת ישראל

משרד המשפטים

- 6 -

מצוץ מסען חקבי באוטובוס	4	ח"א/תחנה מרכזית	1981	29 מרס	32
מצוץ מסען	1	דימונה/חורשת בן-גוריון	1981	7 מאי	33
מצוץ מסען	1	רעננה	1981	24 אוג.	34
מצוץ מוקש	2	מושב עומר	1982	26 מאי	35
מצוץ מסען טאלתר	4	תצליה	1982	8 אוק.	36
מצוץ מסען בסופר- מרקט	2	ירושלים/רחוב תפלה"ח	1983	28 יוני	37
מצוץ מסען חקבי באוטובוס קו 18	6	ירושלים/מצוץ באוטובוס 44	1983	6 דצמ.	38

סה"כ: 17 תרומים
210 פצועים

MEMO

TO: ALL FOREIGN CORRESPONDENTS
FROM: B. GORDON, NEWS DEPARTMENT, GOVERNMENT PRESS OFFICE
DATE: 7 FEBRUARY 1984

SUBJECT: TRANSLATION OF THE KARP REPORT

AS THE GOVERNMENT PRESS OFFICE RECEIVED THE KARP REPORT FOR TRANSLATION TODAY, ONLY ONE HOUR BEFORE IT WAS RELEASED TO THE HEBREW PRESS, A FULL TRANSLATION OF THE REPORT WILL TAKE UNTIL TOMORROW OR THE NEXT DAY. HOWEVER, WE DO PLAN TO RELEASE HIGHLIGHTS TONIGHT, IN THREE PARTS:

1. AN INTRODUCTORY SECTION
2. A CONCLUDING SECTION
3. AN ACCOMPANYING POLICE DOCUMENT

PLEASE NOTE THAT THE DIVISIONS ARE ONES THAT HAVE BEEN DETERMINED BY THE GOVERNMENT PRESS OFFICE, REFLECTING THE REPORT'S CONTENT AS WE BEST UNDERSTAND IT, AND NOT DIVISIONS SPECIFIED IN THE TEXT. THE MIDDLE SECTION, WHICH REMAINS TO BE TRANSLATED, CONTAINS DETAILS OF INDIVIDUAL CASES INVESTIGATED.

PLEASE NOTE ALSO THAT OTHER DETAILS PERTAINING TO THE TRANSLATION PROCESS HAVE BEEN SUBMITTED TO A REPRESENTATIVE OF THE F.P.A.

BEZALEL GORDON

Press bulletin

JERUSALEM, 7 FEBRUARY 1984

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

THE DEPUTY ATTORNEY GENERAL

25 MAY 1982

TO: THE ATTORNEY GENERAL

RE: INVESTIGATION OF SUSPICIONS AGAINST ISRAELIS IN JUDEA AND SAMARIA --
REPORT OF THE INQUIRY TEAM

ON 29 APRIL 1981, YOU APPOINTED A TEAM (HEREAFTER, THE INQUIRY TEAM) WHOSE FUNCTION WAS TO WORK IN ACCORDANCE WITH THE LETTER OF APPOINTMENT AS DETAILED BELOW:

"A. A PROBLEM EXISTS IN CONDUCTING INVESTIGATIONS RELATED TO SUSPICIONS AGAINST SETTLERS IN JUDEA AND SAMARIA, AS FAR AS THE PERPETRATION OF OFFENSES THAT ARE NOT ROUTINE CRIMINAL ACTS, BUT RATHER CONCERN RELATIONS WITH THE ARAB RESIDENTS.

B. IT APPEARS THAT IN CERTAIN MATTERS, THERE IS A LACK OF CLARITY AS TO WHICH BODY IS AUTHORIZED TO INVESTIGATE, THE PROCEDURES TO BE USED IN THE INVESTIGATION AND THE CONCLUSIONS TO BE DRAWN FROM IT.

C. IT WAS DECIDED TO CREATE A TEAM TO COORDINATE BETWEEN THE BODIES CONCERNED IN THIS MATTER. THE TEAM WILL BE COMPRISED OF A REPRESENTATIVE OF THE ATTORNEY GENERAL (WHO WILL SERVE AS CHAIRMAN), A REPRESENTATIVE OF THE POLICE, A REPRESENTATIVE OF THE MILITARY ADVOCATE GENERAL, AND A DISTRICT ATTORNEY.

D. THE COORDINATING TEAM WILL PREPARE A PROPOSAL FOR PROCEDURES AND GUIDELINES FOR CARRYING OUT THE INVESTIGATION, INCLUDING THE TAKING OF LEGAL STEPS IN CONNECTION WITH THE ABOVEMENTIONED OFFENSES.

E. THE TEAM WILL, AS NEEDED, OBSERVE AND COORDINATE THE CONDUCT OF INVESTIGATIONS AND THE TAKING OF LEGAL STEPS WHEN PRIMA FACIE EVIDENCE IS FOUND OF THE PERPETRATION OF THE ABOVEMENTIONED OFFENSES.

F. THE FINDINGS OF THE INVESTIGATIONS REGARDING THE ABOVEMENTIONED OFFENSES WILL BE BROUGHT FOR A FINAL DECISION BEFORE THE DISTRICT ATTORNEY, EVEN IN CASES OF MISDEMEANORS (AND NOT ONLY FELONIES)."

THE MEMBERS OF THE INQUIRY TEAM ARE THE DISTRICT ATTORNEY OF JERUSALEM, THE LEGAL COUNSEL TO THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND HEADQUARTERS, THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS AND CLAIMS BRANCH IN THE NATIONAL POLICE HEADQUARTERS, AND THE UNDERSIGNED. THIS REPORT IS SUBMITTED AT THE END OF A YEAR'S WORK OF THE INQUIRY TEAM, AND ITS CONCLUSIONS ARE THE PRODUCT OF THE TEAM'S DELIBERATIONS IN THE COURSE OF THAT YEAR, AND OF REPORTS SUBMITTED TO IT IN THE FRAMEWORK WHICH IT SET UP AS A MEANS FOR THE INQUIRY, AS WELL AS BEING THE FRUIT OF AN ATTEMPT -- WHICH DID NOT SUCCEED -- TO COMPLEMENT INFORMATION IN LIGHT OF PUBLICATIONS IN THE MEDIA.

THE BACKGROUND FOR THE ESTABLISHMENT OF THE INQUIRY TEAM IS A LETTER FROM LAW LECTURERS AT THE HEBREW AND TEL AVIV UNIVERSITIES, IN WHICH THEY EXPRESSED THEIR CONCERN ABOUT THE MAINTENANCE OF THE RULE OF LAW IN THE STATE OF ISRAEL, AND BROUGHT UP THE ISSUE OF PRIVATE "POLICING ACTIVITIES" OF SETTLERS IN THE REGION OF JUDEA AND SAMARIA, SPECIFYING A SERIES OF INCIDENTS IN WHICH (THEY CLAIMED) SETTLERS, EITHER INDIVIDUALS OR IN GROUPS, BROKE THE LAW VIA OFFENSES AGAINST

.../2

JUDEA AND SAMARIA RESIDENTS -- THE CLAIM BEING THAT IN MANY OF THE INCIDENTS THERE WAS EITHER NO POLICE INVESTIGATION AT ALL, OR THE FILES WERE CLOSED AT THE PRIMARY STAGES OF THE INVESTIGATION; AND THE LETTER WRITERS FEARS THAT THIS WAS DUE TO LOCAL LOBBYING OF THE SETTLERS WITH REPRESENTATIVES OF THE POLICE AND OF THE MILITARY ADMINISTRATION, OR EVEN ON A HIGHER LEVEL. THE ABOVEMENTIONED LETTER STATED:

"WHEN THERE IS SUSPICION THAT AN OFFENSE WAS COMMITTED, GOVERNMENT AUTHORITIES MUST INVESTIGATE INTO THE CASE, TAKE ACTIONS TO LOCATE THE OFFENDERS, AND PROSECUTE THEM, WITH COMPLETE DISREGARD FOR THEIR IDENTITY, THEIR NATIONALITY, OR THE MOTIVATION BEHIND THEIR ACTIONS. IN THE COMPLEX OF FACTS DESCRIBED HERE THERE IS SUSPICION THAT THE INVESTIGATION OF THE OFFENSES COMMITTED BY SETTLERS IN THE TERRITORIES AGAINST ARABS WAS NOT CONDUCTED PROPERLY. THERE IS SUSPICION OF DISCRIMINATION BETWEEN ONE OFFENSE AND ANOTHER, AND BETWEEN ONE OFFENDER AND ANOTHER. THIS SUSPICION CALLS FOR THOROUGH EXAMINATION."

FOLLOWING A MEETING OF REPRESENTATIVES FROM THE MINISTRY OF JUSTICE, THE ISRAELI POLICE, AND THE I.D.F., THE NEED CAME UP TO EXAMINE THE EFFICIENCY OF THE TREATMENT OF COMPLAINTS AGAINST ISRAELIS IN JUDEA AND SAMARIA.

ON 29.4.81 -- THE DAY OF THE ESTABLISHMENT OF THE TEAM -- THE SUPREME COURT HEARD A PETITION (H.C.J. 175/81, THE BEIT HADASSAH CASE, WHICH WILL BE DISCUSSED BELOW); AND IN THE WAKE OF THE COURT'S SEVERE CRITICISM OF POLICE SHORTCOMINGS IN INVESTIGATING COMPLAINTS IN HEBRON, THE STATE PROMISED THE COURT TO ACT FIRMLY TO PREVENT BREACHES OF LAW AND PUBLIC ORDER, AND TO INVESTIGATE THOROUGHLY COMPLAINTS AND SUSPICIONS IN THIS SPHERE. IN ITS OPINION AND RULING, THE SUPREME COURT STRESSED THAT IT REJECTS THE PETITION ON THE BASIS OF ITS CONFIDENCE THAT THE ATTORNEY GENERAL AND HIS REPRESENTATIVES, AS WELL AS THE MILITARY AUTHORITIES, WILL INDEED TAKE STEPS TO MAINTAIN LAW AND ORDER IN HEBRON, VIA THE FOLLOWING [MEANS]:

- A. THOROUGH AND TRUTHFUL INVESTIGATION OF EVERY COMPLAINT MADE.
- B. ALERTNESS TO EVENTS IN THE SENSITIVE AREAS, IN ORDER TO PREVENT, INSOFAR AS IS POSSIBLE, ALL ILLEGAL ACTIONS.

SUBMITTED TO THE SUPREME COURT WAS A DIRECTIVE, ISSUED BY THE COMMANDER OF THE AREA IN A COMMANDERS' DISCUSSION ON 13.4.81, TO THE EFFECT THAT "WHOEVER BREAKS THE LAW, BE HE JEWISH OR ARAB, WILL BE DEALT WITH IN THE FRAMEWORK OF THE LAW." THE COURT WAS ALSO TOLD THAT DIRECTIVES IN THIS MATTER WERE ISSUED BY PERSONAL ORDER OF THE MINISTER OF DEFENSE. ON 5.5.81, THE DIRECTORY OF THE PETITION SECTION APPEALED TO ALL THE AUTHORITIES CONCERNED, AND EMPHASIZED THEIR PLEDGE TO TAKE SPECIAL PAINS THAT THE COMMITMENTS IN REGARD TO MAINTENANCE OF LAW AND ORDER WOULD INDEED BE HONORED.

FOLLOWING THE APPOINTMENT OF THE INQUIRY TEAM, THE PRIME MINISTER EXPRESSED HIS WILLINGNESS TO ORDER, THROUGH HIS MILITARY SECRETARY, THE COORDINATOR OF ACTIVITIES IN THE TERRITORIES AND THE COMMANDER OF THE JUDEA AND SAMARIA REGION, TO COOPERATE WITH THE ABOVEMENTIONED TEAM (LETTER BY THE ATTORNEY GENERAL TO THE CABINET, OF 31.4.81). AN ORDER ALONG SUCH LINES WAS INDEED ISSUED TO THE AUTHORITIES INVOLVED (LETTER BY BRIG.-GEN. PORAN OF 3.5.81).

THE INQUIRY TEAM'S PURPOSE WAS TO ENSURE, AS MUCH AS POSSIBLE, THAT SUSPICIONS OF OFFENSES COMMITTED IN THE JUDEA AND SAMARIA REGION BY ISRAELIS (BE THEY CIVILIANS OR SOLDIERS) AGAINST ARAB RESIDENTS OF THE REGION WILL BE INVESTIGATED SPEEDILY, THOROUGHLY, AND EFFICIENTLY. BASED ON THE BASIC PRESUPPOSITION THAT ITS ABILITY TO OPERATE AS A COORDINATING BODY HINGES FIRST AND FOREMOST ON ONGOING AND COMPREHENSIVE INFORMATION ABOUT WHAT HAPPENS IN THE AREA OF ITS JURISDICTION, THE INQUIRY TEAM SET ITSELF THE FOLLOWING GOALS:

- A. THE FORMULATION OF PROCEDURES FOR ONGOING FOLLOW-UP OF COMPLAINTS AND THEIR TREATMENT AT THE LEVEL OF POLICE GENERAL HEADQUARTERS AND THE JUDEA AND SAMARIA AREA COMMAND'S LEGAL COUNSEL, AND FOR CHANNELS OF REPORTING TO THE INQUIRY TEAM;

- B. SAMPLE CHECK OF THE MANNER OF HANDLING AND QUALITY OF INVESTIGATION OF ALL THE COMPLAINTS MADE IN THE JUDEA AND SAMARIA REGION DURING A GIVEN PERIOD IN THE PAST;
- C. RECEIPT OF ONGOING REPORTS ABOUT COMPLAINTS MADE DURING THE TEAM'S ACTIVITY, AND EXAMINATION OF THE PROCEDURES, DURATION, AND QUALITY OF POLICE TREATMENT;
- D. EXAMINATION OF THE QUALITY AND RESULTS OF THE INVESTIGATION IN THE WAKE OF THE COMMENTS MADE BY THE DISTRICT ATTORNEYS WHO RECEIVED THE FILES, IN ACCORDANCE WITH THE PROCEDURE ESTABLISHED BY THE COMMISSION;
- E. KEEPING CLOSE WATCH ON PRESS AND OTHER MEDIA REPORTS WHICH SUGGEST SUSPICIONS OF OFFENSES, AND INITIATING INVESTIGATIONS EVEN IN THE ABSENCE OF COMPLAINTS.

IT SHOULD BE STRESSED THAT IN LIGHT OF ITS LETTER OF APPOINTMENT, THE INQUIRY TEAM DID NOT SEE ITSELF AS AN OPERATIVE BODY, BUT AS A FOLLOW-UP AND COORDINATION BODY. THE TEAM DID NOT CONSIDER IT PART OF ITS AUTHORITY TO INTERVENE IN THE INVESTIGATIONS THEMSELVES, EXCEPT WHEN IT SAW FIT TO ORDER THE COMPLETION OF AN INVESTIGATION. HOWEVER, THE TEAM OPERATED UNDER THE ASSUMPTION THAT THE VERY FOLLOW-UP WOULD INFLUENCE THE OPERATIVE BODIES WHO ARE AUTHORIZED TO INVESTIGATE.

IT SHOULD BE MADE CLEAR FROM THE OUTSET THAT THE AIM OF THE INQUIRY TEAM TO SEE TO AN EXHAUSTIVE INVESTIGATION, EVEN IN THE ABSENCE OF COMPLAINTS, BY RELYING ON DATA OBTAINED FROM SOURCES OUTSIDE THE INVESTIGATING AUTHORITIES (PRESS, INFORMATION REACHING MILITARY GOVERNMENT PERSONNEL, HIGH COURT PETITIONS) PROVED UNSUCCESSFUL, BECAUSE OF VARIOUS CONSTRAINTS WITH WHICH THE TEAM WAS FORCED TO CONTEND. ACTIVITY IN THIS AREA WAS, THEREFORE, SPORADIC; BUT IT WAS ENOUGH TO INDICATE INCIDENTS WHICH WERE NOT INVESTIGATED UNTIL THE TEAM INTERVENED, AS WELL AS TO THE FACT THAT THE INVESTIGATING AUTHORITIES' REPORTING TO THE TEAM WAS NOT SUFFICIENTLY COMPLETE. BEING UNABLE TO JUDGE WHETHER THE DEFICIENCIES IN THE REPORTS WERE THE EXCEPTION OR WERE DUE TO A BASIC FLAW, THE COMMISSION IN ITS EXAMINATION TOOK A STATE OF INCOMPLETENESS AS ITS POINT OF DEPARTURE -- [A SITUATION] WHICH DOES NOT CONTRIBUTE TO ITS FULL CONFIDENCE WITH RESPECT TO ITS ASSESSMENT OF THE SITUATION. THEREFORE, ITS CONCLUSIONS SHOULD BE READ IN THE LIGHT OF THIS RESERVATION.

GIVEN THE EXISTING DIVISION OF AUTHORITY, THE INQUIRY TEAM EXAMINED TWO SYSTEMS: THE POLICE, AS ONE SYSTEM, WHICH BEARS OPERATIONAL RESPONSIBILITY FOR THE PRESERVATION OF LAW AND ORDER IN JUDEA, SAMARIA, AND THE GAZA DISTRICT; AND THE C.I.D., AS A SECOND SYSTEM, WHICH IS EMPOWERED TO INVESTIGATE COMPLAINTS AGAINST SOLDIERS. THE INQUIRY TEAM'S FINDINGS DEAL WITH THESE TWO SYSTEMS SEPARATELY, ALTHOUGH THE ANALYSIS WHICH POINTS TO THE PROBLEMS INVOLVED IN THE SPLIT BETWEEN THE TWO INVESTIGATING BODIES REFERS TO BOTH OF THEM ALIKE.

C.I.D. INVESTIGATIONS

- A. THE LEGAL COUNSEL FOR THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT, WHO WAS A MEMBER OF THE INQUIRY TEAM, TOOK IT UPON HIMSELF TO COORDINATE ON AN ONGOING BASIS THE REPORTS OF C.I.D. INVESTIGATIONS, TO FOLLOW UP THEIR PROGRESS, AND TO REPORT TO THE TEAM PERIODICALLY.

THE COMMISSION RECEIVED A REPORT OF INCIDENTS UNTIL OCTOBER 1981 (AMONG THEM: DEATH, PROPERTY DAMAGE, ASSAULT, AND THEFT), AND OF ABOUT 15 INCIDENTS WHICH TOOK PLACE IN THE MONTHS OF MARCH AND APRIL, 1982 (ALL OF THEM CONCERNING DEATH AND INJURY AS THE RESULT OF SHOOTINGS). A FOUR-MONTH GAP THUS EXISTS IN THE REPORTS, AND IT IS DIFFICULT TO ASSUME THAT DURING THAT TIME NO INCIDENT OCCURRED WHICH CALLED FOR INVESTIGATION. THE FACT THAT BETWEEN OCTOBER 1981 UNTIL THE WRITING OF THIS REPORT (OVER SIX MONTHS) THERE WAS NO REPORT WAS MADE OF ANY INCIDENT OF A KIND UNCONNECTED WITH THE USE OF WEAPONS, AND NO SUCH FILE WAS OPENED, IS IN ITSELF ASTONISHING.

ON 11.5.82 THE INQUIRY TEAM ASKED TO RECEIVE A REPORT ON THE INVESTIGATION OF A SERIES OF BODILY INJURIES AND DEATHS AS THE RESULT OF SHOOTINGS, WHICH HAD BEEN PUBLICIZED IN THE PERIODICAL "HAOLAM HAZEH" DATED 5.5.82. THE REPORT DEALT WITH THE 15 INCIDENTS MENTIONED ABOVE, OF WHICH 11 FILES ARE STILL UNDER INVESTIGATION. A PORTION OF THE INCIDENTS UNDERLINED IN THE ABOVEMENTIONED ARTICLE WERE NOT MENTIONED IN THE REPORT, AND THE QUESTION OF WHETHER THEY ACTUALLY TOOK PLACE, AND WHETHER AN INVESTIGATION WAS BEGUN ON THEM, IS STILL BEING CLARIFIED.

WHILE THIS REPORT WAS BEING WRITTEN, THERE CAME TO THE ATTENTION OF THE TEAM CHAIRMAN A COPY OF THE SHOCKING COMPLAINTS WHICH RESERVE DUTY SOLDIERS HAD TENDERED TO THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL ON 16.5.82. AT THIS STAGE THERE IS NO INTENTION OF DEALING WITH THE SPECIFIC ISSUES; ON THE ORDERS OF THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL AN INVESTIGATION WAS BEGUN, AND IT IS TO BE HOPED THAT THE COMPLAINTS WILL BE INVESTIGATED. BUT THE FACT THAT THE INQUIRY TEAM WAS NOT INFORMED OF ANY OF THE EVENTS LISTED IN THE REPORT, PUTS INTO QUESTION THE ABILITY OF THE TEAM TO PUT TOGETHER FOR ITSELF A PICTURE OF THE SITUATION WHICH REFLECTS WHAT IS REALLY GOING ON.

IT SHOULD BE NOTED THAT THE MORE THE INCIDENTS OF INJURY DUE TO SHOOTING INCREASE, THE HARDER IT IS FOR THE TEAM TO EXAMINE THE EXTENT OF THE REPORT GIVEN TO IT, AND CONCOMITANTLY ALSO THE ASSESSMENT OF THE EXTENT OF COMPLAINTS WHICH WERE INVESTIGATED.

- B. A DISTINCTION CAN BE MADE BETWEEN INCIDENTS IN WHICH THE ABSENCE OF A COMPLAINT IS LIKELY TO SERVE AS A PRETEXT FOR NOT DEALING WITH THEM (REGULAR CRIMINAL OFFENSES), AND INCIDENTS WHICH ACCORDING TO THE RULES FOLLOWED BY THE ARMY REQUIRE INVESTIGATION (INJURY AS THE RESULT OF SHOOTING). WITH REGARD TO BOTH, AND SUBJECT TO THE RESERVATION OF THE ASSUMPTION OF PARTIAL REPORTING, IT CAN BE SAID THAT COMPLAINTS AGAINST SOLDIERS ARE GENERALLY INVESTIGATED, A FACT WHICH IS THE OUTCOME OF THE I.D.F.'S DISCIPLINARY INTEREST IN THE SOLDIERS ABIDING BY THE LAW. BUT AT THE WRITING OF THE REPORT, SINCE THE INQUIRY TEAM'S ATTENTION WAS DRAWN TO THE AFORESAID COMPLAINTS OF 16.5.82, AND AS LONG AS THEY HAVE NOT YET BEEN EXAMINED -- THE INQUIRY TEAM DOES NOT FEEL IT CAN MAKE ANY POSITIVE STATEMENTS ON THIS. INDEED, IT MAY BE ASSUMED THAT THOSE INJURED IN THE INCIDENTS WHICH ARE THE SUBJECT OF THE COMPLAINTS DID NOT COMPLAIN, AND THAT IS THE REASON THAT NO REPORT ON THE COMPLAINTS REACHED THE TEAM, BUT IT WOULD APPEAR THAT IN THIS CASE THE DISTINCTION BETWEEN INCIDENTS ON WHICH THERE WERE COMPLAINTS AND THOSE WHICH JUSTIFY COMPLAINTS -- IS A FORMAL ONE. THE GRAVE FEAR LEST THE INQUIRY TEAM IS OPERATING IN A VACUUM, AS REGARDS SEEING WHAT IS REALLY GOING ON, REQUIRES IT TO REFRAIN FROM MAKING VALUE-JUDGEMENTS.

AT THE SAME TIME, THE INQUIRY TEAM SEES FIT TO BRING UP THE FOLLOWING:

IN THE MATTER OF INVESTIGATION OF INJURIES RESULTING FROM SHOOTING -- THE TEAM DID NOT DEEM IT IN ITS CAPACITY TO PASS SUBSTANTIVE CRITICISM ON THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL'S DECISION ON THE QUESTION OF WHETHER THE USE OF ARMS HAD BEEN IN ACCORDANCE WITH ARMY DIRECTIVES AND WHETHER THE CIRCUMSTANCES JUSTIFIED INDICTMENT, SINCE INVOLVED IN THIS DECISION ARE, NATURALLY, CONSIDERATIONS OF POLICY ON OPENING FIRE, WHICH ARE NOT IN THE PURVIEW OF THE INQUIRY TEAM.

AT THE SAME TIME, THE REPORTS RECEIVED BY THE TEAM CITED MANY CASES OF INJURIES TO THE HEAD OR UPPER REGIONS OF THE BODY (IN CONTRAST TO LEG WOUNDS).

THE INQUIRY TEAM BELIEVES THAT THERE ARE GROUNDS FOR A RENEWED AND COMPREHENSIVE REVIEW OF THIS MATTER. AMONG OTHER THINGS, IT IS RECOMMENDED TO RE-EXAMINE THE DIRECTIVES FOR OPENING FIRE, THE REPORTS ON VERBAL INSTRUCTIONS AND THEIR CONSISTENCY WITH WRITTEN PROCEDURES, AND THE DIRECTIVES FOR OPENING FIRE IN SPECIAL SITUATIONS; AND TO TRY TO DRAW NECESSARY CONCLUSIONS FROM THE GAP BETWEEN THE SPIRIT OF THE DIRECTIVES AND THE RESULTS OF THEIR IMPLEMENTATION. IT IS ALSO PROPOSED (IN VIEW OF THE FACT THAT C.I.D. INVESTIGATIONS HAVE BEEN OPENED IN THE WAKE OF REPORTS IN THE MEDIA) TO EXAMINE THE DIRECTIVES CONCERNING THE REQUIREMENT TO REPORT ON EVERY USE OF WEAPONS AGAINST CIVILIANS (EVEN IF NO ONE IS INJURED) AND THE ACTUAL APPLICATION OF THIS REPORTING REQUIREMENT.

IN THE MAJORITY OF THE C.I.D. INVESTIGATIONS THE QUESTION OF DUALISM IN THE INVESTIGATION COMES UP, WHICH STEMS FROM THE FACT THAT THE C.I.D. INTERROGATES SOLDIERS ONLY, WHEREAS FOR THE PURPOSE OF QUESTIONING LOCAL RESIDENTS (VICTIMS OR WITNESSES) IT NEEDS THE AID OF THE ISRAELI POLICE. THE RESULT OF THIS METHOD IS THAT COMPLAINANTS AND WITNESSES ARE QUESTIONED ABOUT AN EVENT LONG AFTER ITS OCCURRENCE (AT LEAST A MONTH), AND THIS METHOD HAS A DIRECT AND IMMEDIATE EFFECT ON THE DURATION OF THE INVESTIGATION AND ON ITS RESULTS (THE ABILITY TO LOCATE WITNESSES, DETAILS BEING FORGOTTEN, THE ABILITY TO IDENTIFY PEOPLE, ETC.). FINDINGS WHICH HAVE COME TO THE ATTENTION OF THE TEAM RAISE THE FEAR THAT THE SPLIT METHOD OF INVESTIGATION SUBSTANTIALLY IMPAIRS THE POSSIBILITY OF ACHIEVING ANY TANGIBLE RESULTS IN THE INVESTIGATION.

ANOTHER SORT OF DUALISM COMES UP IN CASES WHICH INVOLVE MEMBERS OF THE BORDER POLICE, WHO ARE SUBJECT TO A SEPARATE DISCIPLINARY JURISDICTION. (IT SHOULD BE NOTED THAT THE INQUIRY TEAM DID NOT RECEIVE ANY REPORT ON BORDER POLICE INVESTIGATIONS IN THIS SPHERE). A SEPARATE INVESTIGATION OF SHOOTING INCIDENTS, WITHOUT THE COOPERATION OF THE C.I.D., AND WITHOUT COORDINATED POLICY CONSIDERATIONS REGARDING CONCLUSIONS AND INDICTMENTS, IS DEFICIENT. THIS ISSUE, TOO, REQUIRES A COMPREHENSIVE REVIEW.

MOST OF THE REPORTS ON SHOOTINGS, WHICH WERE BROUGHT BEFORE THE COMMISSION, WERE BASED ON QUESTIONING OF SOLDIERS ONLY, AND THIS WAS NOT ONLY BECAUSE OF THE NEED FOR POLICE QUESTIONING ASSISTANCE, BUT ALSO, AND MAINLY, BECAUSE OF THE INVOLVEMENT OF THE INJURED OR THE POTENTIAL WITNESSES IN STONE THROWING OR DISTURBANCES AND THEIR FEARS OF GETTING IN TROUBLE AS A RESULT OF THEIR TESTIMONY. THESE WITNESSES ARE NOT GUARANTEED IMMUNITY FROM PROSECUTION. THE DECISION AS TO WHETHER THE USE OF ARMS WAS IN ACCORDANCE WITH REGULATIONS IS THEREFORE USUALLY MADE ACCORDING TO THE VERSION OF ONLY ONE PARTY TO THE INCIDENT. THIS RAISES A DIFFICULTY, WHICH MUST BE GIVEN CONSIDERATION, EVEN THOUGH THE ANSWER IS FAR FROM SIMPLE. THIS DIFFICULTY IS ELEMENT IN THE WIDER PROBLEM OF BEING ABLE TO ACHIEVE A TRUE INVESTIGATION OF THIS SORT OF INCIDENT. THIS DIFFICULTY BECOMES DOUBLY IMPORTANT IN INVESTIGATING CASES OF DEATH, IN WHICH, CONSIDERING THE SERIOUS CONSEQUENCES, THE OBLIGATION TO CONDUCT A TRUE INVESTIGATION MAY REQUIRE A DIFFERENT SET OF CONSIDERATIONS.

ON 11.5.82 THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT ON THE INVESTIGATION OF A LENGTHY SERIES OF BODILY INJURIES AND DEATHS AS THE RESULT OF SHOOTINGS, AS REPORTED IN THE PERIODICAL "HAOLAM HAZEH" DATED 5.5.82. THE [OFFICIAL] REPORT DEALT WITH THE 15 INCIDENTS MENTIONED ABOVE, OF WHICH 11 CASES WERE STILL UNDER INVESTIGATION. SOME OF THE INCIDENTS NOTED IN THE ABOVEMENTIONED ARTICLE WERE NOT MENTIONED IN THE REPORT; AND THE QUESTION OF WHETHER THEY ACTUALLY TOOK PLACE, AND WHETHER INVESTIGATIONS WERE BEGUN INTO THEM, IS STILL BEING CLARIFIED.

WHILE THIS REPORT WAS BEING WRITTEN, THE TEAM'S CHAIRPERSON RECEIVED A COPY OF THE SHOCKING COMPLAINTS WHICH RESERVE DUTY SOLDIERS HAD TENDERED TO THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL ON 16.5.82. AT THIS STAGE THERE IS NO INTENTION OF DEALING WITH THE SPECIFIC ISSUES; ON THE ORDERS OF THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL AN INVESTIGATION WAS BEGUN, AND IT IS TO BE HOPED THAT THE ALLEGATIONS WILL BE INVESTIGATED. BUT THE FACT THAT THE INQUIRY TEAM WAS NOT INFORMED OF ANY OF THE EVENTS LISTED IN THE REPORT, CALLS INTO QUESTION THE ABILITY OF THE TEAM TO PUT TOGETHER A COHESIVE AND ACCURATE SITUATION APPRAISAL.

IT SHOULD BE NOTED THAT THE MORE INCIDENTS THERE ARE OF INJURY DUE TO SHOOTING, THE HARDER IT IS FOR THE TEAM TO EXAMINE THE SCOPE OF THE REPORT GIVEN TO IT, HENCE ALSO TO ASSESS THE SCOPE OF THE COMPLAINTS WHICH WERE INVESTIGATED.

- B. A DISTINCTION CAN BE MADE BETWEEN INCIDENTS IN WHICH THE ABSENCE OF A COMPLAINT IS LIKELY TO SERVE AS A CAUSE FOR NOT DEALING WITH THEM (CONVENTIONAL CRIMINAL OFFENSES), AND INCIDENTS WHICH ACCORDING TO THE RULES FOLLOWED BY THE ARMY REQUIRE INVESTIGATION (INJURY AS THE RESULT OF THE USE OF FIREARMS). WITH REGARD TO BOTH, AND SUBJECT TO THE RESERVATION OF OUR ASSUMPTION OF INCOMPLETE REPORTING, IT CAN BE SAID THAT COMPLAINTS AGAINST SOLDIERS ARE GENERALLY INVESTIGATED, A FACT WHICH IS THE OUTCOME OF THE I.D.P.'S DISCIPLINARY INTEREST IN THE SOLDIERS ABIDING BY THE LAW. BUT AS OF THE WRITING OF THIS REPORT, AFTER THE INQUIRY TEAM'S ATTENTION WAS DRAWN TO THE AFORESAID COMPLAINTS OF 16.5.82, AND AS LONG AS THEY HAVE NOT YET BEEN EXAMINED -- THE INQUIRY TEAM DOES NOT FEEL IT CAN MAKE ANY DEFINITIVE STATEMENT ON THIS. TRUE, IT MAY BE ASSUMED THAT THOSE INJURED IN THE INCIDENTS WHICH ARE THE SUBJECT OF THE COMPLAINTS DID NOT [THEMSELVES LODGE ANY] COMPLAINTS -- AND THAT IS THE REASON THAT NO REPORT OF SUCH COMPLAINTS REACHED THE TEAM; BUT IT WOULD APPEAR THAT IN THIS CASE THE DISTINCTION BETWEEN INCIDENTS ON WHICH THERE WERE COMPLAINTS, AND THOSE WHICH JUSTIFY COMPLAINTS, IS A FORMAL ONE. THE GRAVE APPREHENSION THAT THE INQUIRY TEAM IS OPERATING IN A VACUUM, AS REGARDS ITS KNOWLEDGE OF WHAT IS REALLY GOING ON, REQUIRES IT TO REFRAIN FROM DRAWING CONCLUSIONS WHICH MAY BE CONSTRUED AS VALUE-JUDGEMENTS.

AS TO THE QUALITY OF THE INVESTIGATIONS, AND THE CONCLUSIONS STEMMING FROM THEM, THE WORK OF THE INQUIRY TEAM CENTERED MAINLY ON AN EXAMINATION OF THE QUALITY OF POLICE INVESTIGATIONS; AND AS A RULE, THE TEAM LIMITED ITSELF TO FOLLOWING UP DECISIONS OF THE MILITARY ADVOCATE GENERAL. IN ONE CASE, IN WHICH THE TEAM THOUGHT THAT ON THE FACE OF IT THE ADVOCATE GENERAL'S CONCLUSIONS WERE DOUBTFUL (A CASE OF ASSAULT AND BATTERY), THE TEAM ASKED FOR THE FILE -- AND ITS EXAMINATION REVEALED THAT THE SOLDIERS' VERSION WAS BELIEVED EVEN THOUGH IT DID NOT SEEM REASONABLE, AND THE CIRCUMSTANCES OF THE INCIDENT SUPPORTED THE COMPLAINANT'S VERSION. THE FILE WAS RETURNED TO THE MILITARY AUTHORITIES FOR CONTINUED ACTION.

ANOTHER INCIDENT WHICH CAME TO THE ATTENTION OF THE TEAM IN THE WAKE OF THE EXAMINATION OF A POLICE INVESTIGATION (CRIMINAL/CIVIL 305/81) WHICH WAS OPENED AS THE RESULT OF A COMPLAINT ABOUT DAMAGE TO BUSES IN RAMALLAH, SHOWS THAT THE POLICE CALLED ON THE C.I.D. DUE TO THE SUSPICION THAT THE PERPETRATORS WERE RESERVE DUTY SOLDIERS. FROM THE POLICE FILE IT APPEARS THAT THE C.I.D. DID NOT INVESTIGATE THE MATTER, NEITHER ON ITS OWN INITIATIVE, NOR IN COOPERATION WITH THE POLICE. IN THE FILE ON THE INVESTIGATION THERE IS A NOTATION, WHICH STATES "...THE C.I.D. HAS NOT HELPED IN MOST OF THE INVESTIGATIONS IN THE PAST" (THIS FILE, WHICH THE TEAM OBTAINED ONLY RECENTLY, WILL BE STUDIED IN ORDER TO DRAW LESSONS ON, AMONG OTHER TOPICS, THE COOPERATION BETWEEN THE C.I.D. AND THE POLICE).

THE INQUIRY TEAM HAS NO DATA INDICATING THAT THE AFOREMENTIONED SHORTCOMINGS ARE EVIDENCE OF A GENERAL SITUATION. BUT THE SPECIAL DIFFICULTIES MENTIONED ABOVE THAT TYPIFY C.I.D. INVESTIGATIONS IN THE TERRITORIES -- AND ESPECIALLY THE DIVISION OF INVESTIGATIONS OF INCIDENTS BETWEEN THE C.I.D. AND THE POLICE, AND THE NEED FOR CLOSE COORDINATION BETWEEN THESE TWO BODIES -- REQUIRE, IN THE TEAM'S OPINION, ONGOING MONITORING THAT WOULD INCLUDE MORE CAREFUL SCRUTINY OF EVENTS.

(EDITOR'S NOTE: C.I.D. IN THIS DOCUMENT REFERS TO THE HEBREW ACRONYM "MATZAH," OR INVESTIGATIONS BRANCH OF THE MILITARY POLICE.)

DSE,NK,BG/DSE,NKK,BG

Press bulletin

JERUSALEM, 7 FEBRUARY 1984

CONCLUDING SECTION OF THE KARP REPORT

(AS DETERMINED BY THE GOVERNMENT PRESS OFFICE; SEE INTRODUCTORY SECTION, AND MEMORANDUM FROM THE DIRECTOR OF THE G.P.O. NEWS DEPARTMENT, THIS DATE)

THE ABOVE FINDINGS DEAL WITH 15 INCIDENTS WHICH WERE INVESTIGATED. THEY ARE ONLY A PORTION OF THE ENTIRE GROUP OF 70 CASES ON WHICH THE TEAM RECEIVED REPORTS. THE INQUIRY TEAM, AS STATED EARLIER, DID NOT EXAMINE THE ENTIRE GROUP OF CASES TO THE FULL, AND IT THEREFORE CANNOT DETERMINE WITH FINALITY THAT THE ABOVE FINDINGS CHARACTERIZE ALL INVESTIGATIONS IN THE AREA UNDER EXAMINATION. HOWEVER, A STUDY OF THE DETAILS OF THESE (15), AND THE FACT (NOTED ABOVE) THAT OF THE 70 CASES, 53 WERE CLOSED WITHOUT RESULTS, REQUIRES THOUGHT, IF NOT CONCERN. IN ANY CASE, CONSIDERATION SHOULD BE GIVEN TO WHETHER THE STATE ATTORNEY'S OFFICE CAN INDEED MAKE A COMMITMENT IN FUTURE BEFORE THE COURT ABOUT CONDUCTING SERIOUS AND EFFECTIVE INVESTIGATIONS.

AN ANALYSIS OF THE ABOVE REQUIRES THAT THE FOLLOWING POINTS BE CONSIDERED:

- A. (1) THE COMPLAINTS SUBMITTED TO THE POLICE CENTERED MAINLY ON THE FOLLOWING: ASSAULT, DAMAGE TO PROPERTY, THREATS, ARMED THREATS, SHOOTINGS, TRESPASSING AND CLOSING OFF RIGHTS OF WAY TO FIELDS AND BUSINESSES IN TOWNS (AMONG THE COMPLAINTS WERE ALSO ATTACKS ON SCHOOLGIRLS AND AN INCURSION INTO A PRIVATE CLINIC FOR PURPOSES OF PRAYER).

A COMMON DENOMINATOR MAY BE DISCERNED HERE, WHICH IS THAT THE BACKDROP TO THEIR OCCURRENCE IS NOT THE USUAL CRIMINAL DELINQUENCY; AND SAVE FOR INSTANCES OF SHOOTING FOR SELF-DEFENSE, THEY MAY BE CHARACTERIZED AS SPRINGING FROM THE DESIRE TO DEMONSTRATE "RIGHTS" ON THE GROUND. IN ANY CASE, THEY BEAR A SORT OF WITNESS TO AN UGLY ATMOSPHERE IN THE RELATIONS OF ISRAELI RESIDENTS OF JUDEA AND SAMARIA TO THE LOCAL POPULACE. THESE THINGS FOCUS MAINLY ON HEBRON AND THE SHILO AREA.

- (2) IN CASE 214/81 IN JERUSALEM DISTRICT COURT, TWO ISRAELIS WERE CONVICTED ON 2.9.81 OF ATTACKING A HEBRON ARAB, TRESPASSING, AND DELIBERATELY DAMAGING PROPERTY, FOLLOWING THE LATTER'S REFUSAL TO ALLOW THEM TO ENTER REAL ESTATE WHICH THE ACCUSED CLAIMED WAS JEWISH PROPERTY.

IN HIS VERDICT, JUDGE GOLDBERG NOTED THE FOLLOWING:

"IN THE INSTANCE BEFORE US, THE ACCUSED AT FIRST ONLY ASKED TO ENTER AN ABANDONED STOREY SO AS TO DEMONSTRATE THEIR PRESENCE IN A NON-VIOLENT MANNER; BUT WHEN THEY ENCOUNTERED A REFUSAL, THEY DID NOT GIVE UP, BUT RATHER USED FORCE AGAINST THE PERSON WHO STOOD IN THEIR WAY. THE ACCUSED'S ATTACHMENT TO JEWISH PROPERTY CANNOT SERVE AS JUSTIFICATION FOR AN ACT OF HOOLIGANISM; AND NOT BY ASSAULTING AN ELDERLY MAN AND OVERTURNING CRATES OF FRUIT AT HIS STAND WILL THE ACCUSED BRING ABOUT REALIZATION OF RIGHTS TO JEWISH PROPERTY. THE COURT CANNOT TREAT THESE ACTIONS INDULGENTLY...EVEN IF THESE ARE YOUTHS WHO HAVE NO PAST RECORD."

THESE STATEMENTS WERE CITED IN THIS CONTEXT BECAUSE THEY WOULD APPEAR TO REPRESENT THE CHARACTER OF MOST OF THE COMPLAINTS WHICH ARE THE SUBJECT OF OUR INQUIRY.

- (3) WE WILL NOT HAVE DONE OUR DUTY IF, IN DESCRIBING THE NATURE OF THESE

.../2

ACTIONS, WE DO NOT DEAL WITH THE EVENTS WHICH TRANSPIRED DURING THE CURFEW IN HEBRON IN MAY 1980, FOLLOWING THE MURDER OF THE SETTLERS. TRUE, THESE ARE INCIDENTS WHICH OCCURRED IN THE WAKE OF A TRAUMA -- AND FOR THIS REASON, WE HAVE NO INTENTION OF PRESENTING THEM AS BEING USUAL, CERTAINLY NOT IN THEIR CUMULATIVE SCOPE; BUT THEY ARE MENTIONED HERE AS REPRESENTING INCAPACITY BOTH TO PREVENT ACTS OF HOOLIGANISM TOWARDS THE ARAB INHABITANTS AND TO INVESTIGATE COMPLAINTS IN THIS SPHERE.

THIS IS SAID PARTICULARLY IN VIEW OF THE FACT THAT THE ACTIONS TOOK PLACE DURING A CURFEW. AFTER THE CURFEW, WHICH LASTED SEVERAL DAYS, LOCAL INHABITANTS COMPLAINED TO THE HEBRON POLICE ABOUT THEFTS, LOOTING, DAMAGE TO PROPERTY, ASSAULTS, STONE-THROWINGS, AND DELIBERATE ARSON WHICH OCCURRED DURING THE CURFEW. A REPORT FROM 22.8.80 BY URI SHOHAM, MILITARY ADVOCATE (JERUSALEM, JUDEA AND SAMARIA DISTRICT MILITARY POLICE FILE 240/80), LISTS 13 COMPLAINTS OF THIS TYPE.

IN VIEW OF THE FACT THAT THE INCIDENT TOOK PLACE PRIOR TO THE INQUIRY TEAM'S WORK, WE WILL NOT GO INTO DETAIL ON THE GRAVE EPISODE WHICH EMERGES FROM AN ANALYSIS OF THESE INCIDENTS, BUT IT SHOULD BE NOTED THAT THE REPORT SPELLS OUT IN DETAIL THAT SOLDIERS -- EYEWITNESSES -- STATED DURING THE INVESTIGATION THAT THEY HAD SEEN WITH THEIR OWN EYES HOW CIVILIANS FROM KIRYAT ARBA WERE THE ONES WHO HAD VANDALIZED ARAB PROPERTY DURING THE CURFEW. THE FOLLOWING ARE SOME OF THE EYEWITNESS CITATIONS INCLUDED IN THE REPORT:

"KIRYAT ARBANS ROAMED ABOUT HEBRON, DAMAGING ARAB PROPERTY IN REVENGE."

"THE MAIN JOB OF BRIGADE 202 WAS TO CHASE KIRYAT ARBA RESIDENTS AND PREVENT THESE INCIDENTS."

"I KNOW THAT JEWISH RESIDENTS OF KIRYAT ARBA ARE THE ONES WHO SMASHED CAR WINDSHIELDS. I SAW THIS WITH MY OWN EYES."

"I SAW KIRYAT ARBA RESIDENTS SMASHING WINDSHIELDS AND THROWING STONES. THE FRICTION WAS MORE BETWEEN THE I.D.F. AND JEWS FROM KIRYAT ARBA THAN BETWEEN THE I.D.F. AND THE ARABS. THE KIRYAT ARBANS CARRIED THEIR WEAPONS AND WERE DRESSED IN CIVVIES."

"I SAW KIRYAT ARBANS THROWING STONES AND SMASHING STORE WINDOWS AND WINDSHIELDS."

THE REPORT FOUND THAT "THERE IS NO DOUBT THAT DAMAGE WAS CAUSED TO HOMES AND CARS OF LOCAL RESIDENTS IN HEBRON, WHEN, AMONG OTHER REASONS FOR THIS, ONE SHOULD SEE ACTIVITY BY KIRYAT ARBA RESIDENTS. FROM VARIOUS TESTIMONIES, IT APPEARS THAT DESPITE THE CURFEW, CIVILIANS FROM KIRYAT ARBA WENT ABOUT THE TOWN, SOME OF THEM CARRYING WEAPONS AND WEARING UNIFORMS. IN A FEW CASES, THESE RESIDENTS WERE SEEN THROWING STONES AND CAUSING VARIOUS DAMAGE TO PROPERTY."

LIKewise, IT WAS FOUND THAT SOLDIERS WHO WITNESSED VANDALISM BY A KIRYAT ARBA COUPLE DID NOT STOP THEM, DID NOT ARREST THEM FOR THEIR ACTIONS, AND DID NOT TAKE THEIR NAMES. EPILOGUE: ACCORDING TO THE REPORT ON 25.11.80 BY CHIEF INSPECTOR STEINMITZ, ALL THE FILES THE POLICE HAD OPENED IN THEIR INVESTIGATION OF THE EVENT WERE CLOSED, ON THE GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN.

- (4) FROM THE START, THE NATURE OF THE ACTS, THE SUBJECT OF THE COMPLAINTS, AND THEIR BACKGROUND CONSTITUTE, PER SE, A FACTOR WORKING AGAINST EFFECTIVE INVESTIGATION. THE FACT THAT THE SUSPECTS IN THE CASE AREN'T CRIMINALS IN THE USUAL POLICE SENSE ALSO DOESN'T HELP PROMOTE SPECIAL EFFORTS IN THE INVESTIGATION, EVEN WITHOUT TAKING INTO ACCOUNT THE OVERT DELAYING FACTORS WHICH WILL BE DETAILED BELOW.

- B. (1) AS A GENERAL FINDING, WE CAN SAY THAT POLICE ACTIVITY TO MAINTAIN PUBLIC ORDER AND [ENSURE] THE INHABITANTS' WELFARE IN JUDEA AND SAMARIA (AT LEAST IN THE SPHERE OF JEWISH-ARAB RELATIONS) FOCUSES ON INVESTIGATING IN THE WAKE OF COMPLAINTS. INCIDENTS OF LAWBREAKING WHEN NO COMPLAINTS WERE LODGED ARE NOT INVESTIGATED. THIS HOLDS TRUE MAINLY REGARDING INJURIES RESULTING FROM SHOOTING, BUT IT IS ALSO TRUE OF SIMPLE CRIMINAL OFFENSES. THE INQUIRY TEAM, IN ANY CASE, DID NOT RECEIVE REPORTS ON POLICE DISCOVERIES.

THIS IS CLEAR FROM THE EPISODES DISCUSSED EARLIER, PRINCIPALLY THOSE INSTANCES IN WHICH AN INVESTIGATION WAS BEGUN AS THE RESULT OF A SUPREME COURT REQUEST OR AT THE INSTIGATION OF THE INQUIRY TEAM. ONE MAY THEREFORE SAY THAT THE POLICE HAVE NOT BEEN HONORING -- AS THEY MIGHT HAVE BEEN EXPECTED TO DO -- THE COMMITMENT GIVEN THE SUPREME COURT REGARDING AWARENESS OF WHAT GOES ON IN SENSITIVE AREAS, SO AS TO PREVENT ILLEGAL ACTIONS INSOFAR AS POSSIBLE.

- (2) THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE HEAD PRESENTED HIS POSITION TO THE INQUIRY TEAM, WHEREBY THE POLICE HAVEN'T THE POWER TO INITIATE INVESTIGATIONS INTO INCIDENTS ABOUT WHICH NO COMPLAINT HAS BEEN LODGED.

- C. (1) THE MATERIAL SUBMITTED TO THE INQUIRY TEAM CLEARLY INDICATES THAT LOCAL RESIDENTS REFRAIN FROM COMPLAINING (BEIT HADASSAH, THE HEBRON SCHOOL PRINCIPAL -- AFTERMATH TO THE BEIT HADASSAH AFFAIR, THE ASSAULT ON THE GUARD AT THE PATRIARCHS' CAVE, ET AL.); AND ALTHOUGH THE TEAM HASN'T ANY WAY TO KEEP CLOSE TABS ON EVENTS IN THE AREA VIA MEANS OTHER THAN POLICE REPORTS, ONE MAY CONCLUDE WITH A LARGE MEASURE OF CONFIDENCE THAT CRIMINAL OCCURRENCES TAKE PLACE IN THE AREA, [OCCURRENCES] WHICH ARE NOT INVESTIGATED, AND WHOSE SCOPE ISN'T KNOWN TO THE INQUIRY TEAM. IN THIS CONTEXT, THE ASTONISHING FACT SHOULD BE NOTED THAT IN THE SAMARIA DISTRICT, THE POLICE REPORTED ON JUST TWO COMPLAINTS IN THE SPACE OF HALF A YEAR.

- (2) THE POTENTIAL REASONS FOR THIS ABSENCE OF COMPLAINTS MAY RANGE FROM FATALISM AND A NATURAL TENDENCY NOT TO COMPLAIN, TO A LACK OF DESIRE TO COME IN CONTACT WITH THE AUTHORITIES, TO FEAR RESULTING FROM A THREAT OR FEAR OF AN ACT OF REVENGE, TO DRAWING CONCLUSIONS FROM A LACK OF RESULTS IN PREVIOUS COMPLAINTS TO THE POLICE OR FROM POLICE REFUSAL TO HANDLE COMPLAINTS.

WHILE FAILURE TO REPORT OFFENSES IS NOT TYPICAL ONLY OF JUDEA AND SAMARIA -- AND EVEN IN ISRAEL, THE NUMBER OF COMPLAINTS IS FAR FROM REFLECTING ALL THE OFFENSES COMMITTED -- THE MATERIAL PRESENTED TO THE TEAM STILL GIVES SUBSTANCE TO THE FEAR THAT THE PRETEXT OF ALIENATION FROM THE AUTHORITIES (CF. THE ARAB PROVERB: "IF THE JUDGE IS YOUR ENEMY, TO WHOM CAN YOU COMPLAIN?"), AND FEAR OF COMPLAINING DUE TO THE ABOVEMENTIONED FEAR OF REVENGE, DO INDEED CONSTITUTE A REASON FOR FAILURE TO REPORT. ANOTHER POSSIBLE REASON FOR FAILURE TO REPORT, IN CASES OF GUNSHOT WOUNDS, IS INVOLVEMENT BY THE WOUNDED IN INCIDENTS OF STONE-THROWING OR RIOTS.

BUT BESIDES ALL THIS, THERE IS UNDOUBTEDLY A DIRECT CORRELATION BETWEEN THE LARGE NUMBER OF INVESTIGATIONS WHICH END WITH CASE CLOSED -- AND THE LARGE NUMBER OF CASES WHOSE HANDLING STRETCHES OVER A LONG PERIOD -- AND THE WAIVER OF THE RIGHT TO COMPLAIN. THE REAL SITUATION POINTS TO A VICIOUS CIRCLE IN WHICH OCCURRENCES AREN'T INVESTIGATED FOR LACK OF COMPLAINT, WHILE COMPLAINTS AREN'T SUBMITTED BECAUSE OF A LACK OF PROPER INVESTIGATION. THE RULE OF LAW AND PUBLIC ORDER SURELY DO NOT COME OUT THE WINNERS IN THIS MATTER.

- (3) AT THE START OF THE INQUIRY TEAM'S WORK, AN ATTEMPT WAS MADE, BOTH IN THE POLICE AND IN THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND, TO SET UP AN ONGOING MEDIA WATCH FOR THE PURPOSE OF INSTIGATING INVESTIGATIONS IN CASES WHERE NO COMPLAINT WAS MADE. BUT THE TEAM FAILED IN ITS EFFORTS TO GET THOSE CONCERNED TO MAINTAIN THIS WATCH. THE TEAM'S WATCH ON MEDIA REPORTS WAS, AS SAID, SPORADIC. AT THE START OF ITS WORK, THE INQUIRY TEAM ALSO CONSIDERED POSSIBLY TAKING ACTION TO ENCOURAGE RESIDENTS TO COMPLAIN, BUT FELT THAT THIS WOULD NOT BE EFFECTIVE SO LONG AS THERE HAD BEEN NO INVESTIGATION INTO THE METHOD OF HANDLING THOSE COMPLAINTS WHICH HAD BEEN SUBMITTED. FROM THE INQUIRY TEAM'S EXPERIENCE, IT MAY BE DEDUCED THAT NO THOROUGH AND RELIABLE INVESTIGATION INTO THE ISSUE IS POSSIBLE WITHOUT A CONSTANT AND ONGOING WATCH ON THE MEDIA (MAINLY THE ARABIC-LANGUAGE PAPERS).

D. THE PROBLEM OF COOPERATION BETWEEN THE POLICE AND THE MILITARY POLICE REQUIRES REORGANIZATION. THE QUESTION COMES UP BOTH WHEN THE POLICE NEED MILITARY POLICE AID IN INVESTIGATIONS IN WHICH THERE IS A SUSPICION THAT SOLDIERS WERE INVOLVED IN THE OFFENSE, AS WELL AS IN THE MATTER OF THE SPLITTING OF CASES IN MILITARY POLICE INVESTIGATIONS WHICH REQUIRE THE MILITARY POLICE TO GET HELP FROM THE POLICE TO INTERROGATE LOCAL WITNESSES. THE MATERIAL BEFORE THE COMMISSION POINTS TO MALFUNCTIONS, AND THOUGHT SHOULD BE DEVOTED TO THIS AT THE HIGHEST LEVELS.

E. (1) THE INQUIRY TEAM DIDN'T HAVE THE MEANS FOR DRAWING COMPARISONS, BUT ITS INITIAL IMPRESSION IS THAT THE NUMBER OF CASES IN THIS SPHERE WHOSE HANDLING ENDED IN CLOSURE OF THE CASE -- ON THE GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN -- EXCEEDS THE NUMBER ACCEPTABLE IN OTHER SPHERES.

(2) OF COURSE, ONE MUST NOT OVERLOOK OBJECTIVE DIFFICULTIES WHICH EXIST IN IDENTIFYING SUSPECTS IN OCCURRENCES OF A CERTAIN TYPE. OCCURRENCES SUCH AS DAMAGE DONE AT NIGHT, AND GUNFIRE FROM FLEEING CARS ARE, BY THEIR NATURE, DIFFICULT TO SOLVE. AN ADDITIONAL DIFFICULTY OCCURS IN INCIDENTS INVOLVING INJURY RESULTING FROM GUNFIRE, SINCE, AS PREVIOUSLY STATED, THE INJURED THEMSELVES FACE TRIAL FOR INVOLVEMENT AND THEREFORE DON'T TESTIFY. THESE ARE OBJECTIVE DIFFICULTIES THAT MUST BE TAKEN INTO ACCOUNT.

(3) ANOTHER DIFFICULTY IN CONNECTION WITH THIS, AS PREVIOUSLY MENTIONED, IS THAT IN C.I.D. INVESTIGATIONS, THE LOCAL RESIDENTS ARE INTERROGATED BY THE POLICE, AND MATERIAL IS PASSED ONTO IT LONG AFTER THE INCIDENT, SO THAT IT'S DOUBTFUL WHETHER THE INVESTIGATION OF THE INCIDENT CAN BE USEFUL. THE RESULT IS THAT WITNESSES FROM AMONG THE LOCAL POPULATION ARE NOT INTERROGATED, AND WITHOUT SUCH WITNESSES, IT IS NECESSARY TO BEGIN FROM THE ASSUMPTION THAT THERE WAS A ROADBLOCK, STONES WERE THROWN, THERE WAS A NEED TO FIRE, THE SHOTS WERE ACTUALLY FIRED IN THE AIR, AND SO IT IS DIFFICULT TO REACH ANY CONCLUSIONS REGARDING IDENTIFYING WHO FIRED. THE DIFFICULTIES INCREASE IN EVENTS ENDING IN THE DEATH OF AN INDIVIDUAL. THEN, THE QUESTION IS ASKED WHETHER IN LIGHT OF THE LOSS OF HUMAN LIFE, THERE IS REASON TO GRANT IMMUNITY TO STONE-THROWERS OR PARTICIPANTS IN RIOTS, SO THAT THEY WILL TESTIFY.

IN THE CASE OF THE DEATH IN BENI NAIM, THE POLICE DECIDED NOT TO GRANT IMMUNITY TO THE PARTICIPANTS IN THE RIOTS. ALREADY AT THAT STAGE, IT WAS POSSIBLE TO SAY THAT THE INVESTIGATION WAS, THEREFORE, ONE-SIDED; AND THIS HAS IMPLICATION FOR THE RESULTS.

(4) ANOTHER PHENOMENON, RELATING TO THE NON-IDENTIFICATION OF SUSPECTS, IS THAT THE COMPLAINANTS RETRACT THEIR STATEMENTS THAT THEY CAN IDENTIFY A SUSPECT (SUCH WAS THE CASE IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS INCIDENT, AND THE SAME FOR THE UPROOTING OF THE VINES IN KEDUMIM). IT IS NOT FOR

THE TEAM TO ESTABLISH THE REASON FOR THIS PHENOMENON, BUT THE FEAR OF THE COMPLAINANTS SHOULD NOT BE RULED OUT (FEAR OF THE THREAT IN THE CASE OF THE JERICHO MERCHANT). THE INQUIRY TEAM WAS NOT CONVINCED THAT IN THE CASES WHERE COMPLAINANTS RENEGED ON THEIR WILLINGNESS TO IDENTIFY A SUSPECT, THE POLICE MADE REAL EFFORTS TO ENCOURAGE THE COMPLAINANTS TO COOPERATE WITH THEM.

- (5) AT THE SAME TIME WE CAN, WITHOUT MISREPRESENTING REALITY, POINT TO A DIRECT CONNECTION BETWEEN THE PLETHORA OF CASES CLOSED DUE TO "OFFENDER UNKNOWN," AND FAILED INVESTIGATIONS, EITHER BECAUSE THE PROPER SPEED WAS NOT DISPLAYED WHEN THE EVENT TOOK PLACE, OR THE INVESTIGATION OCCURRED A LONG TIME AFTER THE EVENT, OR BECAUSE NO PROPER EFFORTS WERE MADE TO LOCATE PERSONS (AND IT IS FITTING TO RECALL IN THIS CONNECTION THAT DURING THE HEBRON CURFEW INCIDENTS, AS MENTIONED EARLIER, ALL THE CASES OF COMPLAINTS OF PROPERTY DAMAGE, ARSON, ASSAULT, AND OTHERS -- NUMBERING AT LEAST 13 -- WERE CLOSED ON THE GROUNDS THAT THE OFFENDER WAS UNKNOWN).
- (6) DUE TO CONSTRAINTS, THE COMMITTEE DID NOT CHECK EVERY FILE THAT HAD BEEN CLOSED ON GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN; BUT THE FEW THAT WERE CHECKED GIVE CAUSE FOR CONCERN. (THUS WITH THE HADASSAH FILE, THE FILE ON THE ASSAULT IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS, THE FILE ON THE WASHING MACHINES INSTALLATION; THE DAMAGED BUSES CASE STANDS OUT IN PARTICULAR, IN WHICH, AS EXPLAINED ABOVE, NO ACTION WAS TAKEN TO LOCATE THE OFFENDERS).

ADDITIONAL SAMPLE FILES, FROM THE COMMISSION'S RANDOM CHECKS:

IN FILE CRIMINAL/CIVIL 280/81 RAMALLAH STATION (WOUNDING AFTER STONE-THROWING AND ERECTION OF BARRICADE) THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY NOTED: "THE FILE DOES NOT CONTAIN TESTIMONY OF EYEWITNESSES FROM AMONG THE LOCAL RESIDENTS. IN MY OPINION, NO EFFORT WORTHY OF THE NAME WAS MADE ON THE DAY THE COMPLAINT WAS FILED -- WHICH WAS THE DAY THE INCIDENT OCCURRED -- OR ON THE DAYS IMMEDIATELY FOLLOWING, TO LOCATE EYEWITNESSES."

IN FILE CRIMINAL/CIVIL 169/82, ON THE INVESTIGATION OF A COMPLAINT BY A TAXI DRIVER FROM SILWAD, WHO WAS TRAVELLING NEAR OFRA AND COMPLAINED THAT A ROCK THROWN FROM THE SETTLEMENT HIT HIS CAR, THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY WROTE ON 16.5.82:

"NO TESTIMONY WAS TAKEN APART FROM THAT OF THE DRIVER, AND THERE IS NO MATERIAL IN THE FILE THAT CAN ATTRIBUTE ANY GUILT. THE FILE WAS CLOSED ON GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN, AND THE MATTER IS NOT WITHIN MY PURVIEW. THE FILE NOTES (IN THE INVESTIGATIONS LOG) THAT EFFORTS WERE MADE TO LOCATE SUSPECTS, BUT THERE IS NO DOCUMENTATION FOR THIS CLAIM IN THE FILE."

IT APPEARS THAT MATTERS SPEAK FOR THEMSELVES. THE MULTIPLICITY OF CASES IN WHICH FILES WERE CLOSED ON GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN DEMANDS ATTENTION.

- F. (1) THE TEAM FORMED THE IMPRESSION THAT THE POLICE INVESTIGATIONS IN THE SPHERE OF OUR INTEREST WERE CARRIED OUT IN AN AMBIVALENT MANNER, AS IS EVIDENT FROM THE RESULTS OF THE INVESTIGATIONS.

THIS AMBIVALENCE STEMS NOT ONLY FROM THE NATURAL COMPLEXITY OF THE SITUATION, AND NOT ONLY FROM THE FACT THAT THE SUSPECTS IN THE ABOVEMENTIONED COMPLAINT FILES ARE NOT PERCEIVED BY THE POLICE AS OFFENDERS IN THE USUAL SENSE; IT APPEARS THAT THE SITUATION STEMS

ALSO, AND MAINLY, FROM EXTERNAL INTERFERENCE ON THE PART OF MILITARY GOVERNMENT PERSONNEL, IN GIVING ORDERS CONCERNING THE ACTUAL OPENING OF INVESTIGATIONS AND RELATED MATTERS, SUCH AS RELEASE FROM DETENTION.

- (2) THIS WAS EXPLAINED VERY BLUNTLY TO THE INQUIRY TEAM BY THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS DEPARTMENT IN JUDEA, SUPERINTENDENT KALIJ, WHO PROVIDED EXAMPLES. SIMILARLY, HE ALSO EXPLICITLY STATED IN HIS REPORT (OF 1.6.81) ON THE BEIT HADASSAH CASE:

"THE MILITARY GOVERNOR OF HEBRON INSTRUCTED THE HEBRON STATION CHIEF NOT TO HANDLE THE MATTER, AS HE WOULD SEE TO IT THAT THE MILITARY GOVERNMENT REPAIRED THE DAMAGE....IN THE FIRST CASE, THE COMPLAINT OF DENDIS IN THE MATTER OF THE CEILING WAS NOT INVESTIGATED PROPERLY, AS THE PREVIOUS MILITARY GOVERNOR HAD GIVEN INSTRUCTIONS NOT TO HANDLE THE CASE."

IN HIS APPEARANCE BEFORE THE INQUIRY TEAM, SUPERINTENDANT KALIJ ADDED THAT PRESSURE WAS BEING BROUGHT TO BEAR BY THE MILITARY GOVERNMENT FOR THE RELEASE OF PERSONS DETAINED FOR QUESTIONING, PRESSURES THAT LED IN A NUMBER OF CASES TO THEIR RELEASE. HE SAID THAT WHEN SUCH PRESSURES ARE APPLIED DIRECTLY, STATION CHIEFS ARE UNABLE TO WITHSTAND THEM, AS THEY HESITATE TO ENTER INTO A CONFRONTATION WITH THE GOVERNOR AND TO ACT CONTRARY TO HIS DIRECTIVES. THE RESULT IS RELEASE FROM ARREST ON IRRELEVANT GROUNDS AND FOR REASONS TOTALLY UNRELATED TO THE INVESTIGATION.

- (3) APART FROM THE CONSTITUTIONAL QUESTION RAISED BY THE INTERVENTION OF MILITARY GOVERNMENT PERSONNEL IN POLICE INVESTIGATORY WORK, SUCH INTERVENTION HAS THE DIRECT CONSEQUENCE OF MAKING INVESTIGATIONS STILL MORE DIFFICULT, OR OF EVEN FURTHER REDUCING THE ABILITY TO INVESTIGATE. INTERVENTION BY MILITARY GOVERNMENT PERSONNEL IN INVESTIGATIONS IS NATURALLY INTERPRETED AS BACKING FOR SUSPECTS. MR. KALIJ CONVEYED TO THE INQUIRY TEAM HIS IMPRESSION THAT AT SOME SENIOR SECURITY ECHELON WHOSE IDENTITY HE DOES NOT KNOW, ISRAELI RESIDENTS OF THE TERRITORIES ARE GIVEN TO UNDERSTAND THAT THEY ARE SOLDIERS TO ALL INTENTS AND PURPOSES, AND ARE SUBJECT TO ARMY INVESTIGATIONS. ISRAELI RESIDENTS OF JUDEA AND SAMARIA, EXPLICITLY RELYING ON THIS ASSURANCE, REFUSE TO COOPERATE WITH THE POLICE OR TO PROVIDE INFORMATION; THEY REJECT ANY CONTACT WITH THE POLICE, BASING THEMSELVES ON "HIGH-LEVEL POLICY," AND DECLARING THAT THEY ARE UNDER NO OBLIGATION TO COOPERATE IN THIS MATTER.

- (4) ON 23.3.82, THE BRIGADE COMMANDER OF THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT ISSUED A TELEGRAM, NO. 3128-23-MB, WHICH WAS SENT ALSO TO THE HEADS OF THE INVESTIGATIONS BUREAUS IN THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT, STATING, INTER ALIA, THAT "ANY CASE OF SHOOTING BY JEWISH RESIDENTS IN THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT RESULTING IN LOCAL VICTIMS WILL BE HANDLED BY THE C.I.D. AND NOT BY THE ISRAEL POLICE." A CORRECTION WAS SENT OUT IMMEDIATELY AFTERWARDS, WHOSE PURPOSE WAS NOT CLARIFIED, STATING THAT "ANY CASE IN WHICH RESIDENTS OF THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT OPEN FIRE RESULTING IN LOCAL VICTIMS WILL BE HANDLED VIA THE MILITARY GOVERNMENT."

WHEN THE ATTORNEY GENERAL LEARNED ABOUT THE TELEGRAM, HE EXPRESSED HIS OPPOSITION TO THE DECISION AT THE CABINET MEETING ON 28.3.82. FOLLOWING CLARIFICATIONS, THE MILITARY ADVOCATE-GENERAL INFORMED HIM THAT THE BRIGADE COMMANDER OF THE JUDEA AND SAMARIA DISTRICT HAD REVOKED THE TELEGRAM. THE PROBLEM IS THAT IN THE 2.4.82 MEETING OF THE INQUIRY TEAM, WHEN THE TEAM WAS PRESENTED WITH A COPY OF THE CANCELLATION OF THE TELEGRAM, THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS BUREAU OF JUDEA REPORTED

THAT HE HAD RECEIVED NO NOTIFICATION OF THE TELEGRAM'S REVOCATION, AND THAT HIS STAFF STILL CONSIDERED THEMSELVES BOUND BY IT. SUCH WAS THE CASE AT LEAST UNTIL 15.4.82, WHEN THE ATTORNEY GENERAL SENT A LETTER TO THE POLICE INSPECTOR-GENERAL ASKING HIM TO INFORM POLICE OFFICERS IN JUDEA AND SAMARIA THAT THE TELEGRAM HAD BEEN REVOKED.

- G. (1) THE ABOVEMENTIONED TELEGRAM WAS NOT ADDRESSED TO THE RESIDENTS OF KIRYAT ARBA, BUT ONE MAY ASSUME THAT THEY WERE INFORMED OF IT. THE MATTER WAS OPENLY DISCUSSED IN A FLYER DISTRIBUTED ON 24.3.82 IN THE NAME OF THE KIRYAT ARBA LOCAL COUNCIL, CALLING ON RESIDENTS "NOT TO COOPERATE WITH THE POLICE AND NOT TO RESPOND TO ANY QUESTION WHATSOEVER. SIMILARLY...AT THIS STAGE ONE SHOULD NOT RESPOND EVEN TO QUESTIONS FROM MILITARY INVESTIGATORS, AS LONG AS WE ARE NOT ASSURED THAT THE MATERIAL WILL NOT BE PASSED ON TO THE POLICE AND THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY'S OFFICE." WHETHER OR NOT THE REVOCATION OF THE TELEGRAM CAME TO THE ATTENTION OF KIRYAT ARBA RESIDENTS, THEY CONTINUE TO BRAZENLY BOYCOTT THE POLICE, BOTH AS SUSPECTS OR AS WITNESSES WHO COULD ASSIST INVESTIGATIONS.
- (2) ONE CAN UNDERSTAND THAT THE RESIDENTS OF JUDEA AND SAMARIA ARE GENUINELY WORRIED BY THE VERY IDEA THAT THEY COULD BE CALLED UPON TO ACCOUNT FOR ACTIVITIES DONE IN THEIR OWN SELF-DEFENSE -- CREATING A FEELING OF INSECURITY IN ADDITION TO THE OBJECTIVE DANGER IN TRAVELING ALONG THE [DISTRICT'S] ROADS. BUT IN OPENLY CHALLENGING THE POLICE (AND PUBLICLY REVILING THE CHIEF OF THE JUDEA INVESTIGATIONS BUREAU AND THE STATE ATTORNEY'S OFFICE), THEY DO NOT RESTRICT THEMSELVES TO CASES OF OPENING FIRE. RATHER, THE REFUSAL TO MAINTAIN CONTACT WITH THE POLICE APPLIES TO EVERY OFFENSE, EVEN IF IT IS TOTALLY UNRELATED TO A SHOOTING INCIDENT. IN EFFECT, THIS MEANS AN INABILITY (AND UNWILLINGNESS) TO INVESTIGATE ANY COMPLAINT AGAINST RESIDENTS OF KIRYAT ARBA. MR. KALIJ TOLD THE TEAM THAT HE PERSONALLY DID NOT WANT TO CONDUCT INVESTIGATIONS IN KIRYAT ARBA, WHILE HIS POLICEMEN ACTED INFIRMLY. THE RESULTS OF THE INVESTIGATIONS, AS DETAILED ABOVE, ARE THE DIRECT OUTCOME OF THIS LACK OF COOPERATION.
- (3) AN EVEN GRAVER PICTURE EMERGES ON THIS TOPIC IN THE INVESTIGATION OF FAIAL INCIDENTS IN THE VILLAGES OF SINJIL AND BENI NA'IM. IN BOTH CASES, WHEN THE MURDER SUSPECTS WERE SUMMONED TO APPEAR BEFORE THE POLICE THEY ANNOUNCED THAT THEY WOULD NOT COME, AND THAT THEY DEALT ONLY WITH THE MILITARY GOVERNMENT. THE POLICE DID NOTHING TO BRING THE SUSPECTS TO THE POLICE STATION, DESPITE THE GRAVE SUSPICION, AND THE ARREST WARRANT ISSUED AGAINST THE SUSPECT IN THE BENI NA'IM MURDER WAS NOT IMPLEMENTED, UNDER CIRCUMSTANCES THAT DEMAND CLARIFICATION. IN THE CASE OF BENI NA'IM, A DELEGATION INCLUDING THE HEAD OF THE KIRYAT ARBA COUNCIL AND A REPRESENTATIVE OF THE GUSH ETZION COUNCIL TURNED UP THREE DAYS LATER AND, ACCORDING TO SUPERINTENDENT KALIJ, TOLD THE POLICE, CITING MILITARY GOVERNMENT AUTHORITIES, THAT THERE WOULD BE NO COOPERATION, AND THAT THE POLICE AND THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY WERE HOSTILE. THEY SAID THEY WOULD NOT CONVEY THEIR VERSION OF THE INCIDENT UNLESS THEY RECEIVED INSTRUCTIONS FROM THE POLITICAL ECHELON. IT SHOULD BE NOTED THAT ONE OF THE SUSPECTS WAS A MEMBER OF THE DELEGATION, AND THAT HE WAS NOT QUESTIONED ON THAT OCCASION. AS A RESULT, THE SUSPECTS WERE NOT LOCATED, AND NOT UNTIL SIX DAYS AFTER THE INCIDENT WERE THE POLICE ABLE TO GATHER EVIDENCE (AND THIS ON A CASE OF MANSLAUGHTER, OR SUSPICION OF MURDER, WHEN THE SUSPECTS WERE WELL-KNOWN). THIS, OF COURSE, HAD DIRECT IMPLICATIONS FOR THE INVESTIGATION ITSELF. IT IS HARD TO BELIEVE THAT THIS IS HOW A CASE INVOLVING A DEATH WOULD BE INVESTIGATED IN ISRAEL.

- (4) THE INQUIRY TEAM BELIEVES THAT URGENT CONSIDERATION SHOULD BE GIVEN TO THE PHENOMENON OF RESIDENTS REFUSING TO COOPERATE WITH THE POLICE AND THE STATE ATTORNEY ON GROUNDS THAT THEY ARE HOSTILE ELEMENTS, AND THE MATTER BROUGHT FOR DISCUSSION BEFORE THE RELEVANT POLITICAL ECHELONS. A SITUATION IN WHICH, IN THE NAME OF SELF-DEFENSE, THE POLICE ARE PREVENTED FROM CLARIFYING WHETHER SELF-DEFENSE WAS INVOLVED, OR [PERHAPS] THE UNLAWFUL TAKING OF POWER INTO ONE'S OWN HANDS, IS INTOLERABLE AND INVITES ANARCHY. THE AUTHORITY OF THE POLICE TO INVESTIGATE ANY OFFENSE WHATSOEVER, AND ESPECIALLY CASES INVOLVING DEATHS, IS ONE OF THE FOUNDATIONS OF LAW AND ORDER, AND IT MUST NOT BE UNDERMINED IN ANY WAY. SELF-DEFENSE, AS SUCH, MUST NOT SERVE AS GROUNDS FOR IMMUNITY BEFORE THE LAW.

THE UNIQUE, PROBLEMATIC NATURE OF THE SITUATION, AND THE SENSITIVE QUESTION OF THE SECURITY OF THE RESIDENTS OF JUDEA AND SAMARIA, MUST BE SOLVED IN WAYS OTHER THAN BY CASTING OFF FRAMEWORKS AND TAKING THE LAW INTO ONE'S OWN HANDS. STONE-THROWING AND THE BLOCKING OF ROADS MUST BE DEALT WITH, AND PROCEDURES SHOULD BE INSTITUTED TO GUIDE AND OBLIGATE CIVILIANS -- INCLUDING ISRAELI CITIZENS RESIDING IN JUDEA AND SAMARIA -- ENCOUNTERING SUCH ROADBLOCKS. THE PROCEDURES FOR THE BEARING OF I.D.F. ARMS BY CIVILIANS MUST BE REEVALUATED, ALONG WITH THE INSTRUCTIONS THEY RECEIVE ABOUT OPENING FIRE. A CLEAR LINE MUST BE DRAWN BETWEEN THE ARMY AND CIVILIAN SETTLERS CONCERNING RESPONSIBILITY FOR SECURITY IN THE DISTRICT. IT WOULD BE DESIRABLE TO MAKE IT OBLIGATORY TO REPORT ANY FIRING OF I.D.F. WEAPONS, EVEN IF NO ONE IS HURT, AND TO CLARIFY AND IMPRESS UPON ALL CONCERNED THE DIFFERENCE BETWEEN A SITUATION OF SELF-DEFENSE, AND A DIFFERENT SITUATION WHICH CONSTITUTES THE UNLAWFUL ASSUMPTION OF POWERS OF GUARDING. THE REACTION OF THE KIRYAT ARBA AND HEBRON REGION RESIDENTS AND THEIR DEMAND THAT THE INVESTIGATION BE CARRIED OUT BY THE MILITARY GOVERNMENT AUTHORITIES IS TANTAMOUNT TO CIVIL REBELLION AND A CASTING OF ASPERSIONS ON THE CIVILIAN ECHELONS OF THE ISRAELI POLICE, THE STATE ATTORNEY AND THE COURTS OF THE STATE OF ISRAEL.

THE COLLECTIVE CONCLUSION OF ALL THIS IS, THAT THE INQUIRY TEAM'S FINDINGS POINT TO DEFINITE DEFICIENCIES IN POLICE PERFORMANCE IN INVESTIGATING EVENTS GROWING OUT OF NEIGHBORLY RELATIONS BETWEEN ISRAELIS AND LOCAL RESIDENTS IN JUDEA AND SAMARIA, AND COMPLAINTS OF LOCAL RESIDENTS AGAINST ISRAELIS.

AFTER A DRAFT OF THIS REPORT WAS DISTRIBUTED TO THE POLICE, A LETTER WAS RECEIVED FROM THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS AND CLAIMS DEPARTMENT AT NATIONAL POLICE HEADQUARTERS, AND IT IS ATTACHED AS AN ADDENDUM TO THIS REPORT. ALTHOUGH THE STEPS THE POLICE SAY THEY WILL TAKE IN THE LETTER ARE WORTHY OF PRAISE, THERE IS NO DOUBT THAT THIS IS ONLY THE FIRST STEP. IT SEEMS THAT THE STATED DEFICIENCIES, WHICH REQUIRE THE MOST BASIC TREATMENT ON THEIR OWN MERIT, ARE BUT A SYMPTOM OF A MUCH DEEPER PROBLEM, CONTAINING THE BEGINNINGS OF A DANGEROUS PROCESS WHOSE END IS DIFFICULT TO FORESEE. SINCE THIS IS THE CASE, IT WOULDN'T BE RIGHT TO FOCUS ATTENTION ON THE POLICE ALONE, OR ON THE C.I.D. AND ITS ACTIVITIES. IT IS IMPERATIVE THAT THE REALITIES, AND THEIR SERIOUS RAMIFICATIONS, BE DISCUSSED IN POLITICAL CIRCLES WITHOUT DELAY, IN ORDER TO FIND AN URGENT SOLUTION TO THIS SITUATION, AND TO ESTABLISH AN APPROVED GOVERNMENT POLICY TO BE INSTITUTED BY ALL GOVERNMENT AUTHORITIES, TO PREVENT THE DETERIORATION OF THE SITUATION, AND ANY HARM TO THE FOUNDATION OF THE RULE OF LAW.

- (1) IN LIGHT OF THE REPORT'S CONCLUSIONS, AND IN LIGHT OF THE INQUIRY TEAM'S EXPERIENCE, SERIOUS DOUBTS ARISE WHETHER THE INQUIRY TEAM CAN ACT IN A REASONABLE MANNER OR BRING ABOUT A REAL CHANGE IN THE SITUATION; AND THEREIN LIE THE DOUBTS CONCERNING ITS CONTINUED ACTIVITIES.
- (2) THE DIFFICULTIES AND PRESSURES BURDENING THE INQUIRY TEAM'S WORK ARE MAINLY THE FOLLOWING:

- (A) OWING TO THE BURDEN OF THEIR WORK, MEMBERS OF THE INQUIRY TEAM WERE UNABLE TO DEVOTE THE NECESSARY TIME TO FUNDAMENTAL WORK WHICH COULD BE FRUITFUL. THE INQUIRY TEAM DID HOLD NUMEROUS MEETINGS, BUT THEY WERE NOT ENOUGH TO FUNDAMENTALLY CHECK ALL THE INVESTIGATIVE FILES, AND TO ESTABLISH AN INITIATED FOLLOW-UP OF EVENTS IN THE FIELD. A FEELING OF LACK OF THOROUGHNESS IN ITS WORK ACCOMPANIED THE INQUIRY TEAM THROUGHOUT.
- (B) THE INQUIRY TEAM WAS ESTABLISHED FUNDAMENTALLY AS A COORDINATING TEAM, BUT DURING THE YEAR IN WHICH IT WORKED, IT SUCCEEDED ONLY IN FULFILLING THE MONITORING STAGE FOR THE PURPOSE OF GATHERING THE MATERIAL, WHICH [PHASE] IS THE BASIC CONDITION FOR A DISCUSSION OF QUESTIONS OF COORDINATION. THE SUBJECTS FOR COORDINATION, HOWEVER, MUST BE DETERMINED AT THE POLITICAL ECHELON, AND THE COMPOSITION OF THE INQUIRY TEAM IS NOT FITTING FOR THIS PURPOSE.
- (C) AS WAS EXPLAINED PREVIOUSLY, THE INQUIRY TEAM OPERATED WITH THE FEELING THAT THE MATERIAL IT WAS RECEIVING WAS ONLY PARTIAL, AND THAT IT HAD FAILED TO ESTABLISH AN ONGOING FOLLOW-UP OF EVENTS TO COMPARE WITH THE ONGOING REPORTS IT RECEIVED. A SIDE EFFECT OF THIS WAS THAT THE INQUIRY TEAM FAILED EVEN IN ITS AIM OF BRINGING ABOUT A INITIATED INVESTIGATIONS OF INCIDENTS EVEN IN THE ABSENCE OF COMPLAINTS.
- (D) THE REPORTS THAT REACHED THE INQUIRY TEAM WERE NOT ALWAYS EXACT OR FULL. IN ANY EVENT, THE PACE OF REPORTING TO THE INQUIRY TEAM WAS TOO SLOW TO PERMIT ANY REAL CHECK OF DEVELOPMENTS. THE SLOW REPORTING PROCESS (ATTRIBUTED TO COMMUNICATIONS PROBLEMS) DEPRIVED THE INQUIRY TEAM OF THE FEELING THAT IT HAD ITS HAND ON THE PULSE. (WHEN THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT ON THE INCIDENT INVOLVING THE DEATH OF THE GIRL FROM THE VILLAGE OF AL-AROUB, IT WASN'T RECEIVED UNTIL TEN DAYS LATER; A WEEK WAS THE MINIMUM RESPONSE TIME FOR RECEIVING ADDITIONAL EXPLANATIONS OF [MATTERS TREATED IN] ONGOING REPORTING.)
- (E) ANOTHER OBSTACLE THE INQUIRY TEAM FACED WAS THE INHERENT DIFFICULTY IN FOLLOWING UP AN ACTIVE INVESTIGATION AND IN GETTING DOWN TO ITS FINER DETAILS. MOREOVER, THE SUPERVISION OF A BODY ENJOYING OPERATIVE AUTHORITY IS NOT THE SAME AS THE SUPERVISION OF A BODY LACKING OPERATIVE POWER. THE INQUIRY TEAM DID NOT INTERFERE, THEREFORE, WITH THE INVESTIGATIVE PROCESS ITSELF, EXCEPT WHERE IT SAW FIT TO RETURN A FILE FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION OR A REEVALUATION OF CONCLUSIONS.
- (F) THE INQUIRY TEAM'S ATTEMPT TO FOLLOW THE QUALITY OF INVESTIGATIONS VIA DISTRICT ATTORNEYS WAS UNSUCCESSFUL, EXCEPT FOR THE HELP OF THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY, WHO IS A MEMBER OF THE INQUIRY TEAM.
- (G) THE INQUIRY TEAM'S HOPE THAT THE INQUIRY ITSELF AND THE REQUIREMENT TO REPORT WOULD IN THEMSELVES BRING ABOUT AN IMPROVEMENT IN THE WORK HABITS OF THE INVESTIGATING BODIES PROVED TO BE A FALSE ONE, AND RAISED DOUBTS ABOUT THE OPERATION'S EFFECTIVENESS. THE POLICE REPRESENTATIVE ON THE INQUIRY TEAM TRIED TO THE BEST OF HER ABILITY TO GUIDE THE INVESTIGATIVE OFFICES AND TO MAKE THEM AWARE OF THE IMPORTANCE OF QUICK AND USEFUL TREATMENT, BUT SIGNS OF IMPROVEMENT HAVE YET TO BECOME EVIDENT.
- (H) AFTER REACHING AN UNDERSTANDING OF THE SITUATION, THE FEELING INCREASED AMONG THE MEMBERS OF THE INQUIRY TEAM THAT THE FUNDAMENTAL TREATMENT OF THE PHENOMENA WAS BEYOND ITS POWERS AND AUTHORIZATION, AND THAT IT WAS IMPOSSIBLE TO TACKLE THE PHENOMENON EXCEPT BY MEANS OF A FUNDAMENTAL FORMULATION OF POSITIONS REGARDING ITS UNDERLYING CAUSES -- AND THE INQUIRY TEAM WAS NOT THE REPRESENTATIVE BODY FOR THIS MATTER.

(3) THE REPRESENTATIVES OF THE POLICE AND THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND ON THE INQUIRY TEAM HAVE EXPRESSED THEIR OPINION THAT THE VERY EXISTENCE OF THE TEAM SERVES AS AN IMPETUS FOR THE POLICE AND C.I.D. TO INVESTIGATE VIGOROUSLY AND EFFICIENTLY, AND THAT IT IS DESIRABLE THAT THERE BE A BODY THAT WILL VET THE INFORMATION IN THIS AREA AND INITIATE INVESTIGATION WHEN NECESSARY. THIS REPORT DOES NOT SUPPORT THE CLAIM, HOWEVER, THAT THE TEAM CAN BRING ABOUT THE NECESSARY, BASIC CHANGES REGARDING THIS ISSUE; AND ON THE OTHER HAND, THERE IS THE DANGER THAT THE EXISTENCE OF THE TEAM MIGHT SERVE AS A COVER FOR PHENOMENA TO WHICH THE TEAM OBJECTS -- AND PERHAPS EVEN AS A CALMING ELEMENT INFLUENCING THE RECOGNITION OF THE NEED TO TACKLE THE PROBLEM IN ITS FULL AND PROPER SCOPE. THE KEY LIES NOT IN THE TECHNICAL MONITORING OF INVESTIGATIONS, NOR IN CRITERIA FOR INVESTIGATIVE TECHNIQUES, NOR IN THE LEGAL ANGLE -- BUT RATHER IN A RADICAL REFORM OF THE BASIC CONCEPT OF THE RULE OF LAW IN ITS BROADEST AND MOST PROFOUND SENSE.

JUDITH KARP
DEPUTY ATTORNEY GENERAL

BG,NW,AC/BG,NW,AC

Press bulletin

JERUSALEM, 9 FEBRUARY 1984

THE KARP REPORT: CASES INVESTIGATED IN DETAIL

(THIS CONSTITUTES THE MIDDLE SECTION OF THE KARP REPORT, AS DIVIDED BY THE GOVERNMENT PRESS OFFICE; SEE BEGINNING AND END SECTIONS, RELEASED ON 7.2.84)

POLICE INVESTIGATIONS

- A. THE HEAD OF THE CLAIMS SECTION AT THE ISRAEL POLICE NATIONAL HEADQUARTERS, WHO IS A MEMBER OF THE INQUIRY TEAM, TOOK ON HERSELF THE RATHER DIFFICULT TASK OF COLLECTING, ON AN ONGOING BASIS, THE REPORTS ON COMPLAINTS AND INVESTIGATIONS IN JUDEA AND SAMARIA (VIA THE HEADS OF INVESTIGATION OFFICES IN THE VARIOUS JUDEA AND SAMARIA DISTRICTS), TO KEEP TRACK OF HOW THE INVESTIGATIONS WENT AND TO REPORT PERIODICALLY TO THE TEAM.
- B. THE COMMISSION EXAMINED SOME 70 OCCURRENCES WHICH WERE INCLUDED IN THE REPORTS, INCLUDING PSYCHOLOGICAL DAMAGE (THE MINORITY OF CASES), ARMED THREATS, THREATS, TRESPASSING, ASSAULT, DAMAGE TO PROPERTY, AND BREACHES OF ORDER. OF THESE 70 FILES, THE INVESTIGATION OF 15 LED TO THE FILES BEING PASSED ON TO THE STATE'S ATTORNEY WITH A RECOMMENDATION TO PROSECUTE; 33 OF THE FILES WERE CLOSED; AND THE HANDLING OF 20 (IN FOUR OF WHICH, THE INVESTIGATIVE MATERIAL HAD NOT BEEN LOCATED) HAD NOT YET BEEN COMPLETED. ONLY FIVE OF THE FILES WHOSE HANDLING HAD NOT YET BEEN COMPLETED ARE FROM MARCH AND APRIL. THE INVESTIGATION OF THE REMAINDER HAD BEEN GOING ON FOR MORE THAN SIX MONTHS, IN SOME CASES -- FOR MORE THAN A YEAR (10 CASES DEALT WITH EVENTS WHICH TOOK PLACE IN APRIL AND MAY 1981, AND FOUR WERE OPENED IN NOVEMBER AND DECEMBER 1981).

EXPERIENCE HAS SHOWN THAT PROTRACTED INVESTIGATIONS OF THE ABOVE KIND ARE NOT LIKELY TO HAVE RESULTS, AND ONE MAY THEREFORE SAY THAT OF THE AFOREMENTIONED 70 CASES, 53 HAVE REACHED A DEAD END.

APPROXIMATELY HALF OF THE 33 CLOSED FILES WERE CLOSED ON THE GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN; FIVE WERE CLOSED FOR LACK OF EVIDENCE; SEVEN BECAUSE NO CHARGE WAS BROUGHT; AND THREE FOR LACK OF PUBLIC INTEREST.

THE INQUIRY TEAM DID NOT EXAMINE THE ENTIRE GROUP OF CASES TO THE FULL, BUT RANDOM CHECKS YIELDED 15 FILES IN WHICH THE TEAM THOUGHT THAT INVESTIGATION WAS EITHER POOR OR CONTAINED SUBSTANTIVE DEFECTS. SOME OF THEM ARE CASES WHOSE HANDLING WAS NOT COMPLETED, AND SOME WERE CLOSED IN THE WAKE OF INVESTIGATION, AS WAS SAID ABOVE.

IT SHOULD ALSO BE POINTED OUT THAT IN SOME CASES, INVESTIGATION WAS BEGUN ONLY FOLLOWING THE COMMISSION'S REQUEST (THIS WILL BE DISCUSSED BELOW), AND THAT IN SEVERAL CASES IT TURNED OUT THAT REPORTS TO THE COMMISSION WERE EITHER DEFECTIVE (SOME 10 COMPLAINTS WERE NOT INCLUDED IN THE REPORTS) OR DEVIATED FROM THE PROCEDURES ESTABLISHED BY THE INQUIRY TEAM (SOME 6 FILES).

- C. THE FINDINGS OF THE INQUIRY TEAM SHOULD BE READ SUBJECT TO THE FOLLOWING TWO RESERVATIONS:
- (1) THE METHODS AND THE QUALITY OF THE INVESTIGATION MAY BE SUBJECT TO RELIABLE ETHICAL EVALUATION ONLY BY COMPARING THE INVESTIGATING AUTHORITIES' OPERATION IN THE SECTOR EXAMINED BY THE TEAM WITH THEIR OPERATION IN OTHER SECTORS OF THE JUDEA AND SAMARIA AREA, AND WITH THEIR OPERATION IN ISRAEL (A COMPARISON WHICH WAS BEYOND THE INQUIRY TEAM'S ABILITY).

.../2

2. THE QUALITY OF THE INVESTIGATING AUTHORITIES' OPERATION CANNOT BE EVALUATED WITHOUT TAKING INTO ACCOUNT COMMON CONSTRAINTS SUCH AS MANPOWER SHORTAGES, THE LEVEL OF THE INVESTIGATORS, ORDERS OF PRIORITY, LANGUAGE DIFFICULTIES, A HOSTILE ARAB POPULATION, AND OTHER FACTORS WHICH HAVE NOTHING TO DO WITH THE ISSUE OF THE IDENTITY OF THE COMPLAINANTS AND THE SUBJECTS OF THEIR COMPLAINTS, AND WHICH CAN SERVE AS GROUNDS FOR SLOWNESS IN AN INVESTIGATION, FAILURE OF AN INVESTIGATION, OR THE CLOSING OF A CASE WITHOUT THE INVESTIGATION HAVING BEEN THOROUGHLY EXHAUSTED.

FROM THE PICTURE EMERGING FROM THE COLLECTIVE TOTAL OF THE INQUIRY TEAM'S FINDINGS, ONE MAY CONCLUDE WITH REASONABLE CERTAINTY THAT THE REPORT'S FINDINGS POINT TO A SITUATION WHICH CAN NEITHER BE JUSTIFIED NOR ACCOUNTED FOR ONLY BY GENERAL CONSTRAINTS, AND WHICH CLEARLY REVEALS SPECIAL BACKGROUND CHARACTERISTICS, AND A SERIOUSLY PROBLEMATIC SITUATION WHICH STEMS FROM THOSE CHARACTERISTICS.

D. THE ABOVE FINDING IS BASED ON THE FOLLOWING:

1. THE RATIO BETWEEN THE OVERALL NUMBER OF FILES AND THOSE FILES WHICH WERE CLOSED WITHOUT PROSECUTION, AND THE PERCENTAGE OF FILES CLOSED ON THE GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN.

THE HANDLING OF MANY FILES WENT ON FOR AN UNREASONABLE LENGTH OF TIME, REGARDLESS OF THE SENSITIVITY OF THE ISSUE UNDER INVESTIGATION. THE INQUIRY TEAM TAKES A VERY GRAVE VIEW OF THE SLOW PACE OF INVESTIGATION (AND THE PACE OF REPORTING) IN CASES OF DEATH FROM SHOOTING. IT SHOULD ALSO BE POINTED OUT THAT EVEN IN THOSE CASES WHERE THE STATE ATTORNEY'S OFFICE HAD GIVEN ITS COMMITMENT TO THE SUPREME COURT TO CONDUCT AN EFFECTIVE INVESTIGATION, THE INQUIRY TEAM'S EFFORTS TO EXPEDITE HANDLING WERE TO NO AVAIL.

3. THE AFOREMENTIONED CASES, WHICH ARE THE MOST CONSPICUOUS OF THOSE CHECKED BY THE COMMISSION, ARE ENOUGH TO MOVE THE ABOVE CONCLUSION FROM THE SPHERE OF ESTIMATION TO THAT OF FACT. THEY WILL BE DETAILED BELOW IN WHAT MAY SEEM OVER-ELABORATION, BECAUSE THIS, IN AND OF ITSELF, WILL SUFFICE TO EXHIBIT -- WITHOUT FURTHER EXPLANATION -- THE BACKGROUND, THE CHARACTERISTICS, AND THE CONTRADICTIONS BETWEEN COMMITMENT AND REALITY.

THE BEIT HADASSAH AFFAIR (SUPREME COURT FILE 175/81)

- A. ON 29.4.81, THE SUPREME COURT DISCUSSED, INTER ALIA, THE CLAIM OF THE PETITIONERS, TO THE EFFECT THAT THOSE HOLDING BEIT HADASSAH WERE HARASSING RESIDENTS OF THE CITY, ESPECIALLY THOSE LIVING NEARBY, THEIR DECLARED AND UNDERSTOOD AIM BEING TO INTIMIDATE RESIDENTS AND SCARE THEM AWAY -- IN ORDER TO REALIZE THEIR RIGHT TO SETTLE IN HEBRON. THE COURT FOUND THE COMPLAINTS ABOUT THE DEMOLITION OF A PART OF A CEILING IN A SHOP IN BEIT HADASSAH WHICH WAS KEPT BY ONE OF THE PETITIONERS AS A PROTECTED TENANT, TO BE VERY SERIOUS. THE COURT SAID:

"THE PETITIONER'S COMPLAINTS TO THE COURT SAID THAT ON THE DAY AFTER THE FESTIVAL OF PURIM, HE SAW THAT THE CEILING HAD COLLAPSED. THE 'EXPLANATION' GIVEN HIM BY THOSE LIVING ON THE FLOOR ABOVE WAS THAT IT HAD HAPPENED BY ACCIDENT, AS A RESULT OF FESTIVE DANCING. AT FIRST, THE PETITIONER HESITATED AS TO WHETHER TO COMPLAIN; LATER ON, HE SAID THAT IF THE DAMAGE WERE FIXED, HE WOULD FORGET THE INCIDENT. HOWEVER, THE FOLLOWING DAY HE REPORTED (IN ANOTHER COMPLAINT TO THE POLICE) THAT HIS MERCHANDISE HAD ALSO DISAPPEARED. HE ADDED THAT THE BUILDING'S RESIDENTS HAD REPEATEDLY URGED HIM TO HAND THE SHOP OVER TO THEM, CLAIMING THAT IN THE PAST, THIS HAD BEEN A STAIRWELL WHICH LED TO THE SYNAGOGUE. THIS COMPLAINT, WHICH WE VIEW AS SERIOUS, DID NOT RECEIVE PROPER HANDLING. IT IS EVIDENT FROM THE STATEMENT

OF THE DEFENDANTS THAT AFTER THE CEILING WAS REPAIRED, THE FILE WAS CLOSED. THE EXPLANATION THAT THEY THUS WERE TRYING TO CALM THINGS DOWN IS FAR FROM SATISFACTORY."

THE COURT ADDED: "THERE IS NO DOUBT THAT THE MAIN FUNCTION OF THE RULER IN AN ADMINISTERED TERRITORY IS TO MAINTAIN LAW AND ORDER. HE MUST DO SO EVEN IN THE ABSENCE OF ANY COMPLAINTS FROM THE LOCAL RESIDENTS. AT THE SAME TIME, IT IS IMPORTANT TO CLARIFY TO THE RESIDENTS THEIR RIGHT AND DUTY TO LODGE COMPLAINTS WHENEVER THEY ARE HARASSED, AND TO INSIST THAT THE COMPLAINTS BE LOOKED INTO AND THAT THE STEPS REQUIRED BY THE CONCLUSIONS REACHED BE TAKEN.

"ONLY AFTER THE DEFENDANTS' LEARNED COUNSEL DECLARED THAT THE INVESTIGATIVE FILE ON THE SHOP AFFAIR HAD BEEN REOPENED, AND THAT ORDERS HAD BEEN GIVEN TO TREAT BREACHES OF ORDER WITH UTMOST SERIOUSNESS, DID WE SEE NO FURTHER NEED TO ISSUE AN ORDER NISI REGARDING THE COMPLAINTS. WE WOULD LIKE TO BELIEVE THAT FROM NOW ON THE HANDLING WILL BE EFFECTIVE, AND THAT OFFENDERS WILL BE PROSECUTED."

THE COURT REJECTED THE REQUEST (TO ISSUE AN ORDER NISI) ON THE BASIS OF A DECLARATION BY A REPRESENTATIVE OF THE STATE THAT "STEPS HAD BEEN TAKEN TO ENSURE THAT LAW AND ORDER WOULD BE MAINTAINED, AND THAT RESIDENTS' COMPLAINTS AGAINST THOSE HOLDING THE HADASSAH BUILDING WOULD BE EXPEDITED AND HANDLED EFFECTIVELY."

- B. ON 6.5.81, 25.5.81, AND 26.5.81, THE DIRECTOR OF THE DEPARTMENT OF SUPREME COURT MATTERS IN THE STATE ATTORNEY'S OFFICE CALLED THE ATTENTION OF ALL ELEMENTS INVOLVED -- INCLUDING THE COORDINATOR OF ACTIVITIES IN THE TERRITORIES, THE COMMANDER OF THE JUDEA AND SAMARIA AREA, AND THE HEAD OF INVESTIGATIONS BRANCH AT THE ISRAELI POLICE NATIONAL HEADQUARTERS -- TO THE COURT'S REMARKS, TO THE CRITICISM OF THE INVESTIGATION, AND TO THE COMMITMENT GIVEN THE COURT BY THE STATE TO CONTINUE THE INVESTIGATION.

IT SHOULD ALSO BE POINTED OUT THAT PRIOR TO THE SUPREME COURT'S DECISION, THE STATE ATTORNEY HAD ASKED THE HEAD OF INVESTIGATIONS BRANCH AT NATIONAL HEADQUARTERS TO INVESTIGATE THE PETITIONERS' COMPLAINTS, STRESSING THAT HE ATTACHED UTMOST IMPORTANCE TO THE ISSUE (HIS LETTER OF 14.4.81).

- C. AND WHAT BECAME OF THE INVESTIGATION?

ON 18.6.81, A MONTH AFTER THE COMMITMENT WAS GIVEN TO THE SUPREME COURT, THE INVESTIGATION WAS PASSED ON TO THE ATTORNEY GENERAL, TOGETHER WITH THE FINAL REPORT OF SUPERINTENDANT KALIJ (HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATION OFFICE). THE REPORT DID NOT ADDRESS THE MAIN POINT WHICH THE POLICE HAD BEEN ASKED TO INVESTIGATE -- NAMELY, WHETHER (NAME DELETED) AND OTHERS HAD COMMITTED THE CRIMINAL OFFENSES OF ASSAULT AND CRIMINAL TRESPASS IN CONJUNCTION WITH THE DAMAGE CAUSED TO THE SHOP. IN THE SAME REPORT, SUPERINTENDENT KALIJ ATTRIBUTED THE FACT THAT THE POLICE HAD REFRAINED FROM CONDUCTING A COMPREHENSIVE INVESTIGATION IMMEDIATELY AFTER THE EVENT TO AN ORDER GIVEN BY THE HEBRON MILITARY GOVERNOR TO THE COMMANDER OF THE HEBRON (POLICE) STATION. YET THE AFOREMENTIONED REPORT DID NOT MAKE ANY ATTEMPT TO ESTABLISH INVESTIGATIVE FINDINGS RE THE PLAINTIFF'S COMPLAINT. IT ALSO

TOOK NO POSITION ON WHETHER ANYONE COULD BE CHARGED WITH CAUSING THE DAMAGE, NOR IN REGARD TO THE CREDIBILITY OF THE CLAIM THAT THE DAMAGE HAD BEEN CAUSED BY DANCING.

IN HIS LETTER OF 21.6.81 TO THE HEAD OF INVESTIGATIONS BRANCH AT NATIONAL HEADQUARTERS, THE STATE'S ATTORNEY POINTS OUT THAT HE IS NOT AT ALL CONVINCED THAT ALL THE TESTIMONY ON THESE POINTS, WHICH ONE WOULD EXPECT TO HAVE BEEN GATHERED, HAD INDEED BEEN GATHERED.

THE FILE WAS RETURNED TO THE POLICE FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION AND CAME BACK ONLY IN FEBRUARY 1982 -- I.E., EIGHT MONTHS AFTER BEING GIVEN TO THE POLICE FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION (AND TWO MONTHS SHORT OF A YEAR FROM THE DATE WHEN THE SUPREME COURT ORDERED AN IN-DEPTH INVESTIGATION).

- (D) HERE IT IS WORTHWHILE TO CITE THE CONCLUSIONS OF THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY, TO WHOM THE FILE WAS GIVEN AFTER COMPLETION OF THE INVESTIGATION. IN HIS LETTER OF 1.2.82, HE WROTE:

"THE FOLLOWING FACTS EMERGE FROM THE POLICE FILE:

FRIDAY 20.3.81 WAS PURIM EVE. A HEBRON UPHOLSTERER, WHO OWNS A STORE BELOW BEIT HADASSAH, CLOSED HIS SHOP AT 11:00, AS IS HIS CUSTOM ON FRIDAYS. ON ARRIVING AT THE STORE THE NEXT MORNING, HE DISCOVERED A 1.5 METER HOLE IN THE CEILING ABOVE HIS SHOP, A CEILING WHICH SERVES AS THE FLOOR OF BEIT HADASSAH. THE UPHOLSTERER WENT TO THE POLICE TO LODGE A COMPLAINT, AND CLARIFICATIONS WITH THE MILITARY GOVERNMENT REVEALED THAT ON FRIDAY NIGHT, THERE HAD BEEN PURIM "DANCING" IN BEIT HADASSAH, THEREBY CREATING THE HOLE. THE INCIDENT WAS REPORTED TO THE MILITARY GOVERNMENT ON FRIDAY NIGHT BY (NAME DELETED), AND IT WAS AGREED THAT THE DAMAGE WOULD BE REPAIRED AND THE UPHOLSTERER COMPENSATED. THE UPHOLSTERER WENT TO THE HEBRON MAYOR'S OFFICE THE SAME DAY, WHERE HE WAS TOLD TO START FIXING THE CEILING. TO SUPPORT THE CEILING, THE UPHOLSTERER AND HIS SONS BROUGHT IRON BARS AND BEGAN WORK. BUT THE PLYWOOD PLACED OVER THE HOLE GAVE WAY, AND (NAME DELETED) TOLD THEM TO STOP WORKING BECAUSE THEY WERE DESECRATING THE SABBATH. AFTER THE SABBATH, THE UPHOLSTERER RESUMED WORK, AND WHILE HE WAS BY THE HOLE, THE PLYWOOD AGAIN GAVE WAY, AND (NAME DELETED) ORDERED HIM TO STOP WORKING, AND PUSHED HIS HAND THROUGH THE HOLE TOWARDS THE UPHOLSTERER. (NAME DELETED)'S FINGER POKED THE CORNER OF THE UPHOLSTERER'S RIGHT EYE, WHICH THEN BEGAN TEARING -- THOUGH IT WASN'T INJURED AND REQUIRED NO MEDICAL TREATMENT.

AT MIDNIGHT, A MILITARY GOVERNMENT OFFICER VISITED BEIT HADASSAH AND SAW THAT THE ENTIRE CEILING HAD COLLAPSED, AND THAT THE STORE WAS BEING EMPTIED BY A GROUP OF YOUTHS. WHEN HE ASKED WHAT WAS GOING ON, (NAMES DELETED) SAID THAT THE CEILING HAD COLLAPSED, AND THE COTTON IN THE STORE WAS LIABLE TO GET DIRTY, SO THEY WERE REMOVING IT. ABOUT TWO AND A HALF HOURS LATER, AFTER RECEIVING A REPORT THAT THE DOOR TO THE STORE WAS OPEN, THE SAME OFFICER WENT BACK TO THE STORE AND SAW (NAME DELETED) TELLING AN OFFICER THAT HE WAS NOW WITNESSING THE RENEWAL OF JEWISH SETTLEMENT IN HEBRON.

ON SUNDAY, WHEN THE UPHOLSTERER RETURNED TO HIS STORE AND SAW IT WAS EMPTY, WITHOUT A CEILING, BUT WITH A STAIRWELL, HE SAT BY THE ENTRANCE AND BEGAN TO BEMOAN HIS BITTER FATE. THREE ARMED BEIT HADASSAH MEN, WHO WERE NOT IDENTIFIED, APPROACHED HIM WITH (NAME DELETED) AND ASKED HIM TO REMOVE HIMSELF FROM THE STORE ENTRANCE. WHEN HE TOLD THEM IT WAS HIS STORE, THE THREE STEPPED ON HIS FEET AND PUSHED HIM OUTSIDE, WHERE THEY TOGETHER PICKED HIM UP AND EITHER LED OR THREW HIM OUT. THE MAN'S SON SHOWED UP WHILE THIS WAS GOING ON; HE, TOO, WAS

PUSHED IN THE INCIDENT, AND HIS LEFT ARM HURT HIM AS A RESULT. THE UPHOLSTERER THEN WENT TO THE POLICE AND LODGED A FORMAL COMPLAINT. IN THE COMPLAINT, THE UPHOLSTERER SAYS THAT THE CEILING WAS DAMAGED -- ACCORDING TO WHAT HE WAS TOLD BY (NAME DELETED), BY THE DANCING -- AND THAT HE WAS TO BE COMPENSATED. BUT WHEN HE RETURNED THE NEXT DAY HE SAW THE WHOLE CEILING HAD BEEN DESTROYED, AND THREE YOUTHS WHOM HE COULD IDENTIFY PUSHED HIM OUTSIDE.

AFTER THIS COMPLAINT WAS LODGED, BOTH THE MILITARY GOVERNMENT AND THE POLICE PROMISED THAT THE SITUATION WOULD BE RESTORED TO THE STATUS QUO ANTE AS SWIFTLY AS POSSIBLE; EVERYTHING WAS INDEED REPAIRED WITH MAXIMUM SPEED, AND EVERYTHING THAT HAD BEEN BROKEN WAS EITHER REPAIRED OR REPLACED. EVEN AREAS THAT HADN'T PREVIOUSLY BEEN FLOORED WERE NOW PAVED. THE ONLY DAMAGE LEFT UNREPAIRED WAS THAT THE GOOD COTTON GOT MIXED WITH THE BAD...

FROM THIS DESCRIPTION OF THE FACTS, THE INVOLVEMENT OF (NAME DELETED) IS CLEAR, BOTH IN WHAT HAPPENED TO THE STORE CEILING AND IN WHAT HAPPENED TO THE STOREKEEPER. IT IS DIFFICULT TO ASSUME THAT THE HOLE IN THE CEILING WAS INDEED CAUSED BY THE WILD DANCING, THOUGH THERE IS ALSO SOME QUESTION WHETHER IT CAN BE PROVED IN COURT THAT THE HOLE WAS CAUSED DELIBERATELY, AS WELL AS THAT (NAME DELETED) WAS INVOLVED IN THE DEED. THE SAME DIFFICULTY EXISTS WITH REGARD TO THE 'COLLAPSE' OF THE CEILING...

THE EVIDENCE CONCERNING THE ASSAULTS IS STRONGER, ALTHOUGH HERE, TOO, THERE ARE DIFFICULTIES..."

- (E) IN THE END, THE STATE ATTORNEY DECIDED ON 8.3.82 THAT: "TAKING INTO CONSIDERATION THE DIFFICULTY OF PROOF AND OTHER CIRCUMSTANCES OF THE INCIDENT, SUCH AS THE FACT THAT THE COMPLAINANT WAS GENEROUSLY COMPENSATED, AND IS APPARENTLY UNINTERESTED IN REOPENING THE MATTER, IT SEEMS TO ME THAT THIS CASE SHOULD BE CLOSED."
- (F) IT WOULD APPEAR THAT THESE THINGS SPEAK FOR THEMSELVES, AND THERE IS REASON TO THINK THAT THE LACK OF PROPER ACTION IMMEDIATELY UPON RECEIPT OF THE COMPLAINT ALSO CONTRIBUTED TO THE FACT THAT LAW AND ORDER WERE NOT FULLY MAINTAINED IN THIS INSTANCE.

BUT WHAT IS MOST SERIOUS AND NOTEWORTHY IN THIS CONNECTION IS WHAT IS SAID IN SUPERINTENDENT KALIJ'S LETTER OF 1.6.82, WHEREBY THE HEBRON MILITARY GOVERNOR ORDERED THE COMMANDER OF THE HEBRON POLICE STATION NOT TO INVESTIGATE. THIS ORDER BY THE MILITARY GOVERNOR NOT TO DEAL WITH THE INCIDENT WAS USED BY THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE TO JUSTIFY THE POLICE'S FAILURE.

IT SHOULD BE FURTHER NOTED THAT THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE, WHO REPORTED TO THE INQUIRY TEAM ON THE BEIT HADASSAH INVESTIGATION, CLEARLY SAID THAT THERE HAD BEEN A CONSPIRACY OF SILENCE IN THIS INCIDENT, AND THAT NOT EVERYONE WHO COULD HAVE BEEN INTERROGATED WAS QUESTIONED.

B. THE CHARGES AGAINST (NAME DELETED)

- (A) THE CASE REVOLVES AROUND COMPLAINTS OF TRESPASSING, THREATS ACCOMPANIED BY SHOOTING, AND DENIAL OF ACCESS. THE COMPLAINTS WERE DIRECTED AT A MAN BY THE NAME OF (NAME DELETED), WHO LIVES IN ONE OF THE JUDEA AND SAMARIA SETTLEMENTS AND DOES NOT HOLD ANY OFFICIAL POST. IN THE WAKE OF THE PETITION SUBMITTED TO THE SUPREME COURT, A CLARIFICATION WAS HELD, WHENCE IT EMERGED THAT THIS SAME MAN HAD BROUGHT A BULLDOZER INTO A FIELD WITHOUT ANY LEGAL AUTHORITY OR ORDER FROM THE AREA COMMAND.

IT WAS ALSO FOUND THAT LOCAL RESIDENTS HAD FILED COMPLAINTS IN THE PAST ACCUSING THE SAME INDIVIDUAL OF VERY GRAVE ACTIONS, AND POLICE INVESTIGATIVE FILES HAD BEEN OPENED AGAINST HIM. THE COMPLAINTS REVOLVED AROUND EVENTS THAT TOOK PLACE IN FEBRUARY AND MARCH 1981.

- (B) ON 7.4.81, THE ATTORNEY GENERAL WROTE TO THE HEAD OF THE POLICE INVESTIGATIONS BRANCH, ASKING HIM TO ORDER AN INVESTIGATION, DUE TO SUSPICIONS THAT THIS (NAME DELETED) HAD COMMITTED OFFENSES.
- (C) ON 27.5.81, A WRITTEN REMINDER WAS SENT TO THE POLICE BY THE INQUIRY TEAM.
- (D) THE INVESTIGATIVE FILES WERE TRANSFERRED TO THE SUPREME COURT MATTERS DEPARTMENT OF THE STATE ATTORNEY'S OFFICE BEFORE THE INVESTIGATION HAD BEEN COMPLETED, AND WITHOUT RECOMMENDATIONS; THEY WERE SUBSEQUENTLY RETURNED ONCE MORE TO THE POLICE FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION.
- (E) ON 19.6.81, ANOTHER REMINDER WAS SENT TO THE NATIONAL HEADQUARTERS BY THE INQUIRY TEAM.
- (F) ON 2.9.81, THE HEAD OF THE PROSECUTIONS SECTION AT NATIONAL HEADQUARTERS RETURNED THE INVESTIGATIVE FILES TO THE HEAD OF THE SAMARIA INVESTIGATIONS OFFICE, WITH A NOTE THAT THE INVESTIGATION HAD NOT BEEN COMPLETED, AND WITH A DETAILED LIST OF THE STEPS TO BE TAKEN TO COMPLETE IT (ASCERTAINING OWNERSHIP RIGHTS, ETC.).
- (G) ON 6.9.81, THE HEAD OF THE SAMARIA INVESTIGATIONS OFFICE CLOSED ONE OF THE FILES ON GROUNDS OF OFFENDER UNKNOWN (CONTRARY TO THE PROCEDURES LAID DOWN BY THE INQUIRY TEAM, ACCORDING TO WHICH HE WAS SUPPOSED TO TRANSFER THE FILE TO THE DISTRICT ATTORNEY).

ON 29.10.81, FIVE FILES WERE TRANSFERRED TO THE ATTORNEY FOR THE CENTRAL DISTRICT, WITH A RECOMMENDATION THAT THEY BE CLOSED. (THE INQUIRY TEAM ASKED THE DISTRICT ATTORNEY TO EXPLAIN THE GROUNDS FOR THE CLOSURE; AS OF TODAY, THEY HAVE NOT BEEN SUPPLIED.)

ONE FILE WAS TRANSFERRED TO THE MILITARY PROSECUTOR IN NABLUS, AND ANOTHER TO THE MAGISTRATES COURT IN TULKARM; INVESTIGATIONS HAVE STILL NOT BEEN COMPLETED ON THREE MORE FILES AS OF THIS WRITING, I.E., ONE YEAR AND THREE MONTHS AFTER THE EVENTS. THE REASON GIVEN TO THE TEAM TO JUSTIFY THE FAILURE TO COMPLETE THE INVESTIGATION IS THAT THEY WERE WAITING FOR THE JUDEA AND SAMARIA SURVEYOR (NINE MONTHS AFTER THE FILE WAS TRANSFERRED TO THE HEAD OF THE SAMARIA INVESTIGATIONS OFFICE FOR THE PURPOSE OF CARRYING OUT THE SURVEYING).

C. THE KEDUMIM EPISODE (SUPREME COURT CASE 430/81)

THE DIRECTOR OF THE SUPREME COURT MATTERS DEPARTMENT WROTE ON THIS ISSUE ON 25.9.81 TO THE HEAD OF THE NATIONAL POLICE HEADQUARTERS INVESTIGATION BRANCH, AS FOLLOWS:

"1. A PETITION HAS BEEN FILED WITH THE SUPREME COURT, IN WHICH THE PETITIONERS CLAIM THAT THEY OWN LANDS IN THE VILLAGE OF KADUM IN THE

.../7

JUDEA AND SAMARIA AREA, AND THAT THEIR LANDS WERE SEWN AND PLANTED WITH OLIVE TREES. LIKEWISE, THE PETITIONERS CHARGE THAT IN THE MONTHS OF MAY AND JUNE OF THIS YEAR, APPROXIMATELY 300 TREES WERE UPROOTED FROM THESE LANDS AND THAT ACTS OF TRESPASSING AND DAMAGE TO PROPERTY WERE COMMITTED. THE PETITIONERS FURTHER CHARGE THAT A COMPLAINT WAS LODGED WITH THE ISRAEL POLICE ABOUT THE ABOVE ACTS, AND THAT APPEALS ON THIS ISSUE WERE DIRECTED ALSO TO MILITARY GOVERNMENT REPRESENTATIVES.

2. FOR THE PURPOSES OF DRAWING UP THE REPLY TO THE PETITION, WE SOUGHT TO CLARIFY THE FACTS; AND IN A MEETING WHICH I HELD FOR THIS PURPOSE, THE HEAD OF THE TULKARM INVESTIGATIONS OFFICE AND HIS ASSISTANT ALSO TOOK PART. THE ABOVEMENTIONED POLICE OFFICER PRESENTED ME WITH THE INVESTIGATIVE FILE WHICH HAD BEEN OPENED ON THIS ISSUE.

3. A STUDY OF THE INVESTIGATIVE FILE SHOWS THAT COMPLAINTS WERE INDEED LODGED WITH THE TULKARM POLICE ABOUT THE MATTER RAISED IN THE PETITION, AND THAT THE POLICE INVESTIGATION REVEALED THAT HUNDREDS OF TREES WERE INDEED CUT DOWN AND UPROOTED, AND ILLEGAL ACTIONS WERE INDEED PERPETRATED WITH REGARD TO LAND TO WHICH THE PETITIONERS CLAIM RIGHTS. THE CASE WAS CLOSED, ON GROUNDS OF "OFFENDER UNKNOWN."

4. WHILE I AM AWARE OF THE MANY DIFFICULTIES INVOLVED IN THE IDENTIFICATION AND TRACING OF OFFENDERS IN CASES INVOLVING HARRASSMENT OF RESIDENTS OF JUDEA AND SAMARIA, WE HAVE ALREADY REPEATEDLY WARNED THAT EVERY EFFORT MUST BE MADE IN ORDER TO TRY TO COMPLETE INVESTIGATIONS AND LOCATE OFFENDERS (YOU SURELY REMEMBER THE BEIT HADASSAH AFFAIR IN HEBRON).

5. CONCERNING THE SUBJECT OF THE PETITION UNDER DISCUSSION, WE SHALL HAVE TO EXPLAIN TO THE SUPREME COURT WHAT ACTIONS WERE TAKEN IN TREATING THE COMPLAINTS LODGED WITH BOTH THE POLICE AND THE MILITARY GOVERNMENT. FOR MYSELF, I AM OF THE OPINION THAT IT WAS POSSIBLE AT LEAST TO TRY TO DISCOVER THE IDENTITY OF ONE OF THE MAIN OFFENDERS IN THE CASE, AS THE COMPLAINANT IN THE POLICE FILE GAVE A DESCRIPTION OF A MAN WHO HAD THREATENED HIM A DAY BEFORE THE ACTS WERE COMMITTED; MOREOVER, A POLICE INVESTIGATOR AT THE SITE FOUND ONE OF THE KEDUMIM SETTLERS THERE. FURTHERMORE, ACCORDING TO THE COMPLAINT, A TRACTOR WAS ALSO AT THE SITE, AND IT COULD BE ASCERTAINED WHO USED IT. I HAVE THEREFORE ASKED THE HEAD OF THE TULKARM INVESTIGATIONS BUREAU TO REOPEN THE CASE AND COMPLETE IT.

I SEE FIT TO TAKE THIS OPPORTUNITY TO REITERATE THAT THOSE RESPONSIBLE FOR INVESTIGATIONS IN THE JUDEA AND SAMARIA AREA BE INSTRUCTED AS TO THE IMPORTANCE OF INVESTIGATIVE ACTIVITIES AIMED AT FINDING OUT WHO IS RESPONSIBLE FOR ACTS OF VIOLENCE AND DISTURBANCES OF THE PEACE IN THE AREA.

I WOULD BE GRATEFUL, THEREFORE, IF YOU WOULD DIRECT THAT I BE SPEEDILY PROVIDED WITH THE FINDINGS OF THE INVESTIGATIONS, AS WELL AS A REPORT ON THE ACTIONS TAKEN AS A RESULT OF THE INVESTIGATION, AS THE PETITION IS SCHEDULED FOR A HEARING IN THE SUPREME COURT ON 16.11.81."

THE FILE RETURNED (SIC) FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION, AND IN SPITE OF THE INDICATIONS, WHICH MIGHT, IT SEEMED, HAVE SERVED AS A BASIS FOR IDENTIFYING THE SUSPECTS, THE FILE WAS RETURNED ON THE COMPLETION OF THE INVESTIGATION EXACTLY AS IT WAS SENT OUT, AND SUBMITTED MONTHS LATER TO THE CENTRAL DISTRICT ATTORNEY'S OFFICE, WITH A RECOMMENDATION THAT IT BE

CLOSED. IT MAY BE ASSUMED THAT THE PASSAGE OF TIME, ALONG WITH THE ABSENCE OF A SUBSTANTIVE INVESTIGATION CLOSE TO THE [TIME OF THE] COMPLAINT, ARE WHAT PRECLUDED THE POSSIBILITY OF COMPLETING THE INVESTIGATION.

D. THE CASE OF THE RELATIONS OF SHILOH AND KAFR KARYUT

(A) IN THE MONTHS OF SEPTEMBER AND NOVEMBER, 1981, ATTORNEY KHOURI COMPLAINED, ON BEHALF OF THE RESIDENTS OF KAFR KARYUT, THAT HIS CLIENTS WERE BEING DRIVEN OFF THEIR LANDS BY FORCE BY SETTLERS OF SHILOH WHO HAD ILLEGALLY -- AND USING WEAPONS AND ARMED THREATS -- SEIZED AND TRESPASSED ON HIS CLIENTS' LANDS.

IN HIS LETTER TO THE DEPUTY LEGAL COUNSEL TO THE JUDEA AND SAMARIA AREA COMMAND, ATTORNEY KHOURI NOTES THAT THE MILITARY GOVERNMENT HAD IN THE PAST, WHEN HIS COMPLAINTS ABOUT TRESPASSING HAD PROVED TO BE JUSTIFIED, INTERVENED IN ORDER TO RETURN THE SITUATION TO THE STATUS QUO ANTE; AND HE ADDS:

"ON 5.11.81, AFTER YOU INFORMED ME THAT THE SHILO SETTLERS WERE NOT UNDER YOUR JURISDICTION, AND THAT YOU COULD NOT FORCE THEM TO LEAVE THE AREAS THEY WERE TRESPASSING ON; AND AFTER I INFORMED YOU THAT IN THE PAST MY CLIENTS HAD COMPLAINED TO THE POLICE ABOUT THE MATTER -- BUT THE POLICE DID NOT OPEN A FILE AND DIRECTED THEM TO THE MILITARY GOVERNMENT, WHO DID NOTHING IN THIS MATTER -- YOU ADVISED ME TO COMPLAIN TO THE POLICE AGAIN, AND THAT YOU FOR YOUR PART WOULD SEE TO IT THAT THE POLICE HANDLED THE MATTER AS REQUIRED BY LAW. MY CLIENTS LODGED A COMPLAINT ON 5.11.81, AND ON THAT SAME DAY THE INVESTIGATOR, MR. HALIM AAS, OF THE NABLUS POLICE FORCE, CALLED ME AND TOLD ME THAT HE WAS HANDLING THE COMPLAINT, AND THAT THE SETTLERS WOULD BE INTERROGATED ABOUT THE MATTER." MR. KHOURI ENDS HIS LETTER BY EXPRESSING THE HOPE THAT THE SHILO SETTLERS WOULD BE PROSECUTED FOR BREAKING THE LAW AND TRESPASSING -- AND THAT THE POLICE, WITH THE ARMY'S HELP, WOULD PREVENT FURTHER VIOLATIONS OF THE LAW BY THE SETTLERS, AND PREVENT THEM FROM PROVOKING AND THREATENING HIS CLIENTS. IN HIS LETTER OF 9.11.81, TO THE ATTORNEY GENERAL, ATTORNEY KHOURI COMPLAINS THAT THE VIOLATIONS OF THE LAW BY THE SETTLERS WERE NOT HALTED, AND IN HIS WORDS, "THEY CONTINUE TO DO WHATEVER THEY WANT IN THE BELIEF THAT THEY ARE IMMUNE AND PROTECTED (PERHAPS JUSTLY) BY THE MILITARY GOVERNMENT AND THE GOVERNMENT, WHO SUPPORT THEM AND BACK THEM UP..."

(B) DURING THE DISCUSSION ON 2.11.81 IN THE OFFICE OF THE DIRECTOR OF HIGH COURT AFFAIRS, AND WITH THE PARTICIPATION OF THE HEAD OF THE INQUIRY TEAM, THE SHILO INSPECTOR AND THE TULKARM DISTRICT RURAL OFFICER MADE IT CLEAR THAT THEY HAD RECEIVED MANY COMPLAINTS ABOUT HARASSMENT BY ISRAELI SETTLERS. AS A RESULT OF THIS MEETING, THE HEAD OF THE INTERNATIONAL LAW DIVISION REQUESTED, ON BEHALF OF THE MILITARY ADVOCATE GENERAL OF THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND, THAT THE COMPLAINTS LODGED WITH THE POLICE AND WITH THE DISTRICTS BE COMPILED AND SUBMITTED TO THE CHAIRPERSON OF THE INQUIRY TEAM.

(C) ON 1.12.81, MAJOR SHIMON STEIN, ASSISTANT LEGAL COUNSEL TO THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND, WROTE THE FOLLOWING LETTER TO THE ISRAEL POLICE:

1. IN MY TELEPHONE CONVERSATION, TO WHICH YOU REFER, I WAS TOLD THAT THE FILE, ALTHOUGH OPENED AT THE NABLUS STATION, HAD BEEN TRANSFERRED TO THE RAMALLAH STATION.

2. OWING TO THE GREAT SENSITIVITY IN HANDLING THIS CASE -- AND THIS BECAUSE OF THE FACT THAT THE ATTORNEY (A. KHOURI) HAS COMPLAINED TO ME THAT IN THE PAST THE POLICE HAD BEEN UNWILLING TO INVESTIGATE THIS MATTER -- AND BECAUSE THERE EXISTS THE POSSIBILITY OF A PETITION TO THE SUPREME COURT IN THIS REGARD, I WOULD ASK YOU TO HANDLE THE FILE FORTHWITH, AND NOT TO PASS IT BACK AND FORTH BETWEEN YOU.

3. IT SHOULD BE NOTED THAT I, MYSELF, HAVE ALSO BEEN TO THE SITE WITH THE ATTORNEY; AND MY IMPRESSION WAS THAT THERE EXIST, AT LEAST OSTENSIBLY, SIGNS OF THE WORKING OF WIDE AREAS OF LAND IN SECTIONS NOT ALLOTTED TO THE SETTLEMENT."

- (D) ON 15.1.82, FOLLOWING A MEETING ON THE SUBJECT IN THE OFFICE OF THE DIRECTOR OF THE CIVILIAN SECTION IN THE STATE ATTORNEY'S OFFICE, IT WAS DECIDED THAT THE ASSISTANT LEGAL COUNSEL FOR THE JUDEA AND SAMARIA AREA WOULD DIRECT THE POLICE IN TAKING DETAILED STATEMENTS CONCERNING THE MATTERS UNDER DISPUTE WITH REGARD TO POSSESSION.

FOLLOWING WHAT WAS CLARIFIED AT THE SAME MEETING, THAT SHILO RESIDENTS ILLEGALLY BLOCKED THE KARYUT VILLAGERS' ACCESS ROAD, THE SETTLERS PROMISED TO REFRAIN FROM BLOCKING THE ROAD. IT WAS ALSO AGREED, THAT AFTER THE RECEPTION OF THE FINDINGS OF THE POLICE INVESTIGATION AND OTHER MATERIAL TO BE COLLECTED, THE RIGHTS OF USAGE PERTAINING TO THE DISPUTED PLOTS WOULD BE DETERMINED. IT SHOULD BE STRESSED THAT AT THE MEETING, THE LANDS ASPECT -- AND NOT THE CRIMINAL ASPECT -- OF THE COMPLAINTS MADE BY THE KARYUT RESIDENTS WERE DISCUSSED.

- (E) UP TO THE TIME OF THE WRITING OF THIS REPORT (SOME EIGHT MONTHS AFTER THE INCIDENT), THE POLICE INVESTIGATION HAS NOT BEEN COMPLETED. ON THE OTHER HAND, ATTORNEY KHOURI CONTACTED THE DIRECTOR OF HIGH COURT AFFAIRS ON 11.4.82, AND COMPLAINED AGAIN THAT SHILO RESIDENTS WERE CHASING AWAY THE KARYUT VILLAGERS, AND THAT HE HAD PHONED THE ASSISTANT LEGAL COUNSEL OF THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND -- WHO RESPONDED BY SAYING, "THERE'S NOTHING TO BE DONE."

THE POLICE GIVE AS THE REASON FOR THE FACT THAT THE TREATMENT OF COMPLAINTS DATING BACK TO SEPTEMBER AND NOVEMBER, 1981, HAVE YET TO BE COMPLETED, THAT THE ISSUE OF SURVEYING AT THE SITE -- NOT THE POLICE'S JOB -- IS A VERY DIFFICULT ONE, AND THAT TO THIS DAY, THE BOUNDARIES HAVE YET TO BE DETERMINED, SO THAT THE DISPUTE MIGHT BE SETTLED.

- (E) MAHMUD AWAD'S WIFE'S COMPLAINT (SUPREME COURT, 12/82)

- (A) ON 19.1.82, THE SUPREME COURT HEARD THE AFOREMENTIONED CASE, AND, INTER ALIA, ORDERED THAT THE PETITIONER'S WIFE'S COMPLAINT OF ASSAULT BE HANDLED, AND THAT THE RESULTS OF THE INVESTIGATION BE BROUGHT TO THE ATTENTION OF THE PETITIONERS' LAWYER.

AT THE SAME HEARING, THE ATTORNEY GENERAL'S REPRESENTATIVE DECLARED THAT

"INSOFAR AS THE MATTER RELATES TO THE COMPLAINT OF THE FIFTH PETITIONER'S WIFE, WHO CLAIMS SHE WAS BEATEN BY A POLICE OFFICIAL -- THIS COMPLAINT IS BEING LOOKED INTO, AND THE RESULTS OF THE INVESTIGATION WILL BE BROUGHT TO THE ATTENTION OF THE PETITIONERS' LAWYER; ADDITIONAL COMPLAINTS BROUGHT IN THE PRESCRIBED MANNER, WILL, OF COURSE, ALSO BE TREATED IN THE ACCEPTED FASHION."

- (B) ON 2.2.82, THE DIRECTOR OF HIGH COURT AFFAIRS IN THE STATE ATTORNEY'S

OFFICE SENT THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS BRANCH AT NATIONAL HEAD-QUARTERS A COPY OF THE SUPREME COURT'S 12/82 DECISION, AND WROTE THE FOLLOWING:

"BECAUSE THE INCIDENT IS CONNECTED WITH, INTER ALIA, SHORTCOMINGS ON THE PART OF THE POLICE IN HANDLING COMPLAINTS OF LOCAL RESIDENTS, I HAVE SEEN FIT TO BRING THESE MATTERS TO YOUR ATTENTION.

I ESPECIALLY WISH TO MAKE YOU AWARE OF WHAT IS SAID IN SECTION 2(C) AND (D) OF THE SUPREME COURT'S RULING, AND THE OBLIGATION ENSUING THEREFROM -- THAT IS, THAT THE POLICE AND ARMY INTERVENE ON THE SPOT ONLY IF THERE IS THE FEAR OF A DISTURBANCE OF THE PEACE OR PUBLIC ORDER, AND THAT COMPLAINTS FILED WITH THE POLICE BE DULY INVESTIGATED.

WE HAVE ALSO UNDERTAKEN TO PASS ON THE RESULTS OF THE INVESTIGATION OF THE COMPLAINT BY THE FIFTH PETITIONER'S WIFE TO THE PETITIONER'S LAWYER...

I WOULD APPRECIATE YOUR ISSUING THE APPROPRIATE ORDERS."

- (C) ON 9.2.82, THE CHAIRPERSON OF THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT ON THE RESULTS OF THE INVESTIGATION; AND THE SAME DAY, THE HEAD OF THE INVESTIGATIONS BRANCH AT NATIONAL HEADQUARTERS REQUESTED DETAILS ABOUT THE INCIDENT IN A LETTER TO THE HEAD OF THE SAMARIA INVESTIGATIONS OFFICE.
- (D) UP TO THE WRITING OF THIS REPORT, THE INVESTIGATION HAS NOT BEEN COMPLETED. THE REPORT OF THE POLICE REPRESENTATIVE ON THE INQUIRY TEAM HAD IT THAT THE SUSPECTS IN THE ASSAULT OF THE WOMAN ARE MEMBERS OF THE BORDER POLICE, AND THAT ON 24.1.82 THE BORDER POLICE APPOINTED AN INVESTIGATING OFFICER. THE POLICE REPRESENTATIVE HAS NOT YET SUCCEEDED, UP TO THE WRITING OF THIS REPORT, IN OBTAINING DETAILS OF THE FATE OF THE INVESTIGATION, OR THE REASON FOR ITS PROLONGATION. IT SHOULD BE NOTED THAT THE COMPLAINT DATES BACK TO 21.12.81; NEEDLESS TO SAY, IT IS DIFFICULT TO EXPECT ANY RESULTS FROM THIS INVESTIGATION.

F. THE COMPLAINT OF NICHOLAS JARIS (SUPREME COURT 149/81)

- (A) IN THE WAKE OF THE PETITION OF A BEIT JALLAH RESIDENT CONCERNING EXPROPRIATION OF LANDS, THE SUPREME COURT ORDERED THAT THE PETITIONER'S COMPLAINTS BE INVESTIGATED. THE PETITIONER COMPLAINED THAT ON 15.2.81, CIVILIANS AND SOLDIERS TREATED HIM VIOLENTLY AS THEY WERE FENCING OFF HIS PLOT AND HE ATTEMPTED TO PROTEST THE ACTION. THE SUPREME COURT SAID IN ITS RULING (OF 13.5.81): "MS. BEINISH...TOLD US THAT THESE COMPLAINTS WERE NOW BEING INVESTIGATED, AND WE ARE ACTING UNDER THE ASSUMPTION THAT THE TWO CIRCUMSTANCES OF THE COMPLAINT MENTIONED HERE WILL, INDEED, BE THOROUGHLY CHECKED INTO, DESPITE THE REJECTION OF THE PETITION."
- (B) ON 25.5.81, THE DIRECTOR OF HIGH COURT AFFAIRS WROTE TO THE GOVERNMENT AUTHORITIES AND BROUGHT THE COURT'S COMMENT TO THEIR ATTENTION.
- (C) ON 19.6.81, THE CHAIRPERSON OF THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT ON THE INVESTIGATION AND ITS RESULTS.
- (D) UP TO THE TIME OF THE WRITING OF THIS REPORT, THE INVESTIGATION HAS YET TO BE COMPLETED; ON THE OTHER HAND, IT SEEMS THAT THE ISRAEL POLICE ARE SEARCHING FOR THE INVESTIGATIVE FILE WHICH HAS DISAPPEARED (A YEAR AND THREE MONTHS AFTER THE INCIDENT).

G. THE TOMB OF THE PATRIARCHS WAQF GUARD CASE

- (A) IN THE WAKE OF A REPORT -- IN THE NEWSPAPER "HA'ARETZ" OF 22.10.81 -- ON THE ASSAULT OF A GUARD IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS, AS WELL AS ON AN EXCAVATION BENEATH THE LOWER LEVEL OF THE TOMB, THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT ON THE INVESTIGATION OF THE INCIDENT.
- (B) THE LEGAL COUNSEL TO THE JUDEA AND SAMARIA COMMAND SUBMITTED TO THE TEAM (ON 17.12.81) A REPORT (FROM 30.11.81) COMPILED BY LT.-COL. MANOACH ZAHAVI, COMMANDER OF THE HEBRON DISTRICT, FROM WHICH ARISES THE FOLLOWING:

of
A

"A. THE INCIDENT OF THE STRIKING^A THE GUARD: -

1. ON 18 OCTOBER 1981, BETWEEN THE HOURS OF 16.30-16.45, THE MINISTERS OF JUSTICE AND COMMUNICATIONS VISITED AND PRAYED IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS, AS PART OF THE CELEBRATIONS MARKING THE DEDICATION OF A NEW TORAH SCROLL (IN THE NAME OF OF THE JUSTICE MINISTER'S FATHER) FOR THE 'AVRAHAM AVINU' (ABRAHAM OUR FATHER) SYNAGOGUE.
2. MANY KIRYAT ARBA RESIDENTS JOINED IN CELEBRATING THE EVENT.
3. DURING THE PRAYER SERVICE IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS, IN THE HALL OF ISAAC, ONE OF THE WAQF GUARDS WALKED PAST THE WORSHIPPERS ON HIS WAY FROM THE ENTRANCE TO THE MUSLIM PRAYER AREA. AS HE PASSED, ONE KIRYAT ARBA RESIDENT KICKED HIM IN THE LEG, IN FULL VIEW OF THE HEBRON POLICE COMMANDER AND OTHER POLICEMEN.
4. I WAS ALSO AT THE SITE, AND THE MATTER WAS IMMEDIATELY BROUGHT TO MY ATTENTION. I IMMEDIATELY INSTRUCTED THE WAQF GUARD TO LODGE A COMPLAINT WITH THE ISRAEL POLICE, AND I ASKED THE JEW WHO KICKED HIM WHY HE HAD DONE WHAT HE DID; I RECEIVED A RUDE REPLY.
5. DESPITE MY EXPLICIT INSTRUCTIONS, THE WAQF GUARD DID NOT FILE A COMPLAINT WITH THE POLICE, AND ONLY A FEW DAYS LATER, WHEN THE POLICE INVESTIGATOR REALIZED THAT THE ARAB HADN'T COMPLAINED, DID I ORDER THE GUARD TO COME IMMEDIATELY TO THE POLICE STATION AND LODGE A COMPLAINT, WHICH HE DID.
6. THE MATTER IS STILL UNDER POLICE INVESTIGATION - INCIDENT B - FROM 23.10.81 (THE MAN LODGED HIS COMPLAINT ON 23.10).

B. THE INCIDENT OF THE EXCAVATION IN THE TOMB:

1. ON 19 OCTOBER '81, AT 02.40 HOURS, AN ATTEMPTED BREAK-IN TO THE LOWER LEVEL OF THE CAVE, BY A GROUP OF JEWISH WORSHIPPERS FROM KIRYAT ARBA, WAS DISCOVERED. AFTER THE DISCOVERY, EVERYTHING WAS DONE TO CONCEAL IT AND TO TRY AND REPAIR THE DAMAGE WITHOUT THE WAQF PERSONNEL FINDING OUT. AT 06.15 HOURS, THE AFFAIR WAS DISCOVERED BY THE SAME WAQF GUARD (INCIDENTALLY, IT SHOULD BE NOTED THAT UNTIL THAT VERY MOMENT, THE GUARD HAD WALKED WITH A DECIDED LIMP, TO SHOW HOW BADLY HE'D BEEN HURT BY THE JEWS; BUT SUDDENLY, WHEN THIS EPISODE WAS DISCOVERED, HE BEGAN RUNNING LIKE A FRIGHTENED DEER).
2. THE POLICE INVESTIGATOR WAS PERSONALLY PRESENT AT THE SITE. THE GUARD WASN'T INJURED AT THE TIME OF THE DISCOVERY, NEITHER BY KIRYAT ARBA RESIDENTS NOR BY ANYONE ELSE. (THERE WERE MANY SOLDIERS AND OFFICERS AT THE SITE.)
3. COMPLAINTS WERE LODGED WITH THE ISRAEL POLICE BY THE POLICE

INVESTIGATOR AND THE TOMB COMMANDER AGAINST THOSE SUSPECTED OF ATTEMPTING THE BREAK-IN AND CAUSING THE DAMAGE, AND A POLICE INVESTIGATION WAS OPENED (POLICE FILE #1014/81).

3. IT IS TYPICAL THAT A JOURNALIST SUCH AS YEHUDA LITANI, WHO REGULARLY WRITES TENDENTIOUS ANTI-GOVERNMENT REPORTS, SHOULD DELIBERATELY COOK UP AND COMBINE TWO TOTALLY-UNRELATED EPISODES, IN ORDER TO SMEAR [THE AUTHORITIES].

4. IT IS RECOMMENDED THAT FROM NOW ON, ISSUES OF THIS TYPE BE LOOKED INTO AND SOLVED VIA A SINGLE PHONE CONVERSATION, AVOIDING UNNECESSARY AND BURDENSOME PAPERWORK."

(C) SINCE IT APPEARED FROM THE REPORT THAT THE HEBRON POLICE HAD OPENED A FILE (WHICH, BY THE WAY, WASN'T AMONG THE INCIDENT REPORTS WHICH THE TEAM RECEIVED), THE INQUIRY TEAM REQUESTED A REPORT FROM THE POLICE ON WHAT HAD BEEN DONE IN THE CASE.

(D) INSTEAD OF A REPORT ON THE OCTOBER INCIDENT, THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY RECEIVED, IN MARCH 1982, A FILE ON ANOTHER ASSAULT INCIDENT FROM JULY 1981, AND DECIDED TO CLOSE THE CASE FOR LACK OF EVIDENCE. IN HIS LETTER OF 12.3.82, THE DISTRICT ATTORNEY WROTE:

"I DECIDED TO CLOSE THE ABOVE CASE FOR LACK OF EVIDENCE, ON THE FOLLOWING GROUNDS:

1. ON SATURDAY, 4.7.81, A NUMBER OF JEWS WERE PRAYING IN THE TOMB OF THE PATRIARCHS, IN A PLACE IN WHICH JEWS DO NOT PRAY. ACCORDING TO THE TESTIMONY OF THE I.D.F. DUTY OFFICER AT THE SPOT, THIS WAS DONE WITH THE AIM OF PREVENTING WAQF PERSONNEL FROM PASSING THROUGH.

2. THE COMPLAINANT, HADER ABU SNEINA, SOUGHT TO PASS THROUGH, BUT THE WORSHIPPERS PREVENTED HIM FROM DOING SO; AND FOLLOWING INTERVENTION BY THE DUTY OFFICER, AT A POINT AT WHICH IT APPEARED TO HIM (THE COMPLAINANT) THAT HE WOULD BE ALLOWED TO PASS -- HE WAS SUDDENLY ASSAULTED BY ONE OF THE WORSHIPPERS, A MAN 'WITH A REDDISH BEARD;' HENCE HIS COMPLAINT.

3. STATEMENTS WERE TAKEN THAT SAME DAY FROM THE DUTY OFFICER AND ANOTHER I.D.F. SOLDIER, WHILE THE COMPLAINANT'S STATEMENT WAS TAKEN THE FOLLOWING DAY. STATEMENTS BY OTHER EYEWITNESSES, PRINCIPALLY WORSHIPPERS, WERE TAKEN ABOUT THREE WEEKS LATER -- ALTHOUGH, FROM A MEMO IN THE FILE (DOCUMENT D), IT APPEARS THAT A PRELIMINARY INVESTIGATION INTO THE IDENTITY OF THE SUSPECT HAD ALREADY BEEN MADE ON 7.7.81.

4. THE REDDISH-BEARDED MAN, WHO, ACCORDING TO THE EVIDENCE, IS THE ONE WHO ASSAULTED THE COMPLAINANT, WASN'T LOCATED BY THE POLICE, AND THEREFORE I SAW NO ALTERNATIVE BUT TO CLOSE THE CASE.

NONETHELESS, I WOULD LIKE TO OBSERVE THAT THE INVESTIGATION WAS NOT CONDUCTED PROPERLY, SINCE, IN MY OPINION, HAD THE INVESTIGATION TO TRACE THE SUSPECT BEGUN ON THE DAY OF THE INCIDENT, IT WOULD HAVE BEEN POSSIBLE TO FIND THE SUSPECT AND TO TRY AND HAVE THE COMPLAINANT IDENTIFY HIM. I AM NOT DISREGARDING THE FACT THAT THE COMPLAINT APPARENTLY ARRIVED FROM MILITARY GOVERNMENT CIRCLES SOMETIME LATE IN THE EVENING OF THE SAME DAY -- WHICH IN ITSELF IS NOT SATISFACTORY -- BUT IN MY OPINION, IT WOULD STILL HAVE BEEN POSSIBLE THAT SAME EVENING TO

GO OUT AND FIND THE SUSPECT. THIS WAS NOT DONE; AND, AS WAS SAID, ONLY ON 7.7.81 WAS ANY INVESTIGATION BEGUN TO TRACE HIM.

5. THE UNDESIRABLE RESULT, THEN, IS THAT ON THE ONE HAND, THE COMPLAINANT WAS STRUCK, AND ON THE OTHER, HIS ATTACKER CANNOT BE PROSECUTED, DUE TO SHORTCOMINGS IN THE INVESTIGATION."

(E) ALTHOUGH THE GRAVITY OF THE SHORTCOMING SPEAKS FOR ITSELF, IT IS DIFFICULT NOT TO ADD THE FOLLOWING:

(1) THE AUTHORITIES EXPLICITLY COMMITTED THEMSELVES BEFORE THE SUPREME COURT TO MAINTAIN LAW AND ORDER IN HEBRON AND TO HANDLE COMPLAINTS OR OCCURRENCES ENTAILING SUSPICION OF A CRIMINAL OFFENSE, EVEN WHERE NO COMPLAINT HAS BEEN LODGED (CF. ABOVE, BEIT HADASSAH EPISODE -- SUPREME COURT CASE 175/81). THE METHOD OF HANDLING DETAILED ABOVE DOES NOT INDICATE ANY ADHERENCE WHATSOEVER TO THE AFOREMENTIONED COMMITMENT.

(2) THE ASSAULT TOOK PLACE AT A HOLY SITE, WHICH THE POLICE ARE DOUBLY OBLIGATED TO PROTECT. THE CIRCUMSTANCES OF THE OFFENSE, THE SENSITIVITY AND METHOD OF INVESTIGATION INTO THE ISSUE DEMONSTRATED BY THE POLICE ATTEST, IF NOT TO A DELIBERATE OMISSION, THEN CERTAINLY TO A GRAVE SHORTCOMING.

(3) THE POLICE FILE IS FULL OF PARADOXES. ON THE ONE HAND, IT SAYS THAT NO POLICE LINE-UP WAS HELD, BECAUSE THE COMPLAINANT KNEW ALL THE PEOPLE WHO WERE PRAYING AND EVEN SAID HE COULD IDENTIFY THE COMPLAINANT (SIC; THIS OBVIOUSLY SHOULD BE THE "ATTACKER"); BUT ON THE OTHER HAND, THE COMPLAINANT DIDN'T SUCCEED IN IDENTIFYING HIM.

(4) FROM THE MATERIAL IN THE FILE, IT CLEARLY EMERGES THAT THE GROUP OF WORSHIPPERS WAS PRAYING AT A TIME NOT SET AS A PRAYER HOUR, IN A PLACE WHERE PRAYER IS FORBIDDEN (IN THE PASSAGE TO THE ENTRANCE) -- AND APPARENTLY, WITH THE DELIBERATE INTENTION OF BLOCKING THE PASSAGE TO ARAB WORSHIPPERS. NONETHELESS, THE EMPHASIS IN THE POLICE FILE IS ON THE PROVOCATION BY THE WAQF GUARD, WHO SOUGHT TO PASS THROUGH PRECISELY DURING THE SILENT PRAYER, AND CONSEQUENTLY ON THE LACK OF PUBLIC INTEREST IN FORWARDING THE CASE, SINCE THE DEED (KICKING--ED.) WAS DONE WITH THE AIM OF PREVENTING THE PRAYER FROM BEING INTERRUPTED, AND NOT WITH THE AIM TO ASSAULT.

IT SHOULD BE MADE EMPHATICALLY CLEAR THAT, FROM THE MATERIAL, IT IS MANIFEST THAT THE WAQF GUARD SOUGHT TO GO THROUGH THE PASSAGEWAY WHICH WAS DELIBERATELY BEING BLOCKED BY THE WORSHIPPERS (TESTIMONY OF THE DUTY OFFICER IN THE TOMB); FOR AFTER THE WORSHIPPERS REFUSED TO LET HIM PASS, THE DUTY OFFICER CAME TO HIS AID AND ASKED -- TO NO AVAIL -- THAT THE MAN BE PERMITTED TO GO THROUGH; AND WHEN THE DUTY OFFICER CLEARS THE WAY FOR THE GUARD, A WORSHIPPER STRUCK THE LATTER AS HE PASSED BY.

(5) THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE HEAD, WHO APPEARED BEFORE THE INQUIRY TEAM AND WHO WAS ASKED TO EXPLAIN THE SHORTCOMINGS IN THE INVESTIGATION, SAID THAT THE INCIDENT HAD OCCURRED ON THE SABBATH, AND THEY HADN'T WISHED TO DISTURB THE JEWS' SABBATH REST. HE ADDED FURTHER THAT 'THE COMPLAINANT ALWAYS MAKES TROUBLE FOR THE JEWS WHEN THEY'RE PRAYING'; THAT THIS WAS, IN SUM, AN ASSAULT INCIDENT, AND THAT NO SPECIAL EFFORTS ARE MADE IN ISRAEL, EITHER, IN SUCH INSTANCES; THAT THERE HAD BEEN PROVOCATION ON THE PART OF THE ASSAULT VICTIM, WHO HAD DARED PASS THROUGH AMONG THE WORSHIPPERS DURING THE SILENT PRAYER; THAT THERE IS NO PUBLIC INTEREST IN THE CASE, BECAUSE IT INVOLVED A WAQF GUARD WHO HAD PROVOKED THE WORSHIPPERS; AND THAT THE INVESTIGATION

WOULD NOT HAVE BEEN CONDUCTED ANY BETTER IN ISRAEL. HE FURTHER STATED THAT THE COMPLAINANT FILED HIS COMPLAINT ONLY THE FOLLOWING DAY. BUT IT SHOULD BE NOTED THAT ON THE DAY OF THE ATTACK, MILITARY GOVERNMENT PERSONNEL REPORTED THE INCIDENT TO THE POLICE; AND IN THE OPINION OF THE INQUIRY TEAM, THE POLICE WERE THEN OBLIGATED TO EMBARK IMMEDIATELY ON AN INVESTIGATION. ONE WONDERS WHETHER THE POLICE SO CONDUCT THEMSELVES WHEN THERE IS A DISTURBANCE AT A HOLY SITE WITHIN ISRAEL, AND WHETHER THESE ARE THE PRIORITY CONSIDERATIONS WHICH GOVERN ITS FULFILLMENT OF ITS TASK IN THIS SENSITIVE SPHERE (NOT TO MENTION THAT IT TURNS OUT THAT THE ASSAULT WAS NOT AN ISOLATED INCIDENT AT THE HOLY SITE).

- (6) THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE TOLD THE INQUIRY TEAM THAT THERE HAD BEEN NO COOPERATION ON THE PART OF THE RESIDENTS OF KIRYAT ARBA, (AND) THAT THIS HAD THWARTED THE INVESTIGATION.
- (7) THE INQUIRY TEAM HAS NOT YET RECEIVED A REPORT ON THE FATE OF THE INVESTIGATION OF THE ATTEMPTED BREAK-IN AT AND DAMAGE DONE TO THE TOMB OF THE PATRIARCHS. EVEN THOUGH, ACCORDING TO LT.-COL. ZAHAVI'S REPORT, A POLICE INVESTIGATION HAD BEEN INITIATED, THE FILE WAS NEVER MENTIONED IN THE POLICE'S ONGOING REPORTS TO THE INQUIRY TEAM. AS FOR THE ATTACK OF 19.10.81, THE MATERIAL WAS TRANSFERRED TO THE CLAIMS DEPARTMENT OF THE JERUSALEM PRECINCT ON 20.5.82, SO THAT THE SUSPECT IN THE ATTACK MIGHT BE BROUGHT TO TRIAL.

H. COMPLAINT FILED BY ATTORNEY NA'AMANA

- (A) ON 18.12.81, ATTORNEY NA'AMANA FILED A COMPLAINT THAT HIS CLIENT HAD BEEN STRUCK IN THE COURSE OF AN ACTION CARRIED OUT BY SOLDIERS OR BORDER POLICE WHO HAD ENTERED A CLUB IN KALANDIA. ACCORDING TO THE COMPLAINT, THE COMPLAINANT WAS TAKEN TO HADASSAH HOSPITAL AS A RESULT OF THE BLOWS, AND BECAUSE OF THE SERIOUSNESS OF HIS CONDITION, RAMALLAH PRISON AUTHORITIES INITIALLY REFUSED TO RECEIVE HIM.
- (B) ON 13.1.82, COL. BARUCH HOLLANDER TRANSFERRED THE COMPLAINT, VIA THE INQUIRY TEAM, TO THE ISRAEL POLICE FOR INVESTIGATION, BECAUSE BORDER POLICE HAD BEEN INVOLVED IN THE INCIDENT. AN INVESTIGATING OFFICER WAS APPOINTED, BUT TO DATE -- SOME SIX MONTHS AFTER THE INCIDENT -- THE INVESTIGATION EITHER HASN'T BEEN CONCLUDED, OR ITS CONCLUSION HASN'T BEEN REPORTED TO THE INQUIRY TEAM, DESPITE REPEATED APPEALS.

I. THE HURLING OF GRENADES AT THE HOME OF THE DANA FAMILY

- (A) IN THE WAKE OF NEWSPAPER COVERAGE IN FEBRUARY 1982 OF THE HURLING OF GRENADES AT THE HOME OF THE DANA FAMILY, THE INQUIRY TEAM ATTEMPTED TO ASCERTAIN WHETHER THE INCIDENT HAD BEEN INVESTIGATED (LET IT BE NOTED THAT THE INCIDENT WAS NOT INCLUDED AMONG THE REPORTS RECEIVED BY THE INQUIRY TEAM). ACCORDING TO THE FAMILY, WHICH LIVES ON THE BORDER OF KIRYAT ARBA, THEY ARE BEING HARRASSED WITH THE AIM OF GETTING THEM TO LEAVE THEIR HOUSE.
- (B) IN THE COURSE OF THE TEAM'S WORK, TWO MORE INCIDENTS IN WHICH GRENADES WERE THROWN AT THE SAME HOUSE WERE RECORDED (THE THIRD ON 18.3.82).

THE FOLLOWING EMERGES FROM THE REPORT OF THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE BEFORE THE INQUIRY TEAM:

THERE ARE INDICATIONS THAT THE GRENADE WAS AN I.D.F. WEAPON, AND ONE OF THE GUARDS SAW A FIGURE WEARING AN I.D.F. UNIFORM FLEE FROM THE SITE AFTER THE GRENADE WAS THROWN. A SPECIAL INVESTIGATIVE TEAM WAS SET UP (AFTER THE THIRD GRENADE WAS THROWN). THE GUARD WAS QUESTIONED, AND IT IS BELIEVED THAT HE KNOWS DETAILS, BUT IS AFRAID TO TALK. THE TEAM WORKED IN VARIOUS DIRECTIONS, AND INVESTIGATED IN THE FIELD, BUT THEY TURNED UP

NOTHING. THE SUSPICIONS RUN IN A CERTAIN DIRECTION, BUT THE POLICE ARE POWERLESS BECAUSE THE RESIDENTS OF KIRYAT ARBA DO NOT COOPERATE, AND IT IS IMPOSSIBLE TO QUESTION THEM.

J. THE WOUNDING OF AZAT IZARU -- WASHING MACHINE REPAIRMAN IN HEBRON

- (A) IN THE WAKE OF YET ANOTHER NEWSPAPER STORY (DATED 2.4.82), ACCORDING TO WHICH FOUR KIRYAT ARBA RESIDENTS ATTACKED A MAN BY THE NAME OF AZAT AND WOUNDED HIM WITH KNIVES (SIC), THE INQUIRY TEAM ASKED THE POLICE TO SUBMIT A REPORT. ACCORDING TO THE ACCOUNT OF THE JOURNALIST (YEHUDA LITANI), SUPERINTENDENT OF POLICE KALIJ HAD TOLD HIM THAT THE MOTIVE FOR THE ATTACK WAS "ADULTERY," AND THAT THE IDENTITY OF THE STABBERS WAS KNOWN TO HIM -- AND THAT HE HAD EVEN ADVISED THE SUSPECTS "TO CONFESS IN COURT AND HAVE DONE WITH."
- (B) IT SHOULD BE NOTED THAT THE INCIDENT WAS NOT INCLUDED IN THE ONGOING POLICE REPORTS TO THE TEAM. MR. KALIJ EXPLAINED TO THE INQUIRY TEAM THAT THE STATION CHIEF HAD NOT REPORTED THE INCIDENT TO HIM, AND THAT THE INCIDENT HAD TAKEN PLACE ON THE BACKDROP OF RELATIONS BETWEEN THE ATTACKED ARAB AND A JEWESS, AND THAT THE ATTACKERS COULD NOT BE IDENTIFIED. MR. KALIJ DENIED THE REMARKS ATTRIBUTED TO HIM IN THE MEDIA REPORT, SAID THERE WAS NO EVIDENCE, AND THAT THE CASE HAD BEEN CLOSED ON THE GROUNDS OF "OFFENDER UNKNOWN" ON 10.1.82 (NOT BY THE DISTRICT ATTORNEY, AS PER THE TEAM'S RECOMENDATION, BUT AT THE STATION.
- (C) THE TEAM REQUESTED TO SEE THE INVESTIGATION'S FILE, AND UPON EXAMINATING IT, IT IS WORTH MAKING THE FOLLOWING POINTS:
 - (1) THE IMPRESSION IS THAT NOT ALL THE POSSIBLE SUSPECTS WERE INVESTIGATED.
 - (2) THE FILE CONTAINS A MEMO STATING THAT, SINCE ALL (?) ARE RECONCILED TO THE INCIDENT BECAUSE OF THE PARTICULAR BACKGROUND (RELATIONS BETWEEN AN ARAB AND A JEWESS), THERE IS NO LEAD AS TO THE IDENTITY OF THE ATTACKERS. AN APPEAL WAS MADE TO INTELLIGENCE -- BUT NONETHELESS, THE CASE WAS CLOSED FOR REASONS OF "OFFENDER UNKNOWN." IT MUST BE REITERATED THAT THE INQUIRY TEAM WAS NOT INFORMED OF THE CASE UNTIL AFTER IT HAD READ ABOUT THE MATTER IN THE PRESS, AND THAT THE CASE WAS CLOSED NOT IN ACCORDANCE WITH THE INQUIRY TEAM'S DIRECTIVES.

K. THE CASE OF THE POTTERY DEALER FROM JERICHO

- (A) ON 16.5.81, THE OWNER OF A POTTERY STORE IN JERICHO COMPLAINED THAT A JEWISH RESIDENT OF BEKA'OT HAD THREATENED HIM WITH A WEAPON.
- (B) THE POLICE REPORT OF 24.11.81 DID NOT CONTAIN RESULTS OF THE INVESTIGATION. IN ACCORDANCE WITH THE TEAM'S WISH TO FIND OUT WHAT THE OUTCOME OF THE HAD BEEN, THE TEAM WAS INFORMED THAT THE CASE HAD BEEN CLOSED BECAUSE THE COMPLAINT HAD BEEN WITHDRAWN AND BECAUSE THE MATTER WAS A BUSINESS FEUD. THE TEAM REQUESTED THE FILE; AND IT BECAME EVIDENT UPON EXAMINING IT, THAT THE STOREOWNER HAD COMPLAINED AFTER SELLING SOME POTTERY TO CUSTOMERS WHO HAD PLACED IT IN THE TRUNK OF THEIR CAR -- IN SPITE OF HIS ADVICE NOT TO DO SO, FOR FEAR THAT IT WOULD BREAK. THE PEOPLE RETURNED A WHILE LATER, COMPLAINING THAT THE VESSELS WERE CRACKED, AND DEMANDED AT GUNPOINT THAT THEIR MONEY BE RETURNED. AFTER RECEIVING THEIR MONEY, THEY THREW THE VESSELS AT MERCHANDISE IN HIS STORE, CAUSING HIM DAMAGE.
- (C) IN THE WAKE OF THIS, THE JERUSALEM DISTRICT ATTORNEY WROTE (ON 26.2.82):

"I HAVE EXAMINED THE EVIDENCE THAT HAS SO FAR BEEN COLLECTED IN THIS FILE, AND HAVE COME TO THE CONCLUSION THAT THERE IS PRIMA FACIE EVIDENCE OF THE COMMISSION OF OFFENSES OF EXTORTION BY THREAT (AS PER ARTICLE 428 (END) OF THE PENAL CODE), CAUSING DELIBERATE DAMAGE TO PROPERTY (ARTICLE 452 OF THE PENAL CODE), AND OBSTRUCTION OF AN INVESTIGATION (ARTICLE 245 OF THE CODE).

THE COMPLAINANT CLAIMED THAT (NAME DELETED) THREATENED HIM AT GUNPOINT TO RETURN MONEY (THAT HE HAD PAID FOR THE PLANTS). HE ALSO CLAIMED THAT THE SUSPECT THREW THE PLANTS, CAUSING DELIBERATE DAMAGE TO OTHER CERAMIC WARE IN THE STORE.

HE ALSO CONTENDED THAT AFTERWARDS, THE COMPLAINANT (SIC; OBVIOUSLY, SUSPECT IS MEANT) TOLD HIM 'IF YOU NOTIFY THE POLICE, I'LL COME BACK AND KILL YOU.'

THE COMPLAINANT STATED THAT THE INCIDENT WAS WITNESSED BY A MAN NAMED ABU HASSAN; NO STATEMENT WAS TAKEN FROM ABU HASSAN.

THERE MIGHT BE ADDITIONAL WITNESSES TO THE INCIDENT.

THE TESTIMONY OF THE SUSPECT AND HIS TWO FRIENDS DOES NOT SEEM CREDIBLE TO ME, SINCE THE GUN-RELATED INCIDENT IS NOT MENTIONED AT ALL BY THE TWO FRIENDS.

I AM SENDING THIS TOGETHER WITH THE MATERIAL, AND REQUEST THAT THE INVESTIGATION BE COMPLETED PROPERLY: THE SUSPECTS SHOULD BE SUMMONED, WITH A WARNING, FOR ADDITIONAL QUESTIONING; INVESTIGATIVE STEPS IN ACCORDANCE WITH THE SHOULD BE UNDERTAKEN; AND UPON COMPLETION OF THE INVESTIGATION, THE FILE SHOULD BE RETURNED TO ME FOR A DECISION."

- (4) THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE WAS ASKED TO OFFER AN EXPLANATION FOR WHAT HAD OCCURRED. ACCORDING TO HIS STATEMENTS BEFORE THE INQUIRY TEAM, THE POLICE DID NOT DEAL WITH THE EXTORTION ASPECT BECAUSE THE PARTIES INVOLVED TOOK CARE OF THE MATTER BY THEMSELVES; AND IF A COMPLAINT IS RETRACTED, EVEN IF IT INVOLVES A CRIMINAL OFFENSE, THE PUBLIC HAS NO INTEREST IN CONTINUING PROCEDURES. HE ADDED THAT THE COMPLAINT ABOUT THREATENING AT GUNPOINT SHOULD BE DISREGARDED, BECAUSE THE ARABS EXAGGERATE, AND A JEW HAS ONLY TO CARRY A GUN FOR THEM TO CLAIM THEY HAVE BEEN THREATENED. ON THIS WE MUST COMMENT:

- (1) THERE IS NO TRACE IN THE FILE OF A CANCELLATION OF THE COMPLAINT. ON THE CONTRARY, ACCORDING TO THE COMPLAINANT'S TESTIMONY, HE WAS THREATENED WITH MURDER IF HE FILED A COMPLAINT.

- (2) AT ISSUE HERE IS A THREAT AT GUNPOINT, RECEIVING SOMETHING AS THE RESULT OF A THREAT, AND THE FELONY OF OBSTRUCTING AN INVESTIGATION. ACCORDING TO THE COMPLAINANT'S TESTIMONY, THE WEAPON WAS POINTED AT HIM. ONE OF THOSE INTERROGATED CLAIMED THAT THE WEAPON ACCIDENTALLY FELL; IN ANY CASE, THERE IS CERTAINLY MORE AT ISSUE HERE THAN MERELY CARRYING ARMS.

- (3) IT IS DIFFICULT TO ASSUME THAT IN ISRAEL THIS TYPE OF CASE WOULD BE CLOSED ON ACCOUNT OF LACK OF PUBLIC INTEREST.

- (2) AT THE TIME OF THE WRITING OF THIS REPORT, THE INVESTIGATION HAS NOT BEEN COMPLETED (COMPLAINT FILED 16.5.81).

L. DAMAGE TO BUSES IN RAMALLAH

ON 10.4.81, THE RAMALLAH POLICE STATION RECEIVED A COMPLAINT ABOUT DAMAGED BUSES. A SUSPICION EXISTED THAT RESERVE SOLDIERS, YESHIVA STUDENTS FROM KIRYAT ARBA, CAUSED THE DAMAGE. ON 7.5.81, THE STATION RECOMMENDED CLOSING THE CASE, ON THE GROUNDS OF "OFFENDER UNKNOWN." ON 14.5.81, THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE DIRECTOR SENT A LETTER TO THE COMMANDER IN RAMALLAH, IN WHICH HE SEVERELY CRITICIZED THE INVESTIGATION -- NOTING THAT, IN FACT, NO INVESTIGATION HAD TAKEN PLACE, BUT THAT THE POLICE HAD SUFFICED WITH A REQUEST TO THE C.I.D. AND HAD NOT MADE THE SLIGHTEST EFFORT TO CLARIFY THE DETAILS IN ITS POSSESSION. DESPITE THE SEVERE CRITICISM, THE FILM REVEALS NO FURTHER EFFORT TO COMPLETE THE INVESTIGATION; AND ON 25.4.82, ABOUT ONE YEAR AFTER THE INCIDENT, THE CASE WAS CLOSED ON THE GROUNDS OF "OFFENDER UNKNOWN."

M. INVESTIGATION OF CASES OF UNNATURAL DEATHS

- (1) THE TEAM HAD SPECIAL DIFFICULTY FOLLOWING UP POLICE INVESTIGATIONS OF CASES OF GUNSHOT WOUNDS IN WHICH ISRAELIS -- NOT SOLDIERS -- HAD BEEN INVOLVED, ESPECIALLY GIVEN THE RECENT INCREASE OF SUCH INCIDENTS. POLICE REPORTING IN THIS SPHERE HAS BEEN EXCEPTIONALLY SLOW. ON INJURIES ALONE (NOT INVOLVING A COMPLAINT), THERE WAS NO REPORTING AND NO INVESTIGATING AT ALL; AND THE POLICE'S POSITION IS (ACCORDING TO THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE AND THE POLIC REPRESENTATIVE) THAT THE POLICE ARE INCAPABLE OF FOLLOWING UP THESE INCIDENTS. THE TEAM'S INQUIRY, IN ANY CASE, WAS BASICALLY DEFICIENT, BECAUSE UPDATED DETAILS OF REPORTS WERE RECEIVED BY THE TEAM AFTER A GREAT DELAY. THE INQUIRY TEAM RECEIVED REPORTS ON TWO INVESTIGATIONS INTO DEATHS -- THE CASE OF THE KILLING OF THE BOY FROM SINJIL (15.3.82), AND THE CASE OF THE KILLING OF A BOY IN BANI NA'IM (24.3.82). ACCORDING TO (SIC; THIS SHOULD BE "AS A RESULT OF") MEDIA INFORMATION, THE COMMISSION REQUESTED DETAILS ON THE DEATH OF A 14-YEAR-OLD GIRL FROM THE VILLAGE OF AL-AROUB, NEAR HEBRON -- A CASE WHICH WAS NOT INCLUDED IN THE POLICE REPORTING.

THE INQUIRY TEAM'S IMPRESSION OF THE THREE AFOREMENTIONED CASES WAS THAT THE APPROPRIATE ENERGY AND REQUIRED EFFICIENCY FOR INVESTIGATIONS OF THIS KIND WERE NOT EVIDENT -- AND DOUBTS AROSE AS TO THE ACTUAL METHOD OF INVESTIGATION. IN THE BANI NA'IM CASE, INVESTIGATION OF THE SUSPECT DID NOT COMMENCE UNTIL SIX DAYS AFTER THE INCIDENT -- WHILE IN THE INTERIM, A DELEGATION OF ISRAELI LOCAL RESIDENTS HAD PRESENTED THEMSELVES TO THE POLICE AND EXPLICITLY DECLARED THAT THE RESIDENTS WOULD NOT COOPERATE WITH THE POLICE, AND WOULD BEHAVE ONLY AS PER INSTRUCTIONS FROM THE MILITARY GOVERNMENT AND THE MINISTER (?) (THE SHOOTING SUSPECT WAS APPARENTLY AMONG THE DELEGATES). AN ARREST WARRANT THAT HAD BEEN DRAWN UP REGARDING ONE OF THE SUSPECTS WAS NEVER SERVED; AND IT IS SUSPECTED THAT THE POLICE OFFICERS DID NOT PROPERLY DISCHARGE THEIR DUTIES. (ACCORDING TO THE REPORT OF THE HEAD OF THE JUDEA INVESTIGATIONS OFFICE TO THE TEAM, POLICE OFFICERS HAD PLANNED TO SERVE THE ARREST WARRANT AFTER MIDNIGHT, AND THEY REPORTED THAT THE SUSPECT HAD NOT BEEN AT HOME -- ALTHOUGH THE SUSPECT CLAIMED TO HAVE BEEN AT HOME.) THE CASE WAS INVESTIGATED IN SUCH A MANNER THAT THE (DISTRICT) ATTORNEY HAD TO RETURN THE FILE FOR COMPLETION OF THE INVESTIGATION.

REGARDING THE MURDER OF THE YOUTH IN THE VILLAGE OF AL-AROUB (AN INCIDENT FROM THE END OF APRIL 1982) -- THE TEAM HAS STILL NOT RECEIVED DETAILS OF THE INVESTIGATION; IT APPEARS, ON THE FACE OF IT, THAT THERE WAS AN INCONSISTENCY OF REPORTING BETWEEN THE VARIOUS ELEMENTS WITHIN

THE POLICE -- AND THE SUSPICION ARISES THAT THE POLICE DID NOT EFFICIENTLY FOLLOW THROUGH THE INVESTIGATION'S LEADS THAT COULD LEAD TO THE IDENTITY OF THE PERSON WHO FIRED THE WEAPON.

(EDITOR'S NOTE: WHAT FOLLOWS NOW IS WHAT IS CALLED CONCLUDING SECTION OF THE KARP REPORT, ISSUED BY THE G.P.O. ON 7.2.84. ALL QUESTION MARKS IN PARENTHESES THAT APPEAR IN THE TEXT APPEAR THAT WAY ALSO IN THE ORIGINAL.)

BG,NW,AC,BY,NK,DSE,AT,JS/BG,NW,AC,BY,AT,JS

Press bulletin

JERUSALEM, 7 FEBRUARY 1984

ISRAEL POLICE

NATIONAL HEADQUARTERS/INVESTIGATIONS DIVISION
7 FEBRUARY 1984

TO: THE COMMISSIONER

RE: STATUS AND FUNCTIONING OF THE POLICE IN THE ADMINISTERED TERRITORIES

1) STATUS OF THE POLICE IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT

- A. AS IS KNOWN, THE MILITARY GOVERNORS BEAR OVERALL RESPONSIBILITY FOR GUARANTEEING PUBLIC ORDER IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT, AND FOR ENFORCING THE LAWS APPLICABLE TO THOSE AREAS.
- B. THE MILITARY GOVERNORS CARRY OUT THEIR DUTY OF GUARANTEEING THE PUBLIC ORDER WITH THE AID OF MILITARY AND BORDER POLICE UNITS WHICH HAVE BEEN PLACED AT THEIR DISPOSAL FOR THIS PURPOSE, AND WHICH ACT UNDER THEIR DIRECT COMMAND.
- C. THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES COMMITTED IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT IS CONDUCTED BY POLICE UNITS THAT WERE SET UP IN THE [ADMINISTERED] TERRITORIES AND ARE STAFFED BY LOCAL POLICE OFFICERS UNDER ISRAELI COMMAND. THE POLICE UNITS ARE UNDER THE COMMAND OF THE MILITARY GOVERNORS, AND RECEIVE PROFESSIONAL DIRECTION FROM THE ISRAEL POLICE.
- D. FUNDS FOR THE POLICE AND BORDER POLICE UNITS IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT ARE ALLOCATED FROM THE BUDGET OF THE MINISTRY OF DEFENSE. THE LOCATION OF POLICE STATIONS, THE NUMBER OF POLICEMEN, AND THEIR COMPLEMENT WAS DETERMINED IN 1968 IN ACCORDANCE WITH THE CONDITIONS AND NEEDS OF THAT TIME.
- E. SINCE THAT TIME, FUNDAMENTAL CHANGES HAVE TAKEN PLACE IN THE ADMINISTERED TERRITORIES, AND ARE MANIFESTED MAINLY IN THE FOLLOWING:
 - 1) A SIGNIFICANT RISE IN CRIMINAL AND SECURITY OFFENSES AMONG THE ARAB POPULATION;
 - 2) STEPPED-UP SETTLING OF ISRAELIS IN SMALL, WIDELY-SCATTERED SETTLEMENTS. THE INVESTIGATION OF EVERY KIND OF SECURITY AND CRIMINAL OFFENSES COMMITTED BY ISRAELIS IS CONDUCTED EXCLUSIVELY BY ISRAELI STAFFS. IN SPITE OF THE MOUNTING BURDEN, WHICH HAS BURGEONED BEYOND RECOGNITION, AND WHICH FALLS PRIMARILY ON THE LIMITED ISRAELI STAFF, THERE HAVE BEEN NO CHANGES IN THE DEPLOYMENT AND STAFFING OF THE POLICE UNITS. THE POLICE'S REQUEST THAT ITS RANKS BE REINFORCED AND ADAPTED TO THE IMMEDIATE NEEDS HAS NOT BEEN COMPLIED WITH, NOR HAVE FUNDS YET BEEN ALLOCATED BY THE DEFENSE MINISTRY.

2) SPECIAL PROBLEMS

- A. THE LEGAL SITUATION IN THE MILITARY GOVERNMENT AREA IS COMPLEX AND VAGUE. A VARIETY OF CONFLICTING LEGAL SYSTEMS ARE IN PARALLEL USE: LOCAL COURTS, RULING IN ACCORDANCE WITH JORDANIAN LAW, TRY ARAB RESIDENTS; MILITARY COURTS, RULING IN ACCORDANCE WITH MILITARY JURISPRUDENCE AND MILITARY GOVERNMENT ORDERS, TRY SECURITY OFFENSES CARRIED OUT BY LOCAL RESIDENTS;

.../2

COURTS MARTIAL TRY I.D.F. SOLDIERS; AND ISRAELI LAW IS APPLIED BY COURTS WITHIN ISRAEL TO TRY ISRAELIS WHO COMMITTED CRIMES IN THE AREA.

- B. IN THE INVESTIGATION OF INCIDENTS INVOLVING SOLDIERS, TWO DIFFERENT SYSTEMS OF INVESTIGATION ARE IN PARALLEL OPERATION: A C.I.D. UNIT QUESTIONS MILITARY PERSONNEL ONLY; THE POLICE UNIT IS THEN ASKED TO QUESTION THE CITIZENS LODGING THE COMPLAINT.
- C. IN MANY CASES, ARAB RESIDENTS REFUSE TO FILE COMPLAINTS WITH THE POLICE ABOUT ATTACKS BY ISRAELIS, FOR FEAR OF IMPLICATING THEMSELVES CRIMINALLY FOR THEIR OWN ACTIONS WHICH HAD LED TO THE VIOLENT REACTION (THE THROWING OF STONES OR MOLOTOV COCKTAILS, THE BARRICADING OF ROADS, ETC.).
- D. THE POLICE DO NOT ENJOY THE COOPERATION OF SIZABLE SEGMENTS OF THE POPULATION, JEWS AND ARABS BOTH, IN THE INVESTIGATION OF INCIDENTS IN WHICH JEWS AND ARABS ARE INVOLVED. IN THE ABSENCE OF A WILLINGNESS TO COMMUNICATE RELEVANT INFORMATION TO THE POLICE, OR TO TESTIFY AS TO WHAT THEY KNOW, IT IS IMPOSSIBLE TO OBTAIN THE NECESSARY EVIDENCE ON WHICH TO CONFIRM SUSPICIONS AND OBTAIN CONVICTIONS. IN CERTAIN CASES, THERE HAVE BEEN DELIBERATE ATTEMPTS TO THWART AND OBSTRUCT INVESTIGATIONS.
- E. LAND DISPUTES ARE THE SOURCE OF A CONSIDERABLE NUMBER OF INCIDENTS BETWEEN ISRAELIS AND ARABS. THE INVESTIGATION OF THESE (INCIDENTS) IS A PARTICULARLY DIFFICULT TASK, OWING TO THE DEFICIENT JORDANIAN METHOD OF REGISTERING LAND, (AND) THE CORRUPT PRACTICES AND DUPLICITY OF THE MUKHTARS, THE INTERMEDIARIES, AND THE LANDOWNERS.
- F. INVESTIGATIVE WORK WORTHY OF THE NAME CANNOT BE CARRIED OUT WITHOUT AN INTELLIGENCE INFRASTRUCTURE. THE INTELLIGENCE ALIGNMENT OPERATING IN THE ADMINISTERED TERRITORIES IS THE GENERAL SECURITY SERVICES, BUT THEY, BY THEIR VERY NATURE, FOCUS EXCLUSIVELY ON SECURITY MATTERS.

1 COMMENTS ON THE INQUIRY TEAM REPORT

- A. THE ATTORNEY GENERAL SET UP THE INQUIRY TEAM ON 29.4.81, RECOGNIZING THAT IN INVESTIGATIONS RELATED TO OFFENSES COMMITTED BY JEWS AGAINST ARABS, THERE IS A LACK OF CLARITY WITH RESPECT TO WHICH BODY IS EMPOWERED TO CONDUCT THE INVESTIGATION, INVESTIGATIVE PROCEDURES, AND THE CONCLUSIONS FOLLOWING FROM THE INVESTIGATION. THE TEAM WAS CHARGED WITH COORDINATING AMONG ALL THE RELEVANT BODIES, AND WITH DRAWING UP PROPOSED PROCEDURES AND INSTRUCTIONS FOR CONDUCTING INVESTIGATIONS AND TAKING LEGAL STEPS.
- B. THE TEAM REPORT MAKES REFERENCE TO A NUMBER OF PARTICULARLY DIFFICULT AND COMPLICATED INVESTIGATIONS, IN WHICH THE DESIRED RESULTS WERE NOT ACHIEVED -- VIZ., THE DISCLOSURE OF THE IDENTITY OF THE OFFENDERS, OR THE GATHERING OF SUFFICIENT EVIDENCE TO BRING THEM TO TRIAL; WHILE THERE IS NO ARGUING THE FINDINGS REGARDING THE RESULTS OF THE INVESTIGATIONS IN THE SPECIFIC INCIDENTS MENTIONED ABOVE, IT IS SOMETHING OF A DISTORTION TO PRESENT THESE FINDINGS AS A REPRESENTATIONAL SAMPLE OF ALL THE INVESTIGATIVE WORK DONE AT THE POLICE STATIONS. THERE IS NO MENTION OF THE PRODIGIOUS ACTIVITY, THE SUBSTANTIAL EFFORTS THAT WERE INVESTED, OR ALL THE INVESTIGATIONS THAT DID YIELD POSITIVE RESULTS AND RESULTED IN THE TRIAL AND PUNISHMENT OF THE OFFENDERS.
- C. THOUGH THE TEAM ENUMERATED SOME OF THE LEGAL PROBLEMS AND OBJECTIVE DIFFICULTIES IN INVESTIGATING COMPLAINTS AGAINST ISRAELIS, NO ATTEMPT WAS MADE TO EXPLORE AND PROPOSE WAYS AND MEANS TO OVERCOME OR MINIMIZE THEM, AS IS NEEDED.

- D. THE REPORT IS WANTING IN THAT IT EXAMINES THE INVESTIGATIONS ACCORDING TO ACCEPTED CRITERIA WITHIN THE GREEN LINE, WITHOUT REALLY ADDRESSING THE SIGNIFICANCE AND IMPLICATIONS OF ACTIVITY AMIDST A HOSTILE AND DISAFFECTED ARAB POPULATION, AND THE HANDLING OF INCIDENTS THAT ARE OSTENSIBLY CRIMINAL, BUT ARE HEAVILY CHARGED WITH NATIONALIST AND SECTORIAL FEELINGS -- AND ALL THIS WITH INSUFFICIENT TOOLS AND RESOURCES.

CONCLUSION

- A. THE AIM OF THIS MEMORANDUM IS TO PRESENT THINGS AS THEY REALLY ARE, WITHIN THE PROPER CONTEXT, AND IN THEIR PROPER PROPORTIONS.
- B. THE TEAM REPORT CONTAINS NO OPERATIONAL PROPOSALS FOR THE MAIN ISSUES THE ATTORNEY GENERAL ASKED IT TO EXAMINE.
- C. THE MAJOR CONTRIBUTION OF THE REPORT IS THAT SEVERAL IMPORTANT ISSUES WERE CLARIFIED IN ITS WAKE:
- 1) THE LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS OF THE POLICE UNITS IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT -- THOSE UNDER THE COMMAND OF THE MILITARY GOVERNORS, AND WHICH HELP THEM CARRY OUT THEIR RESPONSIBILITIES AND LAW ENFORCEMENT DUTIES.
 - 2) THESE POLICE UNITS WERE INTENDED FROM THE OUTSET TO PROVIDE ROUTINE POLICE SERVICES AMONG THE LOCAL POPULATION. OVER THE YEARS, THEY WERE ASSIGNED ADDITIONAL COMPLEX DUTIES, WITHOUT THE UNITS BEING REINFORCED, OR AN INTELLIGENCE INFRASTRUCTURE DEVELOPED. THESE SMALL UNITS SUCCESSFULLY DISCHARGED THESE ADDITIONAL DUTIES, TOO, CONSIDERING THE COMPLEX AND DIFFICULT CIRCUMSTANCES.
 - 3) THE POLICE UNITS IN THE AREAS UNDER THE [JURISDICTION OF THE] MILITARY GOVERNMENT NEED SIGNIFICANT REINFORCEMENT OF MANPOWER AND RESOURCES -- AS WELL AS AN INTELLIGENCE INFRASTRUCTURE -- AS A CONDITION FOR REAL IMPROVEMENT IN CARRYING OUT INVESTIGATIVE DUTIES PERTAINING TO DISPUTES BETWEEN JEWS AND ARABS IN JUDEA, SAMARIA AND THE GAZA DISTRICT.

(SIGNED) Y. KARTY, COMMANDER
HEAD OF INVESTIGATIONS DIVISION

AT, BG/AT, BG

JERUSALEM, 7 FEBRUARY 1984

KARP REPORT GOES TO KNESSET COMMITTEES

JUSTICE MINISTER MOSHE NISSIM SUBMITTED THE GOVERNMENT'S RESOLUTION REGARDING LAW ENFORCEMENT AND PUBLIC ORDER IN JUDEA AND SAMARIA AND THE GAZA DISTRICT TO MEMBERS OF THE KNESSET LAW AND LEGISLATION COMMITTEE AND THE KNESSET INTERNAL AFFAIRS COMMITTEE TODAY.

IN ADDITION, THE MINISTER ALSO SUBMITTED DETAILS OF 54 INCIDENTS IN WHICH 23 JEWS WERE KILLED AND 227 JEWS WOUNDED AS A RESULT OF ATTACKS CARRIED OUT BY ARABS OVER THE PAST SIX YEARS -- ASSAULTS WHICH HAVE NOT BEEN SOLVED TO DATE, NOR WHOSE PERPETRATORS HAVE BEEN APPREHENDED.

THE KARP REPORT WAS ALSO SUBMITTED, IN ITS ENTIRETY, WITHOUT ANY DELETIONS, EXCEPT NAMES. THE MINISTER NOTED THAT THE TEAM LED BY MRS. KARP DIDN'T DEAL WITH, AND WAS NOT REQUESTED TO DEAL WITH, CHECKING AND FOLLOWING UP INVESTIGATIONS OF COMPLAINTS MADE BY JEWS AGAINST ARABS WHO HAD ATTACKED THEM AND/OR THEIR PROPERTY.

NATURALLY, THE REPORT DOES NOT REFLECT THE PROBLEM IN ITS ENTIRETY.

AC/AC
INST.

14.00 HOURS

Press bulletin

STATE OF ISRAEL

MINISTRY OF JUSTICE

LIST OF UNSOLVED ATTACKS AGAINST JEWS1978-1983A. IN JUDEA, SAMARIA AND THE GAZA DISTRICT

MARCH 7, 1979 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION AT ALLENBY BRIDGE

MAY 5, 1980 -- ONE SOLDIER WOUNDED IN GRENADE ATTACK ON COMMAND CAR NEAR DEHAISHE REFUGEE CAMP.

MAY 26, 1981 -- ONE KILLED, ONE WOUNDED IN GRENADE ATTACK ON CAR IN GAZA.

JULY 14, 1981 -- ONE KILLED (RAFIAH MILITARY GOVERNOR), THREE WOUNDED IN EXPLOSION IN RAFIAH.

MAY 1, 1982 -- ONE WOUNDED IN MOLOTOV COCKTAIL ATTACK NEAR SOLOMON'S POOLS, BETHLEHEM.

JULY 17, 1982 -- ONE KILLED IN BETHLEHEM MARKET.

NOVEMBER 22, 1982 -- ONE WOUNDED IN KNIFE ATTACK OF SETTLER IN NABLUS.

FEBRUARY 14, 1983 -- ONE KILLED IN GAZA MARKET SHOOTING.

FEBRUARY 17, 1983 -- ONE WOUNDED IN SHOOTING AT ISRAELI VEHICLE ON THE TRANS-SAMARIA ROAD.

APRIL 3, 1983 -- TWO WOUNDED IN GRENADE ATTACK IN NABLUS.

MAY 10, 1983 -- ONE KILLED IN GAZA MARKET.

AUGUST 1, 1983 -- TWO WOUNDED IN SHOOTING AT ARMY TRUCK, BUS NEAR ANARTA.

SEPTEMBER 12, 1983 -- ONE WOUNDED IN GRENADE ATTACK IN GAZA MARKET.

SEPTEMBER 25, 1983 -- TWO WOUNDED IN GRENADE ATTACK ON NABLUS MUNICIPALITY.

NOVEMBER 28, 1983 -- ONE WOUNDED IN BEATING OF SETTLER IN NABLUS MARKET.

NOVEMBER 30, 1983 -- ONE KILLED (BODY OF NETANYA RESIDENT DISCOVERED NEAR TULKARM).

TOTAL: 6 KILLED, 17 WOUNDED

B. IN THE STATE OF ISRAEL

JUNE 2, 1978 -- SIX KILLED, TWENTY WOUNDED IN BUS EXPLOSION IN RAYIT VEGAN, JERUSALEM

SEPTEMBER 5, 1978 -- TWO KILLED IN BOMB EXPLOSION IN BAKA'A, JERUSALEM

SEPTEMBER 16, 1978 -- SEVEN WOUNDED IN DAVID STREET BOMB EXPLOSION, JERUSALEM

NOVEMBER 25, 1978 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION AT HITCH-HIKING STAND ON HEBRON ROAD, JERUSALEM.

APRIL 5, 1979 -- THREE WOUNDED IN EXPLOSION ON SALAH-E-DIN STREET, JERUSALEM.

.../2

ATTACKS/2

APRIL 6, 1979 -- TWELVE INJURED IN EXPLOSION AT DOLPHIN RESTAURANT, JERUSALEM.

APRIL 29, 1979 -- THREE WOUNDED IN KFAR SABA EXPLOSION.

MAY 28, 1979 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION AT BAT GALIM BEACH, HAIFA.

JUNE 3, 1979 -- ONE WOUNDED IN JERUSALEM BOOK STORE EXPLOSION.

JULY 19, 1979 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION OF TWO DEVICES ON JAFFA ROAD, JERUSALEM.

JULY 25, 1979 -- ELEVEN WOUNDED IN BEIT-LID JUNCTION EXPLOSION.

AUGUST 15, 1979 -- FOUR WOUNDED IN BEIT-LID EXPLOSION.

AUGUST 21, 1979 -- TWO WOUNDED IN EXPLOSION OF TWO DEVICES AT TEL AVIV AMUSEMENT PARK.

AUGUST 29, 1979 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION IN ABU-TOR, JERUSALEM.

SEPTEMBER 7, 1979 -- THREE WOUNDED IN EXPLOSION OF DEVICE BETWEEN TWO GAS BALLOONS IN YESOD HAMA'ALA ST., TEL AVIV.

SEPTEMBER 14, 1979 -- TWO WOUNDED IN BAT-YAM EXPLOSION.

SEPTEMBER 19, 1979 -- TWO KILLED, 41 WOUNDED IN EXPLOSION ON BEN YEHUDA ST., JERUSALEM.

SEPTEMBER 27, 1979 -- NINE WOUNDED IN EXPLOSION OF TWO DEVICES ON ALLENBY ST., TEL AVIV.

OCTOBER 26, 1979 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION AT TEL AVIV CENTRAL BUS STATION, ON #26 BUS.

NOVEMBER 1, 1979 -- ONE KILLED IN EXPLOSION OF I.D.F. GRENADE IN STAIRWELL AT TEL AVIV CENTRAL BUS STATION.

NOVEMBER 12, 1979 -- ONE WOUNDED IN DIMONA EXPLOSION.

NOVEMBER 19, 1979 -- TWO WOUNDED IN EXPLOSION ON #5 BUS AT ZION SQUARE, JERUSALEM.

NOVEMBER 19, 1979 -- TWO WOUNDED IN EXPLOSION ON #18 BUS IN KIRYAT HAYOVEL, JERUSALEM.

DECEMBER 3, 1979 -- ONE WOUNDED IN ASHKELON EXPLOSION.

FEBRUARY 3, 1980 -- SIX WOUNDED IN EXPLOSION OPPOSITE REHOVOT POLICE STATION.

AUGUST 19, 1980 -- ONE WOUNDED IN GRENADE EXPLOSION AT EGGED BUS STATION, KIRYAT GAT.

SEPTEMBER 23, 1980 -- ONE WOUNDED IN EXPLOSION AT LAST STOP OF #54 BUS, RAMAT GAN.

DECEMBER 4, 1980 -- ELEVEN WOUNDED IN EXPLOSION ON KING GEORGE ST., JERUSALEM.

FEBRUARY 23, 1981 -- ONE WOUNDED IN JAFFA EXPLOSION.

ATTACKS/3

MARCH 9, 1981 -- A JERUSALEM BUS DRIVER WAS STABBED (ONE WOUNDED)

MARCH 29, 1981 -- FOUR WOUNDED IN EXPLOSION IN BUS AT TEL AVIV CENTRAL BUS STATION.

MAY 7, 1981 -- ONE WOUNDED IN DIMONA EXPLOSION.

AUGUST 24, 1981 -- ONE WOUNDED IN RA'ANANA EXPLOSION.

MAY 26, 1982 -- TWO WOUNDED IN GRENADE EXPLOSION ON MOSHAV OMER.

OCTOBER 8, 1982 -- FOUR WOUNDED IN HERZLIYA EXPLOSION.

JUNE 28, 1983 -- TWO WOUNDED IN EXPLOSION IN HAPALMACH ST. SUPERMARKET, JERUSALEM.

DECEMBER 6, 1983 -- SIX KILLED, FORTY-FOUR WOUNDED IN EXPLOSION ON #18 BUS, JERUSALEM.

TOTAL: 17 KILLED, 210 WOUNDED.

AC/AC

מדינת ישראל

משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ח' בסיון התשמ"ג
20 במאי 1983

משרד ראש הממשלה
ירושלים

29-05-1983

719-1

לכבוד

מר אליעזר שוסטק

שר הבריאות

ירושלים

אדוני השר,

הנדון: תקנות שעת חירום לריחוק רופאים שובבים

כידוע לך, תקנות שעת חירום (שירותי עבודה ויועצים של רופאים בשירותי הבריאות) התשמ"ג-1983, הוצאו על ידי מורסמו בקובץ התקנות (מספר 4466) ביום 1.3.83. חוקמן של תקנות שעת חירום מב לאחר שלושה חודשים, ואין הן ניתנות להארכה באמצעות תקנות, אלא רק באמצעות חוק של הכנסת. בהתאם לכך יפוג חוקמן של התקנות האמורות ביום 1.6.83. לאחר מועד זה לא ניתן יהיה להוציא צווי קריאה (הידועים בשם צווי ריחוק) לרופאים השובבים, אלא אם עד אז יוארך חוקן התקנות על-ידי חוק בהחשב בהודעות של ההסתדרות הרפואית על כוונתה להאריך את השכיחה, אני סבור שיש הכרח לנקוט במהירות בצעדים הנדרשים לחקיקת חוק שיאריך חוקמן של תקנות שעת חירום האמורות.

בכבוד רב,

יצחק זמיר

יועץ המשפטי לממשלה

היועץ המשפטי לממשלה

העתק: ראש הממשלה

שר המשפטים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)

היועץ המשפטי למשרד הבריאות

האגודה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

1914

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית

התנועה הציונית